

HADİSLER DERYASI

PARA İLE SATILMAZ

Atilâ MURATOĞLU

İrtibat

Büyükkovanağzı Mah. Altinkılıç Sk.

No: 12 Meram/ KONYA

Gsm: 0530 608 71 77

ISBN:

978-625-00-0423-4

Baskı - Cilt

Anka Promosyon Matbaa Mlz. Ltd. Şti.

Fevziçakmak Mh. Hacıbayram Cd. No: 45 Karatay/KONYA

Tlf: 0332 342 43 05

Sertifika No: 43150 / B.T.: Aralık 2021

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ	7
KUDSİ HADİSLERDEN BİR BÖLÜM	9
HADİS- İ ŞERİF.....	35
TÖVBE.....	37
İSTİĞFAR.....	39
ABDEST	41
NAMAZ	45
KUR'AN.....	54
CEMAAT	60
ZİKİR.....	68
CUMA GÜNÜ.....	71
NAZAR.....	76
SELAM	77
SADAKA	82
İLİM.....	88
SABIR	93
DÜNYA	95
MİSVAK	99
GIYBET	100
DUA.....	103
ZEKÂT	110
MAL.....	111
HASTALIK ve HASTA ZİYARETİ	114
İMAN	118
AMEL.....	120
YEMEK İÇMEK	124
KOMŞU.....	133
KADIN VE AİLE	136

ORUÇ	144
MÜ'MİN	150
HAC VE UMRE	157
CENNET	161
CEHENNEM	168
ÖLÜM	172
FAİZ	177
RÜYA	181
CİHAT	184
ANA- BABA	185
CÖMERTLİK	188
CİMRİLİK	190
HACAMAT	191
ÜÇLÜ HADİSLER	193
DÖRTLÜ HADİSLER	200
RESULULLAH (s.a.v.) 'İN YAPTIĞI	205
BAZI DUALAR	205
HEDİYELEŞMEK	212
İBADET	214
SILA- İ RAHİM	220
GÜZEL AHLÂK	222
DEVLET BAŞKANINA İTAAT	225
KABİR	227
HASED	231
AÇ GÖZLÜLÜK	233
HİRS	234
DİĞER PEYGAMBERLERE VERİLMEYİP DE EFENDİMİZ'E (sav) VERİLEN HUSUSİYETLER	235
ŞEYTAN	237
ÇEŞİTLİ KONULAR	241
BİBLİYOGRAFYA	363
YAYINLANMIŞ ESERLER	365

KAYNAKLARIN KISALTILMALARI

- r : Ramuz El- Ehadis
c. f : Cem'ul- Fevaid
t : Tergib ve Terhib
b : Sahih-i Buhari
m : Sahih-i Müslim
tc : Tac Tercemesi
c. s : Câmi'us- Sagîr
m. ş : Müsned-i Şihap
r. b :Ruhul Beyan tef. Damla yay.
r.b.e.y: Ruhul Beyan tefsiri Erkam yayınları
r. s : Riyazüs Salihin
ih : İhya-u Ulumiddin
Ma : Marifetname
Mz : Mecma'uz- Zevaid
Pk : Peygamber Külliyyatı
Tr : Tirmizî
Ns : İmam Nesai
Bl.m : Bulügu'l- Meram şerhi.
k.a. : Kabir alemi Suyuti
h.i. : Hadislerle İslam
i.a. : İbn Abidin
f.a : Fıkıh Ansiklopedisi

İthaf

Bu çalışmamı, üzerimde hakları bulunan rahmetli Anneme ve Babama ithaf ediyorum.

“Rabbim! Küçüklüğümde onlar beni nasıl yetiştirmişlerse, şimdi sen de onlara (öyle) rahmet et.”

İsra Suresi, Ayet 24.

ÖNSÖZ

Rahman ve Rahim olan Allah'ın adıyla.

*Alemlerin Rabbi olan **Yüce Allah'a** Hamd olsun!*

Peygamberimiz Hazreti Muhammed Sallallahü Aleyhi ve Sellem'e ve Ashabi'na salat ve selam olsun.

İslam, esas olarak Kur'an ve sünnet temel kaynaklarından bilinmeli ve öğrenilmelidir. Necm suresinin 4. ayeti de hadisi şeriflerin vahye dayandığını bildirir. Bu nedenle Müslüman kardeşlerime faydalı olur düşüncesiyle Resulullah (s.a.v.)'in 50 konuda 2217 hadisi şeriflerini bu küçük kitapçıkta toplamaya çalıştım.

Allah'ım; *Bu eserimi bana, müslüman kardeşlerime faydalı bir eser haline getir. Onu bana, okuyana, okutana, insanlara ulaşması için katkıda bulunanlara ve amele dönüştürenlere hayır ve kolaylık ver ve onu salih bir amel olarak kabul et. Amin.*

Atilâ Muratoğlu

KUDSİ HADİSLERDEN BİR BÖLÜM

1- Allah (z.c.hz.)leri buyurdu: Biz malı insana ibadet için ihsan ettik. Namazını kılсын, zekâtını versin. Bu Ademoğlu bir vadiye sahip olunca isterki, ikincisine sahip olsun. İkincisine sahip olunca ister ki, üçüncüsüne de sahip olsun. Ademoğlunun karnını toprak doldurur. Sonra bir kısmına Allah tövbe nasip eder. (Ebu Vagid r.a. R.88.8)

2- Ubeyy b.Ka'b (r.a)'den: Rasulullah (sav) şöyle buyurdu: **"Adem (a.s) sık saçlı, uzun bir adamdı. Adeta uzun bir hurma ağacı gibiydi. Kendisine yasaklanan fiili yapınca avret mahalli açılıverdi. Daha önceleri hiç görmemişti. Hemen koşarak kaçmaya başladı. Cennet ağaçlarından bir ağaç kafasından tutuverdi. Âdem (a.s) ona:**

"Bırak beni!" dedi. Ağaç:

"Seni bırakmam!" cevabını verdi. Rabbi ona nida ederek:

"Ne zamana kadar kaçacaksın?" dedi. O:

"Ya Rabbi!" Senden hayâ etmeyeyim mi?" dedi. Rabbi:

“Mü’min işlediği günahtan dolayı Aziz ve Celil olan Rabbinden hayâ eder. Sonra Allah’a hamd ederek işlediği günahtan kurtuluşun nasıl olacağını bilir. Bilir ki, kurtuluş Allah Teâlâ’ya tevbe ve bağışlanma dilemesidir” buyurdu.” (*Yedi İmamdan Hadisler.131*)

3- Enes b.Malik (r.a)’den: Rasulullah (sav) şöyle buyurdu: Muhakkak ki Allah cehennemliklerin en hafif azap görenine:

Şayet yeryüzünde her ne varsa senin olsaydı (azaptan kurtulmak için) fidye olarak verir miydin? der. O da: Evet der. Allah Teâlâ:

Sen daha Adem’in sulbünde iken senden bundan daha kolayını; bana hiçbir şeyi ortak koşmamamı istedim, sen ise şirk koştun buyurur. (*Buhari 3334- Müslim 2805- Ahmed 3.218- 327.Kudsi Hadis.1*)

4- Allah (z.c.hz.)leri buyurur: Arzdaki halka azab murat ettikte, camileri şenletenlere, Benim için birbirini sevenlere, seher vaktinde istiğfar edenlere bakıp, azaptan vazgeçerim.

5- Allah (z.c.hz) leri buyurur: Ben kulumun zannındaki gibiyim. Hayır ise hayır, şer ise şer. (Yani kulum beni nasıl bilirse öyle bulur). (*Vasile r.a; r.94.4*)

6- Enes’in (r.a) rivayetinde; Rasulullah (sav) şöyle buyurdu: **Allah Azze ve Celle şöyle buyurdu: Muhakkak ki ümmetin: Şu nedir, bu nedir? Diye sormaya devam ederler. Hatta: Bu mahlûkatı Allah yarattı, peki Allah’ı kim yarattı?** derler. (*Müslim 135- Ahmed 3.102- 327.Kudsi Hadis*)

7- Allah (z.c.hz)leri buyurur ki: “Birbirlerine ihanet etmedikçe iki ortağın üçüncüsü Benim. Ederlerse aralarından çıkarım.” (Ebu Hureyre r.a; r.94.7)

8- Allah (z.c.hz)leri buyurur: “Ey Ademoğlu! Benim ibadetim için elini meşgaleden çek ki, senin kalbini zenginlikle doldurayım. İhtiyacını da kapattayım. (Biri ihtiyacını temin etmek, ikincisi ihtiyacını gözüne göstermemek) **Eğer böyle yapmazsan o vakit senin ellerini meşgale ile doldurur ve ihtiyacını da örtmem.** (Ebu Hureyre r.a; r.94.8)

9- Ebu Said (r.a)’den: Rasulullah (sav) şöyle buyurdu: “Sizden öncekiler içinde bir adam vardı ki, doksan dokuz insanı öldürmüştü. Bu sebeple dünya insanların en âliminin kim olduğunu sordu. Ona bir râhib gösterdiler. O da rahibe gelerek kendisinin doksan dokuz kişi öldürdüğünü söyledi, tevbesinin kabul edilip edilmeyeceğini sordu. Rahib:

“Hayır!” Cevabını verdi. Adam onu da öldürdü ve bununla yüzü tamamladı. Sonra yeryüzü halkının en âlimini sordu. Ona âlim bir zat gösterdiler. Adam ona da giderek kendisinin yüz kişi öldürdüğünü, tevbesinin kabul edilip edilmeyeceğini arz etti. O: “Evet” (Kabul edilir.) Seninle tevben arasına kim girebilir? Filân yere git. Orada Allah’a ibâdet et! Memleketine dönme! Çünkü orası kötü yerdir” dedi. Adam gitti. Yolun yarısına varınca eceli geldi. Bu sefer onun hakkında rahmet melekleriyle azap melekleri münakaşa ettiler. Rahmet melekleri:

“Bu adam tevbe ederek kalbiyle Allah’a yönelerek geldi” dediler. Azab melekleri ise:

“O hiçbir hayır işlemedi” dediler. Bunun üzerine yanlarına insan suretinde bir melek geldi. Onu aralarında hakem yaptılar. O da:

“İki yerin arasını ölçün, hangi yere daha yakınsa bu adam oralıdır” dedi. O yeri ölçtüler ve adamın gitmek istediği yere daha yakın buldular. Bunun üzerine ruhunu rahmet melekleri kabzetti.”

Katâde dedi ki: Hasen şunu söyledi: “Bize anlatıldığına göre, bu adam ölüm kendisine gelince göğsüyle (o tarafa doğru) ilerlemiş.” (Muslim.2776- Buhâri. 3470. Yedi İmamdan Hadisler.130)

10- Allah (z.c.hz)leri her gün şöyle buyurur: **“Ben sizin Aziz Rabbinizim. İki cihanda aziz olmak isteyen Azize itaat etsin.”** (Enes.r.a; r.94.9)

11- İbni Mes’ud (r.a) rivayetinde; Rasulullah (sav) şöyle buyurmuştur:

Yüce Allah buyuruyor ki: Ey dünya Bana hizmet edene hizmet et. Sana hizmet edeni hizmetinde kullan. (Diy.İş.Bşk.Yay.İlahi Hadisler.27)

12- Allah (z.c.hz.)ler’i kıyamette şöyle buyurur: **“Nerede Benim Celâlimden ötürü muhabbet edenler? Onları kendi gölgemde (Arşın gölgesinde) gölgelelendireceğim. Öyle bir günde ki, o günde Benim gölgemden başka gölge yoktur.** (Ebu Hureyre r.a; r.94.10)

13- Allah (z.c.hz.)leri buyurur: “Humma (sıtma, tifo) Benim ateşimdir. Ben onu mü’minlere ahirette ateşleri kalmasın diye veririm.” (*Ebu Hureyre r.a; r.94.11*)

Yüce Allah buyuruyor ki: Ne yaparsan onu bulursun, hangi ölçekle ölçersen o ölçekle alırsın (ne edersen kendine edersen) ne ekersen onu biçersin. (*Diy.iş.Bşk.Yay.İlahi Hadisler.40*)

14- Allah (z.c.hz.)leri buyuruyor: Ben ins ve cinle büyük bir mesele üzerindeyim. Ben yaratırım, başkasına ibadet olunur. Ben rızık veririm, başkasına şükür olunur. (*Ebud Derda r.a; r.326.13*)

15- Allah (z.c.hz.)leri buyurmuştur: Beni taatımla zikredin. Ben de sizi mağfiretimle zikredeyim. Kim ki Beni muti olarak zikrederse, ahdim olsun, ona mağfiret edeyim. Kim de Beni asi olarak zikrederse ahdim olsun ki, onu azabımla anayım. (*Ebu Hind Eddari r.a; r.326.12*)

16- Yüce Allah Meryem oğlu İsa’ya; Ya İsa ilk önce kendi nefsini öğütle, eğer bu öğüdün faidesini görürsen başkalarına da öğüt ver, yoksa Benden utan. (*Ebu Musa (r.a) Diş.iş.Bşk.İlahi Hadisler 83*)

17- Kuzâî’nin (r.a) rivayet ettiğine göre, Resulullah (sav) şöyle buyurmuştur: Yüce Allah buyuruyor ki: Ey Ademoğlu! Sana yetecek kadar varlığa sahip olduğun halde, sen, yine de azdıracak şeyler peşinde koşuyorsun. Ey Ademoğlu! Ne aza kanaat ediyor, ne de çokla doyuyorsun. Oysa sabaha çıktığında (uyandığında), vücudun sıhhatli (afiyette) ise,

belâdan güvendeysen; günlük azığın, yiyeceğin de varsa, dünyanın bütün afiyetine, huzuruna sahipsin demektir. (Müsned-i Şihâb.19)

18- Allah (z.c.hz.)leri buyurdu ki: Her kim Benim kazama rıza göstermez ve belâma sabretmezse, Benden gayri Rab arasın. (Ebu Hind Eddari r.a.; r.327.1)

19- Allah (z.c.hz.)leri buyurdu ki: “Bir kimse Benim kaza ve kaderime razı olmazsa, Benden başka Rab arasın.” (Enes.r.a. r.327.2)

20- Allah (z.c.hz.)leri buyurdu ki: “Bir kulum ki, vücuduna sıhhat ve afiyet verdim ve onun üzerine rızkımı genişlettim de beş senede bir Beni ziyarete gelmedi. Muhakkak o mahrumdur.” (Ebu Hureyre r.a.r.327.3)

21- Allah (z.c.hz.)leri buyuruyor: “Ey Ademoğlu! Beni zikrettikçe şükürdesin. Unuttukça küfürdesin.” (Hz.Ebu Hureyre r.a.Ramuz.327.4)

22- Allah (z.c.hz.)leri buyuruyor: “Ben kullarımdan mü’min bir kulumu mübtelâ ettiğimde. Bana hamd eder, şükreder ve ibtilâ ettiğim şeye sabrederse, muhakkak ki o, yatağından anasından doğduğu günkü gibi günahlarından temizlenmiş olarak kalkar.” Rab hafaza meleklerine de şöyle buyurur: “Ben kulumu şununla bağladım ve onu mübtelâ ettim. Öyle ise siz ona hastalıktan önce ne ecir veriyordu iseniz, gene onu kendisine veriniz.” (Hz.Şeddat İbni Evs r.a.Ramuz.327.5)

23- Yüce Allah buyuruyor ki: Ey Ademoğlu hazinenden bir kısmını benim nezdime emanet et. O ne yanar, ne batar, ne çalınır. En ziyade muhtaç olduğun bir zamanda sana onu eksiksiz geri veririm. (Diş.İş.bşk.İlahi Hadis.47)

24- Allah (z.c.hz.)leri buyuruyor: “Ben bir kimse- nin gözlerini ama ettiğimde ona mukabil kendisine Cennet veririm.” (Hz.Cabir r.a.Ramuz.327.6)

25- Allah (z.c.hz.)leri buyuruyor: “Oruçlar siper- dir. Kul onunla Cehennem ateşinden siperlenir. Oruç Bana aittir. Ona mükâfatı da verecek zatım- dır.” (Hz.Cabir r.a.Ramuz.327.7)

26- Allah Tebareke ve Tealâ şöyle buyuruyor: “Ben Salih kullarıma, hiçbir gözün görmediği, hiç- bir kulağın işitmediği ve hiçbir insan kalbine gel- medik nimetler hazırladım.” (Hz. Ebu Hureyre r.a. Ra- muz.327.8)

27- Allah (z.c.hz.)leri buyuruyor: “Ademoğlu dehre sövmekle Bana eza ediyor. Dehr, Benim elimdedir. Gece ve gündüzü Ben evirip çeviriyor- um. (Feleğe dil uzatmak, Bana küfürdür.) (Hz.Ebu Hureyre r.a.Ramuz.327.9)

28- Allah (z.c.hz.)leri buyuruyor: “Kulum bir iyilik yapmayı kast edip yapamadığında, bir sevap yazarı- m. Yaparsa on sevaptan yediyüz sevaba kadar ya- zarım. Bir kötülüğu kastedene, onu yapmadıkça bir şey yazmam. Yaparsa bir seyyie yazarım.”(Hz.Ebu Hureyre r.a. Ramuz.327.10)

29- Allah (z.c.hz.)leri buyuruyor: "Kulum bana kavuşmaktan hoşlanırsa, Ben de ona kavuşmaktan hoşlanırım. Bana kavuşmak onun hoşuna gitmiyorsa Benim de ona kavuşmak hoşuma gitmez." (Hz.Ebu Hureyre r.a.Ramuz.327.11)

30- Allah (z.c.hz.)leri buyuruyor: "Benim mahlûkum gibi bir şey yapmaya kalkandan daha zalim kim vardır? Yaratsınlar bir tane. Yaratsınlar bir zerre veya yaratsınlar bir arpa." (Hz.Ebu Hureyre r.a. Ramuz.327.12)

31- Allah (z.c.hz.)leri buyuruyor: "Ademoğlu ne nezrederse etsin, o yine takdir ettiğimi elde eder. Lâkin, daha evvel böyle bir şey yapmış değilken nezirle cimriden bir hayır çıkmış olur da onu bana getirir." (Ebu Hureyre r.a. Ramuz.327.13)

32- Allah (z.c.hz.)leri buyuruyor: "Kulum bana bir karış yaklaştığında, ben ona bir arşın yaklaşıyorum. O Bana bir arşın yaklaştığında Ben ona bir kulaç yaklaşıyorum. Bana yürüyerek gelirse, Ben ona koşarak yaklaşıyorum." (Hz.Enes r.a. Ramuz.328.1)

33- Allah (z.c.hz.)leri buyurur: "Benim celâlim uğrunda muhabbet edenler, mahşerde nurdan minberlerde bulunacak ve hallerine şehitler ve Peygamberler imreneceklerdir." (Hz. Muaz. r.a Ramuz. 328.2)

34- Allah Tebareke ve Tealâ buyurur: "Kullarımdan birine, bedeninde veya evlâdında veya malında bir musibet tevcih ettiğimde, o da onu sabrı cemille karşıladığında, kıyamet günü haya ederim,

onun için ne defter açarım, ne de mizan dikerim.”
(Hz.Enes r.a.Ramuz.328.4)

35- Allah Tebareke ve Tealâ buyurur: “Benim uğrumda birbirini sevenlere muhabbetim haktır. Benim uğrumda sıla yapanlara muhabbetim haktır. Benim uğrumda birbirini yoklayanlara muhabbetim haktır. Benim uğrumda hayırhahlık yapanlara muhabbetim haktır ve Benim uğrumda elden geleni bol bol sarf edenlere muhabbetim haktır. Benim uğrumda birbirini sevenler, kıyamette nurdan öyle minberler üzerinde bulunacaklar ki, sıddıklar, şehitler ve Peygamberler onların makamına imrenecekler.” (Hz.Ubade r.a. Ramuz.328.5)

36- Allah Tebareke ve Tealâ buyurur: “Benden ötürü hem meclis olanlara muhabbetim vacip oldu. Benden ötürü elden geleni bol bol sarf edenlere muhabbetim vacip oldu. Benden ötürü buluşanlara muhabbetim vacip oldu.” (Hz. Ubade r.a. Ramuz. 328.6)

37- Ubeyy b.Ka’b (r.a)’den: Rasulullah (sav)’in zamanında iki adam birbirleriyle nesepleri ile övündü. Biri diğerine dedi ki:

“Ben falan oğlu, falan oğlu falanım. Sen kimsin anası olmayasınca?” Bunun üzerine Rasulullah (sav) şöyle buyurdu:

“Musa (a.s) zamanında iki kişi birbirlerine karşı nesebiyle övündü ve biri diğerine:

“Ben filan oğlu filanım” diyerek dokuz atasını saydı.

“Sen kimsin anası olmayasınca?” dedi. Diğeri de: “Ben İslam oğlu falan oğlu falanım” dedi. Bunun üzerine Allah Teâlâ Musa (a.s)’a:

“Nesepleriyle övünen şu iki kişi var ya! Sen ey cehennemdeki dokuz atasıyla övünen! Sen onların onuncusu olacaksın. Sana gelince ey cennetteki iki atasına mensubiyetini belirten! Sen de cennette onların üçüncüsü olacaksın” diye vahyetti.” (Ahmet b.Hanbel, Müsned.5.128- Deylemi.1643- Abd b.Humeyd.179)

38- Allah Tealâ buyurur: “Muhakkak Rab Benim, hayır ve şerri Ben tayin ederim. Yazık o kimseye ki, hakkında şer yazmışım. Ve ne mutlu ona ki, hakkında iyilik yazmışım.” (Hz.Ali r.a. Ramuz.328.8)

39- Aziz ve Celil olan Allah buyurur: “Ey Ademoğlu! Ancak Bana kul olup, Bana ibadet ettiğin, her şeyi Benden umduğun ve Bana hiçbir şeyi ortak koşmadığın müddetçe, sende olan şeyi affederim. Eğer sen yer ve gök dolusu hata ve günahla Beni karşılasan da, Ben seni onların dolusu mağfiretle karşılarım ve seni affederim. Günahının çok oluşuna ehemmiyet vermem.” (Hz.Ebud Derda r.a. Ramuz.328.9)

40- Allah (z.c.hz.)leri buyurur: “Bir adam bilse ki Ben kudret sahibiyim, günahları affederim. O şirk etmedikçe, Ben onu affederim, aldırım.” (Hz.İbni Abbas r.a. Ramuz.329.1)

41- Allah (z.c.hz.)leri buyurur: “Ben kerimlerin en büyüğüyüm. Afiv itibari ile de en kerim ve azamet sahibiyim. Kulumu dünyada setrettikten sonra, ahi-

rette rezil etmeye tenezzül etmem ve kulum Benden mağfiret istedikçe onu mağfiret ederim.”
(Hz.Enes.r.a. Ramuz.329.2.)

42- Allah (z.c.hz.)leri buyurur: “Kullarımdan Benim velim ve halkımdan ahbablarım o kimselerdir ki, Benim zikrimle zikrolunur veya zikirleri ile Ben Zikrolunurum.” (Hz.Amr İbni Cemuh r.a. Ramuz.329.3.)

43- Allah (z.c.hz.)leri buyurur: “Bir kimse şu üç şeye sahip olursa gerçek dostum, yapmazsa gerçek düşmanımdır: Namaz, oruç ve cenabetten gusül.”
(Hz.Enes.r.a.Ramuz.329.4)

44- Allah (z.c.hz.)leri buyurur: “Bir kul Beni nefsinde zikrederse, muhakkak Ben onu melâike içinde zikrederim. Ve beni cemaatte zikrederse, Bende onu Refik-i alâda zikrederim.” (Hz.Muaz ibni Enes r.a. Ramuz.329.5)

45- Allah (z.c.hz.)leri buyurur: “Mü'min kulum Bana melâikenin bazısından daha sevgilidir” (Ebu Hureyre r.a.Ramuz.329.7)

46- Allah (z.c.hz.)leri buyurur: “İzzetim hakkı için, kuluma iki emniyetle iki korkuyu bir arada cem etmem. Dünyada Benden emin olursa, kullarımı topladığım günde, onu korkuturum. O, dünyada Benden korktuysa, kullarımı topladığım o günde onu emin ederim.” (Hz.Şeddat İbni Evs r.a.Ramuz.329.8)

47- Allah (z.c.hz.)leri buyurur: “Ben azimmüşşan, kulları ilmimle yarattım. Hayır murat ettiğim kimseye güzel ahlâk verdim. Fenalığı murat ettiğim

kimseye de fena ahlâk verdim.” (Hz.İbni Ömer r.a.Ramuz.329.9)

48- Allah (z.c.hz.)leri buyurur: “Beni zikretmesi kendisini Benden bir şey talep etmekten alıkoyan kimseye, o istemeden Ben nasip ederim.” (Huzeyfe r.a.Ramuz.329.10)

49- Aziz ve Celil olan Allah buyurur: “Kulumun Benim üzerimde ahdi vardır; namazlarını vaktinde dosdoğru eda ederse (kılırsa), ona azab etmiyeceğim ve onu cennete hesapsız sokacağım.” (Hz.Aişe r.a.Ramuz.329.12)

50- Allah (z.c.hz.)leri buyurur: “Kim ki Benim hakkımı rıfk ile ifa eder, Benden ötürü tevazu gösterir ve kibir etmezse, Ben onu illiyine kadar yükseltirim.” (Ebu Hureyre r.a. Ramuz.329.13)

51- Aziz ve Celil olan Allah buyurur: “Benim arif ve mülhem kullarım hususunda, Allah aralarında hüküm verinceye kadar onları Cennete veya Cehenneme indirmeyin.” (Hz.Ali.r.a. Ramuz. 330.1)

(Onlardan bir şey duyup da münakaşaya kalkıp, bu adam Cennetlik oldu. Cehennemlik oldu diye hüküm vermeyin. Onları Rablerine havale edin.)

52- Aziz ve Celil olan Allah buyurur: “Kullarımın kalblerinde, Benim marifetim (Beni tanımış olmalarının) alâmeti, kadrinin mevkiinin güzel olmasıdır. Bu da şikâyet edilmemem, rızıklarının geciktirme ile itham edilmemem ve gayb addedilmememle olur.” (Ebu Hureyre r.a.Ramuz 330.2.)

(Rabbimizi hazır bilip, rızkımız için acele etmeyeceğiz ve derdimiz var demeyeceğiz, yani şikâyet etmeyeceğiz.)

53- Allah (z.c.hz.)leri buyurur: “Kullar, Benim nazarımda yemek azlığından daha şümüllü bir perde ile örtünmediler.” (Hz.İbni Abbas.r.a. Ramuz.330.3)

(Nefsini güdecek, lâkin zevkine uymayacak.)

54- Allah (z.c.hz.) leri buyurur: “Ben mü’min bir kulumu hasta ettiğimde, o da beni ziyaretçilerine şikâyet etmediğinde, hastalıktan onu, etinin yerine daha hayırlı bir et, kanının yerinede daha hayırlı bir kan vererek iyileştiririm. Ve onun defterini silip, yeni bir defterle onu amele başlatırım”. (Hz.Ebu Hu-reyre r.a. Ramuz.330.4.)

55- Allah (z.c.hz.)leri buyurur: “Benim dostlarımdan birine eza eden adam, Bana harp ilân etmiş demektir. Bana yaklaşmak için de farzlara benzer bir şey yoktur. Kul Bana nafile ibadetle o derecede yaklaşımda devam eder ki, Ben onu severim ve Ben onu sevince de gören gözü, işiten kulağı, tutan eli, yürüyen ayağı, akleden gönlü, konuşan dili olurum. Dua ederse kabul eder, bir şey isterse veririm. Yaptığım işler içinde, böyle kulumun ölümüne karar vermek kadar Bana güç gelen bir şey yoktur. Çünkü o kul ölümü sevmez. Ben de onu gücendirmeyi sevmem.” (Hz.Aişe.R.a. Ramuz.330.5)

56- Allah (z.c.hz.)leri buyurur: “Eğer mü’min kulum için günah, ucubdan daha hayırlı olmasaydı,

mü'min kulumu günaha sokmazdım." (Hz.Kelib el Cüheni r.a. Ramuz.330.6)

57- Allah (z.c.hz.)leri buyurur: "Ya Cibril (a.s) Ben milyonlarca ümmet yaratmışım ki, birisinin değerinden haberi yoktur. Buna levhi de, kalemi de mutali etmemişim. Ben bir şeyi murat ettiğimde ona "Kün" derim. Derhal olur. Emrimde "Kaf", "nun'u geçemez." (İbni Ömer r.a. Ramuz. 330.7)

58- Allah (z.c.hz.)leri Adem (a.s)'a buyurdu ki: "Ya Adem (a.s) Ben emaneti yere, göğe arzettim, kaldıramadılar. Sen onu, ondakiyle yüklenebilecekmişin?" Dedi ki: "Ya Rabbi, onda bana ne var?" Buyurdu ki: **"Muhafaza edersen sevap, etmezsen azap var."** Adem (a.s) dedi ki: "Ondakiyle beraber yüklandim." Böyle dedi de Cennette öğleden ikindiye kadar kalabildi. Ta ki şeytan onu oradan çıkardı. (Hz. İbni Abbas r.a. Ramuz. 330.8)

59- Allah (z.c.hz.)leri cana "Çık" dedi. O da "Çık-mam, ancak kerhen çıkarım" dedi. Buyurdu ki: "Kerhen de olsa çık". (Ebu Hureyre r.a. Ramuz.330.9)

(Gönüllü-gönülsüz. Zira ölüm acıdır.)

60- Allah (z.c.hz.)leri buyurur: "Kulum hasta olup da üç günden evvel hastalığını söylerse, Beni şikâyet etmiş gibi olur." (Ebu Hureyre r.a. Ramuz.331.1)

61- Allah (z.c.hz.)leri buyurur: "Kulun hasenatıda günahı da ortaya getirilir. Biz onun bazısını bazısı ile takas ederiz. Hasenesi artarsa bu sebeple kendi-

sine Cennette geniş bir mevki ayrılır.” (Ebu Hureyre.r.a.Ramuz.331.2)

62- Allah (z.c.hz.)leri buyurur: “Bir kimse azasını haramdan çekmezse, Benim onun yemesini içmesini terk etmesine ihtiyacım yok.” (İbni Mes’ud r.a. Ramuz.513.9)

63- Allah (z.c.hz.)leri buyurur: “Eğer Rahmetimden hoşlanıyorsanız, halkıma iyi muamele yapın.” (Hz.EbuBekir r.a. Ramuz.513.10)

64- Allah (z.c.hz.)leri şöyle buyurur: “Günah yapıpıta, onu affımın yanında büyük görene, gazaplandığım gibi hiç kimseye gazaplanmam. Eğer cezayı acele verici olsaydım veya acele etmek Benim şanımdan olsaydı, rahmetimden ümit kesenlere cezayı acele verirdim. Eğer kullarıma merhamet etmeseydim bile, Benim huzurumda durmak kendilerini korkutanlara bundan dolayı Rahmet ederdim. Sevaplarını verirdim, korktuklarından da emin ederdim.” (Hz.Münteci r.a.Ramuz.513.11)

65- Allah (z.c.hz.)leri buyurur: “Kulum Benden isterse veririm. İstemezse gadab ederim.” (Ebu Hureyre r.a. Ramuz.514.1)

66- Allah (z.c.hz.)leri buyurur: “Kaderime inanan, yazıma razı olan, rızkıma kanaat eden, Benim için şehvetini terk eden, işte o Benim indimde meleklerrimden bazısı gibidir.” (Hz. İbni Ömer. r.a. Ramuz. 514.2)

67- Allah (z.c.hz.) leri buyurur: “Sabahleyin, akşamleyin, uyurken on defa Lâ havle velâ kuvvete

illâ Billâh diyen ümmetine haber ver ki, uykuları sırasında dünya belâları, geceleyin şeytanın hileleri, sabahleyin gazabım onlardan kaldırılır.” (*Ebu Bekir r.a. Ramuz.514.3*)

68- Allah (z.c.hz.)leri buyurur: “Ey Ademoğlu Beni kendi kendine zikredersen Ben de seni kendi yanımda zikrederim. Sen Beni topluluk arasında zikredersen, Ben de seni topluluk arasında onlardan daha eftal ve Ekrem olarak zikrederim. Eğer Bana karşı bir karış yaklaşırsan Ben de sana bir arşın yaklaşıyorum. Eğer Bana bir arşın yaklaşırsan Ben de sana bir kulaç yaklaşıyorum, eğer Bana yürüyerek gelirsen Ben sana koşarak gelirim.” (*Namer İbni Zaide r.a. Ramuz.514.4*)

69- Allah (z.c.hz.)leri buyurur: “Ey Ademoğlu kızdığın zaman Beni zikret ki gazaplandığım zaman seni affımla anayım da helâk olunanlar arasında seni helâk etmiyeyim.” (*Hız. İbni Abbas. r.a. Ramuz. 514.5*)

70- Allah (z.c.hz.)leri buyurur: “İhtiyarlık Benim nurumdan bir nurdur. Muhakkak ki, Ben nuruma narımla azab etmekten haya ederim. Öyleyse sen de Benden haya et.” (*Hız.Enes r.a. Ramuz.514.6*)

71- Allah (z.c.hz.)leri buyurur: “Ey Ademoğlu, Benim iznimle sen kendi nefsinin dilediğini isteyen kimsesin. Benim irademle nefsin için irade ettiğim kimsesin. Sana olan nimetimin fazlı ile masiyet işlemeye kuvvet buldun. Benim ismetimle tevfikimle, yardımım ve afiyetimle Benim farzlarımı eda etmiş oldun. Şu halde Ben senin ihsanına senden da-

ha evlâyım. Sen de günahına Benden daha lâyıksın. Hayır sana Benden ızhâr oldu. Benden sana ceza, cinayetine karşılık oldu. Sen nefsin için Benden neye razı oldunsa Ben de sana onu lâyıık gördüm.”
(Hz.İbni Amr r.a.Ramuz.514.7)

72- Allah (z.c.hz.)leri buyurur: “Hiçbir kul yoktur ki, onun razı olduğu veya olmadığı bir hüküm vereyim de onun için hayırlı olmasın.” (Hz. Şuhayb. r.a. Ramuz.514.8)

73- Allah (z.c.hz.)leri buyurur: “Beni bir gün zikredeni veya bir makamda Benden korkanı ateşten çıkarın.” (Hz. Enes. r.a. Ramuz.515.1)

74- Allah (z.c.hz.)leri kıyamet gününde kullarına hüküm vermek için kürsüsünün üzerinde ulemaya şöyle buyurur: “Ben ilmimi, hilmimi size ancak sizi affetmek için verdim. Sizden olana aldırım.” (Hz.Salebe İbni Hakeme r.a. Ramuz.515.4)

75- Allah (z.c.hz.)leri buyurur: “Kullarıma dört hasletle in’amda bulundum;

Zahireye güve musallat ettim, yoksa zenginler bunu altın gümüş saklar gibi saklardı.

Cesede kokmayı musallat ettim, böyle olmazsa dost dostu ebediyen gömmezdi,

Mahsun olmaya teselliyi musallat kıldım, yoksa nesil kesilirdi.

Ecele hükmettim, emeli uzattım, yoksa dünya harap olurdu. Maişet sahibi maişeti işine önem vermezdi.” (Hz.Bera.r.a. ramuz.515.5)

76- Allah (z.c.hz.)leri buyurur: **“Benim için böyle tevazu edeni Ben de öyle yükseltirim.”** (Hz.Ömer r.a.Ramuz.515.6)

77- Allah (z.c.hz.)leri buyurur: **“İzzetim, Celâlim, cömertliğim ve halkımın Bana ihtiyaç makamının izinde yükselmem hakkı için, Ben muhakkak ki İslâmda ihtiyarlayan erkek ve kadın kuluma âzab etmekten haya ederim.”** Sonra Resulullah ağladı. Dendildi ki; “Ya Resulullah seni ağlatan nedir.” Buyurdu ki, “Allah’ın kendisinden haya ettiği halde, Allah’dan haya etmeyen kimseye ağlıyorum.” (Enes.r.a. Ramuz.515.7)

78- Allah (z.c.hz.)leri buyurur: **“Ey Ademoğlu, Cenneti Cehennem üzerine tercih edin. Ve amellerinizi iptal etmeyin. Yoksa ebedî olarak tepesi aşağı Cehenneme atılırsınız.”** (Hz.Ali r.a. Ramuz.515.8.)

79- Allah (z.c.hz.)leri buyurur: **“Ey Ademoğlu, ne ile insafa geleceksin? Ben sana nimetlerimle sevgimi izhar ediyorum. Sen ise isyanlarınla Beni gazaplandırıyorsun. Benim hayrım sana iniyor, senin şerrin ise Bana yükseliyor. Bir kerim melek her gün ve her gece Bana senden çirkin bir amel getiriyor. Ey Ademoğlu, birisi senin vasfını senin olduğunu bildirmeyerek saysa ilk kızan sen olursun.”** (Hz.Ali r.a. Ramuz.515.9)

80- Allah (z.c.hz.)leri buyurur: **“Ben kendimi haya eder buluyorum, kulum Bana elini kaldırsın da Ben onu boş çevireyim.”** Melekler dediler ki: “Ya Rabbi o istiyor amma ehli değil.” Allah buyurur ki: **“Ben takva**

ve mağfired ehliyim. Sizi şahit tutarım ki onu affettim.” (*Enes r.a. Ramuz.516.1*)

81- Allah (z.c.hz.)leri buyurur: **“Ben izzetim ve Celâlim hakkı için zulmedenden er veya geç intikamımı alacağım. Ve mazlumu görüpte yardıma gücü yettiği halde yardım etmeyenden de intikamımı alacağım.”** (*H.z.İbni Abbas.r.a.Ramuz. 516.2.*)

82- Busr b.Cahhâş el- Kuraşi (r.a) rivayetinde, Rasulullah (sav) bir gün avucuna tükürdü, sonra üzerine parmağını koydu ve şöyle buyurdu: **Allah Tebâreke ve Teâlâ şöyle buyurdu: “Ey Ademoğlu! Seni şunun misli olan (bir damla meniden yarattığım halde beni nasıl aciz zannedersin (de malından sadaka ödemizsin)? Sonra ruhun şuraya (Rasulullah (sav) boğazına işaret etti) ulaştığı zaman sen:**

“Sadaka veririm” dersin. Hâlbuki sadaka verme zamanı nerede?” (Yâni bu fırsatı kaçırdın). (*Ahmed 4.210- İbni Mace 2707- Hakim 2.545- Taberani 2.32- Y.İmamdan Hadisler.41- 327 Hadisi Kudsi.112*)

83- Ebu’d Derda (r.a) Rasulullah (sav)’in şöyle buyurduğunu nakleder: **Allah şöyle buyurur: “Ey İsa! Senden sonra öyle bir ümmet göndereceğim ki, eğer onların başlarına sevdikleri bir şey gelirse Allah’a hamd edip şükrederler. Yok eğer hoşlanmadıkları bir şey gelirse, sevaplarını Allah’tan umarak sabrederler. Ne hilimleri, ne de ilimleri vardır.”**

İsa “Ya Rabbi! Bu nasıl olabilir ki?” Allah cc: “Ben onlara hilmimden ve ilmimden veririm” diye buyurur. (M.Zevaid 16.16704- Ahmed 6.450- Bezzar 284327 H.Kudsi 16)

84- Ebu Hureyre ve Ebu Said (r.anhuma)’dan, Rasulullah (sav) şöyle buyurdu: **Kıyamet gününde kul getirilir ve Allah ona şöyle der: “Sana kulak, göz, mal ve çocuk vermedim mi? Hayvanları ve arazileri senin hizmetine vermedim mi? Kavme önder kılıp ganimetlendirmedim mi? Peki sen bu günde Benimle karşılaşmayacağını mı zannettin?”** O da “hayır” der.

Bunun üzerine Yüce Allah: “Bugün de senin Beni unuttuğun gibi, sen terk edileceksin” buyurur. (Tirmizi 2428- Y.İmamdan Hadisler 156- 327 H.Kutsi 18)

85- Ebu Hureyre’nin (r.a) rivayetinde: Rasulullah (sav) şöyle buyurmuştur: **Allah Azze ve Celle şöyle buyurdu: “İnfak et (Allah yolunda harcama yap) ki, sana da infak edilsin. Allah’ın eli doludur. Onu gece ile gündüzün cömertliği azaltmaz. Gökle yeri yaratığından beri neler infak ettiğini düşünün. Şüphesiz ki Allah’ın elindeki hiçbir şey eksilmemiştir. Onun arşı suyun üzerindedir, mizan da O’nun elindedir, kâh yükseltir kâh alçaltır.”** (Sahihi Buhari 4684- Müslim 997- Yedi İmamdan Hadisler 39- 327 Hadisi Kudsi 29)

86- Hasan el- Basri (r.a) dedi ki: **“Şu mescitte Cundub b.Abdillah (r.a) hadis tahdis etti, o bize tahdis ettiğinden beri de unutmadım. Cundub (r.a)’ın Rasulullah (sav) adına yalan söylemesinden endişe edecek değilim.**

Rasulullah (sav)'in şöyle buyurduğunu söyledi: Sizden öncekiler içinde yarasından dolayı sabre-demeyen bir adam vardı. Bıçağı aldı ve eliyle yarasını deşti. Yarasındaki kanama kesilmedi ve nihayet öldü. Allah Teâlâ şöyle buyurdu: "Kulum kendisini öldürmekte beni geçti, ona Cenneti haram kıldım." (Buhari 3463- Müslim 113- Ahmet 4.312- Beyhaki 1.107- 327 H.Kudsi 36)

87- Ebu Hureyre'nin (r.a) rivayetinde, Rasulullah (sav) şöyle buyurmuştur: Allah Azze ve Celle şöyle buyurdu: **"Muhakkak ki kullarımdan bana en sevimli olanı iftarda en çok acele edendir."** (Tirmizi 700- 701- İbn Huzeyme 2062- İbni Hibban 8.275- Y.İmamdan Hadisler 50- 327 H.Kudsi 38)

88- Hz.Ali'nin (r.a) rivayet ettiğine göre, Rasulullah (sav) şöyle buyurmuştur: Yüce Allah buyuruyor ki: **"Lâ ilâhe illallah" Benim kelâmımdır. Ve Ben O'yum. Kim bunu söylerse Benim kal'eme girmiştir. Kim de Benim kal'eme girerse azabımdan emin olur."** (C.Sağır 3.2889- Ramuz 328.7- 327 Kudsi Hadis 42)

89- Ubâde b.Sâmit (r.a)'den: Rasûlullah (sav)'in şöyle buyurduğuna şahitlik ederim: **Cibril (a.s) Allah Azze ve Celle'nin katından geldi ve dedi ki:**

"Ey Muhammed! Muhakkak ki Allah Azze ve Celle şöyle buyuruyor: "Şüphesiz Ben ümmetine beş vakit namazı farz kıldım. Kim bu namazların abdestine, vakitlerine, rûkûuna, secdelerine dikkat ederek tam anlamıyla yerine getirirse benim katımda onu cennete sokacağıma dair söz vardır. Kim bunlardan

bir şeyi eksik yaparak Benimle karşılaşırsa ona (cennete sokacağıma dair) söz yoktur. Dilersem ona azap ederim, dilersem merhamet ederim.” (*Ligayrihi.Ziyau'l Makdisi el- Muhtare 8.305- Ebu Dâvûd et- Tayalisi.574- Ubû Nuaym el- Hilye.5.126- el- Elbanî es- Sahiha.842*)

90- Abdullah b.Ömer (r.anhuma)'dan: Rasulullah (sav) şöyle buyurdu: **“Önceki milletlere nispeten sizin dünyada kalmanız, ikinci namazı ile güneşin batması arasında geçen süre kadardır. Tevrat ehline, Tevrat verildi. Onun içindekilerle amel etmeye başladılar. Gün ortasına gelince aciz kaldılar. Yine de, birer kırat ile ödüllendirildiler. Sonra İncil ehline İncil verildi. İkinci namazına kadar çalıştılar. Sonra onlar da aciz kaldılar. Yine de birer kırat ile ödüllendirildiler. Bize de Kur'an verildi. Güneş batınca-ya kadar onunla amel ettik. Bize ikişer kırat, ikişer kırat verildi. Bunun üzerine iki ehl- i kitap:**

“Ey Rabbimiz, bunlara ikişer kırat ikişer kırat verdin. Bize ise birer birer verdin. Oysa biz onlardan daha çok amel ettik” dediler. Allah Teâlâ da onlara:

“Ücretiniz konusunda size en ufak bir haksızlık yaptım mı?” diye sordu. Onlar:

“Hayır” deyince şöyle buyurdu:

“Bu benim lütfumdandır. Lütfumu da dilediğime veririm.” (*Buhari. 557- Ahmed. 2.121, 129, Ebû Ya- lâ. 9.343*)

91- Yüce Allah Dâvud'a (a.s) şunu vahyetti: **“Herhangi bir kulum yarattıklarına değil de Bana sırtını**

dayarsa, bunu onun samimî niyetinden anlarsam, gökler içindekilerle beraber ona tuzak kursalar, Bu tuzaktan kurtulması için ona mutlaka bir çıkış kapısı açarım. Her hangi bir kulum da Beni bırakıp bir yaratığa sırtını dayarsa ve Ben bunu niyetinden de anlarsam, mutlaka önündeki bütün yükseliş sebeplerini keser ve çöküş yollarını kolaylaştırırım. Her hangi bir kul Bana itaat ederse, o daha istemeden Ben mutlaka kendisine veririm. Benden bağışlanmasını dilemeden onu affederim.” (İbni Asakir.2783-C.Sağir.2.1508)

92- Allah'ın Kendini İbadete Vermiş Kuluna Vahyi: Yüce Allah, Peygamberlerden birine **“Kendini İbadete vermiş filan kuluma şunu sor diye vahyetti: “Dünyaya karşı soğuk durmanla nefsini daha dünyada iken rahata kavuşturdu. Kendini Benim yoluma vermenle izzet ve şeref kazandın. Bunlar senin içindir. Peki Benim için yapman gereken şeylerden ne yaptın?” O, “Ey Rabbim, Senin için yapmam gereken şeyler nedir?” diye sordu. Allah cc: “Benim yolumda bir düşmanıma düşmanlık besledin mi? Benim uğrumda bir dostumla dostluk kurdun mu?”** buyurdu. (İbni Mesud r.a Hatib Tarih.3.70- Ebû Nuaym Hil-ye.2780- C.Sağir.2.1506)

93- Ebu Hureyre'nin (r.a) rivayetinde; Rasûlullah (sav) şöyle buyurmuştur: Allah cc, İbrahim'e (a.s) şöyle vahyetti: “Ey Halilim, kafire karşı bile olsa ahlâkını güzelleştir ki, iyi kimselerin vardığı yere varasın. Benim, ahlâkını güzelleştireni Arşımın gölgesinde gölgelendireceğime, Cennetime yerleştireceğime

ve kendime yaklaştıracığıma dair önceden verilmiş sözüm vardır.” (Taberani Evsaf.3.71- C.Sağır.2.1507)

94- Ebu Hureyre (r.a)’den: Rasulullah (sav) bir gün bir adamın yanından geçti ve adam yiyecek (hurma, arpa, buğday vs.) satıyordu. Adama: “Nasıl satıyorsun?” diye sordu. Adam da (şöyle şöyle diye) haber verdi. Bunun üzerine Allah Azze ve Celle: **“Elini yiyeceğin içine sokup daldır”** diye vahyetti. Rasulullah (sav) de elini yiyeceğin içine daldırdı bir de baktı ki ıslak. Bunun üzerine: **“Bizi aldatan Bizden değildir”** diye buyurdu. (Ahmed.2.242-Ebû Dâvud. 3452. Yedi.İ. Hadisler 280)

95- Ali radiyallahu anh’den: “Rasulullah (sav) beni, Zubeyr’i ve Mikdad’ı gönderirken şöyle buyurdu: **“Hâh bahçesine gidin! Orada bir câriye var, beraberinde de bir mektup. O mektubu ondan alın!”** Hemen atlarımızı koşturarak yola koyulduk. Birden kadın karşımıza çıktı: “Mektubu çıkar!” dedik. “Bende mektup yok!” dedi. “Ya bu mektubu çıkarırsın yahut elbiseleri bırakırsın!” dedik. Bunun üzerine örülü saçlarının arasından mektubu çıkardı. Biz de onu Rasulullah (sav)’e getirdik. Bir de ne görelim mektupta: Hâtıb b.Ebi-Beltea’dan Mekkeli müşriklerden bazı kimselere hitap ediliyor. Onlara Rasulullah (sav)’in bazı işlerini haber veriyor. Rasulullah (sav): “Ey Hâtıb! Bu ne?” dedi. Hâtıb: “Üzerime varmakta acele etme ey Allah’ın Rasulü! Ben Kureyş’e bitişik bir kimseydim. Seninle beraber bulunan muhacirlerden onlara akraba olanlar vardı. Bu akrabalık sebebiyle ailelerini himaye ediyorlardı. Benim neseb bakımından onların arasında yakınım olmayınca, onlardan dost edinip onunla akrabalarımı himaye etmelerini

arzu ettim. Bunu küfretmek veya dinimden dönmek için yapmadım. Müslüman olduktan sonra küfre razı olduğum için de yapmadım” dedi. Bunun üzerine Nebi (sav): “Doğru söyledi!” dedi. Ömer (r.a) ise: “Bana müsaade et ey Allah’ın Rasulü! Şu münafığın boynunu vura-yım!” dedi. Rasulullah (sav): **“Şüphesiz o Bedir’de bulunmuştur. Ne biliyorsun, ola ki, Allah Bedir gâzilerinin hallerine vâkıf olmuş da: “Dilediğinizi yapın! Sizi affettim” buyurmuştur” dedi.** Ardından Allah Azze ve Celle şu ayeti indirdi: **“Ey İman edenler! Benim düşmanımla sizin düşmanlarınızı dost edinmeyin...”** (Mümtehine 1). (Buhari.3007, 4890- Müslim.2994)

96- Ebû Hureyre’nin (r.a) rivayetinde; Resulullah (sav) şöyle buyurmuştur: **Muhakkak ki Allah Azze ve Celle şöyle buyurur: “Mümin kulum Benim katımda her hayrın taşıdığı değere sahiptir. (Ölüm esnasında da) Bana hamd eder. (O halde bizzat kendim) onun canını iki yanı arasından çekerim.”** (Ah-med.2.341- Bezzar.15.146- Beyhaki, Şuabu’l- İman.4.118)

97- Cubeyr b.Mut’im (r.a)’den: Bir adam Nebi (sav)’e geldi ve: “Ey Allah’ın Rasulü! Hangi belde en şerlidir?” dedi. Nebi (sav): “Bilmiyorum” dedi. Cibril (a.s) ona gelince: **“Ey Cibril! En şerli belde hangisidir?”** dedi. Cibril (a.s): “Bilmiyorum. Rabbim Azze ve Celle’ye sorayım” dedi. Cibril (a.s) gitti ve Allah’ın dilediği bir süre sonra geldi. Dedi ki: “Ey Muhammed! Sen bana en şerli belde hangisidir diye sordun. Ben de bilmiyorum dedim. Rabbim Azze ve Celle’ye: beldelerin en şerlisi hangisidir? diye sordum. **“Çarşılarıdır”** buyurdu. (Ramuz El-

Ehadis.16.15, Hakim.1.166- Taberani.2.128- Ebu Yalâ.13.400- Terhib ve Tergib.1.330)

98- Ma'kıl bin Yesar'dan (r.a) rivayetle: Fitne ve anarşi döneminde ibadet, sevap bakımından bana hicret etmek gibidir. (c.s 3. 2743)

99- Hz.Ali'nin (r.a) rivayet ettiğine göre, Resulullah (sav) şöyle buyurmuştur: **Yüce Allah buyuruyor ki: "Ben namazı, azametim için tevazu eden, halkıma kibir etmeyen, gününü zikir ile geçiren, günahına mu'sır olmayıp istiğfarla yatan, aç doyuran, garibi koruyan, küçüğe merhamet eden, büyüğe saygı gösteren kimseden kabul ederim. İşte o Benden isterse Ben ona veririm. Bana dua ederse kabul ederim. Bana tazarru ederse ona merhamet ederim. Benim nazarımda onun misali, Cennetlerde Firdevs misalidir ki meyvaları bozulmaz ve hali değişmez."** (Ramuz El - Ehâdis.517.2)

HADİS- İ ŞERİF

100- Hakem (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Bu Kur'an hoşlanmayan için gayet zordur. Ona ısınana ise gayet kolay gelir. Hadisime gelince, hoşlanmayan için gayet zor, tabi olan içinse gayet kolaydır. Bir kimse benim hadisimi dinler, hemen hıfz eder ve tatbik ederse mahşerde Kur'an'la haşrolur. Hadisime ehemniyet vermeyen ise Kur'anı hor görmüş olur. Kim de Kur'anı hor görürse dünya ve ahirette hüs-rana düşer. (r.133.6.)

101- İbni Abbas (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Bir kimse ümmetime ya bir sünnet ifası veya bir bid'atın izalesi için bir hadis ulaştırırsa onun makamı cennettir. (r.398.13)

102- İbn A. Berr (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Duyduğu hasen bir hadisi şerifi din kardeşine duyurandan daha faydalı kimse olamaz. (ih.1.34)

103- Bera (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Kim kendisine fayda veren sadece iki hadis bile öğrenir, onları başkasına da öğretir ve onlardan faydalanırsa, bu kendisi için altmış yıllık ibadetten hayırlı olur. (r.13.4.)

104- Hz. Ali (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Kim ümmetime, helalini ve haramını bilsin diye, Allah'ın rızasını uma-

rak, kırk hadis öğretirse, Allah kıyamet gününde onu âlim olarak haşreder. (r.413.10)

105- Hz. Ali (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Siz bir hadis yazdığınızda, onu senedi ile birlikte yazınız. Eğer o hadis doğru ise, ecirde o ravi ile ortak olursunuz. Eğer yanlış ise onun vebali isnad edilen ravinin üzerine olur. (r.61.14)

106- Cabir İbni Semure (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Kim ölümünden sonra geriye kırk hadis bırakırsa, o kimse cennette benim refikimdir. (r.412.8.)

107- Cabir (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Her kime benden bir hadis ulaşır da, onu yalanlarsa üç şeyi yalanlamış olur. Yüce Allah'ı, O'nun Rasulünü, hadisi rivayet edenini. (c. f.1.172)

108- Ebu Bekir (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Bir kimse söylemediğim şeyi benden nakleder veya emrettiğim şeyi noksan ederse, cehennemdeki evine hazırlansın (r.418.11.)

109- İbni Ömer (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Benim hadislerim birbirini nesh eder, Kur'an- ı Kerim ayetlerinin birbirini nesh etmesi gibi (r.111.9)

110- İbni Abbas (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Her hadisi herkese söylemeyin, akli alacak adama söyleyin. (r.468.11.)

111- İbni Abbas (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Kim ki, ümmetime iletmek üzere kırk hadis ezberlerse, kıyamet günü ben onun şefaathçisi ve şahidi olurum. (cs.3629)

112- Hz. Ali (r.a.) Resulullah (s.a.v.): “Allah’ım benden sonra gelip hadislerimi ve sünnetimi başkalarına nakleden ve onları insanlara öğreten halifelerime merhamet eyle” (cs.910)

113- Ebu Bekir (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Bir kimse Benden ilim veya hadis yazsa, bu ilim veya hadis devam ettikçe, ona da ecir yazılmaya devam edilir. (440.13)

TÖVBE

114- Enes (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Kul tövbe ettiği zaman Allah onun günahlarını hafaza meleklerine unutturur, keza bunu onun uzuvlarına ve arzdan bilenlere de unutturur ki, Allah’a mülaki olduğunda, günahı sebebiyle aleyhine şahitlik yapacak kimse kalmayın. (r.38.7.)

115- Enes (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Allah zc. Hz. İleri kulun tövbesi sebebiyle sizden birisinin vasi bir çölde kaybettiği devesini ansızın bulmasından doğan sevincinden daha fazla sevinç duyar. (r.344.8.)

116- Enes (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Her insan hata eder hata edenlerin en hayırlıları ise tövbe edenlerdir. (cs.3008.)

117- İbni Abbas (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Günahtan tövbe eden günahsız gibidir. Günahı bırakmadan istiğfar eden Allah'la alay ediyor demektir. (r.197.2.)

118- İbni Abbas (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Ben Allah üzerine şehadet ederim ki hiçbir akıllı kimse yoktur ki, ayağı sürçsün de (bir günah işlesin de) tövbe ettiğinde Allah onu affetmesin. Tekrar işler, tekrar af olunur. Tekrar işler, tekrar af olunur. Ta ki cennete gidene kadar. (r.151.6)

119- İbni Mes'ud (r.a.) Resulullah (s.a.v.) Tövbe günahtan sonra o günahı bir daha yapmamaktır. (r.198.5.)

120- Resulullah (s.a.v.): Allah kuluna işlemiş olduğu bir takım günahlardan dolayı bile tövbesi sebebiyle fayda sağlar. (m.ş.143.)

121- Ebu Musa (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Şüphesiz Allah'ü Tealâ gündüz günah işleyenlerin tövbe etmeleri için geceleyin rahmet elini açar, gece günah işleyenlerin tövbe etmeleri için gündüzleyin rahmet elini açar. Bu durum güneş batıdan doğuncaya kadar devam eder. (cs.1059.)

122- Ebu Hureyre (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Kul bir günah işlediği zaman kalbinde siyah bir nokta meydana gelir. Eğer tövbe ederse o leke kaldırılır. Tekrar günaha dönerse o leke büyür ve kalbini tamamı ile örter. (r.26.9.)

123- Ubey b. Kab (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Gerçek tevbe, günahı işlediğin anda pişmanlık duyman, Al-

lah'dan affını dilemen sonra da o günahı bir daha işlememendir. (cs.1831)

124- Enes (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Bir günah işlediğin zaman derhal tövbe et (günah) gizli ise gizli, aleni ise aleni. (r.25.11.)

İSTİĞFAR

125- Enes (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Size derdinizi ve devanızı söyleyeyim mi? Haberiniz olsun ki sizin derdiniz günahlar, devanız ise istiğfardır (r.166.6.)

126- İbni Abbas (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Her kim istiğfar etmeye devam ederse, Allah onun sıkıntısını neşeye çevirir. Darlığına bir çare bulur. Ummandığı yerden kendisini rızıklandırır. (rb.2.147.r.408.6)

127- Hz. Aişe (r.a.nha) Resulullah (s.a.v.): Günahını kötü görüp ondan pişmanlık duyan kimse istiğfar ile bağışlanma talebinde bulunmasa da bağışlanır. (r.376.6.m.ş.849)

128- Zubeyr (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Kim amel defterinin kendisini sevindirmesinden hoşlanırsa istiğfarı çok etsin. (r.396.14.)

129- Ebu Bekre (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Günde yetmiş kere günah yapsa da istiğfar eden adam isyanda ısrar ediyor sayılmaz. (r.370.16.)

130- Enes (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Kalpler tıpkı demir gibi paslanır. Cilasası istiğfardır. (cs.1328.)

131- Ebud Derda (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Elinizden geldiğince çok istiğfar edin. Çünkü Allah katında kurtuluşunuza bundan daha iyi vesile olacak ve Allah'ın (c.c.) bundan daha çok sevdiği bir şey yoktur. (cs.1460)

132- Enes (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Benimde kalbime arada bir kapanıklık gelir ve Cenabı hakka günde yüz kere istiğfar ederim. (r.140.5.)

133- Ebu Said (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Şeytan dedi ki Ya Rabbi izzetin hakkı için canı çıkıncaya kadar onları iğfal edeceğim. Rab de buyurdu ki: İzzetim Celalim hakkı için istiğfar ettikçe, Ben de onları affedeceğim. (102.3.)

134- Ebud Derda (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Sükütü teffekür, bakışı ibret ve defterinde çok istiğfar olan kimse iflah oldu. (r.78.1.)

135- Enes (r.a.) Resulullah (s.a.v.) Allah (z. c. Hz.) leri buyurur: Muhakkak ki, Ben ehli arza azap etmiye kast ederim de, evlerime devam edenlere, Benim için birbirini sevenlere, seherlerde istiğfar edenlere baktığım zaman ondan sarfı nazar ederim. (r.515.3.)

136- Osman (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Arz üzerinde iki eman sebebi vardır. Ben emanım ve istiğfar da emanıdır, ben kalmıyacağım ama istiğfar emanı kalacak. Şu halde her günah ve kusurda istiğfara devam edin. (r.325.14)

137- Ebu Hureyre (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Adamın cennette derecesi yükseltilir, sebebini sorar: Ya Rabbi

bu lütuf nereden? Çocuğunun senin için yaptığı istiğfar ve dualardan, denir. (r.99.9. cs.1146)

138- Ebu Hureyre (r.a.) Rasulullah (s.a.v.) şöyle buyurduğunu rivayet etmiştir: Tasattuk edecek malı olmayan kişi mü'min erkek ve kadınlar için istiğfar etsin. Bu onun için sadakadır. (mz.17597)

ABDEST

139- Resulullah (s.a.v.) Abdestin bir şeytanı vardır ki, ona Velehan denir abdest alırken onun verdiği vesveseden sakının. (tr.1.57.)

140- Selman (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Bir kul abdest aldığı zaman, şu ağacın yapraklarının dökülmesi gibi, o kimseden de günahlar öylece dökülür. (r.39.14)

141- Ebu Umame (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Abdest suyunun artanından içmek yetmiş türlü derde devadır. Bunun en aşağısı da "Hem" dir. (Hem: Tasa, keder, üzüntü demek) (r.215.18.)

142- Enes (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Bir kimse abdestin arkasından "İnna enzelnahü fi leyletil kadr" suresini bir kere okursa, sıddıklardan olur. Onu iki kere okuyan şehitler divanındadır. Onu üç kere okursa Allah onu Peygamberleri haşrettiği gibi haşreder. (r.438.7.)

143- Ebu Said (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Kim abdest alır da abdestini tam yapar, sonra da abdestini bitirdiği sırada "Subhaneke Allahümme ve bihamdike, eşhedü

en la ilahe illa ente, estağfiruke ve etübü ileyk“ derse, o abdesti bir mühürle mühürlenir, arşın altına konulur ve kıyamet gününe kadar da açılmaz. (r.414.6.)

144- Ömer (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Kim abdest alır da, abdestini güzel yapar ve sonra gözünü semaya kaldırıp ta: “Eşhedü en la ilahe illallahu vahdehu la şerikeleh ve eşhedü enne Muhammedün abduhu ve Resuluhu“ derse, ona cennetin sekiz kapısı açılır, hangisinden isterse ondan girer. (r.414.7)

145- Ebu Hureyre (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Kim abdest alırken temiz bir havlu ile kurulanırsa bunda bir beis yoktur. Kim bunu yapmazsa bu efdaldır. Zira abdest suyu diğer amellerle beraber tartıya girer. (r.414.8.)

146- Hz. Osman (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Kim şu Benim abdestim gibi abdest alır, sonra da vesvesesiz iki rek’at namaz kılsa geçmiş günahları af olunur. (r.414.9.)

147- Sevban (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Doğru ve dürüst olun zira her şeyi tek tek yapamazsınız en hayırlı amelinizin namaz olduğunu bilin yalnız kâmil mümin devamlı abdestli durur. (r.239.1.)

148- Ebu Hureyre (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Ya Bilal islamda en çok sevap umarak yaptığın bir ameli Bana söyle cennette önümde ayağının seslerini duydum. Hz. Bilal gece ve gündüz abdest alınca mutlaka bir namaz kılardım. Bence bu amelimden daha çok sevap beklediğim başka bir amelim yok dedi. (b.2591.)

149- Ebu Hureyre (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Bir kimse gece temiz abdestle yatarsa onun yanında bir melek bulunur ve o melek gecede bir saat bile durmaksızın Allah'ım senin şu filan kulunu affet, zira o abdestli yattı der. (r.410.13.)

150- Ebu Hureyre (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Eğer ümmetime güçlük vermeyeceğini bilseydim, her namaz için abdest almalarını ve her abdest alışlarında misvak kullanmalarını emrederdim. (cs.3287)

151- İbni Mugaffel (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Sizden biri yıkanacağı yerde bevl edipde gusül veya abdest almasın zira bütün vesveseler bundandır. (r.483.7.)

152- İbni Ömer (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Kim abdestli iken abdest alırsa kendisine on sevap verilir. (cs.3623.)

153- Amir ibni Hureys (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Abdestli olarak uyuyan kimse gece ibadet eden gündüz oruç tutan kimse gibidir. (r.238.6.)

154- Hz. Ömer (r.a.): Ya Resulullah içimizden cünup olanlar uyuyabilirlermi? diye sordu. Peygamber (s.a.v.): Abdest alırlarsa tabiki diye cevap verdi. (b.302)

155- Enes (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Bir kimse abdestli yatar ve o gece ölürse şehit olarak ölür. (r.411.1.)

156- Zeydi Eslem (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Namazı üç şey tamamlar abdesti iyi almak, safları düzgün yapmak, imama uymak. (r.264.12.)

157- Ebu Hureyre (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Kim abdest alınan ve içilen bir su kenarına def'i hacet yaparsa, Allah'ın, meleklerin ve bütün insanların laneti onun üzerinedir. (r.413.14.)

158- Enes (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Kim abdest alırken abdestini güzel yapar ve müslüman kardeşini sevap umarak ziyaret ederse cehennemden yetmiş yıllık mesafe uzaklaştırılır. (r.414.13.)

159- Enes (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Ey Enes gücün yeterse devamlı abdestli bulunmaya çalış çünkü ölüm meleği abdestli iken bir kulun ruhunu kabzederse o kula şehitlik sevabı verilir. (r. b. e. y.2.199.)

160- Enes (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Bir adamın namaz için abdest alıp temizlenmesi üzerine, Allah onun günahlarını örter. Namazın sevabı ise kendisine fazladan kalır. (r.313.2. (cs.3845)

161- Ebu Hureyre (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Bir kimse uyandıktan sonra abdest aldığı zaman üç kere süm-kürsün. Çünkü şeytan geceyi onun genzi üzerinde geçirmiştir. (b.1406. sah.741.)

162- Enes r.a. Resulullah (s.a.v.): Gusulde kullandığı su bir sa (1 sa=1040 dirhem=3.3.kg), Abdestte kullandığı su ise bir müd idi. (1.müd.800.gr.) (b.153. r.559.4)

163- Ukbe b. Amir (r.a.) Resulullah (s.a.v.) Şöyle buyururken işittim: Ümmetimden bir adam şeytanın düğümleri üzerindeyken (uyurken) gece kalkar abdest suyunu alır, ellerini yıkadığı zaman bir düğüm, yüzünü

yıkadığında bir düğüm, başını meshettiğinde bir düğüm ve ayaklarını yıkadığında bir düğüm çözülür. Allah Azze ve Celle geride perde arkasındakilere (meleklerle) Şu kuluma bakın, kendini zorlayarak benden istiyor istediği bu kuluma verilsin buyurur. (t.2.55.)

164- İbni Abbas (r.a.) naklediyor; Resulullah (s.a.v.) yola çıkıp suyu bittiğinde toprakla teyemmüm ederdi. Ya Resulullah su sana yakın yerde dediğim zaman şöyle buyururdu: O suya yetişip yetişemeyeceğimi bilemem. (cf.1.751)

165- Rasulullah (sav): "Abdest alırken parmak aralarını, yemekten sonra da diş aralıklarını hilâlleyip temizleyen kimselere, Allah merhamet edip cennete koyun." (M.Şihap.426)

NAMAZ

166- İbni Ömer (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Emaneti olmayanın imanı, tahareti olmayanın namazı ve namazı olmayanın da dini yoktur. Namazın dindeki yeri başın gövdede ki yeri gibidir. (r.463.5.)

167- İbni Abbas (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Namaz üç bölüktür. Abdest bir bölümü, rukü bir bölümü, secde de bir bölümüdür. Bu üçüne dikkat edenin diğer aksamı da kabul edilir. Eğer bunlara dikkat etmezse hem bunlar hemde diğerleri red olunur. (r.218.9.)

168- Akil (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Namaz da ves-vese dindendir ve açık imandandır. Hemen hemen hiçbir mü'mini şaşmaz. (r.240.13.)

169- A.İbni Enes (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Yatsı ve sabah namazına münafık devam edemez. (r.488.9)

170- Ebu Eyyüb (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Bir namaz, önündeki namaza kadar olan hataları kaldırır, yok eder. (r.127.10.)

171- İbni Ömer (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Namazı ilk vaktinde kılanın son vaktineki fazileti, ahiretin dünyaya efdaliyeti gibidir. (r.323.9.)

172- İbni Mes'ud (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Bir kimse halkın gördüğü yerde namazını güzel kılar, gizlide ise iyi kılmazsa bu namazı küçüksemektir ve dolayısıyla Rabbinin makamına ihanet etmiş olur. (r.398.1.)

173- Hasan (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Bir kimse namaz kılar da, Namazı ona marufu emretmez, onu fahşa ve münkerden nehyetmezse, bu namazı sebebiyle onun ancak Allah'dan uzaklığı artar. (r.427.10.)

174- İbn Abbas (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Âdemoğlunun her mafsalı için vermesi gereken bir sadakası vardır. Kuşluk vaktinde kılınan iki rek'at namaz bunların hepsinin yerine geçer. (cs.2651).

175- Ebu Hureyre (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Horozun sesi namazı, kanatlarını çırpması rukü ve secdesidir. (r.308.12.)

176- Ebu Umame (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Her türlü öfke ve ağız kavgasının ilacı iki rekât namazdır. (cs.1801)

177- İbni Ömer (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Kul namaza durduğunda bütün günahları getirilir. Başı ve omuzları üzerine konur rukü ve secdeye gittikçe dökülür. (cs.1184.)

178- Cabir b. Abdillah (r.a.) Resulullah (s.a.v.): şöyle buyurdu: Namaz, yemek veya başka bir şey için geciktirilmez. (c.f.1049)

179- Ebu Said (r.a.) Resulullah (s.a.v.): İman demek namaz demektir. Kim ki namaz için kalbini boşaltır, o namazı vaktine ve sünnetine uygun olarak muhafaza ederse işte o mü'mindir. (r.193.10.)

180- Mek'ul (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Bir kimse akşam namazından sonra konuşmadan iki rek'at kılsa onun namazı illiyinde yazılır. (Farz ve sünnetten gayri evvabin) (r.427.4.)

181- Ebu Hureyre (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Her şeyin bir süzülmesi vardır. İmanın saffeti namaz, namazın saffeti de (en seçme yeri) iftitah tekbiridir. (r.350.7.)

182- Ebu Said (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Hırsızlıktan yana insanların en kötüsü, namazdan çalandır. Rüküundan çalar, secdesinden çalar. (r.114.3.)

183- A. İbni Sabit (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Sizden biri farz namazı kıldıktan sonra (nafile veya sünnet) namaz kılmak isterse ya biraz ileri veya biraz geri çekilsin veyahutta biraz sağa veya sola gitsin. (r.51.10.)

184- Enes (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Şüpheli şeylerden hassasiyetle kaçınan kişinin iki rek'at namazı şüpheli şeylere bulaşan kimsenin bin rek'at namazından daha üstündür. (cs.2236.)

185- Ömer (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Namaz kılan hiçbir kimse yoktur ki, sağında ve solunda birer melek bulunmasın. Namazını eksiksiz kılarca, melekler o namazı göğe yükseltirler ve eksik kılanın yüzüne çarparlar. (cs.3460.)

186- Osman (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Sabah namazı vakti uykusu rızka engel olur. (Müsned.1.73.)

187- İbni Ömer (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Kadının yalnız kıldığı namaz cemaatle kıldığından yirmibeşine bedeldir. (r.309.9.)

188- Temim ed-Dari (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Kulun kıyamet gününde ilk hesaba çekileceği şey namazdır. Eğer onu tamamlamışsa onun için tam diye yazılır eğer tamamlamamışsa Aziz ve Celil olan Allah meleklerine şöyle buyurur: Bakın bakalım kulumun farzlarını tamamlayacağınız nafîle ibadetinden bir şey bulacakmısınız sonra da zekât da böyledir, sonra diğer amellerde bu şekilde ele alınır. (r.158.6.)

189- Ebu Said (r.a.) Resulullah (s.a.v.): **Tavla oynayıp da kalkıp namaz kılanın hali, domuz kanı ve irinle abdest alıpda namaz kılan adamın hali gibidir.** (r.391.5.)

190- Abdül Melik (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Çocuk yedisine gelince namazı kıldırın, onuna gelince kılmazsa dövün. (R, 393.2.)

191- Ebu Hureyre (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Adam gece uyanır, ailesini de uyandırır, kalkarlar ikişer rek'at namaz kılarlarsa, Allah'ı çok zikreden zakirin ve zakirat zümresinden yazılmış olurlar. (r.30.1.)

192- Enes (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Secdede gözlerinizi kapamayın, zira bu yahudi adetidir. (r.475.1.)

193- Ebu Yusuf (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Sizden adam vardır ki, tam namaz kılar, sizden adam vardır yarım namaz kılar, üçte bir, dörtte bir, hatta onda bire bile düşer. (r.450.2.)

194- Ebud Derda (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Mescidi Haramdaki namaz yüzbin namazdır. Benim mescidimdeki namaz bin namazdır. Mescidi Aksadaki namaz beşyüz namaza muadildir. (r.218.13.)

195- Hasan (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Gecenin son bölümünün ortasında, Âdemoğlunun kıldığı iki rek'at namaz, dünya ve dünyadakilerden hayırlıdır. Ümmetime zor olacağını bilmeseydim, onlara "Teheccüdü" mecburi kılardım. (r, 291.9.)

196- Cabir (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Sarıkla kılınan iki rek'at namaz sarıksız kılınan yetmiş rek'at namazdan efdaldir. (r.291.11.)

197- Bilal (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Gece namazına devam edin. Bu, sizden evvel ki salihlerin âdetidir. Ge-

ce namazı, Allah'a yakınlık, günahlardan uzaklaştırıcı ve onlara kefarettir. Bünyeden de derdi atar. (r.318.1.)

198- Ebu Said (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Bir kimse secde de üç kere "Rabbiğfirli" derse başını secdeden kaldırmadan mağfiret olunur. (r.436.3.)

199- Hz. Aişe (r.a.nha) Resulullah (s.a.v.): Aziz ve Celil olan Allah buyurur: Kulumun benim üzerimde ahdi vardır; Namazlarını vaktinde dosdoğru eda ederse, ona azap etmeyeceğim ve onu cennete hesapsız sokacağım. (r.329.12.)

200- Ebu Hureyre (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Gündüz melekleri ile gece melekleri sabah ve ikindi namazında buluşurlar. (r.248.9.)

202- Hz. Aişe (r.a.nha) Resulullah (s.a.v.): İki rek'at sabah namazı, dünya ve içinde ki her şeyden daha hayırlıdır. (cs.2275.)

203- Tirmizi ve E. Davut Resulullah (s.a.v.): Sizden biriniz sabah namazının sünnetini kılınca sağına dayansın ve bu suretle Allah'a teveccüh edip tövbe ve istiğfar etsin. (tc.1.579.)

204- Enes (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Vallahi sizden birinizin durup yüz sene beklemesi namaz kılan kardeşinin önünden geçmesinden hayırlıdır. (t.1.518.)

205- Resulullah (s.a.v.): Geceleri namaz kılan birçok kimse vardır ki onların eline uykusuzluktan başka bir şey geçmez öte yandan nice oruç tutanın da açlık ve susuzluğu yanına kar kalır. (mş.98.)

206- Zeyd b. Sabit (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Ey insanlar! Farzlardan başka nafile ve sünnetleri evlerinizde kılınız zira kişinin farzların dışında en faziletli namazı evinde kıldığı namazdır. (t.1.418)

207- Cabir b. Semura (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Bazı kimseler namazda gözlerini göğe dikmeyi bıraksınlar, değilse kendilerine (bir daha) dönmeyebilir (kör olabilirler). (bl. m.1.260.Buhari Ezan:53; Müslim salât:154; Müsned:5.90; Nesei İmame:38; cs.1.925)

208- Cabir b. Abdillah (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Size Allah'ın hataları sildiği ve günahları yok ettiği amelleri söyleyeyim mi? Ashab: Evet Ya Resulullah! Dediler. Resulullah (s.a.v.) şöyle buyurdu: Zor durumlarda bile abdesti tam almak, mescidlere giderken çok adım atmak ve bir farz namazı kıldıktan sonra diğer farz namazı kılmak için hazır beklemek. İşte bunlar Allah yolunda cihattır. (t.1.422.)

209- Abdullah (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Gece kılınan namazın gündüz kılınan namaza üstünlüğü, gizli verilen sadakanın, aşikâr verilen sadakaya olan üstünlüğü gibidir. (t.2.44)

210- Hz.Ali (r.a) rivayetle; Resulullah (s.a.v.): Bir kul yoktur ki, bir günah yapsın ve kalkıp güzelce abdest alıp iki rekât namaz kılarak bu günahından mağfiret dilesinde Allah onu affetmesin. (r.384.6)

211- Resulullah (s.a.v.): İkinci namazını kaçıran kimse sanki ailesini ve malını yitirmiş gibidir. (h.i.2.179)

212- Ebu Hureyre (r.a.) Resulullah (s.a.v.) şöyle buyurdu: Sizden biriniz güneş batmadan önce ikinci namazından bir rekât kılmış olsa dahi (güneş batmış olsada) namazına devam etsin. Kişi eğer sabah namazından bir rekât kıldıktan sonra da güneş doğacak olsa yine namazını tamamlasın. *(Altı hadis imamı, Buhari c.f.1.1039)*

213- Ebu Hureyre (r.a.)'den rivayet edildiğine göre Peygamber (s.a.v.) şöyle buyurdu: Biriniz geceleyin ibadet etmek üzere kalktığında, önce gayet kısa iki rekât namaz kılın. *(rs.1182)*

214- İbni Ömer (r.a.) rivayetle, Resulullah (s.a.v.): Her kim yatsı namazını cemaatle kıldıktan sonra mescid-den çıkmadan dört rekât daha kılsa kadir gecesi kadar sevap kazanır buyurur. *(c.f.1664)* (Yani Yatsının son sünnetini de dört rekât kılmak.)

215- Enes'in (r.a.) rivayetinde; Resulullah (sav.): Ezan sesini duyduğunda namaza git, giderken ağır başlılıktan ayrılma, safta bir boşluk bulursan orayı doldur, yoksa din kardeşinin yerini daraltma. Kendin duyabileceğin bir sesle oku yanındakini rahatsız etme, dünyadan biraz sonra ayrılacak bir adamın namazı gibi namaz kıl. *(cs.1.385)*

216- Ubade bin Samit'in (r.a) rivayetinde; Resulullah (sav): Kişi namazı güzel kıldığında, rükû ve secdelerini tam olarak yerine getirdiğinde namaz kendisine, "Benim hakkımı gözettiğin gibi Allah da seni korusun" der ve yükseltilir. Namazı güzel kılmadığında, rükû ve secdelerini tam olarak yerine getirmedeğinde ise namaz kendisine "Benim hakkımı gözetmediğin gibi, Al-

lah da seni gözetmesin" der. Sonra eski elbisenin dü-rüldüğü gibi dürülür ve onun yüzüne fırlatılır.(cs.1.208)

217- Ebû Abdullah (veya Ebû Abdurrahman) Sevbân (r.a)'den ki kendisi Rasulullah'ın azadlı kölesi-dir, rivayet edildiğine göre o: Rasulullah (sav)'i şöyle buyururken işittim demiştir.

"Çok çok secde etmelisin! Çünkü Allah için yaptığın her secde karşılığında Allah seni bir derece daha yük-seltir ve bir günahını affeder." (rs.108)

218- Ebû Eyyûb Halit bin Zeyd'in (r.a) rivayetinde; Resulullah (sav): Namaz kıldığında son namazınmış gibi kıl. Sonradan özür dileyeceğin bir şeyi söyleme. İnsanların elindeki şeylerden ümidini kes, bir beklenti içine girme. (cs.1.4)

219- İbn Amr'dan rivayetle; Resulullah (sav): Namaz kılanın önünden kasdî olarak geçen kimse, Kıyamet günü, kuru bir ağaç olup geçmemiş olmayı temenni edecektir.(cs.3.3341)

220- Rasulullah (sav)'in hizmetkarı ve Suffe Eh-li'nden olan Ebû Firâs Rebiâ b.Ka'b el- Eslami (r.a) şöyle dedi: Geceleri Rasulullah (sav) ile birlikte kalırdım. Ab-dest suyunu ve öteki ihtiyaçlarını karşıladım. Bir gün bana:

"Dile (benden ne dilerse) buyurdu. Ben:

"Cennette seninle beraber olmayı isterim, dedim. Pey-gamber (sav) "Başka bir şey istemez misin?" buyurdu. Ben: "Benim dileğim bu kadardır", dedim. Peygamber (sav):

“Öyle ise çok secde ederek, kendin için bana yardımcı ol!” buyurdu.(rs.107)

221- Aişe (r.a)’ın rivayetinde; Rasulullah (sav): Sizden biriniz namaz kılariken uykusu gelince, uykusu geçinceye kadar yatıp uyusun. Çünkü uykulu vaziyette namaz kılan kimse, belki de bilmeyerek, istiğfar edip Allah’tan bağışlanma dileyeceğim derken kendise söver, beddua eder. (rs.149)

222- Cündüb b.Abdullah (r.a)’dan rivayet edildiğine göre, Rasulullah (sav) şöyle buyurdu: Sabah namazını kılan kimse, Allah’a verdiği sözü yerine getirerek O’nun himayesine girmiş olur. Sakın ola ki Allah, kendi himayesine girerken yapılan sözleşme gereği sizi hesaba çekmesin! Çünkü O, bu hususta sorguya çektiği kimseyi yakalayıp yüzüstü cehenneme atar.(rs.234)

KUR’AN

223- İbni Mes’ud (r.a) rivayetinde, Rasulullah (s.a.v.): Kur’an şefaath edecek ve şefaathı kabul edilecektir. Şikayetçi olacak ve şikâyeti kabul edilecektir. Onu kendisine rehber edineni o cennete götürecektir, arkasına atanı ise cehenneme sürükleyecektir. (cs.2949.)

224- Enes (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Kur’an öyle bir servettir ki onu elde edenin hiçbir şeye ihtiyacı kalmaz. Ondan daha büyük bir zenginlik de bulunmaz. (cs.2950.)

225- İbni Mes'ud (r.a.) Resulullah (s.a.v.): İki Şifa kaynağını elden bırakmayın: Bal ve Kur'an (cs.2312.)

226- İbni Abbas (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Kur'an okuyan kimse hata etse "lahin" yapsa veya acemi olsa bile, melek o kıraati indirildiği gibi yazar. (r.57.13.)

227- Amr İbni Şuayip dedesinden: Resulullah (s.a.v.): Kul Kur'anı hatmettiği zaman altmış bin melek o kulun üzerine istiğfarda bulunur. (r.42.14.cs.1.323)

228- İbn Amr (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Kur'anı okuyan ve onu ezberleyenlere hürmet edin, onlara hürmet eden, bana hürmet etmiş gibi olur. (cs.827.)

229- İbn Mes'ud (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Ezberinizde ki Kur'anı tekrarlayınız. Çünkü o insanın göğsünden bağlı hayvanın ipini koparıp kaçmasından daha süratli kaçır (cs.1.557.)

230- Ebu Said (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Rab Tebareke ve Tealâ buyurur: Kimi Kur'an ve benim zikrim benden istemekten meşgul ederse ona isteyenlere verdiğimin en efdalini veririm. Allah'ın kelamının sair kelimelere fazileti Allah'ın bütün mahlûkatına üstünlüğü gibidir. (r.516.5.)

231- Enes (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Bana ümmetimin sevapları arz olundu. Hatta adamın camiden çıkarttığı süprüntüsü bile. Bana ümmetimin günahları da arz olundu. Bunların içinde bir adama Kur'an'dan bir sure veya bir ayet verilip de sonra onu unutmamasından büyük günah görmedim. (r.315.7.)

232- Hz. Aişe (r.a.nha) Resulullah (s.a.v.): İçinde Kur'an okunan ev, gök ehline, yerden yıldız gözüksüğü gibi görünür. (r.196.6.)

233- Osman b. Abdullah (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Bir kimsenin Kur'anı ezberden okuması bin derece, mus-haftan okuması ise iki bin dereceyi bulur. (r.334.6.)

234- Enes (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Kur'an için vekil tayin edilmiş bir melek vardır. Okuyan arap olsun, ol-masın doğru okuyamazsa o melek onu düzeltir ve doğru olarak yükseltir. (cs.3488.)

235- Enes (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Biriniz Rabbi ile konuşmak istiyorsa Kur'an okusun. (cs.1.205)

236- İbni Abbas (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Ümmetimin en şereflipleri Kur'an okuyanlar ve gece kalkıp ibadet yapanlardır. (cs.1.613.)

237- Ebu Hureyre (r.a.): Sizden biri gece namaz kıl-mak için kalktığında Kur'an okurken zorlanır ve ne de-diğini bilemeyecek durumda olursa bıraksın ve yatsın. (r.57.2.)

238- Abdisselam (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Ümmetim-den bir kısım insanlar Kur'anı okurlar da, Müslümanlık-tan, okun yaydan çıkması gibi çıkarlar. (r.367.2)

239- Hz. Ömer (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Allah bu Kur'an sebebiyle bazı insanları yükseltir, bazılarını al-çaltır. (cs.1092.)

240- Hasan (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Bir kimse Kur'an dan bir sure üzerine yemin ederse, ona her ayet için bir

kefaret lazım gelir. İster doğru söylesin ister yalan. (r.417.7.)

241- Sad b. Evi vakkas (r.a.), Resulullah (s.a.v.): Sizin en hayırlınız Kur'an-ı öğrenen ve öğreteninizdir. (cs.2083.)

242- Muaz (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Kur'an-ı aşikare okuyan aşikare sadaka veren gibi, gizli okuyanda gizli sadaka veren gibidir. (r.199.13.)

243- Hz. Aişe (r.a.nha) Resulullah (s.a.v.): Belanın nüzulünden evvel ve nüzulünden sonra, Kur'an'dan bir şey yazıp da takmakta beis yoktur. (r.464.2.)

244- Bera b. Azip (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Kur'anı seslerinle güzelleştirin. Çünkü güzel ses Kur'an-ın güzelliğine güzellik katar. (r.196.9.)

245- Enes (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Kur'an-ı ezberleyen Allah ölünceye kadar aklından faydalandırır. Şuurunu elinden almaz. (cs.3624.)

246- İbni İmran (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Kur'an okuyan kimse bunun karşılığında Allah'tan bir şey istesin. Şüphesiz ilerde Kur'an okuyup karşılığında insanlardan bir şeyler isteyen bir topluluk gelecektir. (cs.3735.)

247- Büreyde (r.a.) Resulullah (s.a.v.): İnsanlardan çıkar sağlamak için Kur'an-ı Kerimi okuyan kimse Kıyamet günü yüzünde etsiz ve kemikten ibaret bir yüzle gelir. (cs.3721.)

248- Semure (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Her ziyafet sahibi, ziyafetine gelinmesini ister, Allah'ın Ziyafeti de Kur'andır. İhmal etmeyin. (r.342.14.)

249- Ebu Hureyre ra. Resulullah (s.a.v.): Allah'ın kitabı ve benim sünnetim, havuzuma gelesiyeye kadar ayrılmazlar. (r.339)

250- Hz. Aişe (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Namaz içinde Kur'an okumak namaz haricinde Kur'an okumaktan daha faziletlidir. Namaz haricinde, Kur'an okumak, Subhanallah ve Allahu Ekber'i tekrarlamaktan, Subhanallah demek, nafile sadaka vermekten üstündür. Nafile sadaka vermek, nafile oruç tutmaktan daha faziletlidir. Oruç cehennem ateşine karşı kalkandır. (cs.3.2920)

251- Enes (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Her şeyin bir kalbi vardır. Kur'an'ın kalbi de Yasin Süresidir. Kim bu süreyi okursa, Allah onun için Kur'an'ı on defa okumuş kadar sevap yazar. (Tirmizi, Sevabü'l- Kur'an.7 :DarC. Sağır: 1351.)

252- Hz. Ali (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Yasini okuyunuz. Onda on bereket vardır; Aç okursa, doyar. Çıplak okursa, giyinir. Bekar okursa, evlenir. Kor kan okursa, emin olur. Mahzun okursa, ferahlar. Misafir okursa, seferde yardım görür. Kayıp bulunur ve hasta okursa şifa bulur. Ölü üzerine okunursa azabı hafifler. Susayan okursa, suya kavuşur. (Yani hangi hacet için okunursa o hasil olur) (r.79.4.)

253- Ebu Hureyre (r.a)'den Resulullah (s.a.v.): Kur'an okumayı ihmal ederek evlerinizi mezarlık haline getirmeyiniz. Şüphesiz şeytan, içinde Bakara süresi okunan evden çıkar gider. (rs.1020)

254- İbn Amr (r.a.) Resulullah (sav): Seni kötülüklerden alıkoyduğu sürece Kur'an oku. Seni kötülüklerden alıkoymuyorsa onu gerçek manada okumuyorsun demektir.(cs.1.774)

255- Ebu Umame'nin (r.a) rivayetinde; Resulullah (sav): Biriniz Kur'an'ı hatmettiğinde şöyle dua etsin: Allah'ım, kabrimde yalnız kaldığımda korku ve yalnızlığımı gider. (cs.1.324)

256- İbni Mes'ud'un (r.a) rivayetinde; Resulullah (sav): Kur'ân-ı Kerim'de en büyük ayet: "Âyete'l- Kürsî'dir. En adil âyeti, "Allah adaleti, iyiliği, akrabaya yardım etmeyi emreder, çirkin işleri, fenalık ve azgınlığı da yasaklar. O, düşünüp tutasınız diye size öğüt veriyor." ayetidir. (Nahl.90)

En korkutucu ayet: "Kim zerre kadar bir iyilik yaparsa onun mükâfatını görür, kim zerre kadar bir kötülük yaparsa onun cezasını görür" ayetidir. (Zilzal.7- 8)

En ümit verici ayet: "Ey gûnahta aşırı giderek nefislerine zulmetmiş olan kullarım! Allah'ın rahmetinden ümidinizi kesmeyin, Muhakkak ki Allah, bütün günahları bağışlar. Şüphesiz ki O çok bağışlayıcı, çok merhamet edicidir." (Zümer 53) ayetidir. (cs.1.683)

257- Ebu Hureyre'nin (r.a) rivayetinde; Resulullah (sav): Kur'an'ın bir sûresi vardır ki, otuz âyettir. Kişi için bağışlanıncaya kadar şefaet edecektir. O sûre,

“Tebârekellezi biyedihî'l- mülk” diye başlayan Mülk Sûresidir. (Tirmizi Sevabü'l- Kur'an:9; İbni mace, Edeb:53; Müslim İman:302; Müsned, 3.94; C.Sağir.1.1288)

258- İbni Mes'ud (r.a) rivayetinde; Resulullah (sav): Birinizin “Ben filan filan ayeti unuttum” demesi ne kötüdür. Aksine onlar kendisine unutturulmuştur. (Buhari Fezailü'l- Kur'an:23; Müslim Müsafirin:228; Nesei İftitah:37; C.Sağir.2.1732)

259- Halil bin Mürre'nin (r.a) rivayetinde; Resulullah (sav): Kur'an'ın Hâmîm'le başlayan sureleri yedidir. Cehennem kapıları da yedidir. Her bir Hâmîm gelerek bu kapılardan birinde durur ve şöyle dua eder: Allah'ım, bana inanıp da beni okuyan kimseyi bu kapıdan sokma. (Beyhaki Şi'bü'l- İman 3853:cs.2.2025)

CEMAAT

260- Cübeyr (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Beldelerin Allah Tealâ'ya en sevimli olan yerleri, mescidleridir. Ve beldelerin Allah'a en sevimsiz olan yerleri de çarşı-pazarlardır. (r.16.15. t.1.330.)

261- İbn Ömer (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Cemaatle kılınan namaz, tek başına kılınan namazdan yirmi yedi derece daha faziletlidir. (t.387.)

262- Ebu Umare (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Camiye gidip, dönmek Allah yolunda savaşmak sayılır. (t.323.)

263- İbni Abbas (r.a.) Resulullah (s.a.v.) Camiler Allah'ın evleridir. Ve Mümin'lerde Allah'ın ziyaretçileridir. Ziyaretcisine ikram etmesi, ziyaret edilen üzerine hak'tır. (r.234.7. t.1.327.)

264- İbni Ömer (r.a.) Resulullah (s.a.v.) sizin hayırlılarınız, namazda omuzu yumuşak olanlarıdır. Ön saf-taki boş yeri doldurmak için atılan adımdan daha hayırlı adım yoktur. (r.280.3.)

265- İbni Ömer (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Bir adamın imamla alacağı tekbir, bin deveyi Haremi şerife kurban yollamasından hayırlıdır. (r.198.9.)

266- Ukbe ibni Abd (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Hiç bir kul yoktur ki, sabah ve akşam evinden mescide çıksın da, onun iki adımından bir adımı günahına kefarete, bir adımında kendisine hasene kazandırmayın. (r.385.1.)

267- İbni Ömer (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Bir kimse cennetin orta yerinde kalmak isterse, cemaate devam etsin, şeytan bir kişinin peşinde olur, iki kişiye ise daha uzaktır. (r.424.5.)

268- Ebu Hureyre (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Bir kimse, mescitte namazı beklerken oturduğu sürece namazdadır ve melaike ona şöyle dua ederler: Allah'ım onu af et, Allah'ım namaza münafi bir şey yapmadıkça, ona merhamet et. (r.416.7.)

269- İbni Mes'ud (r.a.) Resulullah (s.a.v.): İnsanlar üzerine bir zaman gelecek ki, camilerde halka halka oturacaklar, ancak dünya üzerine muhabbet edecek-

ler. (Bunlara rastlarsanız) onlara katılmayın. Zira Allah (z.c. Hz.) lerinin o kimselerle alakası yoktur. (r.301.3.)

270- İbni Ömer (r.a.) Resulullah (s.a.v.): İnsanlar üzerine öyle bir zaman gelecek ki, camilerde onlardan binden fazla adam namaz kılacak da içlerinde haza mümin bulunmayacak. (r.301.5.)

271- İbni Mes'ud (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Öyle kasd ediyorum ki, Bilal'e emredeyim. Namazı kıldırsın ve ben, ezanı işitip de icabet etmeyen kavme gideyim de evlerini üzerine yakayım. (r.348.7.)

272- Ebu Hureyre (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Bu beş vakit farzı cemaatla kılmaya devam eden kimse, sırat köprüsünü ilk geçenlerden olur ve onu şimşek gibi geçer. Allah, o kimseyi sabıkların ilk zümresinde haşreder, namaza devam ettiği her gün ve gece için de bin şehit sevabı alır. (r.131.2.)

273- Ebu Said (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Arz kıt'alarının efdali, mescitlerdir. Cami ehlinin de en efdali, ilk girip, son çıkandır. İlk cemaata gelen ilk Müslüman olan gibidir. (r.76.10.)

274- Enes r.a. Resulullah (s.a.v.): Bir kimse kırk gün yatsı ve sabahı cemaatle kılsa Allah ona iki berat verir: Ateşten berat ve münafıklıktan beraat. (r.426.12.)

275- Osman (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Bir kimse yatsıyı cemaatle kılsa yarı geceyi ihya etmiş gibi olur. Kim de yatsıyı ve sabahı cemaatle kılsa bütün geceyi ihya etmiş gibi olur. (r.427.1.)

276- Ebu Hureyre (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Mescidin yolu uzadıkça sevabı büyür. (t.1.318.)

277- Ebu Hureyre (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Karanlık gecelerde camiye gidenleri, Allah kıyamet gününde yüksek bir ışıkla aydınlatır. (t.1.324)

278- Ebu Hureyre'nin (r.a) rivayetinin de, Resulullah (sav): Bir kimse evinden namaz kılmak kasdı ile çıkarsa o namazdadır. Namaza yetişse de, yetişmese de. (Koşmak yok) (r.419.7.)

279- Ebu Hureyre (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Sizden biri insanlara namaz kıldırıldığında; Namazı hafif tutsun. Zira onların içinde zayıf, hasta ve yaşlı kimseler olabilir. Sizden biri kendi başına kıldığı zaman ise dilediği kadar uzatsın. (r.52.2. rs.230. b.Ezan.63)

280- Muaz ibni Enes (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Tam manası ile cefa, küfür ve nifak odur ki, namaza daveti duyar da icabet etmez. (r.199.14.)

281- Cabir (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Kim şu soğan, sarımsak, pırasa, turp gibi sebzelerden yerse camimize yaklaşmasın. (r.408.12.)

282- Ebu Hureyre (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Mescitte en hayırlı yer imamın arkasıdır. Rahmet inince önce imama iner, sonra arkasındakine, sonra sağındakine, sonra solundakine sonra mescid ehline taksim edilir. (r.281.)

283- Enes (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Bir kimse sabah namazını cemaatle kılar ve namaz kıldığı yerde otururda yüz kere Kulhü vallahü ehad suresini okursa, Al-

lah onunla kendisi arasında Allah'dan başka kimsenin bilmediği günahlarını af eder. (r.427.2.)

284- İbni Mes'ud (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Bir kimse sabah namazını cemaatle kılar, Namaz kıldığı yerde oturur, sonra En'am suresinin evvelinden üç ayet okursa Allah ona Allah'ı tesbih eden ve kıyamete kadar kendisi için istiğfar eden yetmiş melek memur eder. (r.427.3)

285- İbni Ömer (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Biz bir müslümanı sabah ve yatsı namazlarında göremediğimizde başına bir kaza geldiğini sanırdık. (t.1.400.)

286- Ebu Bekir (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Kim sabah namazını cemaatle kılsa Allah'ın himayesinde olur. Kim Allah'ın himayesine saldırırsa Allah onu yüzükoyun ateşe atar. (t.1.431.rs.234)

287- Bera (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Saflarınızda ileri geri durmayın öyle durursanız kalplerinizde öyle aykırı olur. Allah (z.c.hz.) leri ve melekleri ön saftakilere salat ederler. (r.470.2.)

288- Ebu Hüreyre (r.a.), Resulullah (s.a.v.) buyurmuştur: Sizden biriniz imamdan önce başını rüku ve secdeden kaldırdığı zaman, başını Allah'ın eşek başına veya şeklini eşek şekline dönüştürmesinden korkmuyor mu? (Rs. 1755; Buhari Ezan: 53; Müslim Salât:115; Tirmizi Cuma:56; cs.1.924)

289- Ebu Hamidis Sadi (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Adam camiye gider, namaz kılar. Allah indinde sivrisinek ka-

dar kıymeti olmaz. Kiminin de namazının Uhud dağı kadar kıymeti olur. Bunun sebebi, ikincinin birinciden daha akıllı olmasıdır. Akılca güzel nasıl olur? Diye soruldu. Buyurdu ki: Eğer, haramdan kim daha çok sakınıyorsa hayra kim daha çok haris ise, o daha akıllıdır. (Haris: Bir şeye fazla düşkün olan, hırslı. Yani kim takvalı ise) (r.99.6.)

290- Ebu Hureyre (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Üç mescidden başkasına sefer ittihaz edilmez. Mescidi Haram, şu Benim mescidim ve Mescidi Aksa. (r.474.4.)

291- Sehl b. Sa'd (r.a.) Resulullah (s.a.v.): İmam cemaatin namazının kefilidir. Eğer hakkını verirse faydası hem kendisine, hem de cemaatedir. Hakkını vermezse mes'uliyet sadece kendisine aittir, cemaatin bir sorumluluğu yoktur. (cs.1665.)

292- Talha b. Abdullah (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Cemaati kendisinden hoşlanmayan imamın namazı, kulağının hizasından yukarı yükselmez. (kabul edilmez) (t.1.453.2)

293- Rifaa İbn Rafi'ez –Zuraki şöyle demiştir: Biz bir gün Resulullah (s.a.v.) arkasında namaz kılıyorduk. Zatı alileri ruküdan başlarını kaldırırlarken; Semiallahüli-menhamd. (Allah kendisine hamd edenleri işitir) deyince cemaatte bulunanlardan birisi; Rabbena velekel hamd, hamden kesiran tayyiben mübareken fih (Rabbimiz hamd sana mahsustur; bol, her türlü gösterişten, desinler kaygısından, halisane ve hayırlarla dolu bir hamd ile sana hamd ederiz) dedi. Resulullah (s.a.v.) selam verip namazdan çıkınca: O hamdi söyleyen kim-

di? diye sordu. Bunu söyleyen zat: Bendim Ey Allah'ın Resülü deyince Hz. Peygamber (s.a.v.) şöyle buyurdu: Otuzdan daha fazla bir melek topluluğu gördüm; bu sözü daha önce yazabilmek için birbirleriyle yarışıyorlardı. (b.472.)

294- İbni Abbas (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Ümmetimin sonunda bir takım kavimler olur ki, camilerini süsler, kalblerini ise viran ederler. Onlardan birisi dinine vermediği ehemmiyetten fazlasını elbisesine verir. Bunlar dünyaları selamet oldu mu, ahiret işini kale almazlar. (r.304.1.)

295- Hureyre (r.a) rivayetle Resulullah (s.a.v.): İnsanlar yatsı namazı ile sabah namazında ki fazilet ve sevabı bilselerdi, sürünerek bile olsa, bu iki namaza cemaatte gelirlerdi. (rs.1074)

296- İbni Ömer (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Meleklerin Rableri huzurunda saf oluşu gibi saf tutun ki, onlar safoları düz tutarlar ve omuzlarını birleştirirler. (r.307.6.)

297- İbn Mes'ud (r.a)'den: Kıyamet günü Müslüman olarak Allah'a kavuşmak isteyen kimse nerede ezan okunursa bu namazlara devam etsin. Muhakkak Allah'u Tealâ sizin peygamberiniz için hidayet yollarını açtı şüphe yok ki, beş vakit namazda hidayet yollarından biridir. Eğer siz cemaata gitmeyen şu adam gibi evde kılacak olursanız peygamberin izini sünnetini terk ederseniz elbette yolunuzu şaşırırsınız. Şüphesiz gördük ki, cemaatten ancak münafık olduğu belli olan münafıklar cemaata devam etmezler. Allah'a yemin

ederim ki, bir adam iki kişinin kolları arasında sallana sallana namaza getirilir ve safa durdurulurdu. (rs.1071)

298- Ebu Sait el-Hudri (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Bir zat namaz kılmak amacıyla evinden çıkar ve şöyle dua ederse, Allah ona yönelir ve yetmiş bin melek onun bağışlanması için dua ederler:

“Allah’ım! Sana niyazda bulunanların ve camiye giderken attığım şu adımların hatırı için sana yalvarıyorum. Ben ki bir, gösteriş ve nam için değil, Senin gazabından korktuğum ve rızanı kazanmak istediğim için evimden çıktım. Beni Cehennem ateşinden korumanı, günahlarımı bağışlamanı diliyorum. Zira senden başka hiç kimse bağışlamaz.” (t.1.328)

299- Ebu Hureyre’nin (r.a) rivayetinde; Resulullah (sav.): İki kişi bir’den hayırlıdır. Ve üç iki’den hayırlıdır. Ve dört de üç’ten hayırlıdır. Öyle ise siz cemaatle birlikte olunuz. Muhakkak ki Allah’ın eli (Rahmet ve yardımı) cemaat üzerindedir. Aziz ve Celil olan Allah, ümmetimi ancak hidayet üzerinde birleştirir. Biliniz ki, cemaatten uzak olan her kişi için ateşe düşme vardır. (r.15.11)

300- Ebu Hümejd’in (r.a) rivayetinde; Resulullah (sav): Biriniz camiye girince Peygambere salâvat getirsin ve şöyle desin: Allah’ım! Bana rahmetinin kapılarını aç. Çıkınca da Resulullah’a salât ve selâm getirsin ve şöyle desin: Allah’ım, Senden fazl ve ihsanını diliyorum.(cs.1.333)

301- Ebud Derda'nın (r.a) rivayetinde; Resulullah (sav): Camilerinizi nakışlarla, Mushaflarınızı da altın ve gümüşle süslediğinizde felâket başınızdadır. (cs.1.370)

302- Ebu Katade'nin rivayetinde; Resulullah (sav): Oturmadan önce iki rekât namaz kılarak mescidlerin hakkını verin. (cs.1.666)

303- Ebu Hureyre (r.a)'ın rivayetinde; Rasulullah (sav): Sabah ve akşam camiye giden kimseye, Allah her gidişi ve dönüşüne karşılık cennette bir ziyafet hazırlar. (rs.125)

304- Ebû Abdullah Nu'mân b.Beşir (r.a)'ın rivayetinde; Rasulullah (sav): Ya saflarınızı düzeltirsiniz, ya da Allah sizin aranızda kin ve düşmanlık koyar da birbirinizden yüz çevirirsiniz. (rs.162)

ZİKİR

305- Ebu Hureyre (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Allah'ü Tealâ şöyle buyurdu: Ey Âdemoğlu sen beni andığın sürece bana şükrediyorsun demektir. Beni unuttuğun sürece de bana karşı küfranı nimette bulunuyorsun demektir. (t.3.343. cs.2873.)

306- Ebu Musa (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Hiç bir sadaka Allah'ı zikretmekten daha faziletli değildir. (t.3.342.)

307- Ebu Musa (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Bir adamın kesesinde dirhemleri (Gümüş para) olup onu dağıtsa,

diğeride Allah'ı zikretse, Allah'ı zikreden daha faziletli olur. (t.3.342)

308- Enes (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Allah'a sevgi alametidir, zikrullah. Ve Allah'a buğz alametidir zikrullaha karşı gelmek. (r.449.14.)

309- Hz. Aişe (r.a.nha) Resulullah (s.a.v.): Âdemoğlunun "Zikrullahsız" geçirdiği hiçbir saat yoktur ki, ondan dolayı kıyamet gününde hasret duymasın. (r.383.1. t.3.344.)

310- İbni Abbas (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Allah (z. c. Hz.) İeri buyurur: Ey kulum sen beni tenhada zikrettiğın de, ben de seni tenhada zikrederim. Sen beni cemaat içinde zikredersen, Bende seni onlardan daha hayırlı ve büyük bir toplulukta zikrederim. (r.329.6.)

311- Ebu Said (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Allah'ı o kadar çok zikrediniz ki size mecnun desinler. (r, 80.9.) (Müslüman demez ya münafıklar)

312- Ebu Hureyre (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Bir kimse Allah'ı çok zikrederse münaflıktan kurtulur. (r.408.7.)

313- Hz. Aişe (r.a.nha) Resulullah (s.a.v.): Hafaza meleklerinin işitmediği zikir, işittiği zikirten yetmiş kat fazladır. (r.208.14.)

314- Enes (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Siz cennet bahçelerine uğradığınız da otlayınız. Dediler ki cennet bahçeleri nedir? Zikir halkalarıdır. (r.64.1.)

315- Abdullah Et Temimi (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Zikrullah için toplanan hiçbir kavim yoktur ki, onları melek sarmasın ve rahmet kaplamasın. (r.369.6.)

316- Enes (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Bir cemaat Allah'ı zikretmek için oturlarsa bir münadi semadan onlara şöyle nida eder. Mağfur olarak kalkınız. (r.374.3- t.3.349.)

317- Ebu Musa (r.a.) Resulullah (s.a.v.): İçinde Allah zikri olan evin Allah zikri edilmeyen eve durumu, dirinin ölüye olan durumu gibidir. (r.391.2.)

318- Umare b. zekare (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Yüce Allah buyurur ki; Tam anlamıyla benim kulum olan, savaşırken bile beni zikredendir. (cf.8.9205.)

319- Muaz (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Kim ki cennet bahçelerinde eğlenmek isterse Allah'ı çok zikretsin. (r.396.10.)

320- Enes (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Bir kimse Allah'ı zikreder de korkusundan gözlerinden yaşlar boşanır ve gözünün yaşı da yere dökülürse, kıyamet günü Allah ona azap etmez. (r.420.10.)

321- Enes (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Akşam sabah Allah'ı zikretmek Allah yolunda kılıç kırmaktan hayırlıdır. (r.346.12.)

322- Ebu Hureyre (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Bir kavim Allah'ı zikretmeden toplanıp dağılırsa, merkep leşine toplanıp dağılmış gibi olur ve bu meclis de onlar için pişmanlık vesilesi olur. (r.369.5.)

323- İbni Mes'ud (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Gafiller arasında Allah'ı zikreden kimse, cephede arkadaşları kaçtığı halde kendisi sebat eden gibidir. (r.285.4.)

324- Cabir (r.a.) Resulullah (s.a.v.): En faziletli zikir, Allah'dan başka ilah yoktur demek. (cs.730.)

325- Ebu Musa (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Allah'ı çok zikreden ile zikretmeyen arasındaki fark, ölü ile diri arasındaki fark gibidir. (b.1974.)

326- Hz. Ömer (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Kim hizbini ya da hizbinin bir bölümünü okumadan uyurda onu sabah namazı ile öğle namazı arasında okursa kendisine gece okumuş gibi sevap yazılır. (m.472.)

CUMA GÜNÜ

327- Ebu Hureyre (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Perşembe günü olunca Allah'ü Tealâ meleklerini beraberlerinde gümüşden sahifeler ve altından kalemler olduğu halde gönderir. Onlar Perşembe günü ve Cuma gecesi bana salatı selamı çok getiren insanları kaydederler. (r.61.7.)

328- Hz. Ali (r.a.): Resulullah (s.a.v.): Cuma günü olduğunda kuş kuşa, vahşi hayvanlar vahşi hayvanlara yırtıcılarda yırtıcılara selamün aleyküm bu gün Cuma günü derler. (r.60.11.)

329- İbni Ömer (r.a.): Resulullah (s.a.v.): Müslüman Cuma günü ihramdadır. Namazı kılınca ihramdan çıkar

ikindiye kılana kadar camide oturursa hac ve umre yapmış kimse gibi olur. (r.235.10.)

330- Ebubekir (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Allah zc. Hz. İleri indinde Cuma gecesi ve gününe muadil bir gün yoktur. (r.364.8.)

331- İbni Abbas (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Bir kimse Cuma namazından sonra yerinden kalkmadan evvel otururken yüz defa Subhanallahi vebihamdihi subhanallahil azim vebihamdihi estağfirullah derse kendisinin yüz bin, ebeveyninin de yirmidört bin günahı af olunur. (r.33.9)

332- Enes (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Ümmetimin bayramları içinde Cuma'dan efdal bayram yoktur. O gün ki kılınan iki rekât namaz Cuma günü dışındaki bin rekâtan efdaldir. (r.365.7.)

333- Ebu Hureyre (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Cuma'ya erken giden kimse deve kurban eden gibidir, onu takiben gelen sığır kurban eden gibidir, onu takiben gelen koç kurban eden gibi ondan sonra gelen tavuk sadaka vermiş gibi, ondan sonra gelen yumurta sadaka vermiş gibi olur. İmam minbere oturduğunda defter kapanır. Melekler hutbeyi dinlemeye otururlar. (cs.1.447.)

334- İbni Abbas (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Cuma günü tırnak kesmek şifa getirir ve derdi giderir. Yemekten evvel ve yemekten sonra el yıkamak da zenginliği getirir fakirliği giderir. (r.198.7.)

335- Ebu said el- Hudri (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Beş şey vardır ki kim onları bir gün içinde yaparsa Allah onu cennet ehli olarak yazar. Hasta ziyaret etmek, Cenazede bulunmak, Cuma günü oruçlu olmak, Cumaya gitmek ve sadaka vermek. (r.279.3. tr.4.185. mz.3027)

336- Semure (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Cumaya gidin ve imama yakın oturun. Zira bir kişi cennetlik olduğu halde Cuma'ya geç gittiği için cennete girmesine bir müddet müsaade edilmez geciktirilir. (t.2.159. r.19.8.)

337- Ebu said el- Hudri (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Cuma günü duaların kabul edildiği saat güneş batmadan önce insanların son derece gaflet içerisinde buldukları günün son saatidir. (t.2.145.)

338- Alkame (r.a.) Resulullah (s.a.v.): İnsanlar Allah'ın huzuruna Cuma günü camiye gidişlerine göre önce birinci sonra ikinci sonra üçüncü sonra dördüncü sıra ile otururlar. (r.109.7. C. f.2.1854.)

339- Ebu Hureyre (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Üzerine güneşin doğduğu en hayırlı gün Cuma günüdür. Hz. Âdem o gün yaratıldı. Vazifeli olarak Cennetten yeryüzüne o gün indirildi. Tevbesi o gün kabul edildi. Ruhu o gün alındı. Kıyamet o gün kopacaktır. Yeryüzünde insanoğlundan başka hiçbir canlı yoktur ki, Kıyamet gününün korkusundan Cuma günü dikkatle bekleyerek sabahlamasın. (cs.2128.)

340- Hz. Aişe (r.a.nha) Resulullah (s.a.v.): Bir kimse Cuma namazından sonra yedişer kere Kul-huwallahu ehad, Felak ve Nas surelerini okursa Al-

lah o sebeple onu diğer cumaya kadar zarar ve kötülüklerden korur. (r.439.1. (cs.3734.)

341- Ebu Hureyre (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Melekler Cuma günü insanları namaza geliş saatine göre yazarlar. Filan adam şu saatte geldi, filan adam şu saatte geldi, filan adam hutbe okunurken geldi filan da namaza yetişti fakat hutbeye yetişemedi. (r.108.7.)

342- Meymune (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Cuma da öyle bir saat vardır ki kul o anda Rabbına dua ettiğinde muhakkak kabul olunur. O da imamın mimbere kalktığı vakittir. (r.326.6.)

343- Ebu Umame (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Cuma günü gusledin. Kim böyle yaparsa bir haftalık günahlarına kefarete olur. Üç gün de fazlası vardır. (r.75.5.)

344- Ebu Hureyre (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Sizden biri her Cuma helaline yakın olmaktan acizmidir. Bu takdirde onun için iki ecir vardır. Kendi guslünün ecri birde hanımının guslünün ecri (r.172.3.)

345- Ebu Hureyre (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Cuma akşamı Duhan suresini okuyan kimsenin küçük günahları bağışlanır. (cs.3730. mz.3017)

346- İ. Ömer (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Bir kimse Çarşamba, Perşembe ve Cuma günü oruç tutsa da, Cuma günü malından az veya çok sadaka verse anasından doğduğu gün gibi oluncaya kadar amelinin bütün günahları af olunur. (r.426.5.)

347- İbni Ömer (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Allah katında en üstün namaz Cuma günü cemaatle kılınan sabah namazıdır. (cs.1.745. mz.3020)

348- Katade (r.a.): Zeval vakti namaz mekruhtur. Cuma günü müstesna Zira Cuma günü cehennem kızdırılmaz (r.218.6.)

349- İbni Abbas (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Cuma günü imam hutbe okurken konuşanın misali, kitap taşıyan merkebe benzer, yanındakine sus diyenin cuması yoktur. (r.391.6.)

350- Ebu Katade (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Kim zaruret olmaksızın arka arkaya üç cumayı terk ederse, Allah onun kalbini mühürler. (r.412.11.)

351- Ebu Hureyre (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Cuma günü gusletmek cünüplükten guslün vacip oluşu gibi vaciptir. (r.320.11.)

352- Ebu Mesud (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Cuma günü bana çok salâtı selam getirin, kim bana salâvat getirirse o bana arz olunur. (r.80.12.)

353- Ebud Derda (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Allah zc. hz. leri ve melekleri Cuma gününün sarıklılarına selat ederler. (r.91.6.)

354- İbni Ömer (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Sarıklı bir Cuma sarıksız yetmiş cumaya bedeldir. (r.310.12.)

355- Enes r.a: Resulullah (s.a.v.): Cebrail (a. s.) Bana beyaz bir ayna getirdi. İçinde kara bir nokta vardı. Sorudum bu nedir?. dedi ki bu Cuma'dır ve kıyamette Cuma günü kopacaktır. (r.270.3. mz.2997)

356- İbni Abbas (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Kim Cuma namazından çıkmış bir kardeşiyle karşılaşırsa “Takabbel Allah minna ve minke” (Allah bizim ve sizin cumanızı kabul etsin.) desin *(r.b.er.yay.2.199.)*

357- İbn- i Abbas (r.a.): Kim Cuma günü Al-i İmran suresini okursa, güneş batıncaya kadar ona Allah ve rahmet melekleri dua ederler. *(tr.:1791- mz.3018)*

358- Ebu Hureyre (r.a.): Kim Cuma gecesi Yasin suresini okursa bağışlanır. *(tr.:178)*

359- İbn- i Ömer (r.a.): Kim Cuma günü Kehf suresini okursa onun için ayağının altından gökteki bulutlara kadar bir nur parlar, kıyamet gününde onu aydınlatır ve iki Cuma arasında işlemiş olduğu günahları bağışlanır.

NAZAR

360- Ebu Hureyre (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Nazar hak-tır. *(r.224.7.)*

361- Cabir (r.a.): Resulullah (s.a.v.): Nazar adamı kab-re, deveyi tencereye sokar buyurmuştur. *(r.224.7.)*

362- Enes (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Ümmetim için ka-zılan mezarların yarısı nazardandır. *(r.452.2.cf.6.575.)*

363- Enes (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Şüphesiz ümme-timin başına gelen musibetlerin üçte biri nazar değ-mesindedir. *(cs.769.)*

364- İbni Abbas (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Eğer kaderi bir şey değıştirseydi, nazar sebkat ederdi. Nazar için birinizin abdest azalarını yıkamak isterlerse esirgemenin. (Yıkayıp suyunu almak isterlerse) (r.358.8.)

365- Hz. Aişe (r.a.nha) Resulullah (s.a.v.): Nazara karşı okunmayı emrederdi. (r.549.13.)

366- Enes (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Bir kimse hoşla gidecek bir şey gördüğünde "Maşaallah la kuvvete illa billah" derse ona nazar değmez. (r.420.12.)

367- Ukbe b. amir (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Kim nazar boncuğı takarsa Allah'a ortak koşmuştur. (r. b.9.396.)

SELAM

368- Hz. Ali (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Selam vermek sünnet, almak ise farzdır. (C. sağır.2.24.)

369- Ebu Umame (r.a.) Resulullah (s.a.v.): İnsanların Allah nezdinde en makbul olanı selamı önce verenleridir. (r. s.859)

370- Ebu Hureyre (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Sözü hoş söyle, selamı aşikare et, akrabaları yokla ve gece herkes uyurken namaz kıl o zaman selamla cennete gir. (r.72.14.)

371- İbni Ömer (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Cennette öyle köşkler vardır ki içindeki dışındakini dışındaki de içindekini görür bunlar: Sözü hoş, selamı çok, olana,

yemeği çok yedirenlere, oruca devam edenlere ve gece namazı kılanlara verilir. (r.125.9.)

372- İbni ömer (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Selamdan önce söze başlamayın, kim selamdan önce söze başlarsa ona cevap vermeyin. (r.466.6.)

373- Cabir (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Gelip de selam vermeyeni içeri almayabilirsiniz. (r.465.2.)

374- İbni Mesud (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Selamı önce veren kibirden beridir. (r.194.2.)

375- Ebu Hureyre (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Sizden biriniz din kardeşine rastlarsa ona selam versin. Eğer aralarına taş duvar veya ağaç gibi bir engel girip tekrar karşılaşırlarsa yine selam versin. (r.62.6. r. s.864.)

376- Ebu Hureyre (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Sizden biri bir meclise girince selam versin. Oturma gözücüyorsa otursun. Kalkıp gitmek isterse yine selam versin zira birinci selam ikinci selamdan evla değildir. İkinci selama da ihtiyaç vardır. (r.23.8. t.744.5.)

377- Ebu Hureyre (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Kumar, satranç, tavla ve benzerleri gibi şubir takım oyunları oynayan kimselere rastladığınızda onlara selam vermeyin. Şayet onlar selam vermişlerse selamlarını da almayın. (r.64.11.)

378- Ebu Umame (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Tam bir selamlama, el tutup musafaha etmekle olur. (dört elle) (r.257.3.)

379- Ebu Hureyre (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Müslümana ölüm geldiğinde azaları birbirini selamlarlar ve şöyle derler. Selam sana sen benden bende sende kıyamete kadar ayrılıyoruz. (r.235.11.)

380- Enes (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Şerri dokunabilecek kötü adamlara rastladığınızda selam veriniz ki size karşı olan kötü düşünce ve düşmanlıkları dinsin. (cs.1.481.)

381- Enes (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Selam Allah'ın isimlerinden bir isimdir. Ağza konulmuştur. Aranızda selamı yayınız. (r.100.8. mz.12728)

382- Enes (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Oğlum ailenin yanına girdiğinde selam verki sana ve ev halkına bereket olsun. (rs.865.)

383- Cabir (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Küçük büyüğe, bir ikiye, az çoğa, binitli yayaya, geçen oturana, ayakta olan oturana selam verir. (r.510.10.rs.859)

384- Abdullah b. Amr (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Şarap içenlere selam vermeyin, hasta oldukları vakit ziyaretlerine gitmeyin öldükleri vakitte namazlarını kılmayın. (tç.5.745.)

385- İbni Ömer (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Bir kimse bir günde Müslümanlardan yirmi adama selam verir (toptan veya teker teker) o gün ölürse ona cennet vacip olur. Gecesinde ölürse de böyledir, buyurdu. (r.424.7. mz.12734)

386- İbni Abbas (r.a.) Resulullah (s.a.v.): İki müslümanın birbirini üç günden fazla terk etmesi

olmaz. İki rast gelirden biri selam verir diğeri de alırsa sevap da müşterek olurlar. Eğer selamı almazsa veren günahından beridir. Diğeri günahı yüklenir. Eğer birbirini terk etmiş vaziyette ölürlerse cennette bir araya gelemezler. (r.469.8.)

387- Ebu Hureyre (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Bir adam akrabasının yakınının kabrine gider selam verir ve onun yanında oturursa selamını alır ve onunla yanından kalkıncaya kadar ünsiyet eder, buyurur. (r.382.5.)

388- İbni Mes'ud (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Kişinin camiye gidipde iki rekât namaz kılmaması, tanıdığı kimselerden başkasına selam vermemesi ve küçüklerin yaşlılara iş buyurması kıyametin alametlerindedir. (cs.3493.)

389- Ebu Hureyre (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Nefsim yed-i kudretinde olana yemin ederimki siz mümin olmadıkça cennete giremezsiniz. Birbirinizi sevmedikçe de mümin olamazsınız. Sizi yaptığınız zaman birbirinizi seveceğiniz bir şeye delalet edeyim mi aranızda selamı yayınız. (r.456.11. mz.12730)

390- Hz. Ömer (r.a.) Resulullah (s.a.v.): İki Müslüman buluşupda onlardan biri arkadaşına selam verdiğinde bu ikisinden Allah'a daha çok sevgili olanı arkadaşına karşı güler yüzlülükte daha önde olanıdır. Musafaha ettiklerinde ise Allah onların üzerine yüz rahmet indirir. İlk başlayana doksan, diğeri ise on rahmet verilir. (r.390.4. mz.12767)

391- Zeyd b. Erkam (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Sizden biriniz sefere çıkmak murat ettiğinde kardeşlerine veda edip selam versin. Zira Allah onların duaları sebebiyle o kimsenin hayrını artırır. (r.28.14. cs.1.241.)

392- Cabir (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Yahudilerin selam verdiği gibi selam vermeyin. Zira onlar elle, başla ve işaretle selam verirler. (r.474.1.)

393- Cabir (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Şöyle buyurdu: Selam vermediği müddetce kimseyi yemeğe buyur etmeyin. (tc.5.725)

394- Ebu Umame (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Evine girerken selam veren kişi Allah'ın himayesi ve garantisi altındadır. (cs.2.1882.)

395- İbni Ömer (r.a.) Şöyle demiştir: Peygamber (s.a.v.) küçük abdestini bozarken bir adam kendisine selam verdi. Peygamber (s.a.v.) selamını almadı.(tc.5.734.)

396- Ebu Hureyre (r.a.): İnsanların en acizi dua etmekte aciz olan; insanların en cimrisi de selam vermekte cimri olandır. (mz.12739)

SADAKA

397- Hz. Ali (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Sadaka sahibinin elinden çıkınca, sailin eline varmadan önce beş şey söyler: Az idim beni çoğalttın, küçüktüm beni büyüttün, düşmandım beni kendine dost ettin, fani idim baki yaptın, daha önce sen beni korur iken, şimdi ben senin koruyucun oldum. (r.b.e.y.2.542.)

398- Adiy ibni Hatim (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Veleve ki yarım hurma ile de olsa, ateşten korununuz eğer (onu da) bulamazsanız bir güzel sözle. (r.14.8.)

399- Enes (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Sadakayı erken verin. Zira bela, sadakayı çiğneyip geçmez. (r.243.5.)

400- İbni Ömer (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Sadaka veriniz ve hastalarınızı sadaka ile tedavi edin, sadaka, her türlü hastalığı ve belaları def eder. Amellerinizi ve hasenatınızı artırır. (r.252.4. Taberani Kebir:3.367; cs.2.1971)

401- Hz. Ömer (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Bana anlatıldığına göre ameller birbirine karşı övünme yarışına girdiklerinde sadaka ben sizin en hayırlınızım der. (t.1.315.)

402- Resulullah (s.a.v.): En faziletli sadaka kindar yakınına verilen sadakadır. (r. b.1.300)

403- Resulullah (s.a.v.): En güzel sadaka darginların arasını bulmaktır. (m. ş.80.)

404- Habbab (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Sadakanın göğe en tez çıkkanı bir adamın helal olan malından ortaya yemek koyması ve ihvanını da ona davet etmesidir. (r.114.2.)

405- Hz. Aişe (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Bir kadın kocasının evinden bir şeyi, makul ölçüde infak ederse, o kadına infak ettiği şeyin ecir verilir. Kocasını için de, o şeyi kazanmış olduğu için ecir vardır. Veren hizmetçi ise ona da benzer bir ecir vardır. Birine verilen ecir sebebi ile diğerlerinin ecrinde bir noksanlık olmaz. (r.36.6.)

406- Bilal (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Her iyilik sadakadır. (r.341.3.)

407- Ebu Hureyre (r.a.) dan rivayet olunur. Bir adam dedi ki: Ey Allahın Rasülü; hangi sadakanın mükafatı daha büyüktür. Resulullah (s.a.v.): Sihatın yerinde olduğu, mala karşı düşkün olduğun, fakirlikten endişe edip zenginliği umduğun halde verdiği sadaka. Can boğaza gelip de: Malımdan falancaya şu kadar, falancaya şu kadar, şu kadar da falana ait diyeceğin zamana kadar ihmal etme, buyurdu. (r. b.9/95)

408- Enes (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Sadaka Rabbin gadabını söndürür ve fena ölümden korur. (r.103.1.)

409- Mikdam İbni Madi Kerib (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Ailene yedirdiğin senin için sadakadır, çocuğuna yedirdiğin senin için sakadır, hadimine (hizmetçine)

yedirdiğın senin için sadakadır. Kendine yedirdiğın de sadakadır. (r.371.4)

410- Cabir (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Bir sadaka yetmiş kişinin elinden geçse, en sonunun ve en evvelinin sevabı aynı olur. (r.356.11.)

411- Cabir (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Hak söz kadar efdal sadaka yoktur. (r.383.13.)

412- Büreyde (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Bir adam yetmiş şeytandan kurtarmadıkça, sadakadan elinden bir şey çıkaramaz. (r.389.5.)

413- İbni Abbas (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Sadaka verip de, sadakasından dönen kimsenin misali, kusup da sonra kusmuğuna dönen ve onu yiyen köpeğın misali gibidir. (r.391.3.)

414- H. İbni Ali (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Haramdan malı olup da tasadduk edenin sadakası kabul edilmez. Bu ancak şuna, bir kadının zinadan kazandığını hastalara vermesine benzer (r.392.2.)

415- Ebu Hureyre (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Hoş söz sadakadır, camiye giderken atılan adım da sadakadır. (r.229.2.)

416- Resulullah (s.a.v.) İnsanlara güler yüz göstermek sadakadır. (mş.763.)

417- Muaz (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Salihleri anmak günahlara kefarettir. Ölümü hatırlamak sadakadır. Kabri hatırlamak sizi cennete yaklaştırır. (cs.2222.)

418- İbni Abbas (r.a.) Resulullah (s.a.v.): En üstün sadaka su içirmektir. (cs.1.736.)

419- Enes (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Allah (zc. Hz.)leri bir sadaka sebebiyle yetmiş türlü fena ölümü men eder. (r.90.9.)

420- Ukbe b. Amir (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Sadaka sahibi hesap bitinceye kadar sadakasının gölgesi altındadır. (Maşşerde) (r.210.14.)

421- İbni Ömer (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Gizli aşikardan efdaldır ancak örnek olmayı ümit ederse aşikarlık gizliden efdaldır. (Sadaka ve ibadet hususunda) (r.213.9.)

422- Ebu Sait (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Misafirlik üç gündür ondan sonrası sadakadır. (r.220.5.)

423- Selman i. Amir. (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Bir miskine sadaka vermek bir ibadettir. Akrabaya vermek ise iki ibadettir. Birisi sadaka ikincisi sıladır. (r.217.4.)

424- Enes (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Bir hurma da olsa sadaka verin, açlığı örter, günahı söndürür, suyun ateşi söndürmesi gibi (r.252.1.)

425- İbni Amr (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Ne olur biriniz bir sakada vermek istediğinde onu Müslüman olan anne ve babası adına versin, böylece anne ve babası onun sevabına nail olur kendisi de bir o kadar sevap kazanır. Onların sevabından bir şey eksilmez. (cs.3407.)

426- Ebu Hureyre (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Sizlerden biri, sail bir şey istediği zaman, onun elinde altından iki bilezik olması dahi kendisine bir şey vermeye sizi men etmesin. (r.490.9.)

427- Ebu Hureyre (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Misvak kullandıktan sonra kılınan iki rek'at namaz misvaksız yetmiş rek'attan efdaldır. Gizlide olan dua, aşikare olan yetmiş duadan efdaldır. Gizlide verilen sadaka ise aşikare verilen yetmiş sadakadan efdaldır. (r.291.13.)

428- Ebu Hureyre (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Sadakanın en üstünü Müslüman bir kişinin ilim öğrenip, onu Müslüman kardeşine öğretmesidir. (t.1.134)

429- Esmâ binti Ebü Bekir (r.a.) Resulullah (s.a.v.) Allah yolunda ver. Verirken ince hesaplama. Yoksa Allah da sana inceden inceye hesaplayarak verir. İhtiyaç fazlası malı esirgeme. Yoksa Allah da senden esirger. (cs.1493.)

430- Ebu Musa el- Eş'ari (r.a.) Resulullah (s.a.v): İnsanlar üzerine öyle bir zaman gelecek ki, kişi elinde sadaka vermek amacıyla dolaşıp duracak fakat bunu alacak hiçbir kimse bulamayacak. Diğer yandan kadın çokluğu ve erkeklerin azlığı sebebiyle kırk kadının bir erkeğin himayesine girdiği görülecektir. (b.734.rs.1829)

431- Ebu Hureyre'nin (r.a.) rivayetinde; Resulullah (sav): Üzüntü ve kaygılarınızı sadakalar vermekle gideriniz ki, Allah kötü durumunuzu düzeltsin ve düşmanlarınıza karşı size yardım etsin. (cs.2.1766)

432- Cabir b.Abdullah (r.a) rivayetinde; Resulullah (sav); Müslüman bir ağaç diker veya ekin eker de ondan bir insan veya kurt, kuş yerse, bu o Müslüman için sadaka olur. (rs.137)

433- Ebu Hureyre'nin (ra) rivayetinde; Resulullah (sav): Kişinin sağlığında Allah yolunda harcadığı bir dirhem, ölümü ânında bir köleyi hürriyetine kavuşturmasından daha hayırlıdır. (cs.2.2166)

434- Enes'in (r.a) rivayetinde; Resulullah (sav): Bolluk anında veren kişi, muhtaçken yardımı kabul eden kişiden daha büyük mükâfat kazanıyor değildir. (cs.3.3343)

435- Ebu Hureyre (r.a)'ın rivayetinde; Resulullah (sav): İnsanların her bir eklemi için, her gün birer sadaka gerekir. İki kişi arasında adaletle hüküm vermen sadakadır. Bineğine binmek isteyene yardım ederek bindirmen yahut yükünü bineğine yüklemen sadakadır. Güzel söz sadakadır. Namaz için mescide giderken attığın her adım bir sadakadır. Gelip geçenlere eziyet veren şeyleri yoldan kaldırman da sadakadır. (rs.123)

436- Ebu Mes'üd el- Bedri (r.a) rivayetinde; Resulullah (sav): Bir adam Allah'ın rızasını umarak ailesinin geçimini sağlarsa, harcadıkları onun için birer sadakadır. (rs.295)

İLİM

437- Enes (r.a.) Resulullah (s.a.v.): İlim hazine, sual anahtarıdır. Sorun ki öğrenin. Bir sual sayesinde dört kişi ecir alır. Bunlardan, soran, cevap veren, dinleyen ve bunları sevenler. (cs.2759. ih.1.28.)

438- İbni Abbas (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Alimin günahı bir günahdır. Cahilinki iki günahdır. Alim günaha düşmesi ile azap olunur. Cahil ise hem günaha düştüğü, hem de öğrenmediği için azap olunur. (r.286.8.)

439- Enes (r.a.) Resulullah (s.a.v.): İlim talep etmek her müslümana farzdır. (r.312.10.)

440- Cabir (r.a.) Resulullah (s.a.v.): İlim ikidir. Birisi kalbededir. Faydalı ilim budur. Birisi de sadece dildedir. Bu ilim Allah'ın insanoğlu aleyhindeki delilidir. (cs.3.2762.)

441- Ameş (r.a.) Resulullah (s.a.v.): İlmin afeti unutmak, onu zayi etmek ve ehli olmayana söylemektir. (r.4.3.)

442- Enes (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Fıkıh öğrenmek her müslümana mutlaka vaciptir. (r.312.14.)

443- Ebu Hureyre (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Her şeyin bir direği vardır. Bu dinin direği de fıktır. (Bir hadisin parçası) (r.376.1.)

444- İbni Abbas (r.a.) Resulullah (s.a.v.): İlim ve mal her kusuru örter, cehalet ve fakirlik her kusuru ortaya çıkarır. (cs.2763.)

445- İbni Abbas (r.a.) Resulullah (s.a.v.): İlim İbadetten üstündür. Dinin temel direği takvadır. (cs.2755)

446- Enes (r.a.) Resulullah (s.a.v.): İlim, mü'minin kaybettiği şeydir. Nerede bulursa alır. (r.223.1.)

447- Ebud Derda (r.a.) Resulullah (s.a.v.):Ey Uveymir! Kıyamet günü sana alim miydin cahil miydin diye sorulduğunda halin ne olacak eğer alimdim dersen sana bildiğinle ne amel ettin diye sorulacak, cahildim dersen cahil kalmada mazeretin neydi neden ilim öğrenmedin diye sorulacak. (cs.3060.)

448- Enes (r.a.) Resulullah (s.a.v.): İlim talebi her müslümana farzdır. İlmî ehlinin gayrisine veren, cevheri, inci ve altını hırsızlara takan kimse gibidir. (r.312.11.)

449- İbni Abbas (r.a.) Resulullah (s.a.v.): İlim talebi Allah katında, namaz, oruç, hac ve Aziz ve Celil olan Allah yolundaki cihattan daha efdaldır. (r.312. 12.cs. 2574)

450- İbni Ömer (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Başkalarına öğretilmeyen ve uygulanmayan ilim harcanmayan hazine gibidir. (cs.2655.)

451- Ebu Hureyre (r.a.) Resulullah (s.a.v.): İlimden istediğiniz kadar öğrenin. İlim öğrenmekle

ecir kazanamazsınız Vallahi onunla amel etmedikce. (r.254.2.)

452- Ümmi Hani (r.a.) Resulullah (s.a.v.): İlim, Benim ve Benden evvelki peygamberlerin mirasıdır. Kim bana varis olursa, cennette Benimle beraberdir (r.223.11.)

453- İbni Abbas (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Siz cennet bahçelerine uğradığınızda otlayınız. Denildi ki, cennet bahçeleri nedir? İlim meclisleridir. (cs.1.483.)

454- Ebu Said (r.a.) Resulullah (s.a.v.): İlmi gizleyene her şey lanet eder. Denizdeki balık ve gökteki kuş bile. (r.337.3.)

455- Ebu Hureyre (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Allah bir kulu rezil etmek isterse onu ilim ve edebden mahrum eder. (r.370.7.)

456- İbni Ömer (r.a.) Resulullah (s.a.v.): İlmi olan ilminden malı olan malından sadaka versin. (r.440.4.)

457- Hz. Ali (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Kim halka, ilmi olmaksızın fetva verirse, yerin göğün melekleri ona lanet eder. (r.407.10.)

458- İbni Ömer (r.a.) Resulullah (s.a.v.): İlim üç türdür: Açıklayıcı bir kitap, eskiden beri sürüp gelen güzel bir adet ve bilmiyorum diyebilmektir. (cs.3.2757.)

459- İbni Abbas (r.a.) Resulullah (s.a.v.): İlim islamın hayatıdır, imanın direğidir. Bir ilmi öğrenene Allah, eksiksiz mükafât verir. İlmi öğrenip de onunla amel eden kimseye Allah bilmediğininide öğretir. (cs.2758)

460- Cabir (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Allah'dan faydalı bir ilim isteyiniz, faydasız ilimden de Allah'a sığınınız. (cs.2352)

461- İbni Mes'ud (r.a.) Resulullah (s.a.v.): İki şeyden başkasına imrenilmez. Allah kendisine mal vermiş, onu hak yolunda harcıyor. İlim vermiş, hem onunla amel ediyor, hemde öğretiyor. (r.480.9.)

462- Ebud Derda (r.a.) Resulullah (s.a.v.): İlimi küçüklüğünde öğrenmenin misali, taş üzerine yazılan nakış gibidir. İhtiyarlığında öğrenmenin misali ise, su üstüne yazılana benzer. (r.391.7.)

463- Abdullah b. Mes'ud (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Bir kimse ilmi bir konuyu insanlara öğretmek maksadıyla öğrenirse, kendisine yetmiş siddik sevabı verilir. (t.1.133)

464- Ebu Zer (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Kişinin öğrendiği faydalı bir konu bana bin rekât nafile namazdan daha sevimlidir. İlim öğrenirken ölen kimse şehit olur (t.1.131.)

465- Ebu Berke (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Ya Alim, ya talebe, ya dinleyen, ya da bunları seven kimse ol. Sakın beşince olma! Yoksa helak olursun. (cs.1.701.)

466- Zubeyr (r.a.) Resulullah (s.a.v.) Susmak alimin süsü, cahilin örtüsüdür buyuruyor. (cs.2559.)

467- İbni Ömer (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Allah kuluna fazla malın hesabını sorduğu gibi fazla ilmin de hesabını sorar. (cs.1094.)

468- İbni Mesud (r.a.) Resulullah (s.a.v.): İnsanlar iki kişidir, Alim ve müteallim (talebe) ikisi ecirde müsavidir. İnsanlardan bu ikisi arasındakilerde hiçbir hayır yoktur. (r.238.3.)

469- Hz. Ömer (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Hiçbir kimse sahibini hidayete götüren yahut dalaletten kurtaran ilim gibi bir fazilet elde edemez. Ameli doğru dürüst olmayanın dini de doğru dürüst olmaz. (t.1.15.)

470- İbni Ömer (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Harcamada iktisat geçimin yarısı, insanlara kendini sevdiren yaklaşılabile aklın yarısı, güzel soru sorma da ilmin yarısıdır. (cs.1661.)

471- Cabir (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Alimlere hürmet gösterin. Çünkü onlar peygamberlerin varisleridir. Onlara hürmet gösteren Allah'a ve Rasulüne hürmet etmiş olur. (cs.830.)

472- Usame bin Zeyd'in (r.a) rivayetinde; Resulullah (sav): Alimin yüzüne bakmak ibadettir. Alimin nefesi zikir ve tesbihtir.(cs.2.1928)

473- Ebu Hureyre'nin (r.a) Resulullah (sav): Her şeyin bir direği vardır. Bu dinin direği de din ilmidir. Şeytana karşı bir tek alim, kendini ibadete vermiş bin kişiden daha güçlüdür.(cs.2.1347)

474- İbni Ömer'in (r.a) rivayetinde; Resulullah (sav): Her şeyin bir yolu vardır, Cennetin yolu da ilmidir. (c.s.3.3236)

475- Ömer'den (r.a) rivayetle; Resulullah (sav): Kişi, sahibini doğru yola götüren veya bir kötülükten sakındıran bir ilimden daha faziletli bir kazanç elde etmemiştir. Kişinin aklı istikamet üzere olmadıkça, dini de istikamet üzere olmaz. (cs.3.3371)

SABIR

476- Enes (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Bil ki zafer sabır ile, ferahlık sıkıntı ile, kolaylık güçlük ile beraberdir. (cs.3812. m. ş.279.)

477- Enes (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Sabrın imandaki yeri başın vücuttaki yeri gibidir. (r.217.8.)

478- Resulullah (s.a.v.): İlim müminin arkadaşı, yumuşak huyluluk yardımcısı, akıl yol rehberi, amel komutanı, rıfk ile uygun davranış babası, sabır ise orduların başkumandanıdır. (m. ş.515.)

479- Resulullah (s.a.v.): Kula verilen en büyük ve en geniş rızık, sabırdır. (m.ş.717.)

480- Enes (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Sabır başa gelen musibetin ilk anlarındadır. (r. s.31)

481- Enes (r.a.) Resulullah (s.a.v.): En şiddetli bela sabrın az olmasıdır. (c, s.2.1924.)

482- İbni Abbas (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Müminlerin silahı sabır ve duadır. (cs.3806.)

483- Umeyr el Leysi (r.a.) Resulullah (s.a.v.): İmanın en üstünü Sabır, cömertlik ve hoşgörülü olmaktır. (cs.1.722.)

484- Enes (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Allahu Tealâ buyurur: Kullarımdan birine bedeninde veya evladında veya malında bir musibet tevcih ettiğimde oda bunu sabrı cemille karşıladığında kıyamet günü haya ederim onun için ne defter açarım nede mizan dikerim. (r.328.4. i.4.137.)

485- Hakem ibni Amir (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Sabır ve ihlâs, köleler azat etmekten efdaldir. Allah sabırlı ve ihlâslı kullarını cennete hesapsız sokar. (r.217.11.)

486- Resulullah (s.a.v.): Bir kimse başına musibet gelmiş bir kimseyi teselli edip sabra teşvik ederse, ona aynen musibete uğrayıpda sabredenın sevabı verilir. (m. ş.778.)

487- İbni Ömer (r.a.) Resulullah (s.a.v.): İnsanların arasına karışıp onların sıkıntılarına sabreden mümin insanların arasına karışmayıp onların sıkıntılarına sabretmeyen müminden daha üstündür. (cs.3773.)

488- İmran b. Hüseyin (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Şu üç şeyde kul, dünya ve ahiretin bol nimetlerine kavuşur. Belaya karşı sabır, Kadere rıza, refah ve bollukta dua. (cs.2.1870.)

489- Enes (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Dört şey vardır ki gıpta ile karşılanır. İbadetin başı olan sabır, tevazu, Zikrullah ve kanaat. (cs.2.1924.)

490- Ebu Zer (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Şüphe yok ki, Allahü Tealâ, kötü komşusu olup Allah ölümle veya başka bir yolla hakkından gelinceye kadar sabreden ve mükafâtını Allah'dan bekleyen kişiyi sever. (cs.1076)

491- Hasan (r.a.): Allah akli yarattığında ona şöyle buyurdu: "Git" dedi oda gitti. Sonra ona buyurdu: Otur. O da oturdu. Sonra ona buyurdu: Konuş. O da konuştu. Sonra ona buyurdu: Sus. O da sustu. Sonra ona buyurdu ki: Bana senden sevgili ve daha Kerim olan bir mahluk yaratmadım. Seninle, hamd edilirim. Seninle itaat olunurum, seninle alırım, seninle veriririm. Seni hesaba çekerim, muhattab ederim. Sevap sana, ceza da sana. Sana en büyük ikram da "Sabırdır." (r.353.3- mz.12715)

DÜNYA

492- Müstevrid (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Ahirete nazaran dünya denizde giden birinin parmağını suya batırıp çıkardığındaki bulaşıklığı kadardır. (r.368.9.)

493- Muhammed i. Umeyr (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Öyle bir büyük günah vardır ki, insanlar ondan dolayı Allah'dan mağfiret dahi istemezler. Bu da dünya sevgisidir. (r.286.7.)

494- Ebu Hureyre (r.a.) Resulullah. (s.a.v.): Dünyada garibler dördttür. Zalimin elindeki Kur'an, Bir mahalle içinde namaz kılınmayan mescid, bir evde okunmayan mushaf, kötü bir kavimle beraber bulunan Salih adam. (r.224.15.)

495- Ebu Hureyre (r.a.) Resulullah. (s.a.v.): Allah cc, dünya işlerinin alimi, Ahiret işlerinin cahili olan kimseye buğz eder. (cs.1065.)

496- Enes (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Dünyayı ehline terk ediniz. Zira kim ki dünyadan kendine yetecek olandan fazlasını alırsa, farkına varmadan ölüm sebebini almış olur. (r.13.12.)

497- İbni Abbas (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Ey Âdemoğlu Ne yapacaksın dünya ile, helali hesap, haramı ise azaptır. (r.493.9.)

498- Sad (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Eğer dünyanın Allah katında sivrisinek kadar kıymeti olsaydı kâfire ondan bir yudum su vermezdi. (cs.3282.)

499- Semure b. Cündüb. (r.a.) Resulullah. (s.a.v.): Dünyada itibar mal ile, ahirette ise şeref takva iledir. (cs.2006.)

500- Ebu Musa (r.a.) Resulullah. (s.a.v.): Dünyasını seven ahiretine zarar verir, ahiretini seven de dünyasına zarar verir, baki olanı fani olana tercih edin. (Dünyaya gönül vermeyin) (r.396.11.)

501- Enes (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Kıyamet günün de fakir zengin herkes: Dünyada keşke kıt kanaat geçinseydik derler. (r.379.12.)

502- Ebu Hureyre (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Bir kimse, dünyada başkasının ayıbını veya kusurunu örterse, Kıyamet günü Allah'da onun ayıbını örter. (rs.242-mş.545.)

503- Hakim (r.a.) Resulullah (s.a.v.) Allah (z.c.hz.)leri dünyada insanlara azap edenlere, kıyamette azap eder. (r.93.12.)

504- Hz. Aişe (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Dünya evi olmayanın evi, malı olmayanın malıdır. Dünyada akli olmayan toplar. (Mevlandan alıkoydu ise bir çöp de olsa dünyadır.) (r.208.1)

505- Hasan (r.a.) Resulullah (s.a.v.) Allah (z.c. Hz.) leri buyurur: İzzetim hakkı için kulumun üzerin de iki korkuyu ve iki emniyeti toplamam dünyada benden emin olursa kıyamet günü onu korkuturum. Dünyada benden korkarsa kıyamet günü onu emin kılarım. (r.516.3.)

506- İbni Ömer (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Dünya müminin zindanı, kâfirin cennetidir. (cs.2197. r.207.18.)

507- İbn Amr (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Bir kimse dünyadan kaçırdığı bir şeye esef ederse cehenneme bin yıllık yol yaklaşır, ahiretten fevt ettiği bir şeye esef ederse cennete bin yıllık yol yaklaşır. (r.403.10) (Esef: Üzülürse)

508- Ebu Umeyd es Saidi (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Dünya için çalışmakta hırs göstermeyin. Çünkü herkes dünyada kendisi için ne takdir edilmiş ise ona kavuşur. (cs.113)

509- Hz. Ömer (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Şayet ahiretle alakalı bir şeyi istediğinde onun sana kolaylaştırıldığını ve fakat dünya hususunda arzu ettiğin bir şeyin ise zorlaştırıldığını gördüğün zaman şunu bil ki, sen mu-

hakkak güzel bir hal üzerindesin. Yine sen ahiret hususunda istediğın bir şeyin zorlaştırıldığını ve dünya hususunda ise arzu ettiğın bir şeyin sana kolaylaştırıldığını görürsen bil ki, sen kötü bir hal üzerindesin. (r.46.12.)

510- Ebu Sait (r.a.) Resulullah (s.a.v.) Bir kulun kalbinde dünya sevgisi uyanırsa, Allah onu üç hasletle mübtela kılar: Uzun emeli olur sonunu getiremez; Bitmez tükenmez ihtiyaca düşer; bir meşgale ki, mihnetinden kendini kurtaramaz. (r.375.9.)

511- Ebu Zer (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Dünyada malı çok olanlar, ahirette sevabı az olanlardır. Ancak Allah'ın kendisine ihsan ettiği serveti sağına, soluna, önüne ve arkasına dağıtan ve onunla hayır hasenat işleyen kimseler bundan müstesnadır. (cs.1219)

512- İbni Mes'ud (r.a.) 'den rivayetle Resulullah (s.a.v.): Ölüm kendisini kovaladığı halde dünyayı kovalayan kimseye şaşarım. Kendisinden gafil olunmadığı halde gaflete dalan kimseye şaşarım. Allah kendisinden razıdır, kızgın mıdır bilmediği halde kahkahayla gülene şaşarım. (cs.2.2629)

513- Ebû Said el- Hudri (r.a.)'ın rivayetinde; Resulullah (sav): Dünya tatlıdır ve manzarası caziptir. Allah, nasıl davranacağınızı, ne gibi işler yapacağınızı görmek için; bir önceki neslin yerine dünyanın idaresini emrinize verecektir. O halde dünyadan ve kadınlardan sakının.(rs.460)

MİSVAK

514- Hz. Aişe (r.a.nha) Resulullah (s.a.v.): Misvağın üzerinde o kadar durdu ki, bu konuda ayet indirileceğinden korktum demiştir. (t.1.245. sc.)

515- Hz. Aişe (r.a.nha) Resulullah (s.a.v.): Misvak ölüm hariç her hastalığın şifasına vesiledir. (cs.2427.)

516- Hz. Ali (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Ağzularınız Kur'an yollarıdır öyleyse onları misvakla temizleyiniz. (cs.1258.)

517- İbni Abbas (r.a.) Resulullah (s.a.v.) Misvak ağız için temizlik, Allah (z.c. Hz.) leri'nin rızasına sebep ve gözlere de ciladır. (r.214.10.)

518- Ebu Hureyre (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Misvak kullandıktan sonra kılınan iki rekât namaz misvaksız yetmiş rekâttan efdaldir. (r.291.3. t.1.250.)

519- Ebu Hureyre (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Misvak erkeğin fesahatını artırır. (r.214.8.) (fesahat: açık ve güzel ifadeli konuşma)

520- İbni Amr (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Misvak ve Cuma guslü her müslümana vaciptir. (r.214.9.)

521- İbni Ömer (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Misvak olmadığında parmak misvak yerine geçer (r.190.1)

522- Ebud Derda (r.a.) Resulullah (s.a.v.) Dört nevi temizlik vardır. Bıyıkları kısaltmak, kasıkları temizlemek, tırnak kesmek ve misvak kullanmak. (r.221.1.)

523- İbni Abbas (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Misvakta on hassa vardır: Ağızı tayyib eder, diş etlerini güçlendirir, göze cila verir, balgamı giderir, dişin çürümesini önler, sünnete uygun olur, melaikayı sevindirir, Rabbi razı eder, hasenatı artırır, mideye sıhhat verir. (r.325.1. cs.3.2838.)

524- Habbab (r.a.) Resulullah (s.a.v.) Oruç tuttuğunuzda sabahleyin misvak kullanın, lakin akşama doğru kullanmayın Akşam üzeri iki dudağı kurumuş oruçlu bir kimse için misvak kullanmak uygun olmaz. Zira o kurumuş dudaklar kıyamet gününde gözler önünde bir nur olacaktır. (r.53.4.)

525- Ebu Eyyüp el- Ensari (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Şu dört şey peygamberlerin sünnetidir: Haya, güzel koku sürünmek, evlenmek ve misvak kullanmak. (cs.1.522.)

GIYBET

526- Resulullah (s.a.v.): Ateşin kuru odunu yakması insanın sevaplarını mahvetmekte gıybetten daha süratli değildir. (ih.3.325.)

527- Taberani İbn Ömer'den (r.a.) rivayet ettiği bir hadisi şerifte Resulullah (s.a.v.): Dinleyende gıybet edenlerden biridir, buyurmuştur. (ih.3.325.)

528- Ebu Umame (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Ahirette kişinin amel defteri açılmış olarak ortaya getirilir. Defterine bakıp yapmış olduğu amellerin sevabını göremeyince Ya Rabbi yapmış olduğum

şu hasenatlar defterimde yoktur deyince Cenabı Hak (c.c.) onlar, insanları gıybet etmen nedeniyle yok oldular buyurur. (t.5.410.)

529- Enes (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Ben miraca çıkarıldığımda bir kavmin yanından geçtim bunlar bakırdan tırnaklarıyla yüzlerini ve göğüslerini tirmalıyorlardı. Ya Cibril bunlar kimlerdir? Dedim. Bunlar insanların etini yiyenler (Gıybet edenler) onların şeref ve namuslarına dokunanlardır cevabını verdi. (rs.3112. t 5.392.)

530- Ebu Hureyre (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Her müslümanın kanı, ırzı ve malı birbirine haramdır. (rs.3112. t 5.392.)

531- Ukbe bin Amir (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Her birinizin nihayet gidebileceği yer birkaç metrelik topraktır. Her iş neticesiyle değerlendirilir. Amelde esas olan akıbetdir. Mümine sövmek fasıkların, mümini öldürmek ise kâfirlerin vasfıdır. Müminin malının dokunulmazlığı onun kanının dokunulmazlığı gibidir. Gıybetini yaparak müminin etini yemek Allah'a karşı gelmektir. (cs.1.435.)

532- Enes (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Gıybet, Din kardeşinin yüzüne söylemekten hoşlanmadığın şeydir. (r.372.12. cs.2803.)

533- Muttalip ibni Abdullah (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Gıybet bir adamın kusurunu arkasından söylemendir buyurur. (r.226.1.)

534- Enes (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Bir kimsenin yanında din kardeşi gıybet edilirden yardıma muktedirken ona yardım etmezse Allah o kimseyi dünya ve ahirette hor eder. (r.407.7.)

535- Sehl İbni Sad (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Bir kimse din kardeşini gıybet eder sonra ona mağfiret dilerse bu ona kefarettir. (r.407.4.)

536- Enes (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Gıybetin kefareti gıybet ettiği kimse için kulağına gitmeden mağfiret dilemektir. (r.339.14.)

537- Enes (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Haya örtüsünü atan kimsenin arkasından konuşmak, gıybet değildir. (r.409.13. c.3598.)

538- Müslimin (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Kıyamette bir kimse sevap defterinde yapmadığı ibadetleri görür, bunlar seni gıybet edenlerin sevaplarıdır, denir.

539- Osman ibn Affan (r.a.) Resulullah (s.a.v.) Bahçıvanın ağaçları budadığı gibi gıybet ve söz taşıma da imanı eksilterek yok eder. (t.5.409.)

540- Enes (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Bir cemaat içinde bulunurken bir kimse hakkında gıybet edildiğini görürsen o kimse için yardımcı ol ve cemaatıda ondan men etmeye çalış veya oradan kalk git. (r.66.9.)

541- Ebu Hureyre (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Bilir misiniz gıybet nedir? Kardeşini hoşlanmadığı şeyle zikretmendir. Denildi ki dediğim şey kardeşimde mevcut olsada mı aynı görürsün, buyurdu ki

söylediğin şey onda varsa onu gıybet ettin, eğer onda yoksa iftira ettin. (rs.1552.- r.12.7)

542- Cabir (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Gıybet zinadan daha şiddetlidir. Zina eden tövbe eder Allah da onun tövbesini kabul eder. Fakat gıybet yapan gıybet edilen tarafından af edilmedikçe mağfired olunmaz. (r.226.2.)

DUA

543- Enes (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Peygambere salavat getirilinceye kadar her dua kabul edilmeden bekletilir. (cs.3011.)

544- Hz. Ali. (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Dua müminin silahıdır ve dinin direğidir. Göklerin ve yerin nurudur. (r.207.13. t.3.485.)

545- Ebu Hureyre (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Siz kabul edileceğine yakinen inanarak Allah'a dua ediniz ve biliniz ki Allah'u Tealâ kalbi gaflet ve boş şeylerle dolu olan bir kimsenin duasını asla kabul etmez. (r.21.13.)

546- Numan İbni Beşir (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Dua ibadetten ibarettir. Allah cc buyurdu ki: "Bana dua edin, Ben size icabet edeyim." (r.207.9.)

547- Ebu Hureyre (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Kul, secde ederken yüce güçlü Rabbına daha yakındır. Bu itibarla secdede çok dua edin. (t.371. m.)

548- İbni Abbas (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Dua rahmetin anahtarı, Abdest namazın anahtarı, Namazda cennetin anahtarıdır. (r.207.15.)

549- Hz. Ali (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Dua ile Allah'ü Tealâ arasında perde vardır. Bunu ancak Hz. Muhammed'e ve Aline selat-u selam kaldırır. (r.207.11.)

550- İbni Abbas (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Dua edenle amin diyen sevapta ortaktır. Kur'an okuyanla dinleyen sevapta ortaktır. Hoca ile talebe sevapta ortaktır. (r.207.4.)

551- Resulullah (s.a.v.): Ezanla kamet arasında yapılan dua geri çevrilmez. (m. ş.624.)

552- Ebu Hureyre (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Bir kimse hayvana (bir bineğe) binse ve şu duayı okusa "Subhanellezi Sehhare lena haza ve ma künna lehu mukrinin" ve inmeden ölse o kimse şehid olarak ölür. (r.421.14.)

553- Ebu Musa (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Dua Allah'ü Tealânın icra kuvvetidir. Kazayı karşılar. Kaza tam geldiği anda bile yetişir. (r.207.12.)

554- Muaz (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Sakınmak, kaddeden kurtulmaya fayda vermez. Lakin dua fayda eder. Başa gelene de henüz gelmeyene de, şu halde ey Allah'ın kulları duaya sarılın. (r.354.3.)

555- Enes (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Sizlerden biri Rabbinden her hacetini istesin hatta koptuğunda nalının tasmaşını bile (361.8.) (Tasma: bağ, kayış.)

556- Hz Ali (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Kim ömrünün uzun, rızkının geniş olmasından, kötü akibetten korunmaktan ve duasının da kabul olmasından hoşlanırsa sılai rahim yapsın. (r.397.8.)

557- Hz. Aişe (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Allah(c.c), dua da ısrar edenleri sever. (cs.1075.)

558- Huzeyfe (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Sizin üzerinize bir zaman gelir ki, boğulmaya maruz adam gibi dua etmeyen yakayı kurtaramaz. (r.503.3.)

559- Ebu Hureyre (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Bir kimse sıkıntı ve musibet zamanlarında kendisinin elini Allah'ın tutmasından hoşlanırsa bollukta çok dua etsin. (r.423.10.)

560- Ebu Hureyre (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Duaların sonunda söylenen "Amin" mümin kullarının dili üzerinde alemlerin Rabbinin mührüdür. (cs.114.)

561- İbni Abbas (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Kabrinde ölü boğulmak üzere olan insana benzer, babadan anadan, çocuktan ve sağlam dosttan dua bekler o duaya kavuştuğunda bu ona dünya ve içindekilerden daha sevgili olur. Allah kabir ehline dünya ehlinin duasından dağlar gibi ithal eder. Dirilerin ölümlere hediyesi onlar için istiğfar ve sadakadır. (r.368.)

562- Enes (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Kula duadan üç şey den biri şaşmaz: Ya günahı af olunur. Ya hayrı çoğaltılır veyahutta işlenmiş amel eciri alınır. (r.104.8.)

563- Enes (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Mümin kul Allah'a dua eder. Allah (zc. Hz.) İleri Cibril (a.s.) der ki: İstediğini

yapma ben onun sesini seviyorum. Facir dua ettiğin de ise ya Cibril hacetini yap çünkü ben onun sesini sevmiyorum. (r.105.1.)

564- Ubade İbni Samit (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Bir kimse erkek ve kadın müminlere duada bulunursa geçmiş gelecek mümin adedince sevap alır. (r.403.1.)

565- Ebu Hureyre (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Gecenin üçte biri kaldığında Allah'ü Tealâ dünya göğüne nuzul eder ve şöyle buyurur. Kim bana dua ederki o duayı kabul edeyim. Kim bana istiğfar eder ki ben onu mağfired edeyim. Kim sıkıntısının giderilmesini istiyor ki onu gidereyim, kim benden rızık talep eder ki onu rızıklandırayım. Ortalık aydınlanıncaya kadar bu böyle devam eder. (r.38.1.)

566- Ebu Hureyre (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Kim bir kardeşinin giyabında dua ederse melaike o kimse için sana da bir misli der. (r.45.9.)

567- Ümmü Hakim (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Babanın duası hiçbir engelle karşılaşmadan Allah'ın huzuruna çıkar. (cs.2.2168.)

568- Ebu Hureyre (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Melekler sizden birine namaz kıldığı yerden ayrılıncaya kadar istiğfar eder ve bir uygunsuzluk yapmadıkca, Allah'ım ona mağfired et rahmet et diye dua ederler. (r.108.8.)

569- Ebu Umame (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Ezan okunduğunda gök kapıları açılır ve dualara cevap verilir. (cs.1.490.)

570- Enes (r.a.) Resulullah (s.a.v.): İnsanlar üzerine öyle bir zaman gelecek ki mümin o zaman müminlere dua edecek de Allah (z.c. Hz.)'leri şöyle buyuracak: "Kendi nefesine dua et sana icabet edeyim. Umuma gelince ben onlara gazaplıyım." (r.503.2.)

571- Ebu Hureyre (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Şu üç duanın kabul edileceğinden şüphe yoktur; Ana babanın evladına duası, yolcunun duası, mazlumun duası. (r.261.8.)

572- Ebu Hureyre (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Sizden biri, dua ettim de kabul edilmedi, diyerek acele etmediği müddetce duası kabul edilir. (t.3.500. b.1966.)

573- İbni Ömer (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Kendisine iyilik yapılan kişinin, iyilik yapana yaptığı dua geri çevrilmez. (cs.2.2170.)

574- Enes (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Kul, anne ve babasına dua etmeyi terk ettiğin de ondan rızık kesilir. (r.39.1.)

575- Cabir (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Allah (z.c. Hz.) leri bir adama, hakkında çok dua ettiği hacetini mübarek etti. İster verilsin, isterse verilmesin. (r.348.10.)

576- Habib İbni Mesleme (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Bir cemaat toplanıp da bir kısmı dua eder ötekilerde "amin" derse o duayı Allah kabul eder. (r.483.10.)

577- Resulullah (s.a.v.) Resulullah (s.a.v.): Size bir iyilikte bulunana siz de karşılık veriniz. Verecek bir şey bulamazsanız o kişiye dua ediniz. (r. b.1069.)

578- Ebu Hureyre (r.a.) Resulullah (s.a.v.): çok günahkâr da olsa zulme uğrayan kimsenin duası kabul edilir. Günahkârlığı kendisine aittir. (cs.2173.)

579- Şarık Hevzeni derki: Hz. Aişenin yanına girdim. Resulullah (s.a.v.) Gece namaza kalktığı zaman hangi duayla başlardı diye sordum. Hz. Aişe şöyle dedi. Daha önce hiç kimsenin bana sormadığı bir şeyi sordun. Resulullah (s.a.v.): Gece namaza kalktığı zaman 10 defa Allah'ü ekber, 10 defa Elhamdülillah, 10 defa Subhanal-lahi vebihamdihî, 10 defa subhanel melikul guddus, 10 defa Estağfirullah, 10 defa lailaheİllallah der sonrada şu duayı ederdi. Allah'ım dünyanın ve kıyamet gününün sıkıntısından sana sığınırım der namaza başlardı. (c. f.9329.)

580- Ebu Hureyre (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Allah'a en sevimli dua kulunun şöyle demesidir: Allah'ım, ümmet-i Muhammed'e umumi bir merhametle merhamet eyle. (Allahümmerham ümmete Muhammedin rahmeten ammeten.) (cs.3433.)

581- Ebu Hureyre (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Kulun yaptığı dualardan hiçbiri şundan daha faziletli değildir: Allah'ım, Senden dünyada ve ahirette afiyet diliyorum. (cs.3434.)

582- Sad (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Dua ederken diz üstü oturun, sonra Ey Rabbim, Ey Rabbim deyin. (cs.1.107.)

583- İbni Abbas (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Dört dua red olmaz: 1.Hacının duası evine dönünceye kadar. 2.Gazinin duası evine dönünceye kadar. 3.Hastanın

duası iyi oluncaya kadar. 4.Kardeşin kardeşe arkadan yaptığı dua. (En süratli icabette bu sonuncuya aittir) (r.68.9.)

584- İbni Ömer (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Şu beş durumda gök kapıları açılır ve dualar kabul edilir. Kur'an okunurken, İslam ordusu düşman ordusu ile karşılaştığı zaman, yağmur yağdığında, zulme uğrayan dua ettiğiinde, ezan okunduğunda. (cs.1792.)

585- Ebu Hureyre (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Sizden biri teşehhüdü okuduktan sonra şu dört şeyden Allah'a sığınsın: Cehennem azabından, kabir azabından, hayatın ve ölümün fitnesinden, Mesih deccalın fitnesinin şerrinden. Sonra kendi nefsi için içine doğduğu şekilde dua etsin. (r.39.7.)

586- Ebu Hureyre'nin (r.a) rivayetinde; Resulullah (sav): Biriniz dua ettiğinde kendi duasına "Âmin" desin.(cs.1.342)

587- İbni Amr'den rivayetle (r.a); Resulullah (sav): Duaların en hayırlısı Arefe gününde yapılandır. Benim ve benden önceki peygamberlerlerin söylediği en hayırlı söz de şudur; Lâ ilâhe illallahu vahdehü lâ şerike leh. Lehü'l- mülkü ve lehü'l- hamdü ve Hüve alâ külli şeyin kadir.(Allah'tan başka hiçbir ilâh yoktur. O tektir, ortağı yoktur. Mülk ancak O'nundur. Hamd de O'na mahsustur. O'nun her şeye gücü yeter. (cs.2.205)

588- Sa'd bin Ebi Vakkas'ın (r.a) rivayetinde; Resulullah (sav): Yunus'un (a.s) balığın karnında iken yapmış olduğu duâ şudur: Senden başka ilâh yoktur. Seni her türlü noksanlıklardan tenzih ederim. Hiç şüphesiz

ben kendime zulmedenlerden oldum. Bir şey hakkında bunu okuyarak dua eden hiçbir Müslüman yoktur ki, Allah onun duasını kabul etmesin. (cs.2.2172)

ZEKÂT

589- İbni Abbas (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Allah (z.c. Hz.)'i zekâtı, malınızın geri kalanının güzelleşmesi ve temizlenmesi için farz kıldı. (r.89.12.)

590- Ebud Derda (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Zekât, İslamın köprüsüdür. (r.211.16. cs.2314.)

591- Sabit (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Her şeyin bir zekâtı vardır. Evin zekâtı da misafir ağırlanan odasıdır. (cs.3235.)

592- Ubade ibni Sabih (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Karada ve denizde telef olan mal, zekâtın verilmemesinden dolayı olmuştur. Onun için malınızı zekâtla koruyun. Hastanızı sadaka ile tedavi edin. Belayı da dua ile karşılayın. Muhakkak ki dua indirilene de indirilmeyene de fayda verir, indirilenden kaçır kurtarır, indirilmeyeni de tutar. (r.374.2.)

593- Ebu Hureyre (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Zenginlerin zekâtı fakirlere kafi gelmeyecek olsaydı Allah onlara ayrıca nafaka çıkarırdı. Fukara aç kalıyorsa zenginlerin zulmü yüzündendir. (r.358.2.)

594- Cabir (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Bir adam malının zekâtını öderse, malın şerri ondan gider. (r.399.1.)

595- Said (r.a.) Resulullah. (s.a.v.): Bir kimse üzerine zekât vacip olacak malı olmazsa şöyle desin: “Alla-hümme salli ala Muhammedin abdike ve Resulikeve alel mü’minine vel müminat, vel müslimine vel müs-lümat” bu ona zekât yerine geçer. (r.443.6.)

596- Enes (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Zekâtı vermeyen, kıyamet günü cehennemdedir. (cs.3464.)

MAL

597- Kaab İbni İyaz (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Her üm-metin bir fitnesi vardır. Benim ümmetimin ki maldır. (r.128.2.)

598- Enes (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Saç, yüz ve dil gü-zelliği bir servettir. Mal da bir servettir. (r.275.9.)

599- Ebu Hureyre (r.a.) Resulullah (s.a.v.) İnsanlar üzerine öyle bir zaman gelecek ki adam malın kendisi-ne nereden geldiğine helalden mi, haramdan mı gel-diğine aldırmayacak. (r.502.9.)

600- Resulullah (s.a.v.) buyurur: Kişi malı, hanımı ve çocuğuyla imtihan edilir. (cs.2.1311.)

601- İbni Abbas (r.a.) Resulullah (s.a.v.): İblis en güç-lü ve kuvvetli adamlarını malını hayır yolunda sarf edenlere gönderir. (cs.1234.)

602- Ebu Hureyre (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Sizden biri mal ve yaratılış itibarı ile kendinden üstün birisini gör-düğünde kendinden aşağı olana baksın (r.64.9.)

603- İbni Ömer (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Vasiyet etmeyi istediği bir malı olan bir müslümanın vasiyeti başucunda olmadan, üst üste iki geceyi geçirme hakkı yoktur. (b.1211.)

604- İbni Abbas (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Vasiyeti terk eylemek dünyada ayıp, ahirette ateş ve lekedir. (r.250.6.)

605- Enes (r.a.) Resulullah (s.a.v.) Zenginlik mal çokluğunda değil lakin zenginlik gönül zenginliğindedir. (r.362.12.)

606- İbni Ömer (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Yazık o kimseye ki, çoluğunu çocuğunu mal ile bırakıyor, (zengin bırakıyor) Rabbinin huzuruna veballi (şerle günahla) gidiyor. (r.241.2. cs3846.)

607- Ebu Zer (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Aziz ve celil olan Allah lanet etsin o fakire ki zengine malından dolayı tevazu gösterir de bundan dolayı dininin üçte ikisini kaybeder. (r.348.3.)

608- Resulullah (s.a.v.) Malı uğrunda öldürülen şehittir. (mş.881.)

609- Huzeyfe (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Adamın malında da, zevcinde de evladında da fitne vardır. (r.127.4.)

610- Enes (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Bir kimse halkın kendisini sevmesini istiyorsa malını bezletsin (bol bol dağıtsın) (r.429.10.)

611- Hz. Abdurrahman (r.a.) Resulullah (s.a.v.): şeytan dedi ki: Mal sahibi, şu üç şeyin birinden benden salim olmaz ve sabah akşam ona bunlar için vesvese vermeye çalışırım. Malı helal olmayan yerden edinmesine uğraşırım, hak olmayan yere harcatmaya çalışırım, mala karşı içine sevgi ve muhabbet veririm ki, onu yerine harcamasın. (r.332.3.)

**612- Mutarrif (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Kulum malım malım der, fakat onun malından üç şey onun-
dur. Yiyip tükettiği, giyip eskittiği, Allah için verdi-
ği. Kalan kısmı gidici ve mirascınındır. (tc.5.518. c.
f.7.7968)**

613- Enes (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Âdemoğlu yaşlanır. Fakat onun iki şeyi genç kalır. Mala karşı hırslı olması, yaşamaya karşı hırslı olması. (m.699.)

614- Ebu Hureyre (r.a.): Ey Ademoğlu! Allah yolunda malını harca ki; harcadığına karşılık sana da mal verilsin. (rs. 550)

615- İbni Mes'ud (r.a) rivayetinde; Resulullah (sav): Sizden hiç biriniz yoktur ki, vârisinin malını kendi malından daha çok sevmesin. Gerçek malın, ahirete gönderdiğiindir. Vârisinin malı ise dünyada bıraktıklarıdır. (Buhari, Rikak.12; Müsned.1.382; cs.1.690)

616- Ebu Umame'nin (r.a) rivayetinde; Resulullah (sav): Şükürünü yapabildiğin az mal, şükürünü yapamayaacağın çok maldan daha hayırlıdır. (cs.3.2935)

617- Ebu Hureyre'nin (r.a) rivayetinde; Resulullah (sav): Ben sizin için fakirlikten değil, mal çoğaltma yarı-

şından korkuyorum. Ben sizin hâta yapmanızdan değil, kötülüğü kasten yapmanızdan korkuyorum. (cs.3363)

618- Enes'in (r.a) rivayetinde; Resulullah (sav): Allah bir kula âile, mal ve çocuk gibi bir nimet verir, o da Maşâallah, lâ kuvvete illâ billah (Allah dediğini yapar. Kuvvet ancak Allah'ın yardımıyladır) derse, o nimet hakkında ölüm dışında hiçbir âfet görmez. (cs.3.3374)

HASTALIK ve HASTA ZİYARETİ

619- Resulullah (s.a.v.) buyurur: Her hastalığın başı karnı fazla doldurmaktır. (cs.625.)

620- Resulullah (s.a.v.) buyurur: Çok yemek hastalığın anası diyet ise tedavinin esasıdır. (ih.3.200.)

621- Ebu Eyyüp (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Hastalıkla geçen saatler, günah işlenen saatlere kefarete olur. (cs.2.2320.)

622- İbni Mes'ud (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Taaccüb ederim şu mü'mine ve onun hastalıktan sızlanmasına. Eğer bilse, hastalıkta kendisi için neler var, isterdi ki Aziz ve Celil olan Rabbına mülaki oluncaya kadar ömrü hastalıkla geçsin. (r.315.1.)

623- Ebu Hureyre (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Allah (z.c.hz) leri buyurur: Kulum hasta olup da üç günden evvel hastalığını söylese beni şikayet etmiş gibi olur. (r.331.1. m. z.4.3756)

624- Enes (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Hastayı ziyaret edin, davete icabet edin, hasta ziyaretini seyrek yapın, dalgınsa ziyaret istemez. Ve ziyaret üç günden sonradır. En hayırlısı da kısa kalıştır. Taziye ise bir defadır. (r.320.7.)

625- Enes (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Hastayı ziyaret edin ve kendinize onlardan dua talep edin. Zira hastanın duası makbuldur ve günahı mağfurdur. (r.320.8.)

626- Mekhul (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Hasta ziyaret etmen için bir milde olsa yürü. İki kişinin arasını düzeltmek için iki milde olsa yürü. Allah için dost edindiğin birisini ziyaret etmek için üç mil de olsa yürü. (cs.1.947.)

627- İbni Abbas (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Beş şey gelmezden evvel beş şeyin ganimetini (kıymetini) bil. Ölmeden evvel hayatın kıymetini, Hastalık gelmeden sıhhatin kıymetini, Meşguliyetten evvel boş geçirdiğin vaktin kıymetini, İhtiyarlıktan evvel gençliğin kıymetini, Fakirliğe düşmeden zenginliğin kıymetini. (r.75.6.)

628- İbni Abbas (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Sizden birinin hastası canı bir şey çektiği zaman onu yedirsin. (r.31.4.)

629- Ukbe (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Hastalarınızı yemek içmek için zorlamayın, zira Allah onları yedirir içirir. (r.479.1.)

630- Cerir (r.a.) Resulullah. (s.a.v.): Hastalık yeryüzünde Allah'ın kamçısıdır. Ve tedibe müstehak kimse onunla uslandırılır. (r.234.2. cs.3787.)

631- İbni Abbas (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Güneşte oturmaktan sakının. Zira güneş elbiseyi eskitir ve kokudur. Ve gizli hastalığıda meydana çıkarır. (r.174.3.)

632- Cabir (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Hasta yoklamanın efdali hastanın yanından çabuk kalkmaktır. (r.77.9.)

633- Enes (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Hastayı ancak üç günden sonra ziyaret ederlerdi. (r.547.4. m. z.4.3760)

634- Ebu Hureyre (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Allah (z.c.hz.) leri hasta ziyaret eden kimse için yetmişbin meleği istiğfara memur eder. Ertesi günün aynı vaktine kadar. (r.95.2.)

635- Ebu Hureyre (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Zemzem mübarektir, yemeklidir ve hastalıklara şifadır. (mş.143.6.)

636- Ebu Zer (r.a.) Resullah (s.a.v.): Zemzem açlar için gıda hastalar için şifadır. (cs.2304.)

637- Safiye (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Zemzem her derde devadır. (r.368.6.)

638- Vehb İbni Kays (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Hasta gözükmeysin hasta olursunuz. Kabrinizi kazmayın, ölürsünüz. (r.479.8)

639- Ebu Hureyre (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Hastanın inlemesi tesbih, bağırması tehlil, nefes alıp vermesi sadaka, uyuması ibadet, bir taraftan bir tarafa dönmesi ise cihattır. Allah meleklerine buyurur ki kuluma sıhhatinde yaptığı en iyi ameli yazınız. Kalktığında da günahsız kalkar. (r.86.4.)

640- Usame ibni Şurayh (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Tedavi olun. Zira Allah, hastalıkla birlikte şifasını da vermiştir. Ancak ölüm ve ihtiyarlık müstesna (r.249.12.)

641- Ebu Hureyre (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Üç kimse vardır ki, onlara hasta ziyareti yapılmaz: Göz ağrısı olan, diş ağrısı olan, çıban ağrısı olan. (r.265.1. m. z.4.3786)

642- Ebu Ubeyyil Ensarı (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Sinemaki ve kimyon, bunlar her derde devadır. (r.214.3.)

643- Hz. Ali (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Hastanın inlemesi yazılır. Eğer sabırlı ise inlemesi sevap yazılır. Eğer inlemesi sabırsızlıktan ise "heluğ" (Sabırsız-Tamahkar) olarak yazılır ve ecir yoktur ona. (r.517.6.)

644- Umeyr (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Fatiha suresi her hastalığa karşı şifadır. (cs.2805.)

645- İbni Abbas (r.a.) rivayet edildiğine göre Peygamber (s.a.v) şöyle buyurdu: Kim, henüz eceli gelmemiş bir hastayı ziyaret eder de onun başucunda yedi kere "Ulu arşı yaratan Rabbimden sana hayırlı şifa vermesini dilerim." Diye dua ederse Allah o hastayı iyi eder. (rs.909)

646- Ebu Said'in (r.a) rivayetinde; Resulullah (sav): Bir hastayı ziyarete gittiğinizde, daha çok yaşayacağını söyleyin. Çünkü bu bir şey değiştirmez, fakat hastanın gönlünü hoş tutar. (cs.1.338)

647- İbni Abbas'ın (r.a) rivayetinde; Resulullah (sav): Ateşli hastalıklar, Cehennem ateşinin şiddetindedir.

Öyleyse onu su ile serinletin. (b.Tıp:28; M.Selam:81; Tirmizi Tıp:25; cs.2.2020)

648- Ebu Umame'nin (r.a) rivayetinde; Resulullah (sav): Ateşli hastalıklar, Cehennemden bir körüktür. Mü'mine isabet ederse, bu onun Cehennemden payı yerine geçer. (İbni Mace Tıp: 19; Müsned: 5.252; cs.2.2021)

649- Ali'den (r.a) rivayetle; Resulullah (sav): Her hastalığın ilacı vardır. Günahların ilâcı da Allah'tan bağışlanma dilemedir.(cs.3.3231)

İMAN

650- İbni Mes'ud (r.a.) Resulullah (s.a.v.): İman çıplaktır. Elbisesi takva, süsü haya, sermayesi fıkıh, meyvesi ameldir. (r.193.7.)

651- Hz. Ali (r.a.) Resulullah (s.a.v.): İman, kalp ile bilmek lisan ile söylemek erkan ile amel etmektir. (r.192.7.)

652- Enes (r.a.) Resulullah (s.a.v.): İman iki eşit parçadır. Yarı sabır yarı şükürdür. (r.193.8.)

653- Ebu Hureyre (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Kalpde iman demek Allah'ı sevmek demektir. (r.192.11.)

654- Ubade ibni Samit (r.a.) Resulullah (s.a.v.): İmanın efdali nerede olursan ol Allah'ın seninle beraber olduğunu bilmekliğindir. (r.76.9.)

655- Hz. Ali (r.a.) Resulullah (s.a.v.): İman ile Amel bir karında şeriklerdir. Allah (z.c.hz) leri biri olmayınca diğerini kabul etmez. (r.193.9)

656- Enes (r.a.) Resulullah (s.a.v.) Sizin içinizde iman elbisenin eskidiği gibi eskir. Allah'a niyaz edin ki imanınızı tazelesin. (r.96.6.)

657- Ebu Hureyre (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Kulun sözlerinde İnşallah demesi imanının mükemmelliğindedir. (cs.1386.)

658- Resulullah (s.a.v.) İnsanın eşini kıskanması imandan, başkalarına göstermeye çalışması ise nifak-tandır. (mş.521.)

659- Resulullah (s.a.v.): Güvenilir olmayan kimsenin imanı yoktur. (mş.579.)

660- Resulullah (s.a.v.): Sözünde durmayanın, dini yoktur (mş.587.)

661- Cabir (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Ümmetim hakkında en çok şu hususlardan korkarım. Şişmanlık, uykuya düşkünlük ve iman zayıflığı. (cs.1.169.)

662- Ebu Umame (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Kim ki Allah için sever, Allah için buğz eder, Allah için verir, Allah için vermez tutarsa, muhakkak o kimsenin imanı kemale ermiştir. (r.396.7.)

663- Ebu Hureyre (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Kim imanının tadını bulmak isterse bir adamı yalnız Allah için sevsin. (r.397.4.)

664- Enes (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Hiç biriniz kendisi için sevdiğini (istediğini) (Müslüman) kardeşi için de sevmedikçe iman etmiş olmaz. (b.13.)

665- Ebu Hureyre (r.a.) Resulullah (s.a.v.): İman Altmış (veya) yetmiş kadar bölümdür. Bunların en üstünü Lailahe illallah demektir, en aşağısı da insanlara eziyet veren şeyleri yoldan kaldırmaktır buyurdu. (rs.- 684)

666- İbni Abbas'ın (r.a) rivayetinde; Resulullah (sav): İmanın en sağlam kulpu, Allah yolunda karşılıklı dostluk kurmak, Allah yolunda düşmanlık beslemek, Allah için sevmek, Aziz ve Celil olan Allah için kin beslemektir.(cs.2.1505)

667- Enes (r.a) rivayet ediyor; Resulullah (sav): İman temenni ile, dış görünüşle değildir. O, kalbde yer eden ve davranışların doğruladığı şeydir. (cs.3298)

AMEL

668- Ebu Hureyre (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Sizden biriniz müslümanlık görevini güzel yaptığı zaman, amel ettiği her hasene için, kendisine on mislinden yediyüz katına kadar sevap yazılır. Yaptığı her bir seyyie için misli kadar yazılır. Bu Allah'a kavuşuncaya kadar böyledir. (r.25.12.)

669- Ebu Berke (r.a.) Resulullah (s.a.v.) İnsanların en hayırlısı ömrü uzun ameli güzel olmandır. İnsanların en şerlisi de ömrü uzun ameli kötü olmandır. (Tirmizi Zühd:21- 22; Müsned.4.188; Darimi Rikak:30; cs.2106.)

670- Resulullah (s.a.v.): Kim bildiğiyle amel ederse Allah'ü Tealâ bilmediğini de ona öğretir. (ih.3.611.)

671- Muaviye (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Ameller dolu kaplar gibidir, altı güzel olduğu zaman üstüde güzel olur, altı bozuk olduğu zaman üstüde bozuk olur. (cs.1409.)

672- Hz. Ali (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Amelsiz söz, niyetsiz amel ve söz olmaz. Niyetin, amelin ve sözün kıymeti de ancak sünnete uymakladır. (r.482.6.)

673- Ebu Hureyre (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Ölenlerden kimse yoktur ki sözü ile ameli tartılsın. Sözü amelinden ağır gelenin ameli kabul olmaz. Eğer ameli sözünden ağır gelirse ameli kabul edilir. (r.379.11.)

674- Hakim (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Ameller pazartesi ve Perşembe günleri Allah'a arz edilir. Peygamberlere, ölmüş anne ve babalara Cuma günü sunulur. Onlar bu iyiliklerden dolayı sevinirler. Yüzlerinin beyazlık ve parlaklığı artar. Öyle ise Allah'tan korkun ve günah işlemek suretiyle ölülerinize eziyet etmeyin. (cs.1784.)

675- Ümmü Serve (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Amellerin Allah'a en sevimli olanı namazı ilk vaktinde (ilk cemaatle) kılmaktır. (r.111.12)

676- Ebu Hureyre (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Allah (z.c.hz.) leri sizin suretlerinize ve mallarınıza değil kalbinize ve amelinize bakar. (r.92.4.)

677- Adiy bin Amire (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Allah hususi bir zümrenin ameli ile topluma azap etmez, şayet toplum gücü yettiği halde hususi zümreye aldırılmaz ise hepsine azap eder. (r.91.9.)

678- Muaz İbni Cebel (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Dininde halis ol az amel sana yeter. (r.30.12.)

679- Hz. Aişe (r.a.nha) Resulullah (s.a.v.): Kulun günahı çoğalıp ona kefarete olabilecek kadar, Salih ameli kalmadığında Allah o kula üzüntü verir ki günahlarına kefarete olsun (cs.1.466.)

680- Hz. Aişe (r.a.nha) Resulullah (s.a.v.): Allah katında amellerin en sevimsisi az da olsa devamlı olanıdır. (cs.1.118.)

681- Cuheyfe (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Allah katında amellerin en sevimsisi dili muhafaza etmektir. (cs.1.122.)

682- İbni Amr (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Hiç ölmeyeceğini zanneden adam gibi amel et ve yarın ölecek adam gibi de hazer et (kork). (r.75.1.)

683- Ebu Hureyre (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Kul bir günah yapar sonra bunu hatırladıkça üzülür onun bu üzüntüsü üzerine Allah namaz ve oruç gibi ona kefarete olacak bir amel yapmadan kendisini mağfiret eder. (r.103.14.)

684- Ebu Hureyre (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Sünnet hududunda yapılan az amel bidat dairesinde yapılan çok amelden hayırlıdır. (r.319.13.)

685- Ebu Zer (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Bir kimse kalan ömründe güzel amel yaparsa geçmiş devirdeki seyyiesi af olunur. Bir kimse de, kalan ömrünü fena geçirirse, geçmişinin de hesabı beraber sorulur. (r.398.4.)

686- İbni Ömer (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Allah bir kavme azap indirdiğin de o azap onların içinde olan herkese isabet eder, sonra amellerine göre baas olunurlar. (r.36.10.)

687- Muaz (r.a.) Resulullah (s.a.v.) Allah katında en sevimli amel, ölünceye kadar dilin, Allah'ın zikri ile meşgul olmasıdır. (cs.119.)

688- Sad (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Ahirete ait amellerin dışındaki işlerde, her işte acele davranmamak daha hayırlıdır. (cs.1817.) (Ulema acele altı şeyde olur buyuyor. Günahlardan tövbe etmede, süresi gelince borcu ödemedede, misafiri ağırlamada, bekarı evlendirmede, Ölüyü defnetmede, cünüplükten yıkanmada)

689- Enes (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Amellerin en faziletlisi Allah'ı bilmektir. İlimle olunca amelin azı da çoğu da sana fayda verir. Cehaletle olduğunda ise azı da çoğu da fayda vermez. (cs.718)

690- Ebu Hureyre (r.a.) Resulullah (s.a.v.) Bir adam cennete girdi ve kölesini kendi derecesinden yüksekte buldu dedi ki Ya Rabbi bu benim derecemin üstünde.

Cenabı Hak; her ikinizi de amellerine göre mükafâtlandırdım. (r.283.4.)

691-Resulullah (s.a.v.): Allah konuşmasından memnun olmadığı hiçbir kulunun amelini kabul etmez. (mş.140.)

692- Enes (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Adamın layığı ile Müslüman olması için, dili kalbiyle, kalbi diliyle bir olmalı, ameli ile sözü aynı olmalı. Komşusu da onun şer ve galesinden emin olmalıdır. (r.99.1.)

693- Resulullah (s.a.v.) Amellerin en makbülü insanların zorlanarak yaptığı amellerdir. (İ.4.117.)

694- Enes (r.a.) Resulullah (s.a.v.) 'in şöyle buyurduğunu rivayet etmiştir: İki muhafız melek kuldun kaydettikleri amelleri Allah'a sunarlar. Eğer amel sahifesinin başında ve sonunda hayır varsa, Allah Teala meleklerle söyle der: Şahid olun. Ben kulunun amel sahifesinin başı ve sonu arasındaki küçük günahları affettim. (cs.3.3431)

YEMEK İÇMEK

695- İbni Ümmi Hıram (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Ekmeğe hürmet edin, zira o yerin göğün berekâtındandır. Kim ki yere düşen kırıntıyı yerse günahı af olunur.(r.81.5.) (Ekmekle Kur'anı kerimin arasında bir fark vardır. Birisi öpülür diğeri öpülmez, hürmeten, ekmeği

belden aşağı taşımak caiz değildir. Ekmek sofraya en son gelir en önce kaldırılır.)

696- Resulullah (s.a.v.): Bir mümine ziyafet veren kimse Hz. Âdem (a.s) ziyafet vermiş gibi olur. İki kişiye ziyafet veren kimse ise Âdem ve Havva (a.s.) ziyafet vermiş gibi olur. (r. b. e. y.2.335.)

697- Enes (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Her istediğini yemekliğin israftan sayılır. (r.131.10.)

698- Enes (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Müslüman kardeşini evinde ziyaret edip yemeğinden yiyen kimse kendisine yemek yediren o kardeşinden daha üstün derecededir. (cs.2312.)

699- Suheyp (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Dünya ve ahirette içeceklerin seyyidi su, gene dünya ve ahirette yemeklerin seyyidi ise et ve pirinçtir. (r.302.2.)

700- Enes (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Bir kimse yemek yediği kabı yalayarak güzelce sünnetlerse o kab onun için mağfiret talebinde bulunur ve şöyle der: Ey Allah'ım; bu kimse beni şeytandan kurtardığı gibi sende onu ateşten kurtar. (r.62.3.)

701- Resulullah (s.a.v.): Yemekten evvel bostan (kavun, karpuz) yemek şifadır. Birçok dertleri giderir. (r.195.10.)

702- İbni Abbas (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Büyüklerinizle başlayın, zira bereket büyüklerinizle beraberdir. (r.6.10)

703- Cabir (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Allah'a en sevimli yemek çok elin uzandığı yemektir. (r.17.1.)

704- Ebu idris el Hevlani (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Sofra kurulduğunda önce idareci, sonra sofranın sahibi, sonra da topluluğun en hayırlı bilineni otursun. (cs.1.500.)

705- Esmâ binti Ebubekir (r.a.nha) Resulullah (s.a.v.): Yemeği soğutunuz. Zira soğumanın bereketi daha büyüktür. (r.12.8.)

706- Hz. Aişe (r.a.nha) Resulullah (s.a.v.): Yemeğinizi Allah'ın zikri ve namazla eritin. Yemek üzerine uyumayın yoksa kalpleriniz katılaşıır. (r.67.10.)

707- Ebu Hureyre (r.a.) Resulullah (s.a.v.): En fena yemek zenginlerin çağrılıp fakaraların çağrılmadığı düğün yemeğidir. Kim ki davete icabet etmezse Allah'a ve Peygambere asi olmuş olur. (r.305.7.)

708- Hattab İbni Muhammed (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Yemeği sıcak yemekten sakının. Zira o yemeğin bereketini giderir, size soğuşu tavsiye ederim, zira onun yenmesi daha afiyetli, bereketi de daha büyüktür. (r.175.5.)

709- İbni Abbas (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Yemeklerin içinde, tereyağı ve keşten yapılmış tiridi severdi. (r.521.)

710- İ. Abbas, Cabir, Huzeyfe ve Ebu Hureyre (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Cebrail'e cinsi münasebetteki zaafiyetimden şikayet ettim. Cebrail bana keşkek (herise) yemeği tavsiye etti. (ih.2.82.)

711- Hz. Aişe (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Bir yemek getirildiğinde önünden yer hurma getirildiğinde veya meyva da eli cevelan ederdi. (cevelan: elini gezdirme. (r.522.14.)

712- Ebu Hureyre (r.a.) Resulullah (s.a.v.): İnsan yemesini azalttığı zaman içi nur dolar. (r.33.13.)

713- Hz. Aişe (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Sizden biri yemeğe başlarken Allah'ın adını ansın. Eğer o zaman Allah'ın adını zikretmeyi unutmuşsa Bismillahi ala evvelihî ve Ahirihî desin. (r.34.12.rs.730)

714- Ebu Hureyre (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Sizden biri bir şey yediği zaman sağ eli ile yesin, sağ eli ile içsin, sağ eli ile alsın, sağ eli ile versin. Zira şeytan solu ile yer sol eli ile içer, solu ile verir, solu ile alır. (r.35.4.)

715- Hz. Ömer (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Bir kişinin yemeği iki kişiye, iki kişinin ki üçe, üç kişinin ki dörde, dört kişinin ki de beş ve altıya yeter. (r.123.9.)

716- Ebu Rebii (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Peygamberlerden biri Allah'a zafiyetten şikayet etti de Allah(c.c.) yumurta yemesini emretti. (r.133.1.)

717- İbni Ömer (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Düğün yemeği borçtur. Kim bu davete icabet etmezse Allah ve Rasulüne asi olur, kim de davetsiz giderse girerken hırsız olarak girer, çıkarken yağmacı olarak çıkar. (r.240.7.)

718- Vasile (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Kabağa devam edin. Zira o akli artırır ve baş ağrısına da iyidir. Mercii-

meğe de devam edin, zira yetmiş peygamber onun için dua etmiştir. (r.318.10.)

719- Hz. Ali (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Kuru üzüme devam edin. Zira o, safrayı açar, balgamı keser, sinirleri takviye eder, yorgunluğu giderir, ahlâkı güzelleştirir, nefsi hoş eder, kaygıyı uzaklaştırır. (r.318.11.)

720- Ebu Hüreyre (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Çörek otuna devam edin. Zira Allah, onda her derde şifa halk etmiştir. (r.318.12.)

721- Hz. Ali (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Sarımsağı yiyin ve onunla tedavi olun, zira o, yetmiş derde devadır. Eğer bana melek gelmemiş olsaydı, ben de onu muhakkak yerdim. (r.343.6.)

722- Hz. Ömer (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Zeytinyağını yiyin ve onunla yağlanın. Zira o mübarek bir ağaçtan çıkar. (r.343.7.)

723- Vasile (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Yemeğin kenarından yiyin, ortasından yemeyin. Zira bereket ortadan gelir. (r.343.8.)

724- Ebu Hureyre (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Yiyip de şükreden için, oruç tutup da sabreden gibi ecir vardır. (r.351.2.)

725- Enes (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Kim ki Allah'a evinin hayrını çok etmesini isterse, yemeğe otururken ve kalkarken elini ağzını yıkasın. (r.396.9.)

726- Enes (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Sofraya oturduğunda Bismillah sofradan kalktığında da Elhamdülillah

diyen kişinin önünden henüz sofraya kalkmadan günahları bağışlanır. (cs.1.1134.)

727- Ebu Hureyre (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Sakın sizden biri ayakta su içmesin, kim unutarak ayakta su içerse derhal kussun (m.1324. cf.5.5570.rs.773)

728- Vahşi b. Harb (r.a.): Bir gün Peygamber Efendimizin ashabı Ya Resulullah yiyoruz da karnımız doymuyor dediler İhtimal ki ayrı ayrı yiyorsunuz deyince evet dediler Peygamber (a.s.) da bir arada yiyiniz besmele çekiniz taaminiz bereketli olur buyurdular. (rs.1.747.)

729- Cabir (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Akşam yemeğini bırakma, bir avuç hurma da olsa. Zira onu terk etmek insanı çabuk kocadır. (r.470.13.)

730- İbni Amr (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Bir kimse din kardeşine doyasıya ekmek yedirse ve kanasıya su içirse Allah onu cehennemden yedi hendek uzaklaştırır ki her bir hendek yedi yüz yıllık yoldur. (. 405.8.)

731- İmran ibni Husayn (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Yemeğin akabinde hilallenin ve ağzınızı çalkalayın. Bu, sivri dişler ve azı dişleri için sıhhat vericidir. (r.249.10.)

732- Ümmü Seleme (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Ekmeği acemler gibi (bıçakla) kesmeyin. Sizden biri et yemek istediğinde onu bıçakla kesmesin lakin onu eli ile alsın ağzı ile koparsın. Zira bu daha lezzetli ve daha sıhhidir. (r.475.13.)

733- Hz. Aişe (r.a.nha) Resulullah (s.a.v.): Yemek hazırken namaz yok, büyük küçük abdest zorlarken de namaz yok. (r.481.3.)

734- Enes (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Müslüman kardeşini çağırıp yedirip içirmekliğin senin için yirmibeş dirhem sadaka vermenden sevapça daha hayırlıdır.(r.345.7.)

735- Buhari'nin rivayet ettiği hadisi şerifte Resulullah (s.a.v.): Elindeki yemek bulaşığını yıkamadan yatan kimse şayet gece başına bir musibet gelirse bu durumda, kabahati başkasında değil, bizzat kendinde arasın. (ş.ş.126 edebü- l müfred s.419)

736- Ebu Davud'un rivayet ettiği bir hadisi şerifte Resulullah (s.a.v) süttten başka hiçbir şey, yemek ve su yerini tutmaz. Sadece süttür ki, hem tok tutar hem de harareti keser. (ş.ş.171 E.Davud...462)

737- Mikdam b. Ma'dikerb (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Âdemoğlu midesinden daha kötü bir kabı tıka basa doldurmuş değildir. Âdemoğluna belini doğrultacak birkaç lokma yeterlidir. Daha fazla yiyecekse midesinin üçte birini yemek, üçte birini su, üçte birini'de nefes için ayırsın. (cs.3461.)

738- Ümmü Seleme (r.a.) Resulullah (s.a.v.) Altın ve gümüş kaplardan yiyen için kimse karnına cehennem ateşi doldurmuş olur. (rs.779)

739- Ömer b.Ebü Seleme (r.a) Ben Resulullah (s.a.v.)'in himayesinde yetişen bir çocuktum. Yemek yerken, elim yemek tabağının her yanına giderdi bu-

nun üzerine bana şöyle buyurdu: Evladım! Yemeğe başlarken Besmele çek! Sağ elinle ye! Hep önünden ye!. (rs.729)

739- Enes (r.a.) rivayetle Resulullah (s.a.v.): Her hangi birinizin lokması yere düştüğü zaman onu alsın; üzerine yapışan şeyleri temizledikten sonra da yesin; onu şeytana bırakmasın buyurdu. (rs.754)

740- Abdullah bin Mes'ud (r.a) rivayetinde; Resulullah (sav): Yemekten sonra dişlerinizi kürdanla temizleyiniz. Çünkü bu bir temizliktir. Temizlik ise imanı çağırır. İman da, Cennette sahibinin yanındadır. (Taberani Evsaf.3.236; cs.2.1761)

741- Numan bin Beşir'in (r.a) rivayetinde; Resulullah (sav): Kişinin Allah'ın kendisine verdiği nimeti dile getirmesi şükürdür. Bunu yapmaması ise nankörlüktür. Aza şükretmeyen çoğa da şükretmez. İnsanlara teşekkür etmeyen Allah'a da şükretmez. Cemaat bereket, ayrılık ise azaptır. (cs.2.1825)

742- İbni Ömer'in (r.a) rivayetinde; Resulullah (sav): Bizim yanımızda geçirme. Şüphesiz dünyada en çok tok olanlar, ahirette en uzun açlığı çekecek olanlardır.(cs.3.2993)

743- Sa'd b.Ebi Vakkâs (r.a) rivayetinde; Rasulullah (sav): Allah rızasını hesaba katarak yaptığın harcamalara, hatta yemek yerken eşinin ağzına verdiği lokmalara varıncaya kadar hepsinin mükafatını alacaksın. (rs.294)

744- Abdullah b.Amr b.Âs (r.a) rivayetinde; Rasulullah (sav): Geçimini sağlaması gereken kimseleri ihmal etmesi, insana günah olarak yeter. (rs.296)

745- Fadâle b.Ubeyd şöyle dedi: Rasulullah (sav) Müslümanlara namaz kıldırırken, onlardan bazıları açlığın verdiği halsizlikten dolayı ayakta duramaz, düşüp bayılırlardı. Bunlar Suffe ashâbı idi. Çölden gelen Bedeviler: Bunlar deli, derlerdi. Rasulullah (sav) namazı bitirince açlıktan bayılanların yanına gider ve onlara: "Allah'ın katındaki derecenizi bilseydiniz, daha fazla açlık ve yoklukla karşılaşmak isterdiniz" buyurdu. (rs.516)

746- Ebu Hureyre'nin (r.a) şöyle dedi: Hz.Ali'nin oğlu Hasan (r.a), sadaka olarak verilen hurmalardan birini alıp ağzına atmıştı. Bunu gören Rasulullah (sav): Kaka, kaka! At onu ağzından! Bizim sadaka mallarından yemediğimizi bilmiyormusun? buyurdu. (rs.300)

747- Ebû Muhammed Fedâle b.Ubeyd el- Ensâri (r.a) rivayetinde; Rasulullah (sav): İslâm'ın hidayetiyle şereflenen ve geçimi yeterli olup da buna kanaat eden kimseye, ne mutlu! (rs.514)

748- Muhammed b.Şirin'den nakledildiğine göre Ebû Hüreyre (r.a) şöyle dedi: Ben, Rasulullah (sav) minberi ile Âişe'nin odası arasında, açlıktan dolayı bayılıp düştüğümü biliyorum. Biri gelir beni deli zannederek ayağını boynumun üzerine koyardı. Oysa ben deli değildim ve açlıktan başka bir derdim yoktu.(rs.504)

749- Seleme b.Ekva (r.a) şöyle dedi: Adamın biri Rasulullah (sav)'in yanında sol eliyle yemek yiyordu.

Resûl- i Ekrem ona; Sağ elinle ye buyurdu. Adam; Yapamıyorum diye cevap verdi.

Rasulullah (sav) adama:

“Yapamaz ol!” buyurdu. Seleme'nin dediğine göre adam kibrinden dolayı böyle söylemişti. Rasulullah'ın (sav) bedduasını alınca, elini ağzına götüremez oldu. (rs.614)

KOMŞU

750- İbni Ömer (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Cebrail (a. s.) bana komşuyu o kadar tavsiye etti ki neredeyse komşuyu komşuya varis kılacak zannettim. (r.375.1.)

751- Hz. Aişe (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Bana kırk eve kadar komşuluk tavsiye etti. On bu taraftan, on bu taraftan, on şu taraftan, on şu taraftan. (r.157.3.)

752- Cabir (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Komşu üç türdür. Bir hakkı olan, iki hakkı olan, üç hakkı olan: Bir hakkı olan gayri Müslim, yalnız komşuluk hakkı vardır. İki hakkı olan Müslüman olan komşu bir komşuluk hakkı birde İslam hakkı, üç hakkı olan akraba olan bunda komşuluk hakkı, İslam hakkı ve akrabalık hakkı vardır. (cs.2.1929.)

753- Hz. Ali (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Evden evvel komşu, yoldan evvel refik (Arkadaş), göçden evvel azık. (r.198.10.)

754- Enes (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Komşusuna eza eden bana eza etmiş, bana eza eden de Allah'a eza

etmiş gibi olur. Kim komşusu ile kavga ederse benimle kavga etmiş gibi olur. Benimle kavga eden de Allah ile kavga etmiş olur. (r.395.7)

755- Hz. Ali (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Komşusu uğrunda öldürülen şehiddir. (cs.2792) (Bir hadis parçası)

756- İbni Abbas (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Biriniz mülkünü satmak istediğinde önce komşusuna teklif etsin. (cs.1.240)

757- İbni Abbas (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Kendisi doyup da, komşusu aç olan kimse mümin değildir. (r.362.3.)

758- Hz. Ali (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Mümin, kendisine sıkıntı veren komşusuz ne olmuş ne de kıyamete kadar olacaktır. (cs.3246.)

759- Ebu Sureyh (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Vallahi mümin olamaz, vallahi mümin olamaz, vallahi mümin olamaz denildi ki kim ya Resulullah buyurdu ki komşusu şerrinden emin olmayan kimse. (r.456.6.)

760- Cabir (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Cami komşusu için camiden başka yerde namaz yoktur. (r.481.2.)

761- Ebu Hüreyre (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Komşunun komşu üzerine hürmeti, kanının hürmeti gibidir. (r.274.11.)

762- Hz. Ali (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Bir mümin yoktur ki ona eza eden bir komşusu olmasın. O mü'min dağ başında da olsa, Allah ona eziyet eden bir şeytan yaratır. (r.387.5.)

763- Enes (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Hiçbir Müslüman yoktur ki, ölür ve yakın komşularından dört ev halkı "Hayrından başka bir şey bilmiyoruz" derlerse, Allah(c.c.) Ben de onun hakkında ki bildiğinizi kabul ettim ve bilmediklerinizi de mağfiret ettim " demesin, olmaz. (r.387.8.)

764- Abdullah bin amr (r.a) Rasulullah (s.a.v); Allah katında, arkadaşlık yapanların en hayırlısı, arkadaşına daha yararlı olanıdır. Komşuların da en hayırlısı, komşusuna daha yararlı olanıdır. (t.6.26)

765- Ebu Hureyre'nin (r.a) rivayetinde; Resulullah (sav): Devamlı olan komşunun şerrinden Allah'a sığınınız. Çünkü kişi geçici komşudan uzaklaşmak istediğinde uzaklaşabilir. (cs.1.563)

766- Ebu Hureyre'nin (r.a) rivayetinde; Resulullah (sav): Biriniz yanındaki iki melekten, Salih iki komşudan utandığı gibi utansın (da günah işlemesin). Çünkü onlar gece gündüz kendisiyle beraberdir. (cs.3.3296)

767- Ebu Hureyre'nin (r.a) rivayetinde; Rasulullah (sav): Ey Müslüman kadınlar! Bir komşu kadın, komşusunun verdiği hediyeyi, koyun paçası bile olsa, küçümsemesin.(rs.308)

768- Ebu Hureyre'nin (r.a.) rivayetinde; Resulullah (sav): Allah'a ve ahiret gününe iman eden kimse komşusuna iyi davransın, Allah'a ve ahiret gününe iman eden kimse, misafirine ikram etsin, Allah'a ve ahiret gününe iman eden kimse ya hayır söylesin ya da sussun. (rs.310- 311)

769- İbni Ömer (r.a) rivayetinde; Rasulullah (sav): Nice komşular vardır ki Kıyamet Günü komşusunun yakasına yapışacak ve şöyle diyecektir: "Ya Rabbi, bu yüzüme kapısını kapadı. İyiliğini benden esirgedi." (cs.3047)

KADIN VE AİLE

770- Semure (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Kadın kaburgadan yaratılmıştır. Doğrultayım dersin kırarsın. (r.107.7.rs.275)

771- Ebu Umame (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Şu kadınlar varya yüklenicidirler, emziren validelerdir. Evlatlarına merhamet edicidirler, Şayet kocalarına eziyetleri olmasaydı sırf namazları yüzünden cennete girerlerdi. (r.271.11.cs.2.1942)

772- Ukbe b. Amir (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Siz kadınların yanına girmekten sakının denildi ki, kocasının kardeşi veya akrabası ise, buyurdu ki onlar girerse ölümdür. (r.176.1.)

773- Usame (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Cennetin kapısında durdum gördüm ki oraya girenler fakirlerdir. Vakitli adamlar ise (hesap) için mahpusturlar. Cehennem ehli ise tutulmuyor. Cehenneme sürülüyor cehennemin kapısında durdum girenlerin hemen hepsi kadındı. (r.336.7. cs.2937.rs.260)

774- İbni Amr (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Sizin hayırlılarınız, hanımlarına en iyi davrananızdır. (cs.2.2088. rs.280)

775- Ebu Hureyre (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Kadın beş vakit namazını kılar, Ramazan orucunu tutar, namusunu korur ve zevcine de itaat ederse, ona: "Cennetin hangi kapısından istersen oradan cennete gir" denilir. (r.52.8.)

776- Ebu Hureyre (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Kadın kocasının yatağından uzaklaşarak gecelerse, dönünceye kadar melekler ona lanet eder (r.37.9.rs.283)

777- Hz. Aişe (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Kadın zevcine senden asla bir hayır görmedim derse ameli boşa gider. (r.57.1.)

778- Ebu Said (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Adam ailesine kadın da ona baktıklarında Allah (z.c.hz.) leri onlara rahmet nazarı ile bakar ve ellerini ellerine aldıklarında günahları parmakları arasından dökülür. (r.98.10. cs.1136)

779- Cabir (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Kadın, dini, malı ve güzelliği için nikâhlanır. Bak din sahibine eli toprak olası. (Dinini bilip yaşayan tercih edilir.) (r.107.6.)

780- Ümmü Seleme (r.a.): Resulullah (s.a.v.): Erkeklerin kadınlara bakması mekruh olduğu gibi kadınlarında erkeklere bakması mekruhtur. (r.141.5.)

781- Hz. Aişe (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Kadın üzerinde insanların içinde en büyük hak sahibi kocası, erkeğin üzerine anasıdır. (r.75.14.)

782- İbni Ömer (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Kadın hamileliğinden, doğum yapıncaya ve çocuğu memeden keseceği güne kadar Allah yolunda nöbet bekleyen

kimse gibidir ve bunlar arasında ölürse ona şehit ecri vardır. (r.236.16)

783- Enes (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Hangi kadın kocasının izni olmadan evden çıkarsa evine dönünceye veya kocasının rızasını alıncaya kadar Allah'ın gazabında olur. (r.180.3.)

784- Kasım b. Muhammed (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Kadınları ancak kötüleriniz döver. (cs.629.)

785- İbni Abbas (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Kimsenin kimseye secde etmesini emretmem eğer bir kimsenin bir kimseye secde etmesini emretseydim kadına erkeğine secde etmesini emrederdim. (r.462.6.rs.287)

786- Hasan (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Ey kadınlar ancak mahreminiz olan erkeklerle konuşun olmayanlarla konuşmayın. (r.469.1.)

787- İbni Ömer (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Üç defa talak gören kadın yeni kocası ile münasebette bulunmayınca ayrılrsa da eskisi ile evlenemez. (r.469.9.)

788- Muaz (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Bir kadın dünyada kocasına eziyet ederse o adamın hurilerden olan zevcesi şöyle der. Allah kahretsin eza etme ona üç günlük koltuğa sığınmış senin yanında muvakkattır, o kısa zaman sonra seni terk edecek der. (r.465.5.rs.289)

789- Enes (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Cennet annelerin ayakları altındadır. (cs.1934.)

790- Usame (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Benden sonra erkeklere kadınlardan daha zararlı bir fitne bırakmadım. (r.373.13.rs.290)

791- Ümmü Seleme (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Her hangi bir kadın kocası kendisinden hoşnud olduğu halde ölürse cennete girer. (t.4.213.rs.288)

792- Enes (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Kadınlar zayıf yaratılmışlardır ve avretlerdir. Onların avretlerini evlerle örtün, zaafalarını da susmak ile önleyiniz. (r.238.13.)

793- Abdullah b. Cahş (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Hiç şüphesiz kadının yanında beyinin ayrı bir değeri vardır. (cs.1322.)

794- Hz. Aişe (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Kadınlara itaat nedamettir. (r.312.1.)

795- Umeyme bint- i Rukeyka (r.a.): Resulullah (s.a.v.): Şüphesiz ben kadınlarla tokalaşmam. (cs.1447.)

796- Zeyd bin Erkam (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Altın ve ipek ümmetimin kadınlarına helal erkeklerine ise haramdır. (cs.2.2230.)

797- Ebu Hureyre (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Allah'a ve ahiret gününe iman eden bir kadının bir gün ve bir gecelik yolculuğa yanında kendisiyle evlenmesi haram olan biri bulunmadan çıkması helal değildir. (b.600.)

798- İbni Ömer (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Allah (zc. hz.)leri hayayı ona ayırdı. Birini erkeklere, dokuzunu kadınlara verdi. Böyle olmasaydı, kadınlar erkeklerini-

zin ayakları altında hayvanlarda olduğu gibi dökülürlerdi. (r.89.1.)

799- Hz. Ali (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Sizden biri bir kadına talip olduğunda güzelliğinden sorduğu gibi, saç hakkında da bilgi alsın zira saç iki güzellikten biridir. (r.44.2.)

800- Enes (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Sizden biri helaline yakın olduğunda ona sadık olsun kendi haceti bitmiş olsa da, helalinin ihtiyacı bitinceye kadar acele etmesin. (r.41.2.cs.1.314)

801- İbni Abbas (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Allah lanet etsin kadınlardan erkek kılığına, erkeklerden de kadın kılığına girenlere. (r.347.10.)

802- İbni Ömer (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Şarkıcı kadının parası haramdır. Onu dinlemek haramdır. Yüzüne bakmak da haramdır. Parası da köpek parası gibidir haramdır. Kimin eti haramdan beslendi ona cehennem ateşi evladır. (r.269.6.taberani kebir:3.339; cs.2.1908)

803- Büreyde (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Bakmaktan, sonra tekrar bakmaktan sakın. Zira birincisi senin için ihtiyarının dışında olmuştur. İkincisi aleyhinedir. (Yabancı bir kadına bakma meselesi) (r.173.1.)

804- İbni Ömer (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Allah lanet etsin, saçını ekliyen kadına ve eklettirene ve dövme yapana ve yaptırana. (r.347.8.)

805- Hz. Ali (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Evlenin boşanmayın. Zira talaktan Arş-ı ala titrer. (Etrafındaki melekler) (r.251.1.)

806- Ebu Bekre (r.a.) Resulullah (s.a.v.): İşlerinin başına kadın geçiren kavim asla iflah olmaz. (r.354.4.)

807- Meymune (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Bir kadın alâka çekici şekilde koku sürer ve erkeklerde ona bakarsa evine gelesiye kadar Allah'ın gazabında olur. (r.380.8.)

808- İbni Ömer (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Allah'ın hiç sevmediği helal şey talaktır. (r.8.2.)

809- Ebu Hureyre (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Allah(c.c.), Erkeğin ailesi ile latifeleşmesinden hoşlanır ve bundan dolayı ikisine de sevap yazar ve rızıklarını da helalinden artırır. (r.90.5.)

810- Cabir (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Erkeklerin saflarının hayırlısı ön saf, şerlisi ise son saftır. Kadınların saflarının hayırlısı geride, şerlisi de önde olanıdır. (r.282.1.)

811- İbni Mes'ud (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Kadın avrettir ve dışarı çıkınca şeytan onu gözler. Kadının Allah'a en yakın olduğu zaman ise evinin en derin yerinde olduğu vakittir. (r.233.14.)

812- Müslim rivayet ettiği hadiste Resulullah (s.a.v.): Dünyada her şey geçici bir meta'dır. En hayırlı dünya meta'ı da iyi amel sahibi olan zevcedir. (tc.2.819.rs.282)

813- A.İbni Ömer (r.a.) rivayetle Resulullah (s.a.v.): Erkeğin iki kadın arasında yürümesini yasaklamıştır. (c.f.4.4359)

814- Ebu Hureyre (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Bir kadın kocası yanındayken onun izni olmadan nafile oruç tu-

tamaz. Kocasının izni olmadan hiçbir kimseyi evine alamaz buyurdu (rs.284)

815- Rasullah (s.a.v.): Kadınlar konusunda Allah'dan sakının. Çünkü siz kadınları Allah'ın emaneti olarak aldınız ve Allah'ın adıyla (nikah kıyarak) onları kendinize helal kıldınız. (Müslim, Hac 147)

816- Rasullah (s.a.v.): Hac, her zayıfın cihadıdır; kadınların cihadı ise, kocası ile iyi geçinmektir. (Müsned 421)

817- İbni Abbas (r.a.) rivayet edildiğine göre Hz.Peygamber (s.a.v.) şöyle buyurmuştur: Bana ateş (cehennem) gösterildi. Cehennemliklerin çoğunluğunun kadınlar olduğunu gördüm. Zira onlar inkar edenlerdir.

Hz.Peygamber (s.a.v.)'e soruldu: Allah'ı mı inkâr ederler?

Hz.Peygamber (s.a.v.) şöyle buyurdu: Kocalarının hakkını inkar ederler, iyiliği inkar ederler. Onlardan birine uzun zaman iyilikte bulunsan, sonra senden (sevmediği) bir şey görse hemen zaten senden hiçbir iyilik görmedim der. (b.79)

818- Ömer (r.a) rivayetinde; Resulullah (sav): Biriniz güzel bir kadın gördüğünde, ondan hoşlanırsa, hanımına gelsin ve onunla beraber olsun. Çünkü ikisindeki birdir, onda olan hanımında da vardır.(cs.1.355)

819- Temim ed- Dari (r.a) rivayetinde; Resulullah (sav): Erkeğin hanımı üzerindeki hakkı yatağını terk etmemesi, dine ters olmayan bir hususta yemin etti-

ğinde yeminini doğru çıkarması, sözünü dinlemesi, izni olmaksızın dışarı çıkmaması, hoşlanmadığı kimse-leri evine almaması. (cs.2.1974)

820 - Muaviye bin Hayde'nin (r.a) rivayetinde; Resulullah (sav): Kadının kocası üzerindeki hakkı şunlardır: Yemek yediğinde ona yedirmesi, bir şey giydiğinde ona da giydirmesi, yüzüne vurmaması, "Çirkinsin" gibi sözlerle hakaret etmemesi, cezalandırmak düşüncesiyle evinin dışındaki bir yerde onu terk edip yalnız bırakmaması. (cs.2.1975)

821- İbni Abbas'ın (r.a) rivayetinde; Resulullah (sav): Biriniz hanımına yaklaşmak istediğinde, Allah'ın adıyla. Allah'ım, bizi şeytandan uzaklaştır, şeytanı da bize vereceğin çocuktan uzaklaştır derse, o işten kendilerine çocuk takdir edilmişse şeytan ona asla zarar veremez. (cs.3.3261)

822- Ebu Said el- Hudri (r.a)'den rivayet edildiğine göre Nebî (sav) şöyle buyurdu: Dünya tatlı, göz kamaştırıcı ve çekicidir. Allah sizi yeryüzünde atalarınızın yerine geçirerek orada nasıl davranacağınızı gözlemektedir. Dünyaya aldanmaktan sakının. Kadınlara kapılmaktan korunun. Çünkü İsrailoğulları ilk önce kadınlar konusunda sınanmış ve sapıklığa yönelmişlerdir. (İsrailoğullarında ilk fitne kadınlar yüzünden çıkmıştır). (rs.71)

823- Ebu Hureyre'nin (r.a) rivayet edildiğine göre, Rasulullah (sav) şöyle buyurdu: Bir kimse karısına kin besleyip nefret etmesin. Çünkü onun bir huyunu beğenmezse, başka bir huyunu beğenir. (rs.277)

824- Hz. Ali (r.a) şöyle dedi: Rasulullah (sav): kadının saçlarını kökünden keserek tıraş etmesini yasakladı. (rs.1645)

ORUÇ

825- Ebu Hureyre (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Gerçek oruç, yemeyi ve içmeyi terk etmek değildir. Asıl oruç, boş sözü ve hayasızca konuşmayı terk etmektir. (cs.3301.)

826- Ebu Hureyre (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Kim Ramazan orucunu inanarak ve sevabını umarak tutarsa, geçmiş günahları mağfiret olur. (r.425.10.)

827- Ebu Said El Hudri (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Sahur berekettir, öyle ise bir yudum su ile de olsa onu bırakmayın. Zira Allah ve melekleri sahur yiyene salat ederler. (r.213.11. rs.1232)

828- İbni Mes'ud (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Allah'ü Tealâ şöyle buyurur: Bir kimse azasını haramdan çekmezse, Benim onun yemesini içmesini terk etmesine ihtiyacım yok. (r.513.9. rs.1244)

829- İbni Ömer (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Oruç tutanın sükutu tesbih, uykusu ibadet, duası müstecap ve amelinin ecri de kat kattır. (r.308.14)

830- Cabir (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Bir kimse Aziz ve Celil olan Allah yolunda bir gün oruç tutarsa, Allah cehennem ile o adam arasında yetmiş hen-

dek açar ki, her hendek yedi kat gök ile yedi kat yer arası kadardır. (r.425.13. rs.1221)

831- İbni Amr (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Allah'ın en çok sevdiği oruç, Davud'un (a.s.) orucudur ki, o bir gün oruç tutar, bir gün tutmazdı. (cs.1.130.152)

832- Ebu Hureyre (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Oruçta riya yoktur. Yüce Allah şöyle buyurur: O benim içindir. Onun mükfatınıda ben veririm. Oruç tutan yemesini ve içmesini benim için terk etmiştir. (cs.2.2545.)

833- Ebu Hureyre (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Oruçlu bir Müslüman gıybet etmedikçe ibadettedir. (r.217.7. cs.2515)

834- Resulullah (s.a.v.): Oruç ateşe kalkandır. Gıybetle parçalanmadıkca korur. (b.3570.)

835- Enes (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Beş şey oruç ve abdestte hayır bırakmaz. Yalan, gıybet, söz taşıma, şehvet nazarı ile harama bakma, yalan yere yemin etme. (r.279.7.)

836- Enes (r.a.) Resulullah (s.a.v.) Nafile oruç tutan adam öğleye kadar muhayyerdir. (İsterse bozabilir. Fakat sonra kaza eder.) Kaza etmesi vacip olur. (r.217.3.)

837- Ebu Hureyre (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Oruçlu bir kimse unutarak yer ve içerse orucunu tamamlasın. Zira ona Allah yedirmiş ve içirmiştir. (b.956.)

838- Ebu Zer (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Eğer nafile oruç tutacaksan ayın 13, 14 ve 15 de tutmaya bak. (cs.1466.)

839- Davut İbni Ali (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Aşure günü oruç tutun bir gün evvel birgün sonra tutmak suretiyle Yahudilere muhalefet edin. (r.309.4.)

840- Ebu Katade (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Arefe gününün (Kurban bayramı) orucu, geçmiş ve gelecek iki senenin günahına, aşure gününün orucu ise geçmiş bir senenin günahına kefarettir. (r.308.15.)

841- İbni Abbas (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Tevriye günü (Zilhiccenin 8. günü) oruç tutmak bir seneye kefarettir. (r.309.8.)

842- İbni Amr (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Bir kimse aşure günü oruç tutarsa senenin kaçırmış olduğu (diğer nafile) oruçların sevabını telafi etmiş olur. (r.426.6.)

843- Ebu Said (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Kış mü'minin baharıdır. Gündüzleri kısa olur oruç tutar, gecesi uzundur, gece ibadeti yapar. (r.215.15.)

844- Amir b. Mesud (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Kışın oruç tutmak meşakkatsiz elde edilen bir kazançtır. (cs.2532.)

845- Ebu Zer (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Bir kimse her aydan üç gün oruç tutarsa bütün seneyi oruç tutmuş gibi sayılır. (r.425.12.)

846- Hz. Aişe (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Sizden biri bir kavme misafir olduğunda onların izni olmadan oruç tutmasın. (r.53.5.)

847- Enes (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Oruçlu kimse ya-tağında uykuda da olsa ibadettedir. (r.217.6.)

848- Ümmü Ammar (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Oruçlunun yanında oruçsuzlar yiyince melekler oruçluya selat ederler. (r.217.5.)

849- İbni Sad. (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Cennette sekiz kapı vardır, onlardan birinin adı reyandır ki, oradan ancak oruç tutanlar girer. (r.324.9.)

850- Ebu Said (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Oruç ve gece ibadetleri ile ümmetimin şehveti kesilir. (r.277.11.)

851- Resulullah (s.a.v.): Bütün yılı oruçlu geçiren oruç tutmamış gibi olur. (mş.861)

852- Zeyd b. Halid (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Kim bir oruçluya iftar ettirirse ona aynen oruçlunun sevabı verilir. (mş.876. cs.3706)

853- Ebu Eyüp (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Kim Ramazan orucunu tutar ona ilaveten şevvalden altı gün tutarsa bütün seneyi oruç tutmuş gibi olur. (r.425.11.)

854- Sabit (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Her şeyin bir zekâtı vardır. Vücudun zekâtı ise oruçtur. (r.350.4.)

855- Hz. Aişe (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Pazartesi ve Perşembe oruçlarını takip ederdi. (r.550.11.)

856- Ebu Hureyre (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Ramazandan sonra oruçların efdali Allah'a izafeten muharrem ayında tutulan oruçlardır. Farz namazlardan sonra en efdal namaz da gece namazıdır. (r. s.1172)

857- Huzeyfe (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Oruçlu iken ölen cennete girer. (cs.3634.)

858- Said ibni Ebu Raşid (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Recep büyük bir aydır. Allah bu ayda hasenatı kat kat eder. Kim Recep den bir gün oruç tutarsa, sanki bir sene oruç tutmuş gibi olur. Kim ondan yedi gün oruç tutarsa, ona cehennem kapıları kapanır. Kim ondan sekiz gün oruç tutarsa, cennetin sekiz kapısı açılır, Kim ondan on gün oruç tutarsa, Allah ona istediğini verir. Kim ondan onbeş gün oruç tutarsa, semadan bir mü-nadi şöyle seslenir: Geçmişin af olundu amellere yeni-den başla. Kim artırırsa Allah da onu artırır. (Uzun bir hadisin parçası) (r.288.13.)

859- Enes (r.a.) Resullulah (s.a.v.): Üç şey vardır ki kim onları yaparsa oruca dayanma gücü kazanır. Su içmeden önce yemek yiyen, sahura kalkan, kaylule uy-kusuna yatan. (cs.1845)

860- Resulullah (s.a.v.): Yolculukta oruç tutmak iyi Müslüman olmak değildir. (r.b.e.y.2.189.)

861- İbni Abbas (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Gündüz uy-kusu ile teheccüd namazına, sahurla da, oruca yardım temin edin. (r.71.3. Müsned.5.393, cs.1.567)

862- İbni Abbas (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Sadaka-i fitr, oruç tutan kimse için, manasız ve şehvete ait sözlerden temizliktir. Miskinlere (fakirlere) de na-fakadır. Kim ki bunu bayram namazından önce öderse makbul olur. Sonra öderse lanettayin bir sadaka gibi olur. (r.292.11. Cs.272)

863- Selman (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Sizden biri iftar edeceği zaman hurma ile iftar etsin zira o berekettir. Şayet hurma bulamazsa su ile iftar etsin çünkü o ter-temizdir. (r.33.2. rs.334)

864- İbni Ömer (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Sizden biri Müslüman kardeşini ziyarete ettiğinde kardeşi ondan orucunu bozmasını isterse bozsun. Ancak Ramazan, ramazanın kazası ve nezir orucu olursa o müstesnadır. (r.44.13.)

865- Ebu Hureyre (r.a.) Resulullah (s.a.v.): İftarı acele, sahurunu geç yapmak, teşehhütte parmağını kaldırmak peygamberliğin yetmiş cüzünden bir cüzdür. (r.271.1.)

866- Hz. Aliy'e (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Şöyle buyurdu: Bir kimse, oruç borcuyla ölürse, yakını onun yerine orucunu tutar. (rs.1862)

867- İbni Zübeyr (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Bir cemaat sofrasında iftar ettiklerinde şöyle buyurdular: Oruçlular sofranızda iftar etsin. Melekler sizin için istiğfarda bulunsun. (r.527.3.)

868- İbni Abbas (r.a.) Resulullah (s.a.v.): "Siyami Biyd" (Kameri ayın 13.14.15 nci günleri orucu) denmesi şunun içindir ki: Âdem (a.s.) yeryüzüne inince güneşten yandı, karardı. Allah (z.c.h.z)'i ona oruç tutmasını emretti. İlk gün oruç tuttu bedeninin üçte biri, ikinci gün üçte ikisi, üçüncü gün ise tamamı beyazlaştı. Bu sebeple "Biyd" diye isimlendi. (r.139.7.)

869- Cabir (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Ramazan orucu yerle gök arasında asılı bekler, fitır sadakası verilmedikçe Allah'a arz olunmaz. (cs.2449.)

870- Ali ibni Hüseyin (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Kim ramazanda on gün itikâf yaparsa, iki hac ve iki umre yapmış gibi olur. (r.407.1.)

871- Sehl b. sad (r.a.) Resulullah (s.a.v.): İnsanlar iftayı acele yapmaya devam ettikleri müddetçe devamlı hayır üzerinde olurlar. (m.783.)

872- Ebu Hureyre (r.a.): Hiç biriniz, oruçlu olduğu gün çirkin söz söylemesin ve kimseyle çekişmesin. Eğer biri kendisine söver veya çatarsa, "Ben oruçluyum" desin. (rs.1244)

MÜ'MİN

873- Ebu Umame (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Her haslet mü'min de bulunabilir. Yalnız hıyanet ve yalan bulunamaz. (ih.3.305.)

874- Resulullah (s.a.v.): Mü'min kardeşi ile bir sene dargın duran onu öldürmüş gibidir. (t.5.343.)

875- Selh ibni Sad (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Mü'min ülfet eder. Ülfet etmeyen ve ülfet edilmeyen kimsede hiçbir hayır yoktur. (r.230.9.)

876- Resulullah (s.a.v.): Mü'min toprağa ve binaya yaptığı masraf dışında islama uygun her türlü harcamasından dolayı sevap kazanır. (mş.160.rs.588)

877- Gar b. Rabia (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Ayağı günde yedi defa sürçse, müminin ateşinden sakın ki seni yakmasın. Çünkü onun sağ eli Allah'ın kudret elindedir. Dilediği an onu ayağa kaldırır. (cs.1572)

878- Resulullah (s.a.v.): Mü'min, kin tutmaz. (ih.3.405)

879- Muaz (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Kim mü'min kardeşini işlemiş olduğu bir günahdan dolayı kınarsa, kendisi o günahı işlemekten ölmez. (t.5.104.)

880- Enes (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Salih mü'minlerden dostlarınızı çoğaltınız, çünkü kıyamet günü her bir mümin için şefaahat hakkı vardır. (cs.579.)

881- Hz. Ömer (r.a.) Resulullah (s.a.v.): İyilikleri kendisini sevindiren kötülükleri kendisini üzen kimse gerçek mü'mindir. (1513. cs.r.49.16)

882- İbni Mesud (r.a.) Resulullah (s.a.v.): İhtiyaç ve fakirlik ashabım için saadet, Ahir zamanda ise mü'minler için zenginlik saadet. (r.105.6.)

883- Ebu Umame (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Mü'mine isabet edip de hoşlanmadığı şey müsibettir. (r.370.15.)

884- Ebu Said (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Mü'min cennette evlat istediğinde onun hamile, doğumu ve yaşı bir anda istediği gibi olur. (r.230.6.)

885- Ebu Hureyre (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Mü'min yumuşaktır. O kadar ki onu yumuşaklığından dolayı ahmak zannedersin (r.231.8.)

886- Ebu Hureyre (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Mü'min mü'minin aynasıdır. Ve mü'min mü'minin kardeşidir. Nerede rastlarsa onu toparlar ve arkasından korur. (r.230.8.)

887- Resulullah (s.a.v.): Mü'min iki korku arasında bulunan bir kuldur. Geçmiş günahını anar ve bundan dolayı Allah ona ne yapacak bilmez korkar. Yaşadığı kadar daha nelere uğrayacak onu da bilmez ve korkar. (r.230.15.)

888- Cabir (r.a.) Resulullah (s.a.v.): İnsanlar üzerine bir zaman gelir ki şimdi sizin aranızda münafığın gizlendiği gibi mü'min gizlenecek. (r.504.1.)

889- Zeyd (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Birinize Mü'min misin? diye sorulduğunda, imanında şüphe varlığını hissettiren ifade kullanmasın. (cs.1.3575.)

890- İbnü'l- Münkedir (r.a.) Resulullah (s.a.v.): En faziletli amellerden bir tanesi de mü'mini sevindirmektir: Bir borcunu ödemen, bir ihtiyacını karşılaman ve bir sıkıntısını gidermekle olur. (cs.3.3494.)

891- Hz. Aişe (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Ani ölüm mü'min için bir rahat, kâfir için hasret verici bir yakalanıştır. (cs.3.3766)

892- Ebu Hureyre (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Mü'minlerin ruhları yedinci kat göktedir oradan cennetteki makamlarını seyredeler. (cs.1.1251)

893- Mü'min çabuk kızar çabuk barışır. (İmam Şafii hz.leri kızdırıldığı halde kızmayan eşektir. Gönlü alınmak istediği halde de razı olmayan ise şeytandır dedi.) (İ.3.405.)

894- Ebu Umame (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Öyle fitneler gelecek ki kişi mü'min olarak sabahlayacak, kâfir

olarak akşamlayacak ancak Allah'ın ilimle hayatlandır-
dığı kimseler bundan hariçtir. (cs.2341.)

895- Amr İbnul as (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Gizli bir şekilde değil de açık bir biçimde şöyle buyurduğunu işittim. Dikkat edin ki Ebu filan ailesi benim dostlarım değildir. Benim dostlarım ancak Allah ile mü'minlerin salihleridir. (rs- 332.m.103. c. f.7.8267)

896- Ebu Said el Hudri (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Mü'minden başkasıyla düşüp kalkma, yemeğini de ancak müttaki olanlar yesin. (r. s.1.365.)

897- Ebu Hureyre (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Mü'minin ruhu borcu ödeninceye kadar ona bağlı kalır buyurmuştur. (rs.2.298.)

898- Ukbe b. Amir (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Gün içinde yapılan hiçbir amel yoktur ki günün sonunda onun üzerine mühür vurulmasın. Bir mü'min hasta olunca melekler derler ki "Ey Rabbimiz kulun filancayı hapsedtin". Rab şöyle buyurur iyileşinceye veya ölünceye kadar, evvelce her gün yaptığının misli ile onunkini mühürleyin. (r.365.)

899- İbni Ömer (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Mü'min- in gerçek rahatı ölümle başlar (cs.1757.)

900- Ebu Hureyre (r.a.) den rivayete göre Peygamber (s.a.v.): Mü'min bir delikten iki defa sokulmaz diye buyurdu. (b.1935.)

901- Ebu Hureyre (r.a.), Resulullah (s.a.v.): Allah (c.c) buyurur: Mü'min kulum bana melaikenin bazısından daha sevimlidir. (r.329.7.)

902- İbni Ömer (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Bir mü'minin öldürülmesi Allah'ın indinde dünyanın yıkılmasından daha büyüktür. (r.333.4)

903- Ebu Hureyre (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Zina eden kişi bu işi yaparken mü'min biri değildir. Hırsızlık eden kişi bunu yaparken mü'min biri değildir, içki içen kişi bunu içerken mü'min biri değildir. İnsanların gözleri önünde başkasının mallarını gasp eden kişi bunu yaparken mü'min biri değildir buyurdu. (ns.5.5149.)

904- Enes (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Mü'min beş türlü şiddet arasındadır. Müslüman kardeşi onu çekemez, münafık ona buğz eder, sevmez onu, kâfir onun canına kasteder, kendi nefsi onunla uğraşır ve şeytan onu şaşırtmaya uğraşır. (r.231.11.)

905- Ebu Hureyre (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Kıyamet günü, mü'minin amel defterinin başlığı insanların kendisi hakkındaki övgüleri olacaktır. (cs.2727)

906- Usame b. Zeyd (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Kâmil mü'min yüzüne karşı methedildiğinde kalbindeki imanı artar. (cs.479.)

907- Amir er- Ram Peygamber (sav) Efendimizin şöyle buyurduğunu rivayet ediyor: Mü'min bir hastalığa yakalanır, sonra da Allah ona o hastalıktan şifa verdiğinde, bu geçmiş günahlarına keffâret ve ileride işleyeceği kusurlar için de bir ikaz olur. Münâfık ise hastalanır, sonra da sıhhatine kavuştuğunda sahibi tarafından bağlanan sonra da saliverilen, fakat nicin bağlan-

dığını ve niçin saliverildiğini anlamayan deve gibidir. (Ebu davud, Cenâiz:1; Müslim Birr:52; cs.1.1206)

908- Ebu Hureyre'nin (r.a) rivayetinde; Resulullah (sav): Mü'minin dört düşmanı vardır: Kendisine haset besleyen mü'min, ona kin duyan münafık, yoldan sap-tıran şeytan ve onunla savaşılan kafir.(cs.3.3242)

909- Ebu Hureyre'nin (r.a) rivayetinde; Resulullah (s.av): Eğer mü'min Allah katındaki azabı bilseydi, hiç kimse Cennete girmeyi ümit etmezdi. Eğer kâfir Allah katındaki rahmeti bilseydi, hiç kimse Cennete girmek-ten ümidini kezzmezdi. (Müslim Tevbe:23; cs.3.3285)

910- İbni Mes'ud (r.a) rivayetinde; Resulullah (sav): Gerçek mü'min insanlara dil uzatan, lânet eden, kötü davranışlarda bulunan ve hayasızca konuşan kişi asla değildir.(cs.3.3304)

911- Ebu Hureyre'nin (r.a) rivayetinde; Resulullah (sav): Mü'minin durumu yeşil ekin gibidir. Rüzgâr ne taraftan gelse onu eğer. Rüzgâr durduğunda doğrulur. Mü'min de böyledir. O da belâ ve musibetlerle eğilir. Kâfirin durumu ise çam ağacı gibidir. Allah dilediği zaman sert ve dik durur. (Belâ ve musibetlere uğra-maz) (cs.3.3472)

912- Ebu Musa'nın (r.a) rivayetinde; Resulullah (sav): Kur'an okuyan mü'minin durumu portakal gibidir, ko-kusu güzel, tadı da güzeldir. Kur'an okumayan mü'minin durumu, hurmanın durumu gibidir. Kokusu yok ama tadı güzeldir.

Kur'an okuyan münafığın durumu, reyhanın duru-mu gibidir. Kokusu güzel, tadı acıdır.

Kur'an okumayan münafığın durumu is Ebû Cehil karpuzu gibidir. Kokusu yok, tadı da acıdır. *(Buhari Tevhid:17; cs.3.3473)*

913- Nu'man bin Beşir'in (r.a) rivayetinde; Resulullah (sav): Mü'minler birbirini sevmeye, merhamet etmeye, yardımlaşma da bir vücut gibidirler. Vücudun bir organı hastalandığında, bütün vücut uykusuzluk ve ateşle onun acısına ortak olur. *(Buhari Edeb:27; cs.3.3474)*

914- İbni Ömer'in (r.a) rivayetinde; Resulullah (sav): Münafığın durumu iki sürü arasında gidip gelen şaşkın koyunun durumu gibidir. Bir ona katılır, bir buna katılır. Hangisinin peşinden gideceğini bilmez. *(Müslim Münaffikin:16; cs.3475)*

915- Enes'in (r.a) rivayetinde; Resullullah (sav): Ümmetimin durumu yağmurun durumu gibidir. Başı mı daha hayırlı, sonu mu daha hayırlı olduğu bilinmez. *(cs.3.3476)*

916- Cabir'in (r.a) rivayetinde; Mü'min, başkalarına ısınan ve kendisine de ısınabilen kimsedir. Başkasına ısınamayan ve kendisine de ısınamayan kimsede hayır yoktur. İnsanların en hayırlısı insanlara en çok faydası dokunanıdır. *(cs.3.3771)*

917- İbni Ömer'in (r.a) rivayetinde; Resulullah (sav): Mü'min faydalılıktan ibarettir. Birlikte yürüdüğünde sana fayda verir. Kendisine danıştığında sana fayda verir. Ortaklık kurduğunda sana fayda verir. O her şeyle faydadan ibarettir. *(cs.3.3777)*

918- Sehl bin Sa'd'ın rivayetinde; Resulullah (sav): Mü'minin niyeti amelinden hayırlıdır. Münafığın ameli ise niyetinden hayırlıdır. Herkes kendi niyetine göre amel işler. Mü'min bir amel işlediğinde kalbinde bir nur uyanır. (cs.3.3810)

919- Rasulallah (sav): Mü'minin şerefi/üstünlüğü takvasında; vakarı/şahsiyeti ahlakında; soyluluğu ise dinindedir. Korkaklık ya da cesaret, birer yaratılış özelliğidir ki Allah onu dilediğine verir. (M.Şihap.352)

920- Ebu Hureyre (r.a) rivayetinde; Rasulallah (sav) şöyle buyurmuştur: Erkek olsun, kadın olsun bir mü'min, Allah'a günahsız olarak kavuşuncaya kadar kendisinden, çoluk çocuğundan, malından belâ eksik olmaz. (rs.50)

921- Ebû Zer (r.a) şöyle dedi: Nebi (sav) bana hitaben buyurdu ki: Mü'min kardeşini güler yüzle karşılamak şeklinde bile olsa, hiçbir iyiliği küçümseme!. (rs.122)

HAC VE UMRE

922- Hz. Ömer (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Hac ile umreyi birbiri peşine yapınız. Zira onları peşi sıra yapmak ömrü artırır. Fakru zarureti ve günahları ise, demirci ocağının madenin pasını alması gibi giderir. (r.247.4.)

923- İbni Abbas (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Beyti tavaf etmek namazdır, Lakin Allah onda konuşmayı helal

kıldı. Ancak konuşan kimse hayırdan başka bir şey konuşmasın. (r.220.16.)

924- Ebu Hureyre (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Hacca yayan gidene yetmiş hac sevabı vardır. Binekli gidene ise hac ecri vardır. (r.351.4.)

925- A.İbni Büreyde (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Hac yolunda harcanan, fisebilillah harcanan gibidir. Yediyüz misli sayılır. (r.239.4.)

926- Ebu Hureyre (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Allah'ın misafiri olanlar üç sınıftır. Hacılar, gaziler ve umreye gidenler. (r.460.2.)

927- Hz. Aişe (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Melaike, hacıların binekli olanları ile musafahalaşır ve yaya yürüyenleri ile de kucaklaşır. (r.109.1.)

928- Hz. Ömer (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Bir kimse haram malla hac ederde "Lebbeyk Allahümme Lebbeyk" derse, Allah ona şöyle buyurur: "Sana lebbeyk de yok, saadette yok, haccın da sana geri çevrilmiştir." (r.418.6.)

929- Cabir (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Bir kimse kabeyi yedi defa tavaf eder ve Makamı İbrahim'in arkasında iki rek'at namaz kılar ve zezem suyundan da içerse, Allah onun günahlarını, ne kadar olursa olsun, af eder. (r.428.11.)

930- İbni Abbas (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Bir kimse Kabeyi elli defa tavaf ederse, günahlardan anadan doğma temiz olur. (r.428.10.)

931- İbni Abbas (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Bir kimse Mekke'den (Mekke- Mina- Arafat- Mina Mekke) yürüyerek hac eder ve yine Mekke'ye böyle dönerse, Allah'ü Tealâ her bir adımına karşılık "harem" sevabından yediyüz sevap yazar. Denildi ki, Harem sevabı nedir? Buyurdu ki, onda her bir hasene yüz bin hasenedir. (r.418.7.)

932- Ebu Hureyre (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Umre diğer umreye kadar, ikisi arası içinde kefarettir. Hacı Mebrur'un cennetten başka mükafâtı yoktur. (r.223.16)

933- İbni Ömer (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Kim, başka bir haceti olmadan sadece ziyaret için Beni ziyarete gelirse, kıyamet günü onun için şefat etmem bana hak olur. (r.415.8.)

934- Cabir b. Abdullah (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Allah birtek hac sebebiyle üç gurup insanı cennete koyar: Yerine hac edilen ölüyü, bedel olarak hacca gideni ve bunun gerçekleşmesine sebep olanı. (cs.1089.)

935- Ebu Said (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Bir kimse hac ve umre etse de aynı sene içinde ölse, cennete girer, Kim Ramazan orucunu tutsa sonra ölse cennete girer. Kim de gaza etse ve aynı sene içinde ölse cennete girer. (r.417.1.)

936- Enes (r.a.) Resulullah (s.a.v.): İnsanlar üzerine bir zaman gelir ki, zenginler tenezzüh için, orta halliler ticaret için, onların kur'aları riya ve gösteriş için, fakirler ise dilenmek için hac ederler. (r.503.8.)

937- Ebu Umame (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Hac kendi ile evvelkisi arasına, Ramazan da evvelki ile arasına, Cuma da evvelki ile kendi arasına kefarettir. (r.201.11.) (Günahı da anadan doğma temiz olur.)

938- Cabir (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Haccı mebrurun cennetten başka mükafâtı yoktur: Haccı Mebrur nedir? diye soruldu. Buyuruldu ki, etrafına selam vermek ve yemek yedirmektir. (r.201.8.)

939- Ebu Hureyre (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Allah (zc. Hz.) eri buyurdu ki, "Bir kulum ki, vücuduna sıhhat ve afiyet verdim ve onun üzerine rızkımı genişlettimde beş senede bir Beni ziyarete gelmedi, Muhakkak o mahrumdur." (r.327.3.)

940- Nafi'den rivayet edildiğine göre İbn Ömer (r.a.) şöyle derdi. Resulullah (s.a.v.) yaptığı hacda saçını kazıttı. (b.868.)

941- İbni Abbas (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Kıyamet gününde, Allah, Hacer- i Esvedi, bakar iki gözü ve konuşan dili olduğu halde baas edecek ve kendisine sıdk ile selam vermiş (el sürmüş) olana şehadet edecektir. (r.361.2.)

942- İbni Abbas (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Allahu Tealâ şu Mescid- i Haramdakilere her gün ve her gece yüz-yirmi rahmet indirir. Altmış Kabe'yi tavaf edenlere, kırkı namaz kılanlara, yirmisi de kabe'yi seyredenleredir. (cs.1.1117.)

943- İbni Ömer'in (r.a) rivayetinde; Resulullah (sav): Hacerü-l Esved ve Kâbe'nin Rük-n-ü Yemâni köşesine el

sürmek günahları bol bol döker.(*Nesie, Hacc:134; Müs-
ned, 2.11; C.sağir.2.1361*)

CENNET

944- Muaz (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Dört geceyi ihya edene cennet vacip olur. Arefeden bir evvelki gece, terviye gecesi, arefe gecesi, kurban bayramı gecesi, ramazan bayramı gecesi. (*r.398.5*)

945- Cabir (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Cennet ehlerinden bir kimse öldüğünde Allah Azze ve celle onu taşıyana, arkasından gidene ve onun namazını kılana azap etmekten haya eder. (*r.63.6.*)

946- İbni Abbas (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Allah (z.c.hz.)'leri buyurur: Kulun hasenatıda günahıda ortaya getirilir. Biz onun bazısını bazısı ile takas yaparız hasenatı artarsa bu sebeple kendisine cennette geniş bir mevki ayrılır. (r.331.2.)

947- Enes (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Benim için şu altı şeyi deruhte edin ben de size cenneti deruhte edeyim. Yalan söylemeyin, vaad ettiğinizi yapın, emanet edildiğinde ihanet etmeyin, gözünüze sahip olun, elinize sahip olun, bacak arasına hakim olun. (*r.256.7.*)

948- Ebu Said (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Bir kimse "Rabbinin Allah olduğuna, dininin İslam olduğuna, Peygamberinin (Allah Resulünün) Hz. Muhammed (s.a.v.) olduğuna razı oldum" derse, cennet ona vacip olur. (*r.432.12.*)

949- Ebu Aliye (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Bir kimse beş vakit namazı birinci tekbire yetişecek şekilde kırk gün cemaatla kılsa cennet ona vacip olur. (r.425.8.)

950- Ebu Zer (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Cebrail (a. s.) bana geldi. Ümmetinden Allah'a hiçbir şeyi ortak koşmadan ölen kimse muhakkak cennete girer müjdesini verdi. Bunun üzerine dedim ki! Zina etmiş veya hırsızlık yapmış olsa da mı buyurdu ki, zina etse de hırsızlık yapsa da. (r.10.4. b.652.)

951- Enes (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Bir kimse Allah'dan üç kere cenneti isterse cennet: "Ya Rabbi bunu cennete sok" diye dua eder. Kim de cehennemden üç kere azatlık isterse cehennem de şöyle der: "Allah'ım onu ateşten uzaklaştır". (r.422.13.)

952- Ebu Hureyre (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Allah Âdem'i kendi sureti üzere yarattı boyu altmış arşındır. Cennete giren herkes Âdem'in altmış arşınlık uzunluğunda olacaklardır. İnsanlar ondan sonra şu ana kadar küçülmektedirler. (cs.2061.)

953- Hz. Aişe (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Cennette Darul ferah denen bir eve ancak çocukları sevindirenler girer. (r.125.1.)

954- Ukbe b. Amir Resulullah (s.a.v.): Cennette Darul ferah denen bir eve ancak müminlerin yetimlerini sevindirenler girer. (r.125.2.)

955- Sevban (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Kimseden bir şey istememeyi taahhüt edene bende cenneti taahhüt ederim. (r.447.5.)

956- Zeyd b. Erkam (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Nefsim yed- i kudretinde olana yemin ederim ki: Ehli cennetten bir adama yüz insan kudreti verilecek. Yemek, içmek ve kadınlarla münasebet konusunda. Denildi ki; yiyen içenin def'i hacet ihtiyacı olur. Buyurdu ki: onlardan birinin ihtiyacı misk gibi kokan ter olur ve cildinden atılır ve görülür ki karınları boşalmış. (r.457.11)

957- Ebu Osman (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Birinize güzel koku verildiğinde onu reddetmesin çünkü o cennetten çıkmıştır. (cs.1.269.)

958- İbni Abbas (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Bir adam cennete girdiği zaman ebeveynini, zevcini ve çocuklarını sorar denilir ki onlar senin derecene ve ameline ulaşamadılar, o kimse Ya Rabbi ben hem kendim için hem de onlar için amel etmişim der. Bunun üzerine onların da o kimseye ilhak etmeleri emrolunur. (r.44.7.)

959- Hz. Ömer (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Düğün yemeğinde bir müddet cennet kokusu vardır. (cs.3.2845.)

960- Enes (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Ulema ile meclis ol ki (otur kalk) semada tanınasın, Müslümanların büyüklere hürmet et ki cennette bana komşu olasın. (r.270.9.)

961- Hasan (r.a.) Resulullah (s.a.v.): İnsanlarla alay edenlere kıyamette cennet kapısı açılır. Gel gel denir gelince kapı kapanır. Sonra başka bir kapı

açılır yine gel gel denir gelince oda kapanır bunu o kadar tekrar ederler ki (Alayın her biri için) artık gel gel derler ama onun gelecek hali kalmaz. (r.108.2.)

962- Enes (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Malından gizli ve aşikare infakta bulunan hiçbir Müslüman yoktur ki cennet onu hele gel gel diye çağırmasın. (r.387.9.)

963- İbni Abbas (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Kıyamet gününde cennete ilk davet edilecek olanlar, çok hamd edenlerdir ki; onlar genişlikte de darlıkta da Allah'a hamd ederler. (r.159.2)

964- İbni Ömer (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Hiçbir gün yoktur ki kabir ehline cennet ve cehennemdeki yerleri gösterilmesin. (r.365.5.)

965- Ebu Hureyre (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Evimle minberimin arası cennet bahçelerinden bir bahçedir. Minberimde havzumun üzerindedir. (r.373.6.)

966- Ebu Hureyre (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Ümmetimin hepsi cennete girer. İstemeyen müstesna. Dediler ki: Kim istemez? Buyurdu ki, Bana itaat eden cennete girer, Bana isyan eden istememiştir. (r.344.8.)

967- İbni Mesud (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Miracda İbrahim (a. s.) mülaki olduğumda dedi ki: Ya Muhammed (s.a.v.): Ümmetine benden selam söyle ve onlara haber ver ki, Cennetin toprağı iyi ve suyu güzeldir, fakat ekilmemiştir. Onun tohumu ise "Subhanallahi vel-hamdülillahi vela ilahe illallahu vallahu ekber" demektir. (r.349.5.)

968- İbni Ebu Beltea (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Mü'min cennette yetmiş iki zevce ile tezevvüç eder. Yetmiş cennet, ikisi dünya kadınlarındandır. (r.509.10)

969- Semure bin Cundeb (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Hamim ile başlayan süreler cennet bahçelerinden bir bahçedir. (cs.2.2024.)

970- Utbe b. Abd (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Cennetin sekiz, cehennem yedi kapısı vardır. (cs.1932.)

971- İbni Mesud (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Cennet sizden birinizin ayakkabısının bağından kendisine daha yakındır. Cehennem de böyledir. (cs.1931.)

972- Hz. Aişe (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Cennet cömertler yurdudur. (cs.1936.)

973- Hz. Ömer (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Bana on ayet indi ki, kim hakkını vererek onları okursa cennete girer: Bu, Mü'minün Suresinin ilk on ayetidir. (Hakkını vererek okumaktan maksat, hükmünü yerine getirerek, yaşayarak demektir. (cs.1486.)

974- Ebu Hureyre (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Müslümanların fakirleri zenginlerinden yarım gün önce cennete gireceklerdir ki, bu yarım gün (dünya hesabı ile) beşyüz yıldan ibarettir. (t.5.555)

975- Enes (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Bir kimse muhlisen Lailahe illallah derse cennete girer. Denildi ki, hal-ka söyleyeyim mi, buyurdu ki: Tembelliğe düşmelerinden korkuyorum. (r.434.5.)

976- Enes (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Cennete sürmeli ve sakalsız olarak, Yusuf (a.s.) güzelliğinde, Eyüp (a.s.) muhabbetinde ve otuz yaşında gençler olarak gidersiniz. (r.249.15.)

977- Ukbe ibni Ferkat (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Ramazan da cennet kapıları açılır. Cehennem kapıları kapanır, şeytanlar bağlanır ve her bir gece bir münadi şöyle nida eder. Ey hayır sahibi hayrını yap, ey şer sahibi biraz geri dur. (r.255.11.)

978- Enes (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Her kim bana günde bin defa selavat getirirse cennetteki yerini görünceye kadar ölmez. (Ölünce de cennetlik olur.) (t.3.518.)

979- Enes (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Allah zc. Hz. İleri buyurur: Kulumun defterine bakın. Kimi ki cenneti benden istemiş görürseniz onu kendisine veririm. Kim de cehennemden Bana sığınmışsa onu ondan korurum. (r.517.4.)

980- Ebu Hureyre (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Bilir misiniz insanların cennete girmelerini en çok sağlayan şeyler nelerdir? Allah korkusu ve güzel ahlâktır. (r.12.8.)

981- İbni Abbas (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Evlat kokusu Cennet kokusundandır. (cs.2285.)

982- İbni Abbas (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Osman (r.a.)'ın şefaati ile hepsi cehennemi hak etmiş yetmiş bin kişi hesapsız cennete girecektir. (r.361.7.)

983- Enes (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Cennete girdim kapı kanatlarında altınla yazılmış şu üç satırı

gördüm: Birinci satır: Lailahe illallah Muhammeden Resulullah, İkinci satır: Önden gönderdiğimizi bulduk, yediğimizi kar ettik, geride bıraktığımızı kaybettik, Üçüncü satır: Ümmet günahkâr, Rab mağfîret sahibidir. (r.283.3.)

984- Ebu Hureyre (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Cennette "Duha" denilen bir kapı vardır. Kıyamet günü olduğunda bir nida edici şöyle seslenir. "Kuşluk namazına devam edenler nerede? İşte kapınız budur. Allah'ın rahmetiyle buradan girin." (cs.2.1309.)

985- Rasullah (s.a.v.): Cennette yay kadar yer, üzerine güneşin doğup battığı her şeyden daha hayırlıdır. (Buhâri, Rikak 51)

986- Allah cenneti yarattığında Cebrail (a.s)'a şöyle buyurdu: Git ona bak. O da gitti, baktı.sonra geldi, dedi ki: **Ya Rabbi İzzetin hakkı için bunu duyup da girmeyen kalmaz. Sonra, Allah'ü Teala onun etrafını hoşça gitmeyen şeylerle çevirdi.Sonra buyurdu: **Ya Cebrail (a.s) git ona bak.** O da gitti, baktı, sonra geldi ve dedi ki: **Ya Rabbi! İzzetin hakkı muhakkak ki ben ona kimsenin girememesinden korkarım.** Vaktaki Allah cehennemi yarattı, şöyle buyurdu: **Ey Cebrail (a.s) git ona bak. O da gitti, baktı, sonra geldi, şöyle dedi: İzzetin hakkı için onu duyup da giren hiçbir kimse olmaz.** O zaman Allah, Cehennemin etrafını hoşça giden şeylerle çevirdi. Sonra buyurdu ki: **Ya Cebrail (a.s) git ona bak.** O da ona baktı ve şöyle dedi: **Ya Rabbi! İzzetin hakkı için muhakkak ki ona girme-****

yen hiç kimsenin kalmıyacağından korkarım.
(r.352.2)

987- Enes'in (r.a) rivayetinde; Siz kimi över, hayırla anarsanız ona Cennet vacip olur. Kimi yerer ve kötü anarsanız ona da Cehennem vacip olur. Siz, Allah'ın yeryüzündeki şahitlerisiniz. (*Buhari, Cenaiz:85; cs.3.3517*)

CEHENNEM

988- Ebu Bekir (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Ümmeti-me cehennem sığacağı hamam sığacağı gibi olacaktır.
(r.139.12.)

989- Ebu Hureyre (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Cehennem ateşi insanoğlunun secdeye giden yerleri hariç bütün vücudunu yer. Allah secdeye giden yerleri yemeyi ateşe haram kılmıştır. (*Buhari, Ezan:129; Rikak:52; Tevhid:24; İman:299; cs:1747.*)

990- İbni Abbas (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Allah (zc. Hz.) lerinin rızasını kazanmak için bir gün itikâf eden kimse ile cehennem arasında üç hendek hasıl olur ki her biri şark ile garp arasından daha uzaktır. (r.444.14.)

991- Bera (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Allah Tebareke ve Tealâ kıyamet gününde şöyle buyurur: "Ey Âdem kalk, ümmetinden binde dokuzyüz doksan dokuzunu cehenneme, birini de cennete ayır" O zaman ashâb yere uzanarak ağlamaya başladı. Buyurdu ki, başlarınızı kaldırın. Nefsim yed-i kudretinde olana yemin ederim

ki, ümmetim, ümmetler içinde siyah öküzün cildindeki beyaz tüy gibidir. (r.516.7. r. b.2.306.)

992- İbni Mesud (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Ehli cehennemde denseydi ki dünyadaki taşlar adedince cehennemde kalacaksınız, buna ferahlanırlardı. Cennet ehline de denseydi ki taşlar adedince kalacaksınız, hüznolenirlerdi. Lakin onlara ebediyet mukadder kılındı. (r.358.6.)

993- Yala b. Bünya (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Kıyamet günü Cehennem mümine: çabuk geç ey mümin yoksa nurun ateşimi söndürecek diye seslenir. (cs.2.1800)

994- Ebu Hureyre (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Cehennem nefse hoş gelen şeylerle, cennet ise nefsin hoşuna gitmeyen şeylerle kuşatılmıştır. (cs.2.1950.)

995- Ebu Hureyre (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Bilir misiniz insanların cehenneme girmelerine en çok sebep olan şeyler nelerdir: İki aralıktır, ağız ve bacak arası. (r.12.8.)

996- Ümmü Habibe (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Öğlenin farzından evvel dört, farzından sonrada dört rekât nafıleye devam eden kimseye Allah cehennemi haram kıldı. (t.585.)

997- Ebu Umame (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Bid'at ehli cehennem köpekleridir. (r.72.5.)

998- İbni Abbas (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Kim gülererek günah yaparsa ağlayarak cehenneme gider. (r.400.4. cs.3547)

999- Hz. Ali (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Hangi kul ki: “Lailahe illallahül, Kerimül Halim, Subhanellahi Rabbil Arşil Azim. Velhamdülillahi Rabbil alemin” dedi. O kimseye cehennemini haram etmek Allahu Tealâ'nın üzerine haktır. (r.183.2.)

1000- Ebu Hureyre (r.a.) Resulullah (s.a.v.) Bir kimse bir demirle intihar etse, cehennemde ebedi olarak demiri elinde karnını dürter durur. Bir kimse zehir içerek intihar etse, cehennemde ebedi olarak onu içer durur. Bir kimse de kendisini uçurumdan atarak intihar etse, cehennemde ebedi kendini atar durur. (r.437.9.)

1001- Enes (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Cehennemde günahkârlar imanlarının noksanı kadar, azap olunur. (r.512.1.)

1002- İbni Ömer (r.a.) Resulullah (s.a.v.) Vallahi cehenneme bir adam girmeye görsün, girerse orada seksen sene kalmayınca çıkamaz. Senesi üçyüz altmış gün ve her bir günü ise bildiğiniz bin senedir. (r.456.3.)

1003- Zeyd b. Erkam (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Ashabdan biri cehennemden ne ile korunayım diye sordu. Buyurdu ki gözyaşı ile zira Allah korkusundan ağlayan gözü yakmaz. (r., 243.16.)

1004- Ebu Hureyre (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Ramazan ayının başı rahmet, ortası mağfiret sonu ise cehennem ateşinden kurtuluştur. (cs.1523.)

1005- İbn Amr (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Rüşveti veren de alan da cehennemdedir. (cs.2286.)

1006- Ebu Hureyre (r.a) Resulullah (s.a.v.): Cehennemnin bir benzerini görmedim! Kendinden hem kaçıyorlar, hemde kaygısız uyuyorlar. Cennet gibisini de görmedim! Onu hem istiyorlar, hemde uyuyorlar, ibadet yapmıyorlar. (t.7.216)

1007- Ebu Hureyre (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Cehennem Rabbine Ya Rabbi Bir kısmım bir kısmımı yedi diye şikayette bulundu. Bunun üzerine Allah Tealâ ona, biri kışın diğeri yazın olmak üzere iki nefes alması için müsaade etti. İşte bu nefesler, yazın hissettiğinizden daha sıcak ve kışın yaşadığınız zemheriden daha soğuktur. (b.349. r.71.7.)

1008- Ebu Hureyre'nin (r.a) rivayetinde; Resulullah (sav): Kişi hiçbir sakınca görmediği öyle bir kelime söyler ki, bu söz yüzünden yetmiş sene Cehennem'in dibine düşer. (Tirmizi Zühd:46; İbni Mace Ahkâm:2; cs.1.1139)

1009- Ebu hureyre'nin (r.a) rivayetinde; Resulullah (sav): Cehenneme karşı kalkanınızı alın. "Sübhanallah, Elhamdülillah, Lâ ilâhe illallah ve Allâhü ekber." deyin. Çünkü bunlar, Kıyamet Günü söyleyenin önünden, ardından yürümek ve onu korumak üzere gelirler. Bunlar, Kur'an'ın belirttiği "baki kalan Salih ameller" dir. (Hakim Müstedrek:3895; Nesei:3.435; cs.2.2047)

1010- İbni Ömer'in (r.a) rivayetinde; Resulullah sav): Bir kadın, bir kediye bağlayıp ölünceye kadar bir şey yedirmediği ve yeryüzünün haşeratından da yemesine müsaade etmediği için Cehenneme girdi. (Buhari, Bed'ül- Halk:16; Müslim, Tevbe:25; Müsned:2.269; İbni Mace Zühd:30; cs.2.2165)

1011- Numan b.Beşir (r.a), Rasulullah (sav): Kıyamet günü Cehennemliklerden en hafif azap görecek olanın azabı şöyledir: Ayak tabanlarına ateşten iki kor konur da onun etkisiyle beyni kaynar. O adam, cehennemlikler içinde en hafif azap gören kişi olduğu halde, hiç kimsenin kendisinden daha şiddetli azap görmediğini zanneder. (rs.399)

1012- Semure b.Cündep (r.a)'in rivayetinde; Rasulullah (sav): Cehennem ateşi cehennemliklerin kiminin topuklarına, kiminin dizlerine, kiminin beline, kiminin de boynuna kadar çıkacaktır. (rs.400)

ÖLÜM

1013- Cabir (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Cibril (a. s.) Bana dedi ki: Ya Muhammed (s.a.v.) dilediğin kadar yaşa, öleceksin, istediğini sev nihayet ondan ayrılacaksın. İsteddiğini yap, nihayet onun hesabını vereceksin. (r.331.9.)

1014- Eba El Horasani (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Meclislerinizi ölümü anarak süsleyiniz. (Gurur kırmak için) (r.306.9.)

1015- Enes (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Ölüm meleği kulların yüzüne günde yetmiş kere bakar vakti gelenin güldüğünü görünce Allah Allah amma tuhaf şey ben onun canını alacağım o gülüyor der. (r.130.10.)

1016- Hz. Aişe (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Ya Resulullah Şehitlerle beraber haşrolunacak kimse varmı

diye sorunca; Evet günde yirmi defa ölümü hatırlayan şehitlerle haşrolunur. (ih.4.806.)

1017- Enes (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Ölümünden sonra Allah'ın mümine ilk hediyesi cenaze namazını kılan kimseleri af etmesidir. (cs.1520.)

1018- Ebud Derda (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Ölümünden sonra karşılaştığınız hali bir bilseydiniz asla isteyerek yiyemez isteyerek içmez ve gölgelenmek için yaptığınız evlere giremezsiniz. Dağlara çıkar göğsünüze vurur halinize ağlardınız. (r.357.6. cs.2763.)

1019- Ebu Hureyre (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Altmış yaşına kadar gelmiş uzun ömürlü insan için Allah'ın huzurunda özür beyan etme (daha fazla yaşasaydım demek gibi) hakkı kalmaz (r. s.1.112. b.1980)

1020- İbni Mesud (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Ölülerinizi salih insanlar arasına defnediniz. Zira ölü, kötü komşudan eza görür. Nasıl ki hayattaki bir kimse de kötü komşudan eza duyar. (r.22.3. cs.184)

1021- Enes (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Ölüyü üç şey takip eder. Ehli iyali, malı ve ameli. İlk ikisi geri döner, biri onunla kalır. Ehli ve malı döner ameli kalır. (r.506.8.)

1022- Cabir (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Ölülerinizin kefenlerini güzelleştiriniz. Zira onlar kabirlerinde kefenleri ile övünürler. Ve birbirlerine ziyarette bulunurlar. (r.19.2.)

1023- Ebu Hureyre (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Öldüğünde pişman olmayan kimse yoktur. İyi ise neden

daha fazla iyilik yapmadı, fena ise ne diye fenalıkta takılıp kaldı diye pişman olur. (r.378.12.)

1024- Ebu Hureyre (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Ölümü çok yad edin. Kim ki ölümü çok yad ederse (anarsa, hatırlarsa) Allah onun kalbini ihya eder ve ölümünü asan eder. (r.80.15.)

1025- Rasulullah (sav): Ağız tadını kaçırın ölümü çok anın. Ölümü gündeminde tutup, hatırına getiren bir kul, darlık içinde olsa bile kesinlikle bolluğa, genişliğe ulaşır. Onu aklına getirmeyip gündemine almayan kul, bolluk içinde olsa bile, darlığa düşer. (M.Şihap.93)

1026- Cabir (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Beni İsrailden bir taife, kabristanlarına geldiler de şöyle dediler: "İki rek'at namaz kılsakta dua etsek ve Allah'tan, ölümlerden birini çıkarmasını ve o kimseden ölüm hakkında istediğimizi bize haber vermesini istesek." Ve bunu yaptıklarında bir adam kabirden başını çıkardı. Onun iki gözü arasında secde eseri de vardı. Dedi ki "Ey adamlar! Benden ne istediniz? Öleli yüz sene olduğu halde ölümün harareti şu ana kadar üzerimden geçmedi. Allah'a dua edin de beni olduğum hale avdet ettirsin" (r.277.4)

1027- Ebu Hureyre (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Ölüm meleği Hz. Musa'ya (a. s.) gönderildi. Melek Musa'nın yanına gelince Musa meleğe bir tokat attı (meleğin gözü çıktı) Bunun üzerine Melek Rabbi'ne dönerek: "Sen beni ölmek istemeyen bir kula gönderdin" dedi. Allah meleğe gözünü geri verdi ve ona şöyle dedi: "Ona dön ve elini bir öküzün sırtına koymasını, elinin temas ettiği her bir kıl için kendisine bir yıl ömür veri-

leceğini söyle” (Ölüm meleği bunları Hz. Musa’ya iletince) Musa: “Ey Rabbim! Sonra ne olacak?” diye sordu. Allah: Sonra öleceksin buyurdu. Musa: Öyleyse şimdi öleyim dedi. Musa, Allah’tan kendisini arz-ı mukadde-se bir taş atımı mesafeye kadar yaklaştırmasını istedi. (b.694.)

1028- Ebu Said El Hudri (r.a.) Ölüm vakti yaklaş-tığı zaman yeni elbiseler istedi ve onları giydi son-ra dedi ki: Resulullah (s.a.v.) ’in şöyle buyurduğunu işittim: Ölü hangi elbiseler içinde öldüyse aynı el-biselerle diriltilir. (cf.2.2505)

1029- Mahmud ibni Lebid (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Âdemoğlunun hoşuna gitmeyen iki şey vardır. Birincisi ölüm, oysa ölüm fitneden daha hayırlıdır. İkincisi mal azlığıdır. Oysa az malın hesabını yapmak daha kolaydır. (cs.1.97.)

1030- Şeddat İbni Evs (r.a.) Resulullah (s.a.v.) Vefatı esnasında yanında bulunduğunuz kimselerin gözlerini kapatın. Çünkü göz ruhu takip eder. Arkasından hayır söyleyin çünkü melekler aile fertlerinin söylediklerine amin der. (cs.1.319.mü.4.123)

1031- Aişe (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Ölülerinize söv-meyin! çünkü onlar, önceden ahirete gönderilmiş ol-dukları iyi veya kötü amellerinin sonuçlarıyla başbaşa-dırlar. (rs.1568)

1032- Resulullah (s.a.v.): Ölünün en fazla sevdiği hal, dünyada sevdiği kişinin onu ziyaret etmesidir. (ka.335)

1033- Hz. Ali (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Cenazenin arkasında gidenin, onun önünde gidene olan fazileti farz namazının nafileye olan fazileti gibidir. (r.323.8.)

1034- Şeddat b.Evs (r.a.) rivayetle Resulullah (s.a.v.): Akıllı kimse, nefsine boyun eğdiren ve ölümden sonra için çalışandır.

Aciz ise nefsini kötü arzularında alabildiğince serbest bırakan, Allah'a kuru ümitler besleyen kimsedir. (rs.- 72- cs.3.307)

1035- Enes (r.a.): Hiç biriniz başına gelen bir beladan dolayı sakın ölümü istemesin. Mutlaka ölümü istemek zorunda kalırsa, o zaman Allah'ım benim için yaşamak hayırlı olduğu sürece beni yaşat; hakkımda ölüm hayırlı olduğu zamanda beni öldür! diye dua et-sin. (rs.587)

1036- Enes'in (r.a) rivayetinde; Resulullah (sav): Ölümü çok zikredin. Çünkü bu, günahları yok eder; dünyadan soğutur. Zenginlik ânında ölümü hatırlarsanız bu onu yıkar. Fakirlik ânında onu hatırlarsanız, elinizdekine kanaat etmenize sebep olur. (cs.817)

1037- Ebu Said'in (r.a) rivayetinde; Resulullah (sav): Kıyamet günü ölüm beyaz bir koç şeklinde getirilip Cennet ve Cehennem'in ortasında durdurulur. Sonra insanların gözü önünde boğazlanır. Sevincinden ölen birisi olsaydı o anda Cennet ehli sevincinden dolayı ölürdü. Eğer üzüntüsünden dolayı ölen olsaydı, Cehennem ehli kederlerinden ölürlendi. (cs.1.446.tr. Cennet.20; mü.2.377.b.Tefsir- i Sûre.19)

1038- Rabi bin Enes'in (r.a) rivayetinde; Resulullah (sav): Dünyadan soğutucu ve ahirete teşvik edici olarak ölüm yeter. (cs.3.2983)

1039- Enes'in (r.a) rivayetinde; Resulullah (sav): Eğer eceli ve onun sana doğru gelişini görseydin uzun emel beslemekten ve dünyaya aldanmaktan nefret ederdin.(cs.3276)

FAİZ

1040- İbni Abbas (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Faiz yetmiş küsür bölümdür. Azabının en az olanı Müslüman kişinin annesiyle zina etmesi gibidir. (cs.1.435.) (Bir hadisin parçası)

1041- Hz. Ali (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Allah, faiz yiyene, yedirene, senedini yazana, zekâtı vermeyene de lanet etsin (r.347.12.)

1042- İbni Mes'ud (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Faiz yetmiş çeşittir. Şirk de bunun kadardır. (cs.2289.)

1043- Ebu Hureyre (r.a.) Resulullah (s.a.v.): İnsanların üzerine öyle bir zaman gelir ki, faiz yemeyen adam kalmaz. O yemese bile kendisine tozu bulaşır. (r.141.4.)

1044- İbni Abbas (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Kim bir dirhem riba (faiz) yerse, otuz üç defa zina etmiş gibi olur. (r.408.11)

1045- Enes'in (r.a) rivayetinde; Resulullah (sav): İsrâ gecesi bir kavme uğradım. Onların dudakları ateşten

makaslarla kesiliyordu. Dudakları her kesilişde yeniden tamamlanıyordu. Ya Cibril (a.s) !Bunlar Kimlerdir? dedim. Buyurdu ki: "Bunlar ümmetinin hatipleridir ki, yapmadıklarını söylerler ve Allah'ın kitabını okurlar, fakat onunla amel etmezler." (r.15.5)

1046- Ebu Hureyre'nin (r.a) rivayetinde: İsrâ gecesini bir kavme uğradım. Karınları evler gibi idi ve içi yılanlarla dolu idi. Ve bu yılanlar karınlarının dışından görünüyordu. Dedim ki: Ya Cibril(a.s)! Bunlar kimlerdir? Buyurdu ki: İşte bunlar faiz yiyenlerdir. (r.5.6.mz. 6577. t.4.149)

1047- Ukbe bin Amir'in rivayetinde; Resulullah (sav): Kazançların en kötüsü faizden kazanılandır. Yiyeceklerin en kötüsü, yetim malıdır.(cs.1.9349)

1048- Ebu Hureyre'nin (r.a) rivayetinde; Resulullah (sav) Efendimiz: Dört kimse vardır ki, onları cennete sokmamak ve cennet nimetlerinden tattırmamak Allah'ın hakkıdır. Bunlar: Devamlı içki içen, faiz yiyen, haksız olarak yetim malı yiyen ve anasına, babasına asi olan kimselerdir. (cs.1.528.t.4.143)

1049- Ubade b.Samit (r.a) rivayetinde; Resulullah (sav): Ruhum kudret elinde olan Allah'a yemin ederim ki, benim ümmetimden bir takım insanlar gecelerini küfran-ı nimet, azgınlık, oyun eğlence ile geçirip, haramları helal saymaları, metres edinmeleri, içki içmeleri, faiz yemeleri ve ipek giyinmeleri sebebiyle maymunlar ve domuzlar gibi sabahlarlar.(t.4.153)

1050- İbni Mes'ud 'un (r.a) rivayetinde: Bir kimse faizden mal çoğaltırsa, akibeti mutlaka yokluk çekmek olur, buyurmuştur. (cs.3.3354)

1051- Amr bin As'ın (r.a) rivayetinde; Resulullah (sav): Bir toplulukta faiz yaygınlaşırsa o topluluk mutlaka kıtlıkla cezalandırılır. Rüşvet yaygınlaşırsa o topluluk korkuyla cezalandırılır.(cs.3.3451)

1052- İbn Mes'ud'un (r.a) rivayetinde: Faizli kazanç, çok gibi görünse de, sonuç itibariyle azalır. (cs.2.2290)

1053- Semure b.Cündüb (r.a) rivayetinde; Resulullah (sav) Efendimiz'in şöyle buyurduğunu rivayet etti: Bir gece rüyamda gördüm ki, bana iki melek geldi.Beni temiz bir yere (Arz-ı Mukaddes'e) çıkardılar. Beraber gittik ve kandan bir nehrin kenarına geldik. Nehrin içinde duran bir adam vardı. Nehrin kenarında da önünde taşlar bulunan bir adam duruyordu.Nehrin içindeki adam dönüp çıkmak istediğinde kenarındaki, onun ağzına bir taş atıp vuruyor ve onu olduğu yere geri çeviriyordu.Böylece çıkmak için her gelişinde kenardaki adam onun ağzına bir taş atıyor, o da gerisin geri olduğu yere dönüyordu. Ben bu nehirde gördüğüm kimdir? diye sordum: Faiz yiyicilerdir diye cevap verdiler. (t.4.140)

1054- Ebu Harra er- Rakaşi, amcasından aktarıyor: Veda haccında, Teşrik günlerinin ortasında, Resulullah (s.a.v.)'in devesinin yularını tutuyordum. Yapmış olduğu konuşmada şöyle buyurdu: "Ey insanlar! Her faiz kaldırılmıştır. İlk kaldırılan faiz, Abbas b. Abdulmuttalib'in faizidir. Mallarınızın sermayesi (ana parası) size

aittir. Zulmetmeyin ve zulme de maruz kalmayın." (Taberani, *M. el-Kebir* 3609, *Müsned* 5. 72, *mz.6571*)

1055- İbni Mes'ud (r.a.) Resulullah (s.a.v.) şöyle buyurduğunu rivayet etmiştir: "Kıyamet yaklaşınca faiz, zina ve içki çoğalacaktır." (te. 4. 151- *mz. 6582*)

1056- Avf b. Malik (r.a.)'den Resulullah (s.a.v.)'in şöyle buyurduğu rivayet edildi: Bağışlanmayan şu günahlardan sakının:

1- Ganimet malından çalmak. Kim, ganimet malına hıyanet ederse kıyamet günü onunla getirilir.

2- Faiz yemek. Her kim faiz yerse kıyamet günü çarpılmış bir deli halinde getirilir. Sonra Resulullah (s.a.v.) şu ayeti okudu: Faiz yiyenler, delilikten ancak şeytan çarpan kimselerin kalkması gibi kalkarlar. (*Bakara. 275-te. 4. 152- mz. 6588*)

1057- İbni Abbas (r.a.)'ın şöyle dediği rivayet edildi: Resulullah (sav), meyvelerin olgunlaşmadan satın alınmasını yasakladı ve: "Bir beldede faiz ve zina ortaya çıkınca oradakiler, Allah'ın azabını kendilerine helal kılmış olurlar." buyurdu. (te. 4. 148)

1058- Ebu Said (r.a.) rivayetinde; Resulullah (s.a.v.): "Faizin günahı konusunda alan da, veren de eşittir." buyurmuştur. (cs. 2. 1642)

1059- Ebu Hureyre ve Ebu Said (r.a.) Resulullah (s.a.v.)'in şöyle buyurduğu rivayet edildi: Büyük günahlar yedi tanedir:

- 1- Allah'a ortak koşmak,
- 2- Haksız yere adam öldürmek,

3- Faiz yemek,

4- Yetim malı yemek,

5- Harpten kaçmak,

6- Namuslu kadına zina isnad etmek,

7- Hicret ettikten sonra bedeviliğe geri dönmek. (cs. 3. 3065 – t. 4. 141.5)

1060- İbni Mes'ud (r.a.) Peygamber (s.a.v.) Efendimizin şöyle buyurduğunu rivayet etmiştir: Bilerek faiz yiyen, yediren, ona katiplik eden, bilerek ona şahitlikte bulunan kimse, dövme yapan ve güzellik için yaptırırlar, zekâtı geciktirip vermek istemeyen ve hicretten sonra müslüman iken tekrar dinden dönen kimseler, Muhammed (s.a.v.)'in dili ile lânete uğramışlardır" (cs. 1. 8, te. 4. 142)

1061- Abdullah b. Mes'ud (r.a.) Nebi (s.a.v.)'nin şöyle buyurduğunu rivayet etti: Çok faiz alan hiçbir kimse yoktur ki, onun işinin sonu fakirlik olmasın. (t.4.152)

RÜYA

1062- Ebu Ubade (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Mü'minin rüyası, uykusunda Rabbinin kendisine söylediği sözdür. (r.288.6.)

1063- Ebu Said (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Salih müslümanın rüyası, Peygamberliğin yetmiş cüzünden biridir. (r.288.5.)

1064- Ebu Hureyre (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Bir kimse Beni rüyada görmüşse gerçekten beni görmüştür. Ben her surette görünürüm. (r.421.4.rs.841)

1065- İbni Amr. (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Mü'minin sevdiği rüya, Nübüvvetin kırkaltı cüzünden bir cüzdür. Kim böyle bir rüya görürse sevdiğine anlatsın. Kim de hoş gitmeyen bir rüya görürse, o rüya ancak şeytandır ve o kimseyi hüznlendirmek istemiştir. O zaman sol tarafına üç defa tükürsün. Sussun ve rüyasını hiç kimseye anlatmasın. (r.209.10.)

1066- Ebu Hureyre (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Güzel rüya beşarettir. Onu ya Müslüman kendisi görür veya başkalarınca onun için görülür. (r.209.11.)

1067- Cabir (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Rüyanın en gerçeği gündüz görünendir. Zira Allah (zc. Hz.) gündüz vaktini bana vahiyle tahsis etti. (r.72.9.)

1068- İbni Süfyan b. Sabah (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Uykuda yeşillik görmek cennettir. Bahçe ferahlık, hurma da rızıktır. Süt, yoğurt, fitrat dindir. Sefine (gemi) necattır, yük taşımak hüzn, tasa, kadın görmek hayırdır. Kendisini bağlı görmek dinde sebattır. Boynundan kelepçeli görmeyi ise iyi saymam. (r.205.6.)

1069- Enes (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Rüya nasıl tabir olursa öyle vaki olur, ayak kaldırılmış yerleşecek gibi. Onun için rüyanızı ya nasih veya alim kimseye söyleyin. (r.98.4.)

1070- A. İbni Aid (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Bir kimse rüyayı sadıkaya iman etmezse, Allah'a ve Resulüne iman etmemiş olur. (r.443.8.)

1071- Enes (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Allah bir kula hayır dilerse rüyasında hata ve kusurlarından dolayı ikaz eder. (cs.132.)

1072- İbni Ömer (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Yalanların en büyüğü kişinin görmediği rüyayı gördüm demesidir. (cs.2.1381)

1073- Ebu Hureyre (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Kıyamet yaklaştığında, nerede ise Müslüman kişinin hiçbir rüyası yalan çıkmaz. Rüyası en doğru olanlar ise en doğru sözlü olanlardır. (m. rüya.6. cs.1.273.rs.840)

1074- Huzeyfe b. Esid (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Peygamberlik son buldu. Benden sonra peygamberlik yoktur. Ancak mübeşşirat vardır. Bunlar kişinin kendisinin gördüğü veya başkasının onun hakkında gördüğü salih rüyalarıdır. (cs.2.2225.rs.839)

1075- Enes (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Rüyamda ehli cennetten iki kadın gördüm. Biri konuşuyor diğeri konuşamıyordu. Konuşana sordum, sen konuşuyorsun bu konuşamıyor. Dedi ki: "Bana gelince, ben vasiyet ettim. Bu vasiyetsiz öldü kıyamete kadar konuşamaz. (r.287.3)

1076- Cabir b.Abdullah (r.a) rivayetinde; Rasulullah (sav): Herkes ölmeden önceki hal ve davranışı üzere yeniden diriltilir.(rs.117)

CİHAT

1077- Ebu Zer (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Cihadın efdali, adamın kendi nefsi ile mücadelesidir. (r.76.12.)

1078- Bilal (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Mü'minin amelinin en efdali, Allah için cihad etmektir. (r.116.2.)

1079- Hz. Ali (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Namaz imanın (dinin) direğidir. Cihad amelin zirvesidir. Ve zekâтта bunları tesbit eder. (r.218.11.)

1080- Enes (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Cihad, insanın yalnız fisebilillah kılıç sallaması değildir. İnsanın annesine babasına bakması da cihad dır. Evladına bakan da cihaddadır. Başkasına muhtaç olmamak için nefsi için çalışan da cihaddadır. (r.362.8.)

1081- Ebu Umame (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Allah'ın en çok sevdiği cihad, zalim bir idareciye karşı hakkı söylemektir. (cs.1.128.r.76.11.)

1082- Ebu Umame (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Sabah akşam camilere gidip gelmek Allah yolunda cihaddandır. (cs.3.2788)

ANA-BABA

1083- Ebu Hureyre (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Allah'a itaat etmek, ana babaya itaat etmektir. Ana babaya isyan eden, Allah'a isyan etmiş olur. (r.312.2.)

1084- İbni Amr (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Rabbin rızası, babanın rızasındadır. Rabbin gazabı, babanın gazabındadır. (r.292.4.)

1085- İbni Ömer (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Kim ana babasının veya birinin kabrini halis ve muhlis olarak ve mağfiret umarak ziyaret ederse mebrur bir hac sevabı alır ve kim de bunu adet edinmişse kendi kabri de me-laikenin ziyaretgâhı olur. (r.422.8.)

1089- A. İbn Amr ibnü'l- As. (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Bir kimsenin ana babasına sövmesi büyük günahlardandır, buyurdu. Sahabiler Ey Allah'ın Resulu kişi ana babasına söver mi? diye sordular Resulullah (s.a.v.): Evet (söver) kişi bir adamın babasına söver, o da onun babasına söver, kişi bir adamın anasına söver, o da onun anasına söver. İşte böylece ana babasına sövmüş olur. (rs- 340-m.47.)

1090- Enes (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Bir kimse ana-babasını hoşnud ederse Allah'ı hoşnud etmiş ve ana babasını kızdırırsa Allah'ı kızdırmış olur. (r.401.13.)

1091- Hz. Aişe (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Bir kimse ana babasının veya birinin kabrini her Cuma ziyaret eder

ve orada Yasin okursa Allah ona Yasin'in her harfi miktarınca mağfiret eder. (r.422.4.)

1092- Muaz (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Ana- babasına vefalı olan, ne yaparsa yapsın cehenneme asla girmez. Ana babasına asi olan da, ne yaparsa yapsın cennete giremez. (r.367.1.)

1093- Ebu Bekre (r.a.) Resulullah (s.a.v.): İki şey vardır ki Allah(c.c.) cezasını dünyada verir. Birisi zulüm diğeri ana babaya karşı gelmek. (cs.98)

1094- Said İbni Ömer (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Kardeşlerin büyüğünün, küçükleri üzerindeki hakkı, babanın evladı üzerindeki hakkı gibidir. (r.276.4.)

1095- Ebu Hureyre (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Evladın baba üzerindeki hakkı; babasının kendisine güzel isim vermesi, Kur'anı öğretmesi ve vakti gelince de evlendirmesidir. (r.276.7.)

1096- İbni Ömer (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Anne babanıza iyilik ediniz ki, çocuklarınız da size iyilik etsinler. (cs.1702)

1097- Enes (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Babanın evladına duası peygamberin ümmetine duası gibidir. (cs.2.2169.)

1098- Bera b. Azib (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Teyze ane hükmündedir. (cs.2143.rs.337)

1099- Ebud Derda (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Baba cennetin orta kapısıdır. (cs.3841)

1100- Hz.Ömer (r.a.)'ın oğlu der ki: Tahtı nikâhımda çok sevdiğim bir hanımım vardı, babam ise ondan hoşlanmazdı. Bana; onu boşa dedi onu dinlemedim. Bunun üzerine Resulullah (s.a.v.)'e gelerek durumu bildirdi: Hz. Peygamber (s.a.v) bana onu boşa dedi. (t.5.110, rs. 335)

1101- Ebu Hureyre (r.a.) Şu adamın burnu yere sürtsün ki (hor olsun) yanında ben anılayım da Bana salevat getirmesin. Şu adamın burnu yere sürtsün ki, Ramazana erişsinde sonra mağfiret olmadan çıksın. Şu adamın burnu yere sürtsün ki, annesi ve babası yanında ihtiyarlamış olsun da cenneti kazanamasın. (r.291.5.)

1102- İbni Ömer (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Baba dostunu gözet, onunla ilişkiyi kesme ki, Allah nurunu söndürmesin. (cs.156.)

1103- İbni Ömer (r.a.) Resulullah (s.a.v.): İyiliğin en iyisi babasının vefatından sonra insanın onun dostlarını yoklamasıdır. (r.110.4.)

1104- Bekir b. Abdullah (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Annen ve baban seni çağırdıklarında önce annenin çağrısına uy. (cs.2661.)

1105- Ebu Bekrete'nin (r.a) rivayetinde; Resulullah (sav): Allahu Teâlâ, anne babaya kötülük hariç dilediği her günahın cezasını Kıyamet gününe erteleyebilir. Allah anne babaya kötülük yapanın cezasını hayatta iken ve daha ölmeden önce dünyada verir. (cs.3.2998)

1106- Ebu Hureyre (r.a) rivayetinde; Rasulullah (sav): Hiçbir evlat, babasının hakkını ödeyemez. Şayet onu (pazarda) köle olarak bulur ve satın alıp özgürlüğüne kavuşturursa, ancak o zaman onun hakkını ödemiş olur. (rs.315)

1107- Ebu Hureyre (r.a)'ın rivayetinde; Rasulullah (sav): Anne ve babasına veya onlardan sadece birine yaşlılık günlerinde yetişip de onlar sebebiyle cennete giremeyen kimseye yazıklar olsun, yazıklar olsun, yazıklar olsun.(rs.319)

1108- Ebu'd- Derda (r.a) den rivayet edildiğine göre, bir adam ona gelerek: Benim bir karım var. Annem ise onu boşamamı emrediyor. Ne yapmalıyım? diye sordu. Ebü'd- Derda (r.a) ona şu cevabı verdi: Ben Rasulullah (sav)'in: "Anne ve baba, cennetin orta kapısıdır" buyurduğunu işittim. Artık sen o kapıyı dilersen kaybet, dilersen muhafaza et." (rs.336)

CÖMERTLİK

1109- İbni Abbas (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Cömertlik Ulu Mevlanın huyudur. (r.213.2.)

1110- Hz. İbni Ömer (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Cömert kişinin yemeği şifadır. Hasis (cimri) kişinin yemeği ise hastalıktır (derttir) . (r.312.8. cs.2568.)

1111- Hz. Ali (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Cömertliğin tehlikesi israftır. (cs.1.5)

1112- İbni Abbas (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Cömert kimselerin kusurunu af edin. Çünkü her ayağı sürçtüğünde Allah onun elinden tutar. (cs.792.)

1113- İbni Abbas (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Allah güzeldir, güzelliği sever. Cömerttir, cömertliği sever. Temizdir, temizliği sever. (cs.986.)

1114- İbni Abbas (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Allah (z.c.hz.)'i cömert kâfiri cehenneme gönderirken, Cehennem kapıcısına emreder ki: "Bunu içeri al ama, cömertliği derecesinde hafif tarafına koy." (r.92.7)

1115- Selmani Farisi (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Siz cömert olunuz ki, Allah'ü Tealâ'da size karşı cömert olsun (r.17.15.)

1116- Ebu Berze (r.a.) Resulullah (s.a.v.): En hayırlınız en cömert olanınızdır. (cs.2139.)

1117- Ebu Hureyre (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Cömert Allah'a yakın, insanlara yakın, cennete yakındır. Cehennemden ise uzaktır. Cimri ise Allah'dan uzak, insanlardan uzak, cennetten uzaktır, cehenneme ise yakındır. Cömert olan cahil Allah'a, kendini ibadete veren cimri kimseden daha sevimidir. (cs.2412.)

1118- Ebu Hureyre (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Cömertlik dalları dünyaya sarkmış cennet ağaçlarından bir ağaçtır. Kim o dallardan birine yapışır o dal onu cennete götürür. Cimrilik de dalları dünyaya sarkmış cehennem ağaçlarından bir ağaçtır. Kim o dallardan birine yapışır, o dal onu cehenneme götürür. (cs.2411. r.213.3.)

1119- İbni Abbas (r.a.) Resulullah (s.a.v.) Cömerdin günahından, Alimin hatasından ve Adil hükümdarın satvetinden uzak durun. Zira onlardan biri her ne zaman düşerse, Allah Tealâ onun elini tutar. (r.248.4.)

1120- Hz. Ali (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Adalet güzeldir. Fakat idarecilerde olursa daha güzeldir. Cömertlik güzeldir. Fakat zenginlerde olursa daha güzeldir. Dinde titiz olmak güzeldir. Fakat alimlerde olursa daha güzeldir. Sabır güzeldir. Fakat fakirlerde olursa daha güzeldir. Tövbe güzeldir. Fakat gençlerde olursa daha güzeldir. Haya güzeldir. Fakat kadınlarda olursa daha güzeldir. (cs.2747.)

CİMRİLİK

1121- Enes (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Cimrilik gibi İslamı mahveden hiçbir şey yoktur. (cs.3420.)

1122- İbni Ömer (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Hasis ve cimri cennete giremez. (cs.2455.)

1123- Süraka b. Malik (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Cehennemlikler katı kalbli, cimri ve kibirlenen kimselerdir. (cs.1503.)

1124- Hz. Ali (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Allah, hayatında iken cimri, ölüm anında ise cömert olan kimseye buğz eder. (cs.1066.)

1125- Esmâ binti Ebubekir (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Gücünün yettiği kadar, israfa kaçmadan sadaka ver.

Cimrilik etme ki, Allah da senden ihsanını kesmesin.
(*cs.539. b.*)

1126- Hz. Hüseyin (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Asıl cimri, yanında ismim anıldığı halde bana salâvat getirmeyendir. (*cs.1735.*)

1127- Hakim (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Çocuk anne babasını cimri, korkak, cahil ve üzüntülü yapar. (*cs.3838.*)

1128- Zeyd (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Zekât veren, misafire yemek yediren, felakete uğrayanlara yardımda bulunan kişi cimrilikten kurtulmuştur. (*cs.1699.*)

HACAMAT

1129- İbni Abbas (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Yedi kat semanın her birinde karşılaştığım meleklerin hepsi bana şöyle söylüyorlardı: Ey Muhammed ümmetine hacamatı (kan aldırmayı) emret. (*r.282.6. cf.7493.*)

1130- Ebu Hureyre (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Hacamat bütün hastalıklara şifadır. Aman hacamat olun (*r.202.4.*)

1131- Ebu Hureyre (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Bir kimse (kameri ayın) 17- 19- ve 21 de hacamat olursa her dertten şifa bulur. (*r.149.6.*)

1132- İbni Abbas (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Sizden biriniz ayın onyedinci günü Salı gününe rastlarsa hacamat olmadıkça o günü geçirmesin. O halde hacamat olunuz buyurdu. (*mz.8.8332.*)

1133- Hüseyin b. Ali (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Cuma günü öyle bir saat vardır ki, kim o vakitte kan aldırırsa ölür. (r.397.12.)

1134- Enes (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Kafa çukurundan hacamat olmak unutkanlık getirir. Bundan sakının buyuruyor. (r.202.3.)

1135- Enes (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Aç karnına hacamat olmak devadır. Tok karnına hacamat olmak derttir. (r.202.2.)

1136- Hz. Aişe (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Her gece sürme çeker, her ay kan aldırır, her sene ilaç içerdi. (pk.12.172.)

1137- Ebu Hureyre (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Her kim Çarşamba ve cumartesi günü kan aldırıp da alaca hastalığına yakalanırsa sadece kendisini kınasın. (mz.8.308.)

1138- İbni Ömer (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Başından hacamat ettirir ve ona cankurtaran derdi buyuruyor. (r.553.1.)

1139- İbni Sad (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Kan aldırdı sonra bir adama haydi bu kanı al köpek yalamaması için toprağa göm buyurdu. (pk.12.171.)

ÜÇLÜ HADİSLER

1140- Resulullah (s.a.v.) buyurur: Üç şey vefa hazinesidir. Hastalığı gizlemek, musibeti gizlemek, sadakayı gizlemek. (m. ş.978)

1141- İbni Abbas (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Üç şey vardır ki; onlar veya onlardan biri kimde varsa o kimse dilediği kadar huril- iyn ile evlendirilir: Gizli ve can çeki bir emaneti Aziz ve Celil olan Allah korkusundan hiç etmeyip sahibine ödemek, katili affetmek, her namazdan sonra on kere "gul hü vallahü" okumak. (r.262.5)

1142- Şuhayb (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Üç şeyde bereket vardır. Müddetli alışveriş, mukaraza (ödünç almak ve vermek), ev için buğdayı arpaya karıştırmak, satmak için değil. (r.261.7)

1143- Yezid İbni Surayh (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Üç şey vardır ki, onları yapmak kimseye helal olmaz. Bir kimsenin bir kavme imam olduğu halde duayı kendisine tahsis etmesi, bunu yaparsa hıyanet etmiş olur. Bir evin içerisine müsaadesiz bakmak, destursuz eve girmek gibi olur. İdrar sıkıştırırken hafiflemedikçe namaz kılmak. (Müsned.5.250; cs.2.1869; r.259.13)

1144- Ammar (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Üç şey imandandır. Darlıkta infak etmek, Rast geldiği müslümana selam vermek, kendi aleyhine de olsa adaleti gütmek. (r.261.6.)

1145- Ebu Said (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Üç kimse cennete hesapsız girecektir: Elbisesini yıkar amma, yerine giyeceği başka şeyi yoktur, iki tencere yemeği aynı anda bulunmaz, ailesinden içecek bir şey istediğinde "Hangisinden?" diye soracak durumda olmaz. (r.266.10.)

1146- Enes (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Üç şey Allah katında güzel ve asil huylardandır. Sana zulmedeni affetmen, sana vermeyene vermen ve seninle irtibatını kesene iyi ilişkileri sürdürmen. (cs.1886. r.394.4)

1147- Sevban (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Şu üç şey arşa yapışıp yalvarıyorlar. Akrabalarla iyi ilişki şöyle diyor: "Allah'ım sana sığınyorum koparılmayayım." Emanet şöyle diyor: "Allah'ım sana sığınyorum bana hıyanet edilmesin." Nimet şöyle diyor: "Allah'ım sana sığınyorum bana karşı nankörlük yapılmasın." (cs.1863)

1148- Zeyd ibni Sabit (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Üç ses vardır ki Allah onları sever: Horozların sesi, Kur'an okuyanın sesi, Seherde istiğfar edenin sesi. (r.267.3.)

1149- Enes (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Allah üç kişiye gazap eder; Tok iken yemek yiyen, Uykusu yokken uyumaya yatan, Sebepsiz yere gülen (r.267.8.)

1150- Enes (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Üç şey vardır ki onlar kimde bulunursa zararı sahibine döner. Zulüm, hile, sözünden dönme. (cs.1838)

1151- Ebu Hureyre (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Üç kişiye nimetlerinden dolayı sual sorulmaz. Yedirip içirip iftar

ettirenden, Sahur yemeği yiyenden, Misafirle yenenden. (r.267.)

1152- Ebu Hureyre (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Üç kişi huysuzluğundan dolayı kınanmaz. Hasta, iftar edene kadar oruçlu, adil emir. (r.267.11.)

1153- Ebu Hureyre (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Üç şey vardır ki ciddisi de ciddi, şakası da ciddidir. Nikâh, boşanma, kişinin rec'i talakla boşadığı hanımına geri dönmesi. (Ebu davud, Talâk:9; Tirmizi talak:9; cs.2.1855)

1154- Enes (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Üç dua reddedilmez. Oruçlunun duası, babanın evladına duası, misafirin duası. (r.259.9.)

1155- İbni Ömer (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Şu üç şey red olunmaz. Yastık, (minder), koku) ve süt. (r.262.9.)

1156- Nafiğ (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Şu üç husus müslümanın dünya saadetindedir. İyi komşu, geniş ev, uslu binek hayvanı. (r.263.9.)

1157- İbni Abbas (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Üç kimse, iblis ve iblisin taifesinin şerrinden korunurlar: Allah'ı gece gündüz çok zikreden, Seherde istiğfar eden, Allah korkusundan dolayı ağlayan. (r.266.1.)

1158- Hz. Hasan (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Üç kimse-den yüz çevirebilirsin: Fıskı aşikar adam, Zalim emir, sapık bid'at sahibi. (r.266.6.)

1159- Hz. Hasan (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Üç şey vardır ki, onlara devam eden Benim gerçek dostum. Onları zayi eden de gerçek düşmanımdır: Namaz, oruç ve

cenabetten gusul. (Üç imama göre terk eden kâfirdir.)
(r.263.10. mş.984.)

1160- Hz. Hasan (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Şu üç şeyden kula hesap sorulmaz: Gölgelediği kamış barakadan, belini doğrulttuğu bir parça ekmekten, avretini örtecek kadar bir giyecekten. (r.264.8.)

1161- Abdullah İbni Büreyde (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Şu üç kişiye melaike yaklaşmaz: Sarhoş olana, boyalı koku sürene, hayız veya cünüp olana. (r.268.1.)

1162- Selman (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Bereket şu üç şeydedir: Cemaatte, tiritte ve sahur yemeği yemekte. (r.194.14)

1163- Ebu Eyyüp (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Eğlencelerden, melaikenin hazır olduğu üç şey vardır: Erkeğin ailesi ile latifeleşmesi, gazilerin at yarışı, ok nişan yarışı. (r.383.7.)

1164- Hz. Aişe (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Üç şey kalbe kasvet tevlid eder: Yemeği sevmek, uykuyu sevmek ve rahatı sevmek. (r.264.11.) (kasvet: katılık)

1165- İbni Mes'ud (r.a.) Resullulah. (s.a.v.): Üç şey sünnettendir: Her imamın arkasında namaz kılmak ki, namazın sevabı sana, vebali onadır. Her emirle cihat ki, cihadın ecri sana, şerri ise onun üzerinedir. Ehli tevhidden her ölünün namazını kılmak, intihar etmiş de olsa. (r.264.3.)

1166- Hz. Ali (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Yapılması en zor olan amel şu üç şeydir. 1. Her hal üzere Allah'ı (c. c) zikretmek. 2. Aleyhine de olsa adaletli davranmak.

3.Müslüman kardeşine maddi yardımda bulunmak.
(cs.586)

1167- Enes (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Üç şey vardır ki, bunu ancak ehli cennet yapar: İlim peşinde olmak, ölümlere merhametli olmak, fakarayı sevmek.(r.264.10:)

1168- İbni Abbas (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Mahvedici şeyler üçtür: Kişinin kendini beğenmesi, kendisine boyun eğilen hasislik, sahibini esir eden heva. (r.237.6.)

1169- Ebu Hureyre (r.a.) **Dostum, Resulullah (s.a.v.) bana üç şey tavsiye etti. Ben ölünceye kadar bunları bırakmam. Her aydan üç gün oruç tutmak, kuşluk namazı kılmak, vitir namazını kılınca uyumak. (b.636. m.2210.)**

1170- İbni Mes'ud (r.a.) Resulullah (s.a.v.): İnsanlar üç kısımdır. Bir kısmı kârda, bir kısmı selamette bir kısımda helaktadır. Kârda olanlar Allah'ı zikredenler, selamette olanlar, diline sahip olanlar, helaka gidenler ise boş ve batıl sözlere dalanlardır. (i.3.1252.)

1171- İbni Ömer (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Gaflet şu üç halde olur.Aziz ve Celil olan Allah'ı zikirde gaflet, Sabah namazını kıldıktan sonra güneş doğuncaya kadar geçen zamanda ki gaflet (Bu arayı zikirsiz geçirmesi) ve Bir kimsenin borcunun kendi gücünü yenecek kadara getirmesinde ki gaflet. (r.225.10.)

1172- Ebu Salebe (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Cin taifesi üç kısımdır. Üçte birinin kanadı vardır. Havada uçarlar.

Üçte biri yılanlar köpekler tavrındadır. Üçte biride göçebe olup insanlarla beraber dolaşırlar. (r.200.17.)

1173- Hz. Ömer (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Üç kişiden sorumluluk kaldırılmıştır. İyileşinceye kadar akıl hastası olan deliden, uyanıncaya kadar uyuyandan, Bulüğ çağına gelinceye kadar çocuktan. (cs.2273)

1174- Müslim (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Ben Rab-bim'den üç şey istedim. İkisini lütfetti birisini ise kabul etmedi. Önce ondan ümmetimi açıklıkla perişan etmemesini istedim onu kabul etti. Ardından ümmetimi batırmakla mahvetmemesini diledim onuda kabul etti. Sonra aralarında düşmanlık meydana getirmemesi için dua ettim kabul etmedi. (R. bey.3.36.)

1175- Cabir'in (r.a) rivayetinde; Resulullah (sav): Üç şey vardır ki, onlar kimde bulunursa, Yüce Allah onu her yönüyle himayesi altına alır ve onu Cennete koyar: Zayıfa merhamet, anne babaya şefkat, emri altındaki-lere iyilik. (Tirmizi Kıyam:48; İbni Mace, Edeb:10; cs.2.1833)

1176- İbni Abbas'ın (r.a) rivayetinde; Resulullah (sav): Üç huy vardır ki, onlar kimde bulunursa Allah onu himayesinde barındırır, rahmetini üzerine yayar ve onu Cennetine koyar. Bu huyu taşıyan kimseler: Bir şey verildiğinde şükreden, güçlü iken affeden, öfkelenildiğinde öfkesine hakim olanlardır. (Hakim müstedrek.3417; Beyhaki Şi'bü'l-İman:3.288; cs.2.1834)

1177- Muaz bin Cebel (r.a) rivayetinde, Resulullah (sav): Üç huy vardır ki, onlar kimde bulunursa o, Allah'ın sevgili has kullarından olur. Bu üç huy kaderin hükmüne razı olmak, Allah'ın haram kıldığı şeylere

girmemek için sabretmek, Aziz ve Celil olan Allah için öfkelenmek. (*Deylemi Müsnedü'l- Firdevs.3418; cs.2.1835*)

1178- Halid bin Zeyd'den (r.a) rivayetinde; Resulullah (sav): Üç şey vardır ki, o kimse nefsinin cimriliğinden korunmuş demektir. Zekâtını veren, misafirini barındırıp ikram eden ve felâket anında yardım elini uzatan. (*Taberani Kebir.3.288; cs.2.1837*)

1179- Ebu Hureyre'nin (r.a) rivayetinde; Resulullah (sav): Üç şey vardır ki, onlar kime verilmişse, o kişiye Davud'un (a.s) âline verilen nimetler kadar nimet verilmiş sayılır: Bu üç şey: Kızarken de, severken de adaletten ayrılmamak, fakirken de zenginken de iktisatlı davranmak, gizlide de, açıkta da Allah'tan korkmaktır. (*Hakim:331; cs.2.1847*)

1180- Resulullah (sav) Şu üç şey her Müslüman üzerine yerine getirilmesi gereken bir haktır. Cuma günü yıkanmak, misvak kullanmak ve güzel koku sürünmek. (*İbni Ebi Şeybe.3548; cs.2.1859*)

1181- Hz.Ali'nin (r.a) rivayetinde; Resulullah (sav): Şu üç şeyin ihmaline hiçbir insan için izin ve müsamaha yoktur: Müslüman olsun kafir olsun anne babaya iyilik, Müslüman olsun kafir olsun verilen sözü yerine getirme, Müslüman olsun kafir olsun aldığı emaneti sahibine vermek. (*Beyhaki Şi'bü'l- İman:3469;cs.2.1862*)

1182- Hz.Ömer'in (r.a) rivayetinde; Resulullah (sav): Şu üç şey seni Müslüman kardeşine samimi olarak sevdirebilir: Karşılaştığında selam verirsin, bir toplulukta otururken geldiğinde ona yer açarsın, onu en çok sev-

diği ismiyle çağırırır. (*Taberani Evsaf:3.314:Hakim Müstedrek:3490; cs.:2.1871*)

1183- Muhammed bin Atiyye'nin (r.a) rivayetinde; Resulullah (sav): Üç şey vardır ki, onlara şahit olduğunda Kıyamet kopar: Eski binaların yıkılarak, terk edilmiş ve daha önce mamur olmayan yerlere binalar dikilmesi. İyiliğin kötülük, kötülüğün iyilik olarak görülmesi ve kişinin, devenin, ağacı kırıp döktüğü gibi emaneti hafife alıp gerekli önemi vermemesi. (*İbni Asakir.3491; cs.2.1872*)

DÖRTLÜ HADİSLER

1184- İbni Abbas'ın (r.a) rivayetinde; Resulullah (sav): Dört haslet vardır ki, kime verilmişse ona dünya ve ahiretin hayrı verilmiş demektir. Zikreden bir dil, şükreden bir kalp, musibete sabreden bir beden, namusunu ve kocasının malını koruma hususunda hiyâneti düşünmeyen bir kadın. (*cs.1.521*)

1185- İbni Ömer'in (r.a) rivayetinde; Resulullah (sav): Dört şey vardır ki, onlar sende olduktan sonra dünyadan elde etmediğin şeyler sebebiyle gam yeme. Bunlar: Doğru söz, emâneti korumak, güzel ahlâk ve helâl yemektir. (*cs.1.515.müsned.2.177*)

1186- Abdullah bin Hakim'in (r.a) rivayetinde; Resulullah (sav): Dört şey vardır ki, kişinin bahtiyarlık alâmetidir: Hanımının Saliha olması, çocuklarının hayırlı olması, arkadaşları ve birlikte çalıştığı kimselerin

dindar olması ve rızkını memleketinde kazanması.(cs.1.523)

1187- Ebu Eyyüb (r.a) rivayetinde; Resulullah (sav): Dört şey vardır ki, bedbahtlık alâmetidir. Gözün yaş dökmemesi, kalp katılığı, aç gözlülük ve ebedi yaşama hayâli.(cs.1.524)

1188- Ebu Hureyre'nin (r.a) rivayetinde; Resulullah (sav): Dört kimse vardır ki, bunlar Allah'ın yardımına hak kazanmışlardır: Gazi, evlenen, bir ücret karşılığında hürriyetine kavuşmak için efendisiyle anlaşılan kişi, hacı. (*müsned.2.551, 437; cs.1.517*)

1189- İbn Amr'ın (r.a) rivayetinde; Resulullah (sav): Dört özellik vardır ki, kimde bulunursa o kimse hâlis münâfık olur: Bunlardan bir tanesi kendisinde bulunursa onu terk etmediği müddetçe münâfıklığın bir özelliği onda var demektir. Bunlar şunlardır: Konuştuğu zaman yalan söyler, söz verdiği zaman sözünde durmaz, antlaşma yaptığında vaz geçer, düşmanlık yaptığında da sınırı aşip hakkı çiğner. (*r.68.4- Buhari, iman, 24, Müslim iman 106, Tirmizi iman, 14; E.davud, Sünet, 15; Müsned, 2.189, cs.1.519*)

1190- Ebu mâlik el- Eş'ari'nin (r.a) rivayetinde; Resulullah (sav): Ümmetimde Cahiliyye Devrinden kalma dört şey vardır: Nesebleri ile övünmek, birbirinin soyuna dil uzatmak, yıldızlara bakıp yağmur istemek (yağmur var demek), ölü için yüksek sesle ağlamak. (*Müslim Cenaiz, 29; müsned.5.342, 344; cs.1.516*)

1191- Ebu Hureyre'nin (r.a) rivayetinde; Resulullah (sav): Dört haslet vardır ki, kimde bulunursa Allah o

kimseye cehennemi haram kılar ve onu şeytandan korur. Bir şeyi isterken nefesine hâkim olan, nefsi istemediği halde güzel bir şeyi yapan, bir şeye canı çektiğinde nefesine hakim olan, öfkelenildiğinde nefesine hakim olan.

1192- Dört haslet de vardır ki, kimde bulunursa Allah rahmetini o kimse üzerinde yayar ve onu Cennete koyar. Bir yoksulu barındıran, zayıfa merhamet eden, emri altındakilere yumuşak davranan ve anne babasına ihsanda bulunan. (*Hakim.917; cs.1.520*)

1193- Ebû Umâme'nin (r.a) rivayetinde; Resulullah (sav): Dört şey arşın altındaki hazineden indirilmiştir: Fatiha, Âyetel- Kürsi, Bakara Sûresinin son iki ayeti (Âmenerrasûlü) ve Kevser suresi. (*r.69.3- cs.1.527*)

1194- Ebu Sait (r.a.) rivayetle, Resulullah (s.a.v.): Allah dört sözü diğer sözlere üstün kıldı: Subhanallah, Elhamdülillah, La ilahe illallah ve Allahü ekber. Kim subhanallah derse ona on sevap yazılır, on günahı da silinir. Allahü ekber diyen de aynısını alır. Kim la ilahe illallah derse yine aynısını alır. Kim bir nimete karşılık olmadan dahi Elhamdülillah derse otuz sevap yazılır. Otuz günahı da silinir. (*cs.1.966.Müsned.2.310.335*)

1195- Vâsile'nin (r.a) rivayetinde; Resulullah (sav): Dört kimse vardır ki, duâları kabul edilir. Bunlar: Adaletli idareci, mümin kardeşine yanında yokken dua eden, zulme uğrayan, anne ve babasına dua eden kimsedir. (*cs.1.530*)

1196- Ebû Ümâme'nin (r.a) rivayetinde; Resulullah (sav): Dört kimse vardır ki, Kıyamet günü Allah onlara

rahmet nazarıyla bakmaz. Anne ve babasına isyan eden, yaptığı iyiliği başa kakan, içki içmeye devam edene ve kaderi yalanlayana. (cs.1.531)

1197- Ebu Hureyre'nin (r.a) rivayetinde; Resulullah (sav): Dört kimse vardır ki Allah onlara buğzeder. Bunlar: Yemin ederek malını satan, kibirli fakir, zinâ eden ihtiyar, zalim idareci. (Nesei Zekât.77; müsned.5.151, 176, cs.1.532)

1198- Ebû Ümâme'nin (r.a) rivayetinde, Resulullah (sav): Dört kimse vardır ki, öldükten sonra bile sevapları devam eder. Allah yolunda hizmet ederken ölen, öğrettiği ilimle amel edilen âlim, verdiği para ile yapılan faydalı eser, ayakta duran hayır sahibi, kendisine dua eden hayırlı bir evlât bırakan kimse. (Müsned.5.261.269; cs.1.533)

1199- Ali (r.a) rivayet ediyor; Resulullah (sav): Şu dört şey Cennet hazinesindedir: Sadakayı gizli vermek, Musibeti gizli tutmak, Akrabalarla ilişkiyi devam ettirmek ve Güç ve kuvvet sadece Allah'tandır sözü. (La havle velâ guvvete illâ billâh. (cs.1.534)

1200- Ebu Hureyre (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Dört şey dört şeye doymaz. Göz bakmaya, arz yağmura, dışı erkeğe, alim ilme. (r.69.1.)

1201- İbni Amr'ın (r.a) rivayetinde; Resulullah (sav): Bir kimsede dört haslet olursa Allah, ona Cennette köşk verir. Ve o kimse Allah'ın nuru içinde gark olur: İsmeti "**Lâ ilâhe illallah**" olm. Bir günah üzerine istiğfar etmek, Hasene yaptığında "**Elhamdülillah**" demek.

Musibet zamanında **“İnna lillah ve İnna ileyhi Raciun”** demek. (r.70.4.)

1202- Bera'nin (r.a) rivayetinde; Resulullah (sav): Dört çeşit hayvan kurban borcunu ödemez: Gözü kör, Hasta, Topal, Zayıf. (r.70.1)

1203- Ebu Hureyre'nin (r.a) rivayetinde; Resulullah (sav): Dört şey cefadan sayılır. Ayakta su dökmek, Namazda alınını çok silmek, Ezanı işitip karşılık vermemek. Yol üstünde namaz kılmak. (r.69.6)

1204- Ebu Hureyre (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Dört şey vardır ki, sevabı yediyüze çıkartır: Fisebilillah verme, anaya ve babaya harcamak, Ramazan bayramında çoluk çocuğa (sevindirmek) kurban kesmek. Dört şey de günahları siler: Ramazan orucu, Beytin hacı, Mescidi Nebeviyi ve Kudus'ü ziyaret. (r.69.11.)

1205- Enes'in (r.a) rivayetinde; Resulullah (sav): Dört gece gündüz, dört gündüz de gece gibidir. Allah o günlerde and verenin isteğini geri çevirmez. Hastaları mağfiret eder ve onlar bu günlerde bol ihsana nail olurlar. Bunlar: Kadir gecesi, Kurban arefesi, Beraat gecesi, Cuma gecesi ve günleridir.(r.69.9)

1206- Hz.Ali'nin (r.a) rivayetinde, Resulullah (sav): Dört kişinin defteri yeniden başlar: Hasta iyi olduğunda, Müşrik Müslüman olunca, Mağfiret ümit eden kimse Cuma'dan dönünce, Hacı hacdan dönünce. (r.69.10)

1207- Ebu Hureyre'nin (r.a) rivayetinde; Resulullah (sav): Dört haslet Karunun'ki gibidir: İçi dışa çevrilmiş

derili mest giymek, Allı giymek, Kılıçlarını sürüme, Hizmetçisinin yüzüne bakmamak. (r.69.8)

1208- İbni Ömer'in (r.a) rivayetinde; Resulullah (sav): Dört şey dört yerde nafaka olarak kabul olunmaz: Hıyanet, hırsızlık, suiistimal ve yetim malından sağlanan kazançla Hac, Umre, Sadaka ve Cihad olmaz. (r.69.2)

1209- Enes'in (r.a) rivayetinde; Resulullah (sav): Bir kimse dört halden kaçınmak şartı ile İhlas suresini yüz kere okursa Allah onun elli senelik günahlarını affeder. Cana, mala, ırza dokunmaz ve içkiden korunursa. (r.10)

RESULULLAH (s.a.v.) 'İN YAPTIĞI BAZI DUALAR

1210- Hz. Aişe (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Ya Rabbi senin gadabından rızana, azabından affına, senden sana sığınırım. Seni sena ederim fakat senin her vasfını sena edebilmeme kudretim yok. (r.75.3.Müslim, Sâlat.222; Tirmizi Daavat, 75; cs.1.892)

1211- İbni Ömer (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Allah'ım beni ilimle zengin kıl, hilimle süsle, takva ile şerefleendir, afiyetle beni güzelleştir. (cs.1.901.)

1212- Ebu Hureyre (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Cehen-nemden, kabir azabından, deccal fitnesinden, ölüm ve hayatın fitnesinden Allah'a sığınırım. (r.255.8.)

1213- Büreyde (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Ya Rabbi Beni nimetlerine karşı şükredici, müsibetlerine karşı sabredici eyle. Kendi gözümde küçük, insanların gözünde büyük göster. (cs.1.862.)

1214- Hz. Aişe (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Allah'ım yaptığım ve yapmadığım şeylerin şerrinden sana sığınırım. (Müsned.6.139; Ebu Davut, Vitri:32; Nesei Sehv.63; cs.1.851.)

1215- Şuteyr (r.a.) Resulullah (s.a.v.): De ki, Ya Rabbi, kulağımın şerrinden, gözümün şerrinden, dilimin şerrinden, kalbimin şerrinden ve nefsi arzularımın şerrinden sana sığınırım. (r.335.10.Nesei, İstiâze.4.10; Ebu davud, Vitri:32; cs.1.886)

1216- Hz. Aişe (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Allah'ım önümden, arkamdan, sağımdan, solumdan ve üstümden gelecek günah ve felaketlere karşı beni muhafaza eyle. (cs.874)

1217- Hz. Aişe (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Allah'ım senden cenneti ve ona yaklaştıracak her türlü söz ve davranışları diliyor, cehennemden ve ona yaklaştıracak her türlü söz ve davranışlardan sana sığınırım. (cs.879.)

1218- İbni Ömer (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Allah'ım bize acımayanları bize musallat etme. (cs.883.)

1219- Ebu Musa (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Allah'ım hata ile yaptığım kusurlarımı, kasden yaptığım kusurlarımı, şaka ile ve ciddi olarak işlediğim kusurlarımı af et.

1220- Ümmü Seleme (r.a.) Resulullah (s.a.v.): En çok yaptıkları dua şöyle idi: "Ya mukallibel kulup sebbit

kalbi ala dinike” (Ey kalpleri (evirip) çeviren Rabbim kalbimi dinin üzerine sabit kıl.) (r.542.8)

1221- Cabir b. Semure (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Allah’ım senden bildiğim ve bilmediğim bütün hayırları dilerim, bildiğim ve bilmediğim bütün şerlerden sana sığınırım. (cs.1.845.)

1222- Hz. Aişe (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Allah’ım beni iyilik yaptıklarında sevinen, bir günah işlediklerinde ise Allah’dan mağfiret dileyen kimselerden eyle. (cs.1.849.)

1223- İbni Ömer (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Allah’ım göz açıp kapayıncaya kadar dahi beni nefsimin hâkimiyetine bırakma ve bana verdiğin güzel şeyleri geri alma. (cs.1.861.)

1224- Resulullah (s.a.v.): Ya Rabbi benim için hayırlısını ver ve hayırlısını nasip et. (mş.4.)

1225- Resulullah (s.a.v.): Ya Rabbi yaratılışımı ve vücudumu güzelleştirdiğin gibi ahlâkımı da güzelleştir. (mş.5. cs.868)

1226- Resulullah (s.a.v.): Ya Rabbi! Farkına vararak ve varmayarak, gizli ve açık, bilerek ve bilmeyerek işlediğim bütün günahlarımı bağışla. (mş.7.)

1227- Resulullah (s.a.v.): Ya Rabbi küçük çocukları koruduğun gibi beni de koru. (cs.1.867; mş.12.)

1228- Resulullah (s.a.v.): Ya Rabbi sen af edicisin, affi seversin, beni de af eyle. (mş.6.)

1229- Erkan oğlu Zeyd (r.a.) Resulullah (s.a.v.) şöyle dua ederdi diyor: Allah’ım faydasız ilimden, doymayan

nefisten, Allah'a saygı duymayan kalbden kabul edilmeyen duadan sana sığınırım. (t.1.171.cs.1.844; Müslim zikir 73)

1230- Enes (r.a.) Resulullah (s.a.v.) in en fazla yaptığı dua Ey Rabbimiz, Bize dünyada da iyilik ver, Ahirette de iyilik ver. Bizi cehennem azabından koru. (b.1721.Müslim Zikir:23- 26 Tirmizi Daavat:71) (Rabbena Atina fiddünya haseneten vefil ahireti haseneten ve gına azabennar.)

1231- Peygamber (s.a.v.): Ey Allah'ım kalbimi nifaktan amelimi riyadan, gözümü hıyanetten arıt. Hatalarımı bilgisizlikten doğan günahlarımı, her konuda olan israfımı benden daha iyi bildiğin günahlarımı af et.

1232- Resulullah (s.a.v.): Ya Rabbi Sen benden razı oluncaya kadar beni dünyadan çıkarma.

1233- Resulullah (s.a.v.): Ya Rabbi; Karnı üzerinde sürünen, iki ve dört ayağı üzerinde yürüyen haşeratın şerrinden sana sığınırım. (ş.ş. 88, Taberani Evsat, 102)

1234- Ebu Hureyre'nin (r.a) rivayetinde; Resulullah (sav): Allah'ım, açıklıktan sana sığınırım. Şüphesiz o kötü bir arkadaştır. Hıyanetten Sana sığınırım. Şüphesiz o kötü bir sırdaştır. (Ebu davud Vitir:32;Nesei, İstiâze.19, 20; İbni Mace Et'ime:53; cs.1.913)

1235- Peygamber (s.a.v.): Allah'ım Beni sevenlere iffet ve kanaat nasip eyle. Bana buğz edenlere de çok mal ve evlat vererek meşgul et. (r. b. e. y.3.264.)

1236- İbni Ömer (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Allah'ım sabahın erken saatlerini ümmetime bereketli kıl. (cs.1.847.)

1237- Resulullah (s.a.v.): Allah'ım! Bağışlarsan büyük günahları af et, küçük günah işlemeyen hangi kul var ki. (r. b.8.340.)

1238- Ebu Hureyre'nin (r.a) rivayetinde; Resulullah (sav): Allah'ım, beni şükürünü çok yapan, zikrini çok eden, nasihatine uyan, tavsiyelerini gözetene eyle. (Tirmizi.2.134; cs.1.885)

1239- Ümmü Ma'bed'in (r.a) rivayetinde; Resulullah (sav) Allah'ım, kalbimi iki yüzlülükten, amelimi gösterişten, dilimi yalandan, gözümü hıyanetten temizle. Şüphesiz Sen gözlerin hainliğini ve kalblerin sakladığını bilirsin. (cs.1.898)

1240- Aişe'nin (r.a) rivayetinde; Resulullah (s.a.v): Allah'ım, ölüm sekeratı ve sıkıntılara karşı bana yardım et. (Tirmizi, Cenaiz:8; cs.1.852)

1241- Ebû Musa'nın (r.a) rivayetinde; Resulullah (sav): Allah'ım, günahlarımı, bilgisizliğimi, işlerimde israfımı ve Senin benden daha iyi bildiğin hatalarımı bağışla. Allah'ım, hata ile yaptığım kusurlarımı, kasten yaptığım kusurlarımı, şaka ile ve ciddi olarak işlediğim kusurları affet. Bütün bunlar bende vardır. Allah'ım, işleyip önden gönderdiğim, henüz işlemeyip geride bıraktığım, gizli veya açıktan yaptığım kusurlarımı bağışla. Öne geçiren de, geri bırakan da Sensin. Senin her şeye gücün yeter. (Buhari Daavat:60; Müslim Zikir, 70; Müsned.4.55; cs.1.916)

1242- İbni Ömer'in (r.a) rivayetinde; Resulullah (sav): Allah'ım, nefsimi sen yarattın, onu ölüme mazhar edecek de Sensin. Onun ölümü de, hayatı da Senin elindedir. Şayet hayatta bırakırsan onu muhafaza et. Eğer öldürürsen onu bağışla. Allah'ım, Senden afiyet diliyorum. (*Müslim Zikir:59; Müsned, 2.79:cs.1.917*)

1243- Ali'nin (r.a) rivayetinde; Resulullah (sav): Allah'ım, kulaklarımı zikrine aç. Taatını, Resûlüne itaatı ve kitabınla amel etmeyi bana nasip et. (*cs.1.894*)

1244- Aişe'nin (r.a) rivayetinde; Resulullah (sav): Ey Cebrail, Mikâil ve İsrail'in Rabbi olan Allah'ım. Cehennemden hararetinden ve kabir azabından Sana sığınıyorum. (*Nesei, İstiâze:56; cs.1.906*)

1245- Ebu Hureyre'nin (r.a) rivayetinde; Resulullah (sav): Allah'ım, fakirlikten, yokluktan, zilletten Sana sığınırım. Zulmetmekten ve zulme uğramaktan Sana sığınırım. (*Nesei, İstiâze:14; cs.1.912*)

1246- İbni Mes'ud (r.a) rivayetinde; Resulullah (sav): Allah'ım, Senden hidayeti, takvâyı, tok gözlülüğü ve zenginliği istiyorum. (*Müslim Zikir.72; Tirmizi Daavat.72; Müsned.1.411; cs.1.889*)

1247- Ebu Hureyre'nin (r.a) rivayetinde; Resulullah (sav): Allah'ım, Senden sevdiğin amellerde başarıyı, Sana samimi tevekkül etmeyi ve hüsn-i zan beslemeyi diliyorum. (*cs.1.893*)

1248- Ebu Hureyre'nin (r.a) rivayetinde; Resulullah (sav): Allah'ım, bana öğrettiğinden beni faydalandır.

Ve fayda verecek şeyleri bana öğret. Ve ilmimi arttır. (cs.1884; Tirmizi Daavat.128)

1249- Ebû Bekre'den (r.a); Resulullah (sav): Allah'ım, bedenime afiyet ver. Kulağıma afiyet ver. Gözüme afiyet ver. Allah'ım, küfrân-ı nimet ve fakirlikten sana sığınırım. Allah'ım kabir azabından Sana sığınırım. Senden başka hiçbir ilâh yoktur. (Müslim Zikir:33.35; Tirmizi daavat.66; Müsned.5.42; cs.1.887)

1250- Heysem bin Malik'in (r.a) rivayetinde; Resulullah (sav): Allah'ım, sevgini bana en sevimli şey kıl. Korkunu benim için en çok korkulan şey kıl. Sana kavuşmaya olan iştiyakla dünyadan ihtiyaç bağlarımı kopar. Ehl-i dünyanın gözünü dünyalarıyla aydınlatıyorsan benim gözümü de ibadetinle aydınlat. (cs.1.890)

1251- Ebu Hureyre'nin (r.a) rivayetinde; Resulullah (sav): Allah'ım, Senden iman içerisinde bir sıhhat, güzel ahlâk içerisinde bir iman, neticesinin kurtuluş olacağı bir başarı, Senden gelecek bir rahmet, âfiyet, bağışlanma ve hoşnutluk diliyorum. (Taberani Kebir.2.141, Hakim müstedrek.1525; cs.1.895)

1252- Ebu Hureyre'nin (r.a) rivayetinde; Resulullah (sav): Allah'ım her zorluğu bana kolaylaştırmakla bana lütufta bulun. Şüphesiz her güçlüğü kolaylaştırmak Sana kolaydır. Senden kolaylık ve dünya ve ahirette afiyet diliyorum. (Taberani Evsaf.2.142; cs.1.897)

1253- İbni Amr'ın (r.a) rivayetinde; Resulullah (sav): Allah'ım, borç altında ezilmekten, düşmanın galip gelmesinden ve düşmanlarımdan bana gülmesinden Sana sığınırım. (cs.1.907; Nesei, İstiaze.24, 31, 32)

1254- Ebu Hureyre (r.a.) Resululah (s.a.v.): Deyiniz ki, Allah'ım kulun ve Resulün Muhammed (s.a.v.) senden neyi istedi ise biz de senden onu isteriz. O neden sana sığındı ise bizde ondan sana sığınırız. (r, 256.12.)

1255- Enes'in (r.a) rivayetinde; Resulullah (sav): Her peygamberin kabul edilecek bir duası vardır. Onlar bu duayı yaptılar ve kabul edildi. Ben ise duamı Kıyamet günü ümmetime şefaath olarak sakladım. (Buhari Tevhid, 31; İbni Mace Zühd:37; Müslim İman:334, Tirmizi Daavat, 130; C.Sağir.2.1355)

HEDİYELEŞMEK

1256- Ebu Hureyre (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Hediye, Allah'ın rızıklarından bir rızıktır. Kim kabul ederse Allah'dan kabul eder. Kim reddederse Allah'a karşı reddetmiş olur. (r.240.16.)

1257- Hz. Aişe (r.a.) rivayetle: Hz. Peygamber (s.a.v.) hediyeyi kabul eder, karşılığında kendisi de hediye verirdi. (cs.3186.)

1258- Ümm-ü Hakim (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Hediyeleşiniz. Çünkü hediye sevgiyi katlar ve kalplerdeki kinleri giderir. (cs.1812.)

1259- İbni Abbas (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Hediye verirken çocuklarınız arasında ayırım yapmayınız. Eğer ben birini tercih etseydim, kızları tercih ederdim. (cs.2324.)

1260- İbni Abbas (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Birbirinize yemek götürmekle hediyeleşiniz. Çünkü bu rızıklarınızda genişlik sağlar. (cs.1811.)

1261- Hz. Aişe (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Ya Aişe, kim sana sen istemeksizin bir hediye verirse onu kabul et. Zira o Allah'ın sana sunduğu bir rızıktır. (r.500.9.)

1262- Hz. Abbas (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Sizden birine bir hediye getirildiğinde, yanında oturanlar o hediyeye ortaktırlar. (r.24.7.)

1263- Hz. Ali (r.a.) Resulullah (s.a.v.): İdarecinin hediye alması haramdır. Hakimin rüşvet alması da küfürdür. (cs.166.)

1264- Hz. Ali (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Devamlı olarak şüpheli şeylerin peşinde koşanlar, şaraba şıra, rüşvete hediye, haksız yere vergiye de zekât kılıfı geçirip alırlar. (c.1641.)

1265- Ebu Umame (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Bir kimse din kardeşine şefaatte bulunsa, o da ona karşılık kendisine bir hediye verse, adam da alsın, bu iş riba kapılarından büyük bir kapıya gelmiş olur. (r.425.2.)

1266- İbni Ömer (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Bir müslüman, bir din kardeşine, onun hidayetinin artmasına vesile olacak hikmetli bir söz veya kendisini tehlikeden kurtaracak bir söz kadar iyi hediye veremez. (r.373.1.)

1267- Ebu Hureyre (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Hediyeye verip de geri isteyen kimsenin durumu, doyun-

caya kadar yedikten sonra kusan, sonra da dönüp kusmuşunu yiyen köpeğin durumuna benzer. (Tirmizi Vilâ:7; Ebu Davud, Büyü:81; İbni Mace, Hibe:5; C.Sağir.1.1358.)

1268- Sa'b b.Cessâme (r.a) şöyle dedi: Rasulullah (sav)'e bir yaban eşiği hediye etmişim. Fakat Rasulullah onu kabul etmeyip bana geri verdi. Yüzüme bakıp da üzüldüğümü görünce: "Hediyeni sadece ihramda olduğumuz için almadık" buyurdu. (rs.624)

İBADET

1269- Ebu Hureyre (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Kim her gece Yasin suresini okursa küçük günahları bağışlanır. (cs.3727.)

1270- Ebu Hureyre (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Kim ki, geceleyin Duhan suresini okursa sabaha kadar yetmiş bin melek günahlarının bağışlanması için dua ederler. (cs.3729.)

1271- Ebu Hureyre (r.a.) Resulullah (s.a.v.): İki söz vardır ki söylenmesi kolay, mizanın sevap kefesinde ağır ve Rahman olan Allah'a sevimlidir. Bu iki söz şunlardır: "Subhanallahivebihamdihî. Subhanallahil'-Azim" (cs.3032.)

1272- Resulullah (s.a.v.): Biriniz farzlardan bir şey eksik yaparsa Allah (z.c.hz.) onu nafile namazlardan tamamlar. (r.491.9)

1273- Ebu Hureyre (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Geceleyin yüz ayet okuyan kimsenin ismi gafillerin defterine yazılmaz. (cs.3722.)

1274- Ebu Hureyre (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Semadan inen ve semaya çıkan hiçbir melek yoktur ki, La havle vela guvvete illabillah demesin. (r.389.1.)

1275- Cabir b. Semure (r.a.) Hz. Peygamber (s.a.v.): Sabah namazını kılınca güneş ortalığı aydınlatıncaya kadar yerinde bağdaş kurarak otururdu. (t.1.439.)

1276- Ebud Derda (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Bir kimse her gün yüzünden iki yüz ayet okursa kabrinin etrafındaki yedi kabir hakkında şefaati kılınır. (r.438.3.)

1278- A. İbni Amr (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Bir kimse güneş doğmadan yüz kere Subhanallahi vebihamdihi derse güneş batmadan evvelde gene yüz kere Subhanallahi vebihamdihi derse bu onun için yüz deve kurban etmeden efdal olur. (r.434.10.)

1279- Ebud Derda (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Bir kimse sabah akşam yedi kere " Hasbiyallahu La ilahe illahu ve aleyhi tevekkeltü ve hüve Rabbül arşil- Azim" derse Allah onun dünya ve ahiret işlerinden ehemmiyet verdiklerine kafi gelir. İster dilden söylesin ister kalbden. (r.433.6.)

1280- Enes (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Bir kimse evden çıktığında Bismillahi tevekkeltü alellahi la havle ve la kuvvete illa billah derse, ona sen tekeffül olundun ve korundun denir ve şeytan da ondan uzaklaşır. (r.433.2.)

1281- Makil ibni Yesar (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Bir kimse sabahleyin üç kere “Euzu billahissemiil alim mi-neşşeytanirrecim” der de Haşr suresinin sonundan üç ayet okursa Allah ona yetmiş bin melek vekil eder ki: Onlar akşama kadar kendisine dua ederler. Eğer o gün ölürse şehid olarak ölür, akşamleyin söylerse yine bu menzilde olur. (r.434.12.)

1282- Ebu Said (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Bir kimse ya-tağa gireceği zaman üç kere: “Estağfirullah ellezi laila-he illa hüvel hayyel kayyum ve etübü ileyh” derse Al-lah onun günahlarını, deniz köpüğü kadar da olsa ve ağaçların yaprakları adedince de olsa Aliç’in kumları miktarınca da olsa ve dünya günleri sayısınca da olsa mağfiret eder. (r.433.8.)

1283- Müslim b. Hars (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Akşam namazını kıldığın zaman yedi kere “Allahümme Ecirni için ateşten eman yazılır. Sabah namazını kıldığın za-man da böyle söyle zira sen o gün ölürsen gene senin için ateşten eman yazılır. (r.36.1.)

1284- Ema binti Umeys (r.a.nha) Resulullah (s.a.v.): Tekasür süresini okumaya devam eden kimse manevi alemde şükrü eda eden diye isimlendirilir. (cs.2858.)

1285- Ebu Abdurrahman (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Bir Müslüman sabah namazından sonra onbir defa ihlâs okursa kendisine cennette burç ihsan olunur. (r.382.4.)

1286- Ebu Hureyre (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Bir adam her namazdan sonra yetmiş kere istiğfar ederse ka-zandığı günahları af edilir ve hurilerden eşlerini ve

köşklere meskenlerini görmeden dünyadan gitmez. (r.402.15.)

1287- Bera (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Kim her namazdan sonra istiğfar edip üç kere “Estağfirullah el azim, ellezi la ilahe illa Hü, el hayyel kayyum ve etubu ileyh” derse günahları affolur, cepheden kaçmışta olsa. (r.403.1.)

1288- Ebu Mes’ud (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Bakara suresinin sonunda iki ayet vardır ki, kim onları geceleyin okursa onlar o kimseye kafi gelir. (r.187.3.)

1289- Cabir (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Secde suresini ve mülk suresini okumadan uyumazlardı. (r.548.4.)

1290- İbni Abbas (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Bir adam bir musibet sırasında “İnna Lillahi ve İnna ileyhi raciun” derse, Allah o musibeti onun hakkında hayırlı kılar ve yerini de onun razı olacağı hayırlı bir şeyle doldurur. (r.402.6.)

1291- Cabir (r.a.) Resullah (s.a.v.): “La havle vela guvvete illa billah”ı çok söyleyiniz doksan dokuz türlü derdi giderir en aşağısı hem dir. (r.71.2.)

1292- Enes (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Şüphesiz “Subhanallah, Elhamdülillah ve Allah’u ekber” kelimeleri ağacın yaprakları döktüğü gibi günahları döker. (cs.1287.)

1293- Sevban (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Akşamla yatsı arasında nafile namaz kılmaya bakın çünkü bu gündüzleyin söylenen boş söz ve davranışlara kefarettir. (cs.2692.)

1294- Cabir (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Bir kimse bana günde yüz kere selat getirirse, Allah onun yüz türlü hacetini görür. Yetmiş ahiret için, otuzu da dünya içindir. (r.427.12.)

1295- Hz. Ali (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Bir kimse günde yüz kere “La ilahe illallahü melikül hakkul Mübin” derse bu, onun için fakirlikten eman ve kabir yalnızlığından kendisine yoldaş olur ve bununla zenginliği celb etmiş ve cennetin de kapısını çalmış olur. (r.433.2.)

1296- Ebu Umame (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Bir mecliste oturduğu zaman kalkmak istediklerinde on beş defa Estağfirullah derlerdi. (r.529.13.)

1297- Hz. Aişe (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Bir meclisten kalkınca mutlaka şu duayı okurlardı. “Sübhanেকে Allähümme Rabbi vebi hamdike, la ilahe illa ente, estağfiruke ve etübü ileyke” Ve şöyle buyururlardı: Her kim bulunduğu meclisten kalktığında bunları okursa o meclisteki hataları bağışlanır. (r.547.10.)

1298- Ebu Said (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Cuma günü Kehf Süresini okuyan kimse için iki Cuma arası nurlandırılır. (cs.3726.)

1299- Hz. Aişe (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Bir kimsenin geceleyin teheccüt kılma adeti olup da, uyku galip gelir uyursa, Allah’u Tealâ mutlaka kılmış gibi sevabını yazar, uykusu da kendisi için sadaka olur. (cs.3429.)

1300- Resulullah (s.a.v.): Kur’anı Kerim’deki en büyük ayet Ayetel kürsüdür. Bu ayeti kim okursa, Allah’u Tealâ ona bir melek gönderir. O melek o andan ertesi

güne kadar bu kişinin iyiliklerini yazar ve günahlarını siler. (r. b. e. y.4.493.)

1301- Hz. Ali (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Çarşı gaflet ve sehiv yurdudur. Kim orada bir kere tesbih ederse, Allah ona bir milyon sevap yazar. Kim ki La havle vela kuvvete illa Billah derse akşama kadar Allah'ın emninde bulunur. (r.214.12.)

1302- Hz. Aişe (r.a.): Resulullah (s.a.v.) ölmeden önce çokca Subhanekallahümme vebi hamdik. Estağfiruke ve etübü ileyk. "Allahım! Seni tesbih eder ve Sana hamdederim. Senden bağış diler ve Sana tevbe ederim" derdi. (r. b.10.213.)

1303- Abdullah bin Amr (r.a) Peygamber Efendimizin (s.a.v) şöyle buyurduklarını rivayet ediyor: İki şey vardır ki, bunları devamlı olarak yapan Müslüman, muhakkak Cennete girecektir. Bu iki işi yapmak çok kolaydır. Ne var ki yapan da pek azdır.

- 1- Müslüman, her namazın sonunda on defa Sübhanallah, on defa Elhamdülillah, on defa Allahü ekber der. Bunların (beş vakit namaz hesabıyla) sayısı yüz elliye bulur. Fakat, ahiret terazisinde sevapları bin beş yüzdür.

- 2- Yatacağı zaman da, 34 defa Allahü ekber, 33 defa Elhamdülillah, 33 defa da Sübhanallah der ki, bunların toplamı da yüz eder. Fakat ahiret terazisinde, sevapları 1000'dir.

Hanginiz bir gece ve gündüzde 1500 günah işliyor ki? (cs:2.2055)

1304- Muaz b.Cebel'den (r.a) rivayet edildiğine göre Rasulullah (sav) elini tutmuş ve şöyle buyurmuştur:

“Ey Muaz, Allah’a yemin ederim ki, ben seni gerçekten seviyorum. Sonra da ey Muâz, sana her namazın sonunda: Allahümme ei’nni alâ zikrike ve şükruke ve husni ibâdetike: Allah’ım! Seni anmak, sana şükretmek ve sana güzelce kulluk etmek konusunda bana yardım et!” duasını hiç bırakmamamı tavsiye ediyorum. (rs.385)

SILA- İ RAHİM

1305- Ceril b. Abdullah (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Allah gökleri ve yeri yaratmadan önce levh-i mahfuza şöyle yazmıştır .“Ben Rahman’ım. Sıla-i rahmi (akrabalık haklarını) yarattım. Ve ondan kendime bir isim türettim. Kim sıla- i rahmi devam ettirirse ben de ona iyilik ve ihsanımı sürdürürüm. Kim de onu koparırsa ben de ona olan iyilik ve ihsanımı keserim.” (cs.1010. c. f.7.8257)

1306- İbni Abbas (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Soyunuzu öğreniniz ki; akraba haklarını yerine getiresiniz. Çünkü yakın dahi olsa iyi ilişkiler kesilirse, akrabalık diye bir şey kalmaz. İyi ilişkiler sürdürüldüğü takdirde ise, akrabalık uzak da olsa uzaklık ortadan kalkar. (cs.1.661. c. f.7.8262)

1307- Hz. Aişe (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Sevabı en çok görülen davranış iyilik yapmak ve akrabalarla iyi ilişkileri sürdürmektir. Cezası en çabuk görülen ise zulüm ve akrabalarla ilişkiyi kesmektir. (cs.587. c. f.7.8264)

1308- Enes b. Malik (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Rızkının bollaşması ve ömrünün uzatılması kimin hoşuna giderse, akrabalarını gözetsin. (c. f.7.8261)

1309- İbni Ebi Evfa (r.a.) Resulullah (s.a.v.): İçinde akrabalarla irtibatı kesen birinin olduğu bir topluluğa rahmet inmez. (r.480.5. cs.1149)

1310- İbni Mes'ud (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Allah'tan korkun ve akrabalarınıza iyilik edin. (cs.1.74)

1311- Enes (r.a.) Resulullah (s.a.v.): İki kişi vardır ki; kıyamet günü Allah onlara rahmet nazarı ile bakmaz; Akrabalarıyla ilgiyi kesen kimse ve kötü komşu. (cs.1.941)

1312- İbni Amr (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Sıla- i rahim yapan karşılık giden değil, rahmi kestiğinde aramaya gidendir. (r.361.9. c. f.7.8265)

1313- İbni Amr (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Akrabalarına iyilik eden kişi sadece onların iyiliklerine karşılık veren değildir, akrabalarına asıl iyilik eden kişi, akrabaları kendisiyle ilişkilerini kopardıklarında onlara iyilik yapmaya devam edendir. (cs.3305)

1314- Ebu Hureyre (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Âdemoğlunun yaptığı ameller Perşembe günü, Cuma gecesi yüce Allah'a sunulur, akrabasıyla bağını kesen kişinin yaptığı ameller kabul edilmez. (c. f.7.8273)

1315- Resulullah (s.a.v.): Bir selamla da olsa akrabalık bağlarını canlı tutun. (m. ş.307)

1316- Cübeyr bin Mut'in (r.a.) Babasından rivayetle Resulullah (s.a.v.): Akrabalarıyla bağıni kesen kişi cennete giremez. (c. f.7.8263)

1317- Habib (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Cebrail (a. s.) Bana geldi, tebessüm ediyordu seni güldüren nedir dedim? Buyurdu ki; Bir akrabalık arşa yapışmış kendisinden kati münasebet eden kimse aleyhine davada bulunuyor. Aralarındaki yakınlık ne derece nedir? dedim. Buyurdu ki: Beş baba buna gülüyorum. (r.10.6.)

GÜZEL AHLÂK

1318- Enes (r.a) şöyle dedi: Rasulullah (sav) insanların en güzel ahlâklısı idi.(rs.622)

1319- Yine Enes (r.a) şöyle dedi: Ben Rasulullah'ın ellerinden daha yumuşak ne bir atlasa ne de bir ipeğe dokundum.

Rasulullah'ın kokusundan daha hoş bir koku da koklamadım.

Rasullah'a tam on yıl hizmet ettim. Bu süre boyunca bana bir defa bile " Öff!" demedi.

Yaptığım bir şeyden dolayı "Niye böyle yaptın?" demediği gibi, yapmadığım bir şey sebebiyle "Şöyle yapsan olmaz mıydı?" demedi. (rs623)

1320- Nevvâs b.Sem'ân (r.a) şöyle dedi: Rasulullah (sav)'e iyilik ve kötülüğün ne olduğunu sordum. Buyur

du ki: İyilik güzel ahlâktan ibarettir. Günah ise kalbini tırmalayıp içinde kuşku uyandıran ve insanların bilmesini istemediğin şeydir." (rs.625)

1321- Ebu'd- Derda (r.a)'dan rivayet edildiğini göre, Rasulullah (sav): Maşer günü mü'minin terazisinde, güzel ahlâktan daha ağır bir şey bulunmaz. Doğrusu Allah, çirkin davranışlar gösteren, çirkin sözler söyleyen kimseleri sevmez. (rs.627)

1322- Ebu Hureyre (r.a)'den, Rasulullah (sav): Mü'minlerin iman bakımından en mükemmeli, ahlâkı en iyi olanıdır. Hayırlı olanınız da kadınlara karşı iyi davrananızdır. (rs.629)

1323- Aişe (r.a) Rasulullah (sav)'i şöyle buyururken dinledim, dedi: Bir mü'min, güzel ahlakı sayesinde, gündüz oruç tutup gece namaz kılan kimselerin derecesine ulaşır.(r.99.7- rs.630)

1324- Ebu Hureyre'nin (r.a) rivayetinde; Rasulullah (sav): Allah (z.c.hz) bir adamın hilkatı ile ahlâkını güzel etmişse, o kimseyi asla ateş tatsın diye yaratmamıştır. (r.374.5)

1325- Hz.Ali'nin (r.a) rivayetinde; Rasulullah (sav): Güzel ahlâka sahip olun. Zira güzel ahlâk hiç şüphesiz Cennettedir. Fena ahlâktan çekinin. Zira o da şüphesiz Cehennemdedir. (r.319.2)

1326- Enes'in (r.a) rivayetinde; Rasulullah (sav): Dikkat ve temkinle hareket etmek, iktisad ve güzel haslet Peygamberliğin yirmi dört parçasından bir parçadır. (cs.2.1818)

1327- Enes'in (r.a) İktisad geçimin yarısı ve güzel ahlâk da dinin yarısıdır.(*r.190.6*)

1328- İbni Abbas'ın (r.a) rivayetinde; Rasulullah (sav): Güzel ahlâk hataları eritir. Suyun buzu erittiği gibi. Fena ahlâkta ameli bozar. Sirkenin balı bozduğu gibi. (*r.205.11*)

1329- İbn Amr'ın (r.a) rivayetinde; Rasulullah (sav): En hayırlınız, ahlâkı en güzel olanınızdır. (*cs.2.2084*)

1330- Ebu Hureyre'nin (r.a) rivayetinde; Rasulullah (sav): Güzel ahlâk, ancak hayız ve zina mahsulü olan-dan soyulup alınır. (*r.205.12*)

1331- Ebud Derda (r.a)'ın rivayetinde; Rasulullah (sav): Mü'minin mizanında en ağır basacak şey, güzel ahlâktır. Muhakkak ki, Allah Tealâ işi ve sözü çirkin olan ve hayasızca konuşan kimseye buğz eder. (*r.15.9*)

1332- İbni Ömer'in (r.a) rivayetinde; Rasulullah (sav): Dört şey vardır ki, onlar sende olduktan sonra dünyadan elde etmediğin şeyler sebebiyle gam yeme. Bunlar: Doğru söz, emâneti korumak, güzel ahlâk ve helâl yemektir. (*cs.1.515*)

1333- Cabir (r.a)'ın rivayetinde; Rasulullah (sav): Güzel idare uğurdur, fena ahlâk şumdur (kötüdür), kadına itaat pişmanlıktır. Sadaka ise fena kazaları def eder. (*r.275.7*)

1334- Hasan (r.a) rivayetinde; Rasulullah (sav): Güzelin güzeli güzel ahlâktır. (*r.112.9*)

1335- İmran İbni Asir (r.a) rivayetinde; Rasulullah (sav): Allah (z.c.hz) leri bu dini kendisi için halis etti. Bu

din için önde gelen cömertlik ve güzel ahlâktır. Bununla dininizi bezeyin (r.86.1)

1336- Cerir b.Abdullah (r.a) rivayetinde; Rasulullah (sav): Yumuşak huyluluktan mahrum kimse, bütün hayırlardan mahrum kalmış sayılır.(rs.639)

1337- Aişe'nin (r.a) rivayetinde; Rasulullah (sav): Nerede yumuşak huyluluk ve kolaylık varsa, orada güzellik vardır. Kolaylığın bulunmadığı her şey çirkindir, utanma sebebi olur. (rs.636)

DEVLET BAŞKANINA İTAAT

1338- İbni Ömer (r.a.): Bir Müslümanın günah işlemesi emredilmediği sürece, sevdiği veya sevmediği bütün konularda devleti yöneten kimseye itaat etmesi şarttır. Bir günah işlemesi emredildiği zaman ise kimseyi dinlemeyip itaat etmesi gerekmez. (rs. 664)

1339- İbn- i Abbas (r.a.): Devlet yöneticisinden hoş gitmeyen bir şey gören kimse sabretsin. Zira kim devlet başkanına itaatten bir karış dışarı çıkarsa, cahiliye ölümüyle ölmüş olur. (rs.673)

1340- Sudayy b.Aclân el- Bâhili (r.a), Rasulullah (sav)'i Vedâ Hutbesi'nde şöyle buyururken dinledim demiştir: Allah'tan korkun. Beş vakit namazınızı kılın. Ramazan orucunuzu tutun. Mallarınızın zekâtını verin. Başınızdaki yetkililere (Allah'a isyan olmayan konularda) itaat ediniz ki Rabb'inizin Cennetine giresiniz. (rs.74)

1341- Ebu Hureyre (r.a.): Sizler yöneticilik görevine getirilme konusunda aşırı istekli olacaksınız. Hâlbuki o yanıp tutuştuğunuz görev kıyamet günü sizin için bir pişmanlık sebebi olacaktır. (rs. 678)

1342- Ebu Yâla Ma'kıl b. Yesar (r.a.): Allah'ın, yönetici yaptığı bir kimse, yönettiği insanları aldatmış bir şekilde ölürse Allah ona cennet yüzü göstermez. (rs.655)

1343- Ebû Mûsâ (r.a)'den rivayet edildiğine göre Rasullah (sav) şöyle buyurdu: Sakalını İslâm uğrunda ağartan kimselere, aşırı gitmeyen ve hükümlerini çiğnemeyip amel etmekten kaçınmayan Kur'an hafızına ve adaletli yöneticiye saygı göstermek, Allah'a duyulan saygıdan ileri gelir. (rs.355)

1344- Aişe (r.a) şöyle dedi: Benim şu evimde, Rasullullah (sav)'in şöyle buyurduğunu işittim: Allah'ım! Ümmetimin yönetimi işinde sorumluluk üstlenip de onlara zorluk çıkaran kimseye de sen de zorluk çıkar. Buna karşılık ümmetimin yönetimi konusunda sorumluluk üstlenip de onlara yumuşak davrananlara sen de yumuşaklık göster. (rs.656)

1345- Aiz b.Amr (.a)'dan rivayet edildiğine göre, kendisi Ubeydullah b.Ziyad'ın yanına girmiş ve ona şunları söylemiştir:

Evlâdım! Ben Rasulullah (sav)'ı "Yöneticilerin en kötüsü insafsız ve katı kalpli olanlardır" buyururken dinledim. Sakın sen o yöneticilerden olma! (rs.658)

1346- Ebu Zer (r.a) rivayetinde, Rasulullah (sav): Ümmetim için Deccal'dan daha fazla korktuğum kişiler vardır: Şaşırtıcı idareciler. (cs.2875)

KABİR

1347- Hz.Aişe (r.a)'dan rivayetle Resulullah (s.a.v.): Ey İnsanlar! Kabir azabından Allah'a sığının çünkü kabir azabı gerçektir. (mz.4281- b.3.502- 550)

1348- Aişe (r.a.) rivayetle Resulullah (s.a.v): Kabrin öyle bir sıkması vardır ki: Bundan kurtulan birisi olsaydı Sa'd b.Mu'az kurtulurdu buyurdu. (cf.2669)

1349- Hz. Osman (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Kabir ahiret menzillerinden ilk menzildir. Kim ki kabirde işi kurtardı, arkası iyidir. Kim ki işi kurtaramadı, arkası çetindir. (r.105.12.)

1350- Ebu said (r.a.) rivayetle Resulullah (s.a.v): Kabir, ya cennet bahçelerinden bir bahçe yada cehennem çukurlarından bir çukurdur. (cf.2645.k.a.202)

1351- A.İbni Mes'ud (r.a.) rivayetle Resullah (s.a.v.): Ölüler mezarlarında öyle azap edilirler ki, hayvanlar dahi onların seslerini işitirler. (m.z.4291-ns.2204- cf.2647)

1352- Enes (r.a) rivayetle Resulullah (s.a.v.): Bir-birinizi kabre defnetmeyeceğinizden korkmasaydım, Allah'tan kabir azabını size işittirmesi için dua ederdim buyurdu. (n.s.2.2196- c.f.2649)

1353- Deylemi (r.a.) Hz.Aişe (r.anha)'dan rivayetle Resulullah (s.a.v.): Ölü evinde hoşlanmadığı şeyden kabrindedede hoşlanmaz buyurdu. (k.a.495)

1354- Deylemi (r.a) İbn Abbas (r.a.)'den rivayetle Resulullah (s.a.v.): Kabirleriniz için hazırlanın çünkü kabir her gün yedi sefer şöyle der: Ey zayıf olan insanoğlu! Bana gelmeden önce, kendine acı ki, bende sana acıyayım (k.a.205.r.248.7)

1355- Ebu Hureyre (r.a)'den rivayetle; Resulullah (s.a.v.): Kabir azabı üç şeyden olur: Gıybetten, koğuculuktan ve bevl den (idrar sıçramasından) mutlaka bunlardan sakının buyurdu. (k.a.272)

1356- İbn Mes'ud (r.a.) rivayette; Resulullah (s.a.v.): Kim Tebareke süresini her gece okursa, Allah onu kabir azabından korur. (cs.2367- k.a.305)

1357- İbni Abbas (r.a.); Resulullah (s.a.v.): Ashabına Kur'an'dan bir sure öğrettiği gibi şu duayı öğretirdi: Allah'ım Cehennem azabından, kabir azabından, Me-sih deccal'ın fitnesinden, hayatın ve ölümün fitnesinden Sana sığınırım. (ns.2201- 2198- r.255.8)

1358- Enes (r.a.) rivayetle Resulullah (s.a.v.): Bir kimse Cuma gecesi iki rekât namaz kılar ve onda Fatıha ve onbeş kere İza zülzilet'i okursa, Allah onu kabir azabı ve kıyamet tehlikelerinden korur. (r.427.9- k.a.308)

1359- Osman (r.a.) rivayetinde Resulullah (s.a.v.): Kabirden daha dehşetli bir manzara görmedim. (r.375.3.)

1360- Hz. Aişe (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Kabirde benim hakkımda sorguya çekileceksiniz. Benim hakkımda size soru sorulduğunda tereddütlü ve şüpheli cevap vermeyiniz. (cs.2812.)

1361- Ebu Umame (r.a.) Resulullah (s.a.v.): İdrar bulaşmasından sakınınız. Çünkü kabirde hesabı ilk sorulacak şey budur. (cs.1.76.)

1362- Enes (r.a.) rivayetle, Resulullah (s.a.v.): Kul kabre konulup da arkadaş ve yakınları geri dönüp gittiklerinde, ölü onların ayak seslerini işitir. (b.693)

1363- Ebu Said (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Mevta kendisini taşıyanları, gasledenleri ve kabre indirenleri tanır. (r.109.5.)

1364- İbni Büreyde (r.a) babasından rivayetle Resulullah (s.a.v.): Ashabım! sizi ben kabirleri ziyaretten men etmişim. Artık şimdi kabirleri ziyaret edebilirsiniz; zira bu ziyaret, size ahireti hatırlatır. (b.4.371- cf.2.2656)

1365- Ahmet, Ebu Davud, İbni Hıbban ve Hakim Ma'kil b.Yesar (r.a.) rivayet etmişler hadis Hasendir demişler. Resulullah (s.a.v.): Her kim kabristana girer de Yasin süresini okursa, o gün Allah kabirdekilerin azaplarını hafifletir. Kendisine de bu kabristandaki ölümler sayısınca sevap verilir buyurur. (i.a.3- 503- İ.f.Ask.3- 90)

1366- Zeyd b.Sabit (r.a.) rivayetle Resulullah (s.a.v.): Kabirleri ziyaret edin. Fakat orada islama uymayan sözler söylemeyin, buyurmuştur. (cs.2309)

1367- İbni Ömer (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Ölülerinizi kabre indirdiğinizde "Bismillahi ve Ala sünneti Resulul-

lah" (Allah'ın adıyla ve Resulünün dini üzerine) deyin. (cs.1.503.)

1368- Ebu Zer (r.a.) rivayetle Resulullah (s.a.v.): Kabirleri ziyaret et ki, ahireti hatırlayasın. Ölüleri yıka. Şüphesiz cansız ve soğuk cesede dokunmada çok tesirli bir öğüt vardır. Cenaze namazlarını kıl. Belki bu seni hüznülendirir. Hüznülü kimse kıyamet günü Allah'ın Arş'ının gölgesinde bulunacak ve her hayra mazhar olacaktır buyurur. (cs.2300)

1369- İbn Hanbel (r.a.) rivayetinde; Resulullah (s.a.v.): Ölülerinize Yasin suresini okuyunuz. (r.5.26.)

1370- İbn Abbas (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Ölü kabrinde boğulmak üzere olan insana benzer, babadan anadan, çocuktan ve sağlam dosttan dua bekler o duaya kavuştuğunda bu ona dünya ve içindekilerden daha sevgili olur. Allah kabir ehline dünya ehlinin duasından dağlar gibi ithal eder. Dirilerin ölülere hediyesi onlar için istiğfar ve sadakadır. (r.368)

1371- Enes'in (r.a) rivayetinde; Resulullah (sav): Kul kabre konulduğunda, dostları dönüp gittiği ve onların ayak sesleri henüz işitildiği sırada iki melek gelir, onu oturturlar ve Hz.Muhammed'i (sav) kastederek, "Şu kişi hakkında ne düşünüyordun?" diye sorarlar. O kişi mü'minse şöyle der:

"Onun Allah'ın kulu ve elçisi olduğuna şahitlik ederim." Bunun üzerine kendisine, "Cennetdeki yerine bak. Şüphesiz Allah orayı Cehennemdeki yerinle değiştirdi" denir. O kişi her iki yerini de görür. Kabri yetmiş

arşın genişletilir. Kıyamet günü insanlar diriltilinceye kadar kabri hoş kokularla doldurulur.

Eğer kabre konan kişi kâfir veya münâfık ise ona da, “Şu kişi hakkında ne diyordun?” diye sorulur. O, “Bilemiyorum. İnsanların dediklerini diyordum” der. Bunun üzerine kendisine “Bilmeyesin, anlamayasın” denir. Sonra demirden bir tokmakla başının tam ortasına bir darbe indirilir. Öyle bir çığlık atar ki, cin ve insanların dışındaki bütün yaratıklar işitirler. Kabri öyle daraltılır ki, kaburga kemikleri birbirine geçer. (Buhari, Cenâiz:58, 87; Müslim Cennet:70, 72:Ebu Davud Cenâiz:74, Nesei Cenâiz:108, 110; cs.1.1192)

HASED

1372- Ebu Hureyre (r.a) rivayetinde; Rasulullah (sav): Göz değmesi haktır. Aşırı bir hayranlıkla bakarken şeytan ve insanoğlunun hased duygusu hazır bulunur. (cs.3.2769)

1373- Ebu Hureyre'nin (r.a) rivayetinde; Rasulullah (sav): İnsanda üç durum vardır. Biri kötüye yorma, biri zan, biri de hasettir. Kötüye yormadan kurtuluş işinden geri durmamakla, Zandan kurtuluş, onu gerçek saymamakla, Hasedden kurtuluş da haset ettiği kimseye karşı haddi aşmamakla olur. (cs.3.2830)

1374- Harise bin Numan (r.a) rivayetinde, Rasulullah (sav): Üç kötü huy vardır ki, ümmetim bundan kurtulamayacaktır: Sûi zan, Hased ve bir şeyi uğursuz saymak.

Bir zanna kapıldığında o zanla hüküm verip öyle hareket etme,

Hased ettiğinde Allah'tan affını dile.

Bir şeyi uğursuz saydığına, ona itibar edip de işinden geri kalma. (cs.2.1861)

1375- Zubeyr bin Avvam (r.a) rivayetinde; Rasulullah (sav): Sizden evvelki ümmetlerin hastalığı yavaş yavaş size de bulaşır. Bu hased ve kindir. Bu hastalık tıraş edicidir. Fakat saçı değil, dini tıraş eder. (Hadis parçası). (cs.2.2156)

1376- Enes'in (r.a) rivayetinde; Rasulullah (sav): Fakirlik neredeyse küfür olacaktı. Haset neredeyse kadehin önüne geçecekti. (cs.2957)

1377- Abdullah bin Busr (r.a)'ın rivayetinde; Rasulullah (sav): Hased eden, söz götürüp getiren ve kâhinlik yapan benden değildir, ben de ondan değilim. (cs.3333)

1378- Ebu Hureyre'nin (r.a) rivayetinde; Rasulullah (sav): Hasedden Sakının. Çünkü hased ateşin odunu yeyip bitirdiği gibi iyilikleri yer bitirir. (cs.1581)

1379- İbni Mes'ud (r.a) rivayetinde; Rasulullah (sav): Kibirden sakının! Çünkü şeytanı Âdem'e secde etmeye sürükleyen kibirdir. Hırstan sakının! Çünkü Hz.Adem'i yasak ağaçtan yemeye sevk eden hırdır. Hasedden sakının! Çünkü Adem'in iki oğlundan birisinin diğerini öldürmesi hased yüzündendir. Hased bütün günahların köküdür. (cs.2.1593)

1380- Muaz bin Cebel (r.a) rivayetinde, Rasulullah (sav): İhtiyaç duyduğunuz bir şeyi gerçekleştirirken onu gizli tutmakla yardım isteyiniz. Çünkü her nimet sahibine hased edilir. (cs.1.566)

1381- Ebu Said (r.a) rivayetinde, Rasulullah (sav): Hased, öd ağacının balı bozduğu gibi, imanı bozar. (cs.2.2009)

AÇ GÖZLÜLÜK

1382- Enes'in (r.a) rivayetinde; Rasulullah (sav): Dört şey vardır ki, bedbahlık alâmetidir. Gözün yaş dökmesi, kalp katılığı, aç gözlülük ve ebedî yaşama hayâli. (cs.1.524)

1383- Ebu Hureyre'nin (r.a) rivayetinde, Rasulullah (sav): Allah bir kul hakkında hayır dilerse gönlünü zengin kılar ve kalbine Allah korkusu koyar. Allah bir kul hakkında şer dilerse açgözlü kılar. (cs.1.215)

1384- Hakim bin Hizam (r.a) rivayetinde, Rasulullah (sav): Şu mal caziptir, tatlıdır. Kim onu hak ederek alırsa kendisi için mübarek kılınır. Kim de onu aç gözlülükle elde ederse bereketini görmez. Bu kişi yiyip de doymayan kişiye benzer. Veren el, alan elden üstündür. (cs.2.1400)

1385- Ebu Hureyre'nin (r.a) rivayetinde; Rasulullah (sav): Mü'minlerin en hayırlıları kanaatkâr olanlar, en şerlileri ise açgözlü olanlardır. (cs.2.2077)

1386- İbni Abbas'ın (r.a) rivayetinde; Rasulullah (sav): Gerçek zenginlik insanların elindekinden ümit kesmektir. Aç gözlülüğten sakın. Çünkü aç gözlülük peşin bir fakirliktir. (cs.3.2799)

1387- Hakim bin Umeyr (r.a) rivayetinde; Rasulullah (sav): Kişinin hatalarının çok, yumuşak huyluluğunun eksik, gerçekçiliğinin az olması, gece boyu leş gibi uyuması, gündüz de boş oturması, tembel, sürekli sızlar, cimri ve aç gözlü olması kişiye dindeki kötülüğü bakımından yeter. (cs.3.2987)

HIRS

1388- İbni Mes'ud (r.a) rivayetinde, Rasulullah (sav): Kıyamet yaklaştı. Halbuki insanlar dünyaya karşı ancak hırslarını artırıyorlar, Allah'tan da uzaklaşıyorlar. (cs.1.773)

1389- Ebu Derdâ (r.a) rivayetinde; Rasulullah (sav): Cehennem ehli, bütün katı kalbli, etrafındakilere gururla bağırarak emreden, büyüklenen ve hırsla mal toplayıp kimseye bir şey vermeyendir. (cs.1541)

1390- Ebu Hureyre'nin (r.a) rivayetinde, Rasulullah (sav): Kişide bulunabilen en kötü vasıf, hırsla sürükleyen cimrilik ve aşırı korkaklıktır. (cs.2441)

DİĞER PEYGAMBERLERE VERİLMİYİP DE EFENDİMİZ'E (sav) VERİLEN HUSUSİYETLER

1391- Ali (r.a)'ın rivayetinde; Resulullah (sav): Bana benden önceki peygamberlere verilmeyen şu hususiyetler verildi:

1- Düşmanların kalbine korku verilmekle bana yardım edildi.

2- Fetihler nasib etmekle yerin anahtarları verildi.

3- (Allah'ı en çok öven ve övülmeye en çok lâyık olan mânâsına gelen) Ahmed ismi ile anıldım.

4- Yeryüzü bana temiz ve her tarafı mescid kılındı.

5- Ümmetim de ümmetlerin en hayırlısı kılındı.(Müslim, Mesacid.5, Tirmizi Siyer.5, Müsned.5.393, cs.1.670)

1392- Ebu Zer'in (r.a) rivayetinde; Resulullah (sav): Bana arşın altındaki hazineden benden önce hiçbir peygambere verilmeyen Bakara suresinin son âyetleri (Âmenerresûlü) verildi. (Müsned.5.151, 180, cs.1.671)

1393- Enes'in (r.a) rivayetinde; Resulullah (sav): Bana üç haslet verildi:

1- Saflar halinde cemaatle namaz kılmak,

2- Cennet ehline mahsus olan selâmlaşmak,

3-Hârun'dan başkasına verilmeyen "Âmin" kelimesi. Hz. Musâ, dua ettiğinde Hârun (a.s), "Âmin" derdi. (cs.1.672)

1394- Cabir'in (r.a) rivayetinde; Resulullah (sav): Bana benden önce hiçbir peygambere verilmeyen şu beş şey verildi:

1- Bir aylık mesafeden düşmanların kalbine korku verilmekle bana yardım edildi.

2- Yeryüzü bana temiz ve her tarafı mescid kılındı. Öyle ise namaz vakti geldiğinde ümmetimden biri namazını kılsın

3- Benden önce hiç kimseye helâl olmayan ganimetler bana helâl kılındı.

4- Kıyamet günü şefaet etme izni verildi.

5-Önceden gönderilen peygamberlerden biri sadece kendi kavmine gönderilirken ben bütün insanlığa gönderildim. (Buhari Teyemmüm.1, Salât.56, Müslim, Mesacid.3, Nesei, Gusül.26, cs.1.673)

1395- İbni Abbas'ın (r.a) rivayetinde; Resulullah (sav): Ümmetime hiçbir ümmete verilmeyen bir hususiyet verildi. O da musibet anında, "Şüphesiz biz Allah'a âitiz ve yine Ona döneceğiz" demektir. (cs.1.674)

ŞEYTAN

1396- Safiye (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Şeytan Âdem oğlunun damarında kan dolaşır gibi dolaşır. Bırakmaz peşini. (r.102.1.Buhari, Ahkâm:21; Ebu Davud, Savm; 78; Sünnet:17; cs.1.1171)

1397- Ebu said'in (r.a) rivayetinde; Resulullah (sav): Şeytan şöyle dedi: "Ya Rabbi! İzzetine yemin ederim ki, kullarının ruhları cesetlerinde kalmaya devam ettikçe, onları devamlı olarak yolundan saptıracağım." Yüce Allah'da şöyle buyurdu:

"İzzet ve celâlime yemin olsun ki, Ben de onları Benden bağışlanma diledikleri sürece bağışlayacağım." (Müsned.3.29, 41; cs.1.1166)

1398- Muaz bin Cebil'in (r.a) rivayetinde; Resulullah (sav) Şeytan insanın kurdudur. Koyunun kurduna benzer. Kurdun, sürüden ayrılan kenarda duran koyunu kaptığı gibi, şeytan da, cemaattan ayrılanı gözetir. Ayrılıktan sakının. Cemaattan, topluluktan ve camilerden ayrılmayın. (Müsned.5.233, 243; cs.1.1165)

1399- Cabir'in (r.a) rivayetinde; Resulullah (sav): Şüphesiz şeytan namaz kılanların kendilerine kulluk etmelerinden ümidini kesmiştir. Fakat onları birbirine karşı kışkırtma konusunda hâlâ ümitlidir. (Müslim, Münafikûn:65; tirmizi Birr:25; Fiten:2; İbni Mace, Menasik:76; cs.1.1170)

1400- Enes'in (r.a) rivayetinde: Resulullah (sav): Şeytan ağzını Ademoğlunun kalbi üzerine koymuştur. Kişi

Allah'ı zikrettiğinde geri çekilir, Allah'ı unuttuğunda ise kalbini yutar. (*Beyhaki Şi'bü'l- İman.2.354:cs.1.1169*)

1401- İbn Amr'ın (r.a) rivayetinde; Resulullah (sav): Şeytan birinize gelir şöyle vesvese verir: "Göğü kim yarattı?" O kişi, "Allah" der, "Yeri kim yarattı?" der. O kişi "Allah" cevabını verir. Bu defa "Allah'ı kim yarattı?" der. Biriniz bunu hissettiğinde "Ben Allah'a ve Resûlüne iman ettim" desin. (*Taberani Kebir.2.353; cs.1.1168*)

1402- Ebu Hureyre'nin (r.a) rivayetinde; Resulullah (sav): Mü'min, şeytanını birinizin yolculukta devesini yorup zayıflattığı gibi zayıflatır. (*Müsned.2:380; cs.1.1205*)

1403- Atiyye Tüssadi (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Gazap şeytandandır. Şeytanda ateşten yaratılmıştır. Ateşi de ancak su söndürür. Sizden biri gazaba gelince abdest alsın. (*r.105.4.Müsned, 1- 4.226; cs.1.1194*)

1404- Ebû Umâme'nin (r.a) rivayetinde; Resulullah (sav): Şeytanlar sancaklarıyla çarşılara girerler. İlk girenle girer, son çıkanla çıkarlar. (*Taberani Kebir.(2.349; cs.1.1164)*)

1405- Nu'man bir Beşir'in (r.a) rivayetinde; Resulullah (sav): Şeytanın süsleri ve tuzakları vardır. Süs ve tuzaklarından bir kısmı şunlardır: Allah'ın verdiği nimetlerle şımarmak, Allah'ın ihsan ettiği şeylerle övünmek, Allah'ın kullarına karşı büyüklük taslamak, Allah'ın rızasını bırakıp nefsinin gayr- i meşrû isteklerine uymak. (*İbni Asakir. 2383:C.Sagir.2.1324*)

1406- İbni Abbas'ın (r.a) rivayetinde; Resulullah (sav): İblisin şeytanlarından azgın bir kısım askerleri vardır. Onlara şöyle der: "Hacıların ve mücahidlerin

peşini bırakmayın. Onları Allah'ın yolundan saptırın." (Taberani Kebir.2.504; C.Sağir.2.1331)

1407- Südeyse'nin (r.a) rivayetinde; Resulullah (sav): Ömer Müslüman olduğundan beri şeytan her karşılaştığında mutlaka yüz üstü düşmüştür. (Taberani kebir.2029; cs.1.1167)

1408- Büreyde'nin (r.a) rivayetinde; Resulullah (sav): Şüphesiz şeytan senden korkuyor, yâ Ömer. (Müsned, 5.253; cs.1.1172)

1409- Enes (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Şeytanın sürmesi, yalama şekeri ve enfiyesi vardır. Yalama şekeri yalan söyletmektir. Enfiyesi öfkelenndirmektir. Sürmesi de uykuyu sevdirmektir. (cs.1323)

1410- İbni Abbas'ın (r.a) rivayetinde; Resulullah (sav): İblis en güçlü ve kuvvetli adamlarını malını hayır yolunda sarfedenlere gönderir. (Taberani Evsa1, 2164:C.Sağir.1.1235)

1411- Enes'in rivayetinde; Resulullah (sav): Kim, günde on defa, Şeytan'dan Allah'a sığınır, Allah, Şeytan'ı o kişiden uzaklaştıracak bir melek görevlendirir. (M.Zevaid.17.17169)

1412- Hz.Aişe (r.anha) anlatıyor: Resulullah (sav) bir gece yanımdan çıkıp gitmişti. (Benim nöbetimde) hanımlarından birinin yanına gitmiş olabilir diye içime kıskançlık düştü. Geri gelince halimi anladı ve: "Kıskandın mı yoksa?" dedi. Ben de: "Evet! Benim gibi biri senin gibi birini kıskanmaz da ne yapar?" dedim. Aley-hissalâtu vesselâm:

“Sana yine şeytanın gelmiş olmalı” dedi. Ben:

“Benimle şeytan mı var” dedim.

“Şeytanı olmayan kimse yoktur” dedi.

“Seninle de varmı? dedim.

“ Evet, ancak ona karşı Allah bana yardımcı oldu da Müslüman oldu!” buyurdu. (*Kütüb- i Sitte.12.4309*)

1413- Ebu Hureyre dedi ki: Resulullah (sav) şöyle buyurdu: “İki hasletle peygamberlerden üstün kıldım: Şeytanım kafir idi; Allah bana yardım etti ve o Müslüman oldu.” Ebu Hureyre, diğer hasleti unuttum diye ekledi. (*M.Zevâid.14.13858*)

1414- Cabir’in (r.a) rivayetinde; Resulullah (sav): İblis tahtını su üzerine kurar. Sonra askerlerini bölük bölük gönderir. Askerlerinin derece ve makamca kendisine en yakını, fitnessi en büyük olanıdır. Askerlerinden biri gelir şöyle der: Şöyle şöyle işler yaptım. İblis ona “Sen hiçbir şey yapmamışsın” der. Sonra da onlardan bir diğeri gelir ve “filan kimsenin hanımıyla arasını açınca-ya kadar yakasını bırakmadım” der. Bunun üzerine iblis o askerini kendisine yaklaştırır ve “Sen ne kadar iyisin” diyerek takdir eder. (*Müslim Münafikin:67; Müsned, 3.97; C.Sağir.1.1233*)

ÇEŞİTLİ KONULAR

1415- Enes (r.a.) Resulullah (s.a.v.): **Günah, yalnız sahibine değil başkasına da şumdur (kötüdür); Zira, mani olmak isterse derde kalır. Bahsetse gıybet olur. Razi olursa (uyarsa) ortak olur. Birde ayıplarsa başına gelir. (r.209.17.)**

1416- Ebu Umame (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Cennete girdim. Kapısının üzerinde “Sadaka on misline, ödünç onsekize bedeldir” diye yazılı gördüm. Cebrail (a. s.) sordum: “Ya Cibril, neden sadaka on’a, ödünç vermek onsekize bedeldir?” Buyurdu ki: Sadaka ihtiyacı olana da olmayana da gider. Diğeri ise ihtiyacı olana gider. (r.283.5.)

1417- Yüce Allah şöyle buyurdu: Ey Âdemoğlu! Kalbinde bir katılık, Bedeninde bir hastalık rızıkında bir eksiklik bulduğun zaman, bil ki, boş şeyler konuştuğun. Ey Âdemoğlu dilin doğru olmadıkça dinin, kalbin doğru olmadıkça dilin, sen benden haya etmedikçe de kalbin doğru olmaz. (ma.637.638)

1418- Vasile (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Bir kimse Allah’dan korkarsa, Allah ondan her şeyi korkutur. Kim de Allah’dan korkmazsa, Allah onu her şeyden korkutur. (r.418.3.cs.1.322)

1419- Resulullah (s.a.v.): Bela dikkat edilmeyen sözlerden dolayı gelir, konuşulanların yerine geçer. Bela anılmaya bağlıdır. (mş.313.)

1420- Resulullah (s.a.v.): Misafir ağırlaması aynı şehirde yaşayanların ziyaretinde değil, şehir dışında yaşayan kimselerin misafirliğinde bir borçtur. (mş.318.)

1421- Hz. Aişe (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Fıkıh öğrenmeden ibadet edenin hali gece karanlıkta yapı yapıp da gündüz yıkan adamın haline benzer. (r.392.3.)

1422- Hz. Aişe (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Kalp organlarının hükümdarıdır. Hükümdar iyi olunca emrindekiler de iyi olur. Bozuk olunca emrindekiler de bozulur. (cs.2772.)

1423- Ebu Hureyre (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Sevdiğin kişiyi ölçülü sev, bir gün sevmediğin biri (düşmanın) olabilir. Düşmanına da (sevmediğine de) aşırı davranışta bulunma, o da bir gün gelir dostun olabilir. (cs.1.138.5.283)

1424- Ümmü Habibe (r.a.) Resulullah (s.a.v.): İnsanoğlunun bütün sözleri lehine değil aleyhinedir. İyiliği tavsiye etmesi, kötülükten sakındırması, Aziz ve celil olan Allah'ı anması müstesna. (cs.3058.)

1425- Tarık b. Abdullah (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Tükürmek istediğinde sağına tükürme. Fakat insan veya eşya yoksa soluna tükür. Boş değilse ayağının altına tükür. (cs.1.243.)

1426- Huzeyfe (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Kim kible tarafına tükürürse, kıyamet gününde tükürüğü iki gözünün arasında mahşer yerine getirilir. (t.1.302.)

1427- Ebu Rafi (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Biriniz kulağı çınladığı zaman beni ansın ve bana selavat getirsin ve beni hayırla anan kişiyi Yüce Allah'da hayırla ansın desin. (cf.8.9433.)

1428- Cabir (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Kim Allah katındaki derecesini öğrenmek isterse, kalbinde Allah'a ayırdığı yere baksın. Şüphesiz ki Allah kula kulun kendisine verdiği değeri verir. (t.3.352.)

1429- Resulullah (s.a.v.): Kendi gözünüzdeki kütüğü görmüyorsunuz. Arkadaşınızın gözündeki çapağı görüyorsunuz. (mş.1003)

1430- Muhammed İbni iyaz (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Çocuğun avretine riayet edin ve onu örtün, zira onun avreti de büyüğün avreti gibidir. Allah (zc. Hz)leri avretini açana rahmet nazarı ile bakmaz. (r.321.6.)

1431- Ebud Derda (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Kul bir şeye lanet ettiğinde, o lanet göğe çıkar. Gök kapıları kapanır. Giremez, yere döner. Yerin kapıları kapanır, giremez, sağa sola gider. Kalacağı yere giden bir yol bulamayınca, edilene gider. Layık sa onda kalır, layık değilse sahibine geri gelir. (r.103.12.)

1432- Ebu Said (r.a.) Resulullah (s.a.v.): İnsanoğlu sabahladığında bütün organları diline yalvararak şöyle derler: Hakkımızda Allah'dan kork. Bizim istikametimiz ancak seninle mümkündür. Sen istikamet üzere olursan, biz de istikamet üzere oluruz. Sen saparsan biz de saparız. (cs.1.264.)

1433- Hz. Ali (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Bir kimsenin din kardeşinin evine gelip de önüne konulanı yememesi cefadandır. Bir adamla arkadaş olup da ismini ve babasının ismini sormaması cefadandır, ailesi ile münasebetten evvel latife yapmaması da cefadandır. (r.448.1.)

1434- İbni Abbas (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Allah (z.c.hz) leri doyduğundan fazla yiyeni, taattan gafil olanı, sünneti terk edeni, Peygamberinin aline buğz edeni, komşusuna eza edeni ve zımmilere zulmedeni sevmez. (r.92.12.) (zımmi:İslam ülkesinde yaşayan gayrimüslimler)

1435- Ebu Hureyre (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Kıyamet yaklaştığında zamanın akışı hızlanır, Böylece sene ay gibi, ay Cuma (hafta) gibi olur. Cumadan cumaya olan vakit de kuru bir hurma dalının yaprakları ile birlikte ateşte yanması gibi kısa olur. (r.33.9.)

1436- Cabir (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Allah bir kul hakkında hayır dilediğinde, onu salih kimselere iyilik ve ihsan yapmaya sevk eder. Allah bir kul hakkında şer dilediğinde de kötü ve fasık kimselere iyilik ve ihsan yapmaya sevk eder. (cs.1.214.)

1437- Muaviye (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Başkalarının işlerinin görülmesin de aracı olun ki sevap kazanasınız. (cs.616.)

1438- İbni Abbas (r.a.) Ya Resulullah hangi arkadaşlarımız daha iyidir diye soruldu da. Resulullah (s.a.v.): Görüldüğünde size Allah'ı hatırlatan, ko-

nuşması bilginizi artıran ve yaptığı amel size ahireti andıran kimsedir buyurdu. (t.1.155.)

1439- Ebu Hureyre (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Merkepelerin anırmasını işittiğiniz zaman şeytandan Allah'a sığınin çünkü onlar şeytanı görmüşlerdir. Horozların sesini işitince Allah'dan lütuf isteyin çünkü onlar meleği görmüşlerdir. (b.1411. r. b.6.367.)

1440- İbni Ömer (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Beyaz horoza sövmeyin. Zira o benim, ben de onun dostuyum. Onun düşmanı benim düşmanımdır. Beni hak olarak baas edene yemin ederim ki, Âdemoğulları onun yanında olanı bilse, onun tüyünü ve etini altın, gümüşle alırlardı. O, sesinin gittiği yere kadar cinni kovar. (r.473.3.)

1441- A. b. Amr b. el As (r.a.) anlatıyor: Medine'de orada doğanlardan bir adam öldü. Allah Resulü onun cenaze namazını kıldırdıktan sonra; Keşke doğmuş olduğu yerden başka bir yerde ölseydi! Niçin? Ey Allah'ın Rasulü diye soruldu. Şöyle buyurdu: Doğduğu yer ile izinin kesildiği yer arasında ki mesafe ölçülür ve cennette kendisine o miktarda yer verilir. (c. f.2.2407.)

1442- Hz. Ali (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Allah Müslüman kardeşine karşı surat asan kimseye lanet eder. (cs.1064.)

1443- İbni Ömer (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Kendinde hikmetten bir şey olmayan kalp, harap bir ev gibidir. Şu halde öğrenin, öğretin. Fıkıh tahsil edin ve cahil olarak ölmeyin. Zira Allah cahillik için mazeret kabul etmez. (r.336.2.)

1444- Ebu Hureyre (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Bir adama günah cihetinden, her işittiğini başkasına söylemesi kâfidir. (r.340.2.)

1445- Cabir (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Bir adama şer cihetinden, misafir gittiği yerde önüne konulanı beğenmemesi kafidir. (r.340.8.)

1446- Ebu Hureyre (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Meclislerde yalnız üç kişiye yer açılır: Yaşlıya, yaşından dolayı, ilim sahibine, ilminden dolayı. Adil sultana, sultanlığından dolayı. (r.490.7.)

1447- Ebu Hureyre (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Kurbanlıklarınızı iyisinden seçiniz. Çünkü onlar sıratta sizin bineklerinizdir. (cs.1.572.)

1448- Vabisa (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Her ne kadar müftüler sana fetva verseler de, sen yine de kalbine danış. (cs.1.571.)

1449- Ebu Hureyre (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Kişi öldüğünde melekler, “önünden ne gönderdi?” diye sorarken, insanlar “geride ne bıraktı?” derler. (cs.1.473.)

1450- Enes (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Günahların çoğaldığında insanlara bol bol su dağıt ki, fırtınalı bir rüzgârda ağaçlardan yapraklarının döküldüğü gibi günahların dökülsün. (cs.1.467.)

1451- İbni Ömer (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Kişi Müslüman kardeşine “Allah seni hayırla mükafâtlandırısın” derse, en mükemmel teşekkürü yapmış olur. (cs.1.429.)

1452- İbni Abbas (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Bir kimsenin din kardeşinin artığını içmesi tevazu-

dandır. Bir kimse kardeşinin artığını içerse; kendisi yetmiş derece yükseltilir, yetmiş hatası silinir ve kendisine yetmiş sevap verilir. (r.447.14.)

1453- Enes (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Dine titizlikle bağlılık, ancak ümmetimin Salihleri ve hayırlılarında bulunur. (cs.2.2003.)

1454- Ebu Hureyre (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Hamamdan çıkarken ayakları soğuk suyla yıkamak baş ağrısına karşı güvencedir. (cs.3.2776.)

1455- Enes (r.a.) Resulullah (s.a.v.): En zorlu savaş, kadınların fitnesinden korunabilmektir. İnsanın karşılaşmayı en uzak gördüğü şey ölümdür. Bu ikisinden daha zorlusu ise, insanlara muhtaç olmaktır. (cs.1.611.)

1456- Amir bin Rebia (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Bir kul bana salevat getirdiği sürece melekler de onun için istiğfar ederler artık kul bunu ister az yapsın, ister çok. (cs.3.3448.)

1457- Ebu Zer (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Yalnızlık kötü arkadaştan iyidir. İyi arkadaş yalnızlıktan hayırlıdır. Hayır konuşmak susmaktan hayırlıdır. Susmak ise kötü şeyleri konuşmaktan hayırlıdır. (cs.3.3842.)

1458- Enes (r.a.) Resulullah (s.a.v.): İki adam arasında Allah yolunda bir muhabbet olup da sonradan ayrılmışlarsa, bu ikisinden birinin yaptığı günahtan ötürü olmuştur. (r.373.10)

1459- Resulullah (s.a.v.): Arkadaşının başına gelen musibete sevinç gösterisinde bulunma, değilse Allah

onu o musibetten kurtarır (ona acır merhamet eder) o belayı senin başına verir. (mş.600.)

1460- Enes (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Kişi bir şey söylerken sağına soluna bakarsa o söz emanettir. Gizlenmelidir. (cs.1.317.)

1461- İbni Mes'ud (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Bir kimse kendisine yetecek yüksekliğin üstünde bir bina yaparsa, kıyamet gününde o binayı boynunda taşımakla mükellef tutulur. (r.411.12.)

1462- Resulullah (s.a.v.): Eğer dilenciler yalan söylemiş olsalardı onları eli boş çevirenler günahtan arınamazlardı. (mş.579.)

1463- Enes (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Allah bir kula hayır dilerse, ona insanların ihtiyaçlarını gördürür. (cs.133.)

1464- Resulullah (s.a.v.) Büyük günahlar Allah'dan bağışlanma dileyip istiğfar edildikçe artık büyük günah olmaz, ısrar edildiği sürece de küçük günahlar küçük günah olarak kalmaz. (mş.691.)

1465- Ebu Hureyre (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Şüphesiz Allah'ü Tealâ her yüz yılın başında bu ümmet için dinini yenileyecek bir müceddid gönderir. (cs.1.1060.)

1466- Enes (r.a.) Resulullah (s.a.v.): İktisat geçimin yarısı, güzel ahlâk dinin yarısıdır. (r.166.6.)

1467- Zeyd b. Halid (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Şahitliğin en hayırlısı, ihtiyaç anında istenmeden yapılan şahitliktir. (cs.2.2099.)

1468- Enes (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Her takva sahibi kimse, Muhammed'in Ehl-i Beytindedir. (cs.1.10.)

1469- Benz ibni Hakim (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Avret mahallini hanımın ve cariyen müstesna herkesden koru. (r.19.4.)

1470- Muaz (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Dünyadan sakının. Kadınlardan da sakının. Zira şeytan çok aldatıcı, yanıltmak için gözetici ve netice alıcıdır. O, takva sahiplerini avlamakta kadınlardan daha uygun bir tuzağa sahip olmamıştır. (r.14.3.)

1471- Enes (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Kâfir de olsa, mazlumun bedduasından sakının. Zira o bedduanın (ulaşmasına mani olacak) bir perde yoktur. (r.14.15.)

1472- Ebud Derda (r.a.) Resulullah (s.a.v.): İyilik çürümez, günah unutulmaz, Allah'da ölmez. İstedliğini yap karşılığını bulacaksın. (r.194.11.)

1473- Resulullah (s.a.v.): Her göz zina tehlikesiyle karşı karşıyadır. (mş.559.)

1474- Resulullah (s.a.v.): Kadere inanmak üzüntü ve sıkıntıyı giderir. (mş.294.)

1475- İbni Abbas (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Müslümana hayvan keserken Allah'ın ismini söylemesi kafidir. Eğer keserken söylemeyi unutursa yerken söylesin. (r.235.4.)

1476- İbni Ömer (r.a.) Peygamber (s.a.v.): Adakta bulunmayı yasaklamış ve şöyle buyurmuştur. Adak hiçbir şeyi değiştirmez. Ancak cimri insandan bir şeyler koparır. (b.2033.)

1477- Resulullah (s.a.v.): Yüce Allah'ın katında Zil-hicce'nin ilk on gününde yapılan amellerden daha büyük ecirli ve daha bereketli bir gün yoktur. (r. b.10.24.)

1478- Resulullah (s.a.v.): Karada şehit olanın kul hakkı ve emanet hariç bütün günahları afedilir. Denizde şehit olanın ise kul hakkı ve emanet de dahil bütün günahları, af edilir. (cs.2450.)

1479- Ebu Zer (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Nice kendisine silah isabet eden kimse vardır ki, şehid de değil, hamid de değildir. Nice döşeginde ölen kimse vardır ki, Allah katında sıddık ve şehittir. (r.344.3.)

1480- Ebu Zer (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Hangi altın ve gümüş ki, çıkınlanıp saklandı ise, bu Allah yolunda harcanıncaya kadar, sahibi için ateştir. (r.179.6.)

1481- Mikdam (r.a.) Resulullah (s.a.v.): İnsanlar üzerine öyle bir zaman gelir ki, yanında altın ve gümüşü olmayan rahat etmez. (r.503.1.)

1482- Ebu Hureyre (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Yemin malı sattırır, fakat bereketini de kaldırır. (tc.2.541.)

1483- Ebud Derda (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Bir şeyi aşırı sevmen, gözü kör kulağı sağır eder. (tc.5.282.)

1484- Ebu Umame (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Güneşe dokuz melek memur edilmiştir. Her gün ona kar atarlar (onu soğuturlar). Böyle olmasaydı güneşin her isabet ettiği şey yanardı. (r.460.6.)

1485- İbni Ömer (r.a.) Resulullah (s.a.v.): İnsanlar develer gibidir. Yüz tanesinin içinde binilecek bir tane

bulmak zordur. İnsanlar arasında da olgununa rastlamak nadirdir. (tc.5.251.)

1486- Cabir (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Hicretin efdali Allah'ın hoşlanmadığını terk etmendir. (r.77.14.)

1487- Hz. Aişe (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Kulun Allah'a en yakın olduğu an secdede olduğu sıradır. (r.79.6.)

1488- İbni Abbas (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Allah (zc. Hz.) lerinin kula en yakın olduğu sıra gecenin yarısında ki zamandır. O sıra zakir olmak elinden gelirse ol. (Zakir: zikreden, dua eden) (r.79.7.)

1489- Hz. Ömer (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Bir şeyi mutlaka istemen gerekiyorsa, Salih kimselerden iste. (cs.2.1467.)

1490- Ebud Derda (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Bir dağın yerinden ayrıldığını işitirseniz tasdik edin. Amma duymuşsanız ki, bir adam ahlâkını değiştirmiştir, o sözü tasdik etmeyin. Zira insan cibilliyeti üzerine olmakta devam eder. (r.50.12.)

1491- Enes (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Peygamberler kabirlerinde kırk günden fazla bırakılmazlar. Sura üförlünceye kadar Huzuru ilahide namaz kılarlar. (r.96.5.)

1492- Hz. Aişe (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Sizden biri sırt üstü yatıpta ayağını ayaküstüne atmasın. (r.486.6.)

1493- Hz. Ebül Ahvas'ın Babası (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Bana söyler misin; iki kölen olsa biri sadık, doğru sözlü, diğeri hain ve yalancı. Hangisini seversin? İşte Allah'ın indinde sizde böylesiniz. (r.68.1.)

1494- Sehl bin Sad. (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Dünyaya önem verme ki, Allah seni sevsin. İnsanların elindekine göz dikme ki, insanlar seni sevsin. (cs.1.546.)

1495- Ebud Derda (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Alime karşı en ihtiyaçsız davranan aile fertleri ile komşularıdır. (cs.1.547.)

1496- Ebu Hureyre (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Beklemede olduğunuz şu yedi şey için amellere müsaraat (acele) ediniz: Unutturucu fakirlik, azdırıcı zenginlik. Hayatınızı ifsad edici hastalık. Bunaklık verici ihtiyarlık. Ani ölüm. Deccal ki o beklenen şerdir. Kıyamet ki hepsinden daha büyük ve daha şiddetlidir. (r.243.1.rs- 94)

1497- İbni Ömer (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Kul bir yalan söyler ki, melek onun ağzının kokusundan bir mil öteye kaçır. (r.105.1.)

1498- İbni Mes'ud (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Bu para, pul sizden evvelkileri mahvettiği gibi sizleri de mahvedebilir. (r.133.1.)

1499- Ebu Umame (r.a.) Resulullah (s.a.v.): "Ya Erhamerrahimin" niyazına memur melek vardır. Kim bunu üç kere derse o melek der ki: Allah sana teveccüh etti. İste isteyeceğini. (Her mü'min için her vakit mevcut) (r.130.9.)

1500- Osman i. Muhammed (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Eceller şabandan şabana tesbit edilir. Öyle olur ki, bir kimse evlenir çocuğu olur halbuki künyesi ölümler defterindedir. (r.256.8.)

1501- Hz. Aişe (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Hesaba ilk çağrılacak olanlar 60 veya 70 yaşındakilerdir. (r.160.8.)

1502- İbni Abbas (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Allah'ın velileri öyle kimselerdir ki görüldüklerinde Allah hatırlanır. (r.161.5.cs- 1371)

1503- Ebu Said El Hudri (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Cenazeye tabi olduğunuzda kabre konuluncaya kadar oturmayınız. (r.38.10.)

1504- Hakim ibni Muaviye (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Siz kıyamet gününde ağızlarınız bağlı geleceksiniz. Orada evvela şahitlik yapacak olan insanların ayakları ve elleridir. (r.248.10.)

1505- Hz. Aişe (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Hırsızın eli çeyrek altın ve daha fazla çaldığında kesilir. (On dirhem) (r.256.9.)

1506- İbni Ömer (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Soyunmaktan sakının. Zira, şüphesiz sizden ayrılmayan ve sizinle beraber olanlar vardır. Onlar ancak def-i hacet zamanında, bir de hanımınıza yakın olduğunuzda ayrılırlar. Öyleyse onlardan haya edin ve onlara ikram edin. (r.176.9.)

1507- Ebu Ubeyde (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Mel'undur, Allah için isteyen ve mel'undur, Allah'ın ismini anarak isteyen boş çeviren. (r.394.8.)

1508- Enes (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Erkeğin suyu kaba ve beyaz, kadının ki ince ve sarıdır. Hangisi rahme önden gelirse evlat ona benzer. (r.368.4.)

**1509- İbni Abbas (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Küçük-
lere merhamet, büyüklere hürmet etmeyen, maruf
ile emir ve münkerden nehy etmeyen bizden de-
ğildir. (r.365.10.)**

1510- İbni Abbas (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Kurban bayramında kurbanı harcanan paradan, Allah'a daha sevgili bir para yoktur. (r, 372.11.)

1511- Malik El Eş'ari (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Esas düşmanın, seni öldürünce seni cennete sokan veya onu öldürdüğünde sana nur kazandıran kimse değildir. Lakin asıl düşmanın, iki yanın arasında ki kendi nefsin, yatağında seninle yatan ailen, sulbünden olan evladındır. İşte bunlar senin düşmanlarının en büyüğüdür. (r.364.9.)

**1512- Ukbe (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Sizden biri
helaline yakın olduğu zaman örtünsün. Vahşi mer-
keplerin çıplaklığı gibi soyunmasın.(r.23.12.cs.1.192)**

1513- Vasile (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Kadir gecesi açık ve mülayim bir gecedir. Sıcak ve soğuk değildir. Onda bulut yoktur. Yağmur ve rüzgâr yoktur. O gecede yıldızlar taşlanmaz. O gecenin sabahının alameti, güneşin şuasız doğmasıdır. (r.368.2.)

1514- Ebu Hureyre (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Hangi söz ki, onda Allah zikri bulunmaz ve bana salatü selam getirilmeden başlanır o bereketten mahrumdur. Ve onun hayrı noksandır. (r.341.4.)

1515- Enes (r.a.) Resulullah (s.a.v.): İstihare eden mahrum kalmaz. İstişare eden pişman olmaz. İktisat eden de darlık çekmez. (r.374.8.)

1516- M. İbni Kaal. (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Bir kavim bir mecliste otururda birisi söylerken diğeri susmazsa Allah (zc.hz.) leri o meclisten bereketi kaldırır. (r.373.9.)

1517- Enes (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Cebrail (a.s) kıyam-ı leyli o kadar tavsiye etti ki, demek ümmetimin hayırlıları pek az uyurlar. (r.374.13.)

1518- Cabir (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Allah bir kula bir nimet verir de, o kul da "Elhamdülillah" derse, nimetin şükrünü eda etmiş olur. Eğer ikinci defa söylerse sevabı tazelenir. Üçüncü defa söylerse Allah onun günahlarını mağfiret eder. (r.372.7.)

1519- İbni Abbas (r.a.) Resulullah (s.a.v.): İbadetten takat getireceğiniz kadar alın. Sizden biri bir ibadeti adet edip te sonra onu bırakmaktan sakınsın. Zira Allah (zc. Hz.) lerine bir adamın bir ibadeti adet edinip de sonra onu bırakması kadar ağır gelen bir şey yoktur. (r.277.2.)

1520- M. İbni Aclan (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Ümmetimin fesadı zamanında benim sünnetimi ayakta tutan kimseye bir şehit sevabı vardır. (r.226.18.)

1521- Enes (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Fakirlik insanlar arasında kusur, kıyamette süstür. (r.226.17.)

1522- Rafig İbni Hudaye (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Medine, Mekke'den efdaldir. (r.233.11.)

1523- Osman ibni Ebu Harp (r.a.): Resulullah (s.a.v.): Bir kimse bir şey söylemek ister de unutursa Bana selatü selam getirsin. Muhakkak ki Bana

selat onun sözüne haleftir. Ve umulur ki ona kendi sözünüde hatırlatabilir. (r.401.9.)

1524- Enes (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Bir müslümana eza eden muhakkak bana eza etmiş, bana eza edende muhakkak Allah'a eza etmiş olur. (r.395.4.)

1525- Enes (r.a.) rivayetinde Rasulullah s.a.v şöyle buyurmuştur: Dünyada zahit olmanın efdali ölümü düşünme ve ibadetin efdali ise tefekkürdür. Ölümden sonrakilerden kim korkarsa kabrini cennet bahçesi yapar. (r.77.8)

1526- Müslim Resulullah (s.a.v.): Bir adam gelse de bakıcıya (falıcıya) bir şey sorsa, inanmasa bile, kendisinin kırk günlük namazı kabul olmaz. (r.396.1.rs.1673)

1527- Ebu Hureyre (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Bir adam bakıcıya veya kâhine gelip "Bildi yahu" derse Resulullah'a geleni inkar etmiş olur. (r.396.2.)

1528- Enes (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Ya Enes bir şey yapacağın da yedi kere Rabbin Allah (zc. Hz.) den istihare (hayır) talep et, ondan sonra gönlüne doğana bak, ne doğarsa hayır ondadır. (r.494.7.)

1529- Ebu Hureyre (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Kim bir çalıntı malı çalıntı olduğunu bile bile satın alırsa hırsıza ortak olur. (cs.3568.)

1530- Muaviye (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Çocuğu olan kimse onunla çocuklaşsın. (cs.3741.)

1531- Huzeyfe (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Bilmeyene yazıklar olsun. Bildiği halde uygulamayana da yazıklar olsun. (cs.3840)

1532- Cabir (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Nasıl yaşarsanız öyle ölürsünüz, nasıl ölürseniz öyle dirilirsiniz. (cs.3753.)

1533- İbrahim el- Harbi Resulullah (s.a.v.): Yakın akrabadan evlenmeyin çocuk cılız olur. (ih.2.108)

1534- Resulullah (s.a.v.): İnsanların en hayırlısı, insanlara faydalı olandır. (mş.409.)

1535- Hz. Aişe (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Kim yarın Allah (zc. Hz.) lerine kendisinden razı olarak mülaki olmak isterse bana çok salat- ü selam getirsin. (r.424.3)

1536- Enes (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Âdem oğlunun hepsi haset edicidir. Lakin insanların bazısında da haset daha şiddetlidir. Hasetçinin hasedi eline ve diline çıkmadıkca kendisine zarar vermez. (r.342.5.)

1537- İbni Ömer (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Allah içkiye, içene de, sunana da, satana da, satın alana da, sıkana ve siktirana da, taşıyana da, kendisine götürülene de ve parasını yiyene de lanet etsin. (r.347.9.)

1538- Ebu Hureyre (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Ya maruf ile emredip münkerden nehyedersiniz veya Allah hayırlılarınızın başına şerhlerinizi musallat eder de, hayırlılarınız bunun üzerine dua ederler ama duaları kabul olunmaz. (r.345.11.)

1539- Ebu Hureyre (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Malayaniyi terk etmesi, kişinin Müslümanlığının güzelliğindedir. (r.449.12.)

1540- Enes (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Allah zc. Hz. İleri-ne şu kulun sesinden güzel ses yoktur ki vaktiyle yaptığı bir günahdan dolayı içi yanmış, günahını her hatırladıkça kalbi korku dolarak teessürle feryad edip Ya Rabbi diyor. (r.384.1.)

1541- İbni Mes'ud (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Biriniz bir işçi tuttuğunda vereceği ücreti bildirsin. (cs.1.247.)

1542- Enes (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Allah'ü Tealâ bir kulu sevdiğinde ona dünya işlerini kapar, ahiret işlerini ise açar. (r.25.3.)

1543- Enes (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Allah bir kavme kıtlık murat ettiğinde, gökten bir melek şöyle nida eder: "Ey mide genişle! Ey göz sakın doyma ve ey bereket ortadan kalk!" (r.28.6.cs.1.239)

1544- İbni Ömer (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Sizden biriniz yürürken yorulup aciz kalırsa adımlarını geniş atsın. Zira bu şekil yürüme yorgunluğu giderir. (r.32.13.)

1545- Muaz (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Peygamberlerin hepsi, Davut oğlu Süleyman (a. s.)dan kırk sene önce cennete girerler. Müslümanların fakirleri de zenginlerinden kırk sene önce cennete girerler. Kulların salihleri de diğerlerinden kırk sene önce cennete girerler. Şehirli ise köy halkından kırk sene önce cennete girerler. Bunun sebebi, şehirlerin, cemaatin ve oradaki zikir halkalarının fazileti ve bela geldiğinde, önce şehirli gelmesidir. (r.191.4.)

1546- İbni Mes'ud (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Gözlerinden Allah korkusundan sinek başı gibi yaş çıkan hiçbir kul yoktur ki, o yaşlar yüzüne aksın da onun yüzüne ebeden ateş dokunsun. (r.386.1.)

1547- Hz. Ali (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Söz yerine getirilmesi gereken bir borçtur. Söz veripte sözünden dönene yazıklar olsun, söz veripte sözünden dönene yazıklar olsun, söz veripte sözünden dönene yazıklar olsun. (cs.2746.)

1548- Hz. Aişe (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Seyrek ziyaret etki sevilesin. (cs.2.2301. mş.435)

1549- Enes (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Ölçüsüz şaka yapan hafife alınır. (cs.2530.)

1550- Ebu Hureyre (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Bir kimse pişman olan kimsenin alışverişini fesh ederse Allah kıyamet günün de o kimsenin suçunu bağışlar. (r.407.12.)

1551- Ebu Hureyre (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Kim av, çoban ve arazi köpeğinden başka bir köpek edinirse kendisinin sevabından her gün iki kırat kesilir. (r.408.2.)

1552- İbni Abbas (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Kim aşure günü İsmitle sürmelenirse ebediyen göz ağrısı çekmez. (r.408.4.)

1553- İbni mes'ud (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Kim bir zalime yardım ederse, Allah o zalimi ona musallat eder. (cs.3578.)

1554- İbni Mes'ud (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Kıyamet ancak kötülerin başına kopar. (cs.3871.)

1555- Nevvas (r.a.) Resulullah (s.a.v.): İyilik güzel huydur. Günah ise kalbinde iz bırakıp insanların bilmesini istemediğin şeydir. (t.4.339.cs- 1737)

1556- Hz. Aişe (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Borç geceleyin kaygı, gündüzleyin zillettir. (cs.2209)

1557- İbni Ömer (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Borç yeryüzünde Allah'ın bir sancağıdır. Allah bir kulunu zelil etmek istediğinde o sancağı o kulunun boynuna diker. (cs.2207)

1558- Ebu Hureyre (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Kıyamet günü günahı en çok olan kimse kendisini ilgilendirmeyen konularda en çok konuşandır. (cs.1804.)

1559- Umeyribni saad (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Bir kimse birisini isminden başka bir şeyle (kötü lakap ile) çağırırsa melaike ona lanet eder. (r.420.6.)

1560- Hz. Aişe (r.a.) Resulullah (s.a.v.): İnsan bedeninden ayrılan şu yedi cüzün gömülmesini emrederlerdi. Saç, tırnak, kan, adet kanı, diş, pıhtı ve çocuk doğduğunda atılması gereken maddeler. (r.549.17.)

1561- Cabir (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Siz kan, saç ve tırnaklarınızı toprağa gömünüz ki, büyücüler onlarla sihir yapmasınlar. (r.22.4.)

1562- İbni Ömer (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Bir haceti unutmaktan korktuklarında, parmak ve yüzüğüne ip bağlardı. (r.525.15.)

1563- Hz. Aişe (r.a.) Resulullah (s.a.v.): yağlandıklarında sol eline döker, önce kaşına sonra gözlerine ve başlarına dökerlerdi. (r.523.9.)

1564- Ebu Hureyre (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Kıyamet yaklaştığı zaman sizden birinin tabaktan hurmanın iyisini seçmesi gibi, ölüm de ümmetimin en hayırlılarını seçer. (r.39.10.)

1565- Hz. Ali (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Sana iki adam hüküm vermen için geldiklerinde ikincisinin sözünü dinlemeden birincinin sözü ile hüküm verme. Bu takdirde nasıl karar vereceğini daha iyi anlarsın. (r.39.11.)

1566- İbni Ömer (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Bir kimse aksırduğunda hamd etmemiş ise ona hatırlatmak için siz "Elhamdülillah" deyiniz. Zira aksırmanın hamd etmesi her derde deva ve böğür ağrılarına da şifadır. (r.55.1.)

1567- Ebu Musa (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Biriniz bir yere girmek istediğin de üç defa izin istesin müsaade edilmezse geri dönsün. (cs.2.1649.)

1568- Ebu Hureyre (r.a.) Resulullah (s.a.v.): İzin üç defa istenir. Birincisi işitmeniz için, ikincisi sağa sola çeki düzen vermeniz için, üçüncüsü ise izin vermeniz veya geri çevirmeniz içindir. (cs. .2.1650.)

1569- Selman (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Bir kimse yemekte, gündüz uyurken veya gecelerken şeytanın kendi yanında (evinde) barınmamasından hoşlanırsa

evine girerken selam versin ve yemeği besmele ile yesin. (r.423.11.)

1570- Velid binti Ömer (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Ey insanlar haya etmiyor musunuz? Yemeyeceğiniz şeyleri topluyor, oturmayaacağınız binalar yapıyor, idrak etmeyeceğiniz emeller güdüyorsunuz. Bundan utanmıyor musunuz? (r.495.6.)

1571- İbni Mes'ud (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Ey Yahudi, insan hepsinden, her ikisinin menisinden de yaratılır. Erkek menisi kalındır. Ondan kemik ve sinir yaratılır. Kadının nutfesi ince nutfedir. Ondan da et ve kan yaratılır. (r.502.7.)

1572- Ebu Said (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Toprak insanın her şeyini yer. Yalnız kuyruk sokumundan hardal tanesi kadar bir yeri çürütmez. İşte ondan meydana gelirsiniz. (r.506.1.)

1573- Resulullah (s.a.v.): Ruhlar bölüklere ayrılan askerler gibidir (Ruhlar aleminde). Birbirleriyle tanışmış olanlar dünyada yek diğerleriyle uyuşurlar, tanışmayanlar da anlaşamazlar sevişemezler. (Buhari- Müslim) (rs.370.)

1574- A. İbni Ömer (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Gaybın anahtarları beştir. Ve bunları Allah'dan başka hiç kimse bilemez. Hiç kimse yarın ne olacağını bilemez, hiç kimse anaların rahimlerinde ne olacağını bilemez, hiç kimse ertesi gün ne kazanacağını bilemez, hiç kimse nerede öleceğini bilemez, hiç kimse yağmurun ne zaman yağacağını bilemez. (b.579.)

1575- Ebu Hureyre (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Nefsim yed-i kudretinde olana yemin ederim ki, siz günah işlemeden Allah sizi giderir, günah işleyecek bir kavim yaratır, onlar da istiğfar ederler de Allah onları af ederdi. (r.457.3.)

1576- İbni Ömer (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Adamın itikadını anlamadan Müslümanlığı hoşunuza gidip karar vermeyin. (r.489.5.)

1577- Ebu Hureyre (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Bir kimşenin iki ailesi olur da, bir tarafa temayülü fazla olursa, kıyamet günü yanı düşük olarak gelir. (r.440.6.)

1578- Ebu Hureyre (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Dul kadınların ve yoksulların ihtiyaçlarını karşılamak için çalışıp çabalayan bir kimse, Allah yolunda cihat eden ya da geceyi namazla, gündüzü oruçla geçiren kimse gibidir, diye buyurdu. (b.1780.)

1579- İbni Mes'ud (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Beni yolcunun (su kabı) gibi yapmayın. Yolcu su kabını su ile doldurur. İhtiyacı olursa onu içer, icap etmezse içmez döker. Beni sözünüzün başında, ortasında ve sonunda anın. (r.467.13.)

1580- İbni Abbas (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Kim ki, eli darda olan borçlusuna, durumu düzelineye kadar süre tanırsa, Allah da ona günahına tevbe edinceye kadar süre tanır. (cs.3605.)

1581- Büreyde (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Eli darda olan borçlusuna belli bir güne kadar süre tanıyana, o gün gelinceye kadar her güne karşılık bir sadaka

sevabı; süre girdikten sonra tanıdığı her gün için de iki sadaka sevabı kadar sevap vardır. (cs.3606)

1582- Enes (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Arabı sevmek iman alameti, buğz ise nifak alametidir. (r.273.4.)

1583- Hz. Ömer (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Arabı şu üç şeyden dolayı sevin. Ben arabım, Kur'an arapçadır, Cennet lisanı da arapça olacaktır. (cs.1712.)

1584- Selman (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Ya Selman, bana buğz etme dininden ayrılırsın. Sordu ki: Ya Resulullah, Sana nasıl buğz edebilirim? buyurdu ki, Araba buğz edersen, bana buğz etmiş olursun. (r.497.7.)

1585- Enes (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Asa taşımak müminin alameti, Peygamberlerin sünnetidir. (r.276.9.)

1586- Ümmü Seleme (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Asa ile yürümek tevazudandır. O kimsenin her bir adımına bir sevap yazılır ve bir derece yükseltilir. (r.26.7.)

1587- İbni Abbas (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Peygamberlerin asaları vardı. Aziz ve Celil olan Allah için ona dayanırlardı. (t.2.9)

1588- Ömer (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Sarıklara müla-zemet edin. Zira böylesi melek simasıdır. Ucunu da arkanıza salın. (r.318.4.)

1589- Rükane (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Takke üzerine sarık sarmak, müşriklerle aramızdaki farktır. Onu saran kimseye, her dolaması için, bir nur ihsan olur. (cs.2766. r.223.15.)

1590- Ebu Hureyre (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Genişlikte taat ve şükürle kendini Allah'a tanıt ki, o da sıkıntı anında yardımına koşmakla seni tanısin. (cs.1785.)

1591- Yahya (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Sonunda helak olacağınızı bilseniz bile doğruluğun peşini bırakmayın. Çünkü gerçek kurtuluş ondadır. Kurtuluş görseniz bile yalandan da sakının, çünkü gerçek helak ondadır. (cs.1756.)

1592- Rabia el- Curasi (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Günah işlememek suretiyle kendinizi yerin şahitliğinden koruyunuz. Çünkü o sizin annenizdir. Kişi orada hayır veya şer hiçbir şey işlemez ki, kıyamet gününde yer onu haber vermesin. (cs.1758.)

1593- Enes (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Canımı elinde tutan Allah'a yemin erderim ki, hiç biriniz beni kendi canından, ana, babasından ve çoluk çocuğundan daha çok sevmedikçe iman etmiş olmaz. (b.15.)

1594- İbni Mes'ud (r.a.) Resulullah (s.a.v.): İnek sütü ile tedavi olun, ümit ederim ki, Allah (z.c.hz.) leri onda şifa bulundurur. Zira inek her ottan yer. (r.249.13.)

1595- Ammar (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Ya Ammar (r.a.) Allah (z.c. hz) nin bir meleği vardır ki, ona bütün mahlukatın söylediğini dinleme kabiliyetini vermiştir. Ben ölünce kıyamete kadar o kabrimde durur ve ümmetimden bir kimse bana ne zaman selat getirirse onu ismi ve baba ismi ile bana bildirir de, der ki: Ya Muhammed (s.a.v.) falan sana şöyle şöyle salat eyledi. Bu-

nun üzerine Rab, bu adama her bir salatına karşılık on salat eder. (r.499.4.)

1596- Resulullah (s.a.v.): Allah haksız yollardan kazanç sağlayan kimsenin kazancını tehlikeli yerlerde olumsuz koşullarda harcatarak elinden alır. (mş.770)

1597- Ukbe b. Amir (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Müslüman, müslümanın kardeşidir. Bir müslüman, kardeşine bir şey satar kusurunu bilip de söylemezse, bu helal olmaz. (r.235.3.)

1598- Ebu Umame (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Sağdaki melek, soldaki melek üzerine emir (amir) dir. Bir sevap işlendiği zaman arkadaşına onu yaz der. Günah işlendiği zaman ise ona "Bırak, yedi saat yazma. Olur da istiğfar eder" der. (r.235.1.)

1599- Ebu Hureyre (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Ağızlarınızı temizleyiniz. Zira ağız içi kirameyn katiplerinin meskenleridir. Dilinizi kalem tükürüğünüzü mürekep edinirler. Onlar için ağızda ki yemek artıklarından daha kötü bir şey yoktur. (r.84.14.)

1600- Ebu Hureyre (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Herkesin kapısında iki melek bulunur. Adam kapıdan çıkınca: Ya alim veya müteallim (talebe) ol üçüncüsü olma derler. (r.379.10.)

1601- Sehl İbni Sad (r.a.) Resulullah (s.a.v.): İnsanlar, tarak dişleri gibi müsavidir. Fazilet farkları, ancak ibadet farkları iledir. Sakın, kendisine verdiği kıymeti sana vermeyenle arkadaş olma. (r.238.4.)

1601- Enes (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Allah'ın evleri olan cami ve benzeri yerleri maddeten ve manen imar edenler Allah'ın has kullarıdır. (cs.1298.) (Burda ki imardan kasıt: 1. Caminin tamir, onarım ve gerekli olan ihtiyaçlarını gidermek. 2. Beş vakit namaza cemaata devam etmektir.)

1602- İbni Ömer (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Gök ehli yerdeki seslerden ancak ezan sesini duyar. (cs.1271.)

1603- Resulullah (s.a.v.): Her insanın dört gözü vardır. Bunlardan ikisi başındadır, bunlarla dünya işlerini görür diğer ikisi de kalbindedir, bunlarla da ahiret işlerini görür. (i.3.100.)

1604- İbni Ömer (r.a.) Resulullah (s.a.v.): İnsan yasaklanan şeylere karşı açgözlüdür. (cs.1235.)

1605- Havle binti Kays (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Âdem oğlu sıcak görse sızlanır, soğuk görse sızlanır. (cs.1236.)

1606- Ebu Hureyre (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Her gün dünyaya iki melek iner ve bunlardan biri Allah'ım infak eden kişiye yenisini ver, diğeri de Allah'ım vermeyenin malını telef et, der. (b.748.)

1607- Ebu Hureyre (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Bir müslümanın diğeri müslüman üzerinde altı hakkı vardır. Karşılaştığında kendisine selam ver, davet ettiğinde davetine icabet et, senden nasihat istediğinde yol göster, aksırıp Elhamdülillah dediğinde Yerhamükellah (Allah sana merhamet etsin) de.

Hastalandığında kendisini ziyaret et, öldüğünde cenazesine katıl. (cs.2.1973- rs.240)

1608- Enes (r.a.) Resulullah (s.a.v.): El sıkışma, müslümanın din kardeşini öpmesi yerine geçer. (cs.2911.)

1609- Cabir (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Bir kimse aşure gününde ailesinin nafakasını geniş tutarsa Allah (zc. Hz.) leri de senenin kalan günlerinde onun nafakasını geniş tutar. (r.446.5.)

1610- Enes (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Arşın taşıyıcılarından bir melekten bahsetmem için bana izin verildi ki, onun ayakları arzın en alt tabakasındadır. Başında ise arş vardır. Kulağının yumaşağı ile omuzu arasında kuş uçuşu ile yedi yüz yıllık mesafe vardır. Bu melek devamlı olarak Subhaneke diye tesbih eder. (r.67.6)

1611- Ebu Hureyre (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Mela-ike dedi ki, Ya Rabbi kulun fenalık yapmak istiyor. Allah buyurdu ki, bekleyin yaparsa bir günah yazın, terk ederse bir sevap yazın zira o, günahı benim için terk etmiştir. (r.332.6.)

1612- Hasan- ı Basri (r.a.) Resulullah (s.a.v.): İki çeşit gülme vardır: Bir gülme vardır ki Allah sever. Bir gülme de vardır ki, Allah ona gazap eder. Allah'ın sevdiği gülme şudur: Kişi görmeyi arzuladığı bir din kardeşiyle ansızın karşılaşır ve sevincinden güler. Allah'ın gazap ettiği gülme ise kişi incitici, kaba ve boş bir sözü hem gülmek, hem de başkalarını güldürmek için söyler. Bu yüzden yetmiş sene

cehennem uçurumundan aşağı yuvarlanır. (cs.2.2556.)

1613- Ebu Hureyre (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Şu beş şey ibadettendir. Az yiyip içmek, mescidlerde oturmak, Kabe'ye bakmak, Kur'anı açıp bakmak, bildiğini yaşayan alimin yüzüne bakmak. (cs.2.2073. r.279.2)

1614- İbni Mes'ud (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Allah'ü Tealâ bir kulu sevdiğinde onu kendisi ile itti-haz eder. (Kulu kendisi ile meşgul eder) Zevce ve çocukları ile meşgul etmez. (r.25.1.)

1615- Ebu Hureyre (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Bir cemaat bir adamın evine girdiğinde onlar evden çıkınca-ya kadar ev sahibi o cemaatın emiri olur. Kendisine itaat de onlara vacip olur. (r.45.5.)

1616- Ebu Hureyre (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Kim aç karnına su içerse kuvvetinin yarısı gider (uzun bir hadis parçası) (r.441.3.)

1617- İbni Amr (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Altı yer vardır ki, mü'min orada bulunduğu sürece Allah onun korumasını üzerine almıştır. Allah yolunda, içinde cemaatla namaz kılınan bir mescitte, bir hastanın yanında, bir cenazede, evinde, desteklediği ve saygı duyduğu adil bir idarecinin huzurunda. (cs.2.2333.)

1618- Ebu Hureyre (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Kıyamet günü insanlar üç bölük halinde haşrolunacaklar. Bir bölük yaya olarak, bir bölük binekli, bir bölük de yüzleri üzerine (yüzüstü) sürünerek haşrolunacaklardır. (t.7.86.)

1619- Hz. Hüseyin (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Kim ki, bir musibete uğrar da bu musibetin üzerinden zaman geçmiş olsa bile onu her hatırladığında “İnna Lillahi ve İna ileyhi raci’un (Şüphesiz biz Allah’a aidiz ve yine ona döneceğiz” derse, Allah onun için musibete uğradığı günde kazandığı sevap gibi sevap yazar. (cs.3573.)

1620- İbni Ömer (r.a.): Resulullah (s.a.v.), Davet edilenin davet sahibinden izin almadan yanında arkadaş götürmesini yasakladı. (cs.3816.)

1621- Kaab (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Kişinin Allah katındaki derecesini öğrenmek istiyorsanız, bulunduğunuz topluluktan kalktığınızda ve öldükten sonra arkasından yapılan övgülere bakınız. (cs.1.207.)

1622- Ebu Hureyre (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Davud (a. s.) şöyle demiştir. Elini dirseğe kadar ejderhanın ağzına sokman, sonradan görmüş bir kimse-den bir şey istemenden daha iyidir. (cs.3.2907.)

1623- Ebu Hureyre (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Siz bugün öyle bir zamandasınız ki, emrolunanın onda birini terk etseniz helak olursunuz. Ama öyle bir zaman gelecektir ki, emrolunanın onda birini yapanlar kurtulacaklardır. (r.136.1.Tirmizi Fiten:79; C.Sağir.2.1405)

1624- Mekhul (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Her hangi bir ağaç ki, bir kavme gölge etti, gölgesinden ve meyvesinden faydalanılmış olsa bile sahibi onda muhayyerdir. İster keser ister bırakır. (r.179.3.)

1625- İbni Mes’ud (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Kıyamet gününde şu beş şeyden hesap vermedikçe Âdem öğ-

lunun ayakları Rabbinin huzurundan ayrılmaz: Ömrünü nerede ifa etti, gençliğini nasıl geçirdi, malını nasıl kazandı. Malını nereye harcadı. İlimi ile nasıl amel etti. (r.472.8.)

1626- Atiye b. Urve es Sadi (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Bir kul günaha düşmekten korkarak, günah olmayan şeylerden sakınmadıkca muttakiler derecesine ulaşamaz. (rs.1.1598.)

1627- Cabir (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Kendisinden özür dilendiği halde bunu kabul etmeyen Kevser havuzunun başına varamaz. (cs.1703.)

1628- Hz. Ali (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Tedbir hayatın yarısı, sevgi aklın yarısı, gam ve keder ihtiyarlığın yarısı, çoluk çocuğun azlığı da iki kolaylıktan birisidir. (cs.1826.)

1629- Ebu Zer (r.a.) Resulullah (s.a.v.): İncir yiyin, eğer cennetten bir meyvenin indiğini söylemeye dilim varsa idi onun incir olduğunu söyledim. Şüphesiz o basuru giderir, idrarda zorlamaya karşı faydalıdır. (cs.3039.)

1630- Enes b. Malik (r.a.) der ki, Bıyıkların kısaltılması, tırnakların kesilmesi, koltuk altlarının alınması ve etek tıraşının yapılması hususunda (en fazla) kırk gecelik bir süre tayin edildi. Bu sürenin aşılması emredildi. (cf.5.5908)

1631- İbni Abbas (r.a.) der ki; Cabir b. Abdillah, Peygamber (s.a.v.): Taif'ten getirmiş olduğu bir ayvayı uzattı. Resulullah (s.a.v.): şöyle buyurdu: Bu göğüsteki gam ve kederi giderir, yüreği parlatır. (cf.5563.)

1632- Müslim'in rivayet ettiği hadîşi şerifte, Resulullah (s.a.v.): Cihat etmeden ve içinden cihat etmeyi geçirmeden ölen bir kimse bir tür münafik olarak ölmüş olur. (rs.1344- r. b.1.336.)

1633- Resulullah (s.a.v.): Yiyeceklerinize bütün tadı veren baş katığınız tuz'dur, buyuruyor. (mş.443.)

1634- Resulullah (s.a.v.): Kalp, rüzgârın yeryüzünde sağa sola uçurduğu bir tüye benzer, her an değişebilen bir yapıya sahiptir. (mş.755.)

1635- Cafer. b. Muhammed. (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Allah (c.c.) bir kaderin hükmünü infaz etmek isteyince, akılları başlardan alır. Hüküm yerini bulunca, akıllar geri verilir. Ve o zaman kendilerine nedamet gelir. (r.86.8.cs.1.237)

1636- Amr ibni M. Kerip (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Çocuğun küçüklüğünde yaramaz oluşu, büyüklüğünde aklının ziyadeliğidir. (r.315.6.)

1637- Ebu Umame (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Kişi dostunun dini üzerinedir, o halde sizden biriniz kiminle dostluk ettiğini iyi düşünsün. (cs- 2292.)

1638- Enes (r.a.) Resulullah (s.a.v.): İyi arkadaşın misali akdar misalidir. İyi koku vermese de havasından sana da isabet eder. Kötü arkadaş da demirci misalidir, ateşi elbiseni yakmasa da kötü kokusu bulaşır. (r.390.8.)

1639- Resulullah (s.a.v.): İki günü bir olan aldanmış, bu günü dünden kötü olan ise lanetlenmiştir. (i.4.603.)

1640- Hz. Ömer (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Siz Allah'a hakkıyla tevekkül etseydiniz kuşlar gibi rızıklanırdınız. Onlar aç giderler tok dönerler. (r.357.1.)

1641- İbni Mes'ud (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Gözün görmez hale gelmesi günahlara kefarettir. Kulağın işitmez hale gelmesi günahlara kefarettir. Bedenden eksilen diğer şeylerde bunun gibidir. Ölçülerine göre günahlara kefarete olurlar. (cs.2224.)

1642- Hz. Ömer (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Aziz ve Celil olan Allah nutfeden bir insan yaratmak murat ettiğinde rahimler meleği şöyle sorar: Ya Rabbi bu said midir? Şaki midir? Erkek midir? Dişi midir? Ey Rabbim kırmızı mı yoksa siyah mıdır? Allah Tealâ emrini bildirir sonra o insanın iki gözü arasına (alınına) karşılaşıacağı iyilik ve kötülük, hatta göreceği meşakkata kadar hepsi yazılır. (r.27.6.)

1643- Cabir (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Şeytanlar sizin elbiselerinizden istifade ederler. Sizden biri elbisesini çıkarınca tekrar giyinceye kadar dürüp katlasın. Zira şeytan besmele ile dürülmüş elbiseyi açamaz. (r.216.13.)

1644- Ebu Hureyre (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Kim bana itaat ederse Allah'a itaat etmiş olur. Kim bana isyan ederse Allah'a isyan etmiş olur. Kim de Müslüman bir idareciye itaat ederse bana itaat etmiş olur. Kim de Müslüman bir idareciye isyan ederse, bana isyan etmiş olur. (m.1218)

1645- Enes (r.a.) Resulullah (s.a.v.): İnsanın elbisesini çıkarırken besmele çekmesi, cinlerin gözü ile Âdemoğlunun avreti arasında perde olur. (r.297.9.)

1646- Hz. Aişe (r.a) şöyle demiştir: Cehennemi hatırlayıp ağladım. Resul-i Ekrem (s.a.v) seni ağlatan nedir? Buyurdu. Siz Peygamberler kıyamet günü ailenizi hatırlar mısınız? Üç yerde kimse kimseyi hatırlamaz: mizanda sevabının ağır mı hafif mi geldiğini öğreninceye kadar, amel defterinin verilmesi anında solundan mı sağından mı yoksa arka tarafından mı verildiğini öğrenene kadar, sıratı (köprü cehennemin üzerine kurulan), sıratı geçip kurtuluncaya kadar, kimse kimseyi hatırlamaz. (t.7.160)

1647- Ebu Hureyre (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Size, şu ümmetten kazanç talebinde en sür'atli ve ganimette payı büyük olan kimseyi haber vereyim mi? O öyle bir kimsedir ki, evinde abdest alır ve abdestini de güzelce alır. Sonra mescide gider, orada sabah namazını kılar, sonra duha (veya işrak) namazına kadar orada kalır. İşte bu, kazanç talebinde en sür'atli ve ganimetten de en büyük paya nail olan kimsedir. (r.165.5.)

1648- Resulullah (s.a.v.): Kim Benim sünnetimi (ona uymayarak) zayi ederse, şefaati ona haram olur! (r. b. tef. er. ya.4.111.)

1649- Vasile b. el- Eska (r.a.) Resulullah (s.a.v.) şöyle buyurdu: Gençlerinizin en hayırlıları, ihtiyarlarınıza benzemeye çalışanlardır. İhtiyarların en kötüsü ise, gençlerinize benzemeye çalışanlardır. (mz.18.17956.)

1650- Hüseyin b. Ali (r.a.) den Resulullah (s.a.v.): İyilik yapmak suretiyle fakirlerin yanında bir yatı-

rımınız bulunsun. Çünkü Kıyamet günü zenginlik sırası onlarındır. (cs.60.)

1651- Abdullah Bin Busr (r.a.): Kim güne hayırla başlayıp hayırla bitirirse Allah meleklerine: "Bunlar arasında yaptığı günahları yazmayınız" buyurur. (mz.17.021)

1652- Enes (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Kendisinde şu üç haslet olmayanın" Emri bil maruf ve nehyi anil münker" yapması doğru değildir: Emrettiği ve nehyettiği şeyi kendisinin tatbiki, emrettiği ve nehyettiği şey hususunda alim olması, nehyettiği hususta adaletli olması. (r.491.7.)

1653- A. Bin Avf (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Yarın yaparım ertesi gün yaparım gibi düşünceler şeytanın prensibidir. Onu müminlerin kalbine atar. (cs.2.1829.)

1654- Enes (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Din kardeşine, zulme uğradığında da, zulmünde de yardım et. Denildi ki: Mazluma yardım ederiz. Zalime nasıl yardım edeceğiz? Zulmünden men edersin, bu ona yardımdır. (r.84.7- rs.239)

1655- Ebu Hureyre (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Haramlardan sakın ki, insanların en abidi olasın, Allah'ın taksimine razı ol ki, halkın en zengini olasın, komşuna iyilik yap ki, (kâmil) mü'min olasın. Nefsin için sevdiğini insanlar için de sev ki (halis) Müslüman olasın. Bir de sakın çok gülme. Zira fazla gülme kalbi öldürür. (r.13.7.)

1656- İbni Ömer (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Kıyamet alemleri bir tek ipe dizilmiş boncuklar gibidir. İp kopmuştur. Bunlar birbirini takip edeceklerdir. (cs.1644)

1657- Vail ibni Hucun (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Beni andığınız da diğer peygamberlere de selat- ü Selam getirin. Zira onlar da Benim baas olduğum gibi baas olunmuşlardır. (r.307.14.)

1658- Enes (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Bir evde çöp olursa, o evde bereket kaldırılır. (r.250.5.)

1659- Enes (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Bir kimse ümmetime hıyanet ederse, Allah'ın, meleklerin ve bütün insanların laneti onun üzerine olsun. Dediler ki: Ya Resulullah hıyanet nedir? Buyurdu ki, insanlara bid'at icat etmek ve onunla amel etmektir. (r.431.10.)

1660- Ebu Hureyre (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Allah'u Tealâ her hangi bir peygamber göndermişse o muhakkak koyun gütmüştür, buyurmuştur. Bunun üzerine sende mi ya Resulullah dediler. Evet bende, Mekte'lilerin koyunlarını Kararit denilen yerde güderdim dedi. (r. s.2.602.)

1661- Ebu Said (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Hz. Musa ehli için koyun gütmekte iken peygamber oldu. Ben de ehlim için Ciyad'da koyun güderken peygamber oldum. (r.245.1.)

1662- Enes (r.a.) Bedevilerden biri Resul-i Ekrem'e (s.a.v.): Kıyamet ne zaman kopacaktır diye sordu. Kıyamet için ne hazırladın buyurdu, Allah ve Peygamber sevgisini hazırladım dedi. Öyle ise sevdiğin ile berabersin buyurdular. (rs.1.368.)

1663- Buhz bin Hakim (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Açık-tan günah işleyenleri anlatmaktan niçin çekiniyorsu-

nuz. İnsanlar onları ne zaman tanıyacak. Onların vasıflarını anlatın ki, insanlar onlardan sakınsınlar. (cc.1.62.)

1664- Ebu Zer (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Allah (c.c.) Benim için, ümmetimin hata ile, unutarak ve zor karşısında işlemiş olduğu günahları bağışlamıştır. (cs.1.980.)

1665- İbni Ömer (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Her hangi bir kişi din kardeşine kâfir derse bu onlardan birisine döner. Eğer dediği gibiyse mesele yok. Aksi halde kendisine döner. (cs.2.1599.)

1666- Ebu'l- Yüsr (r.a.) Resulullah (s.a.v.): İyilik insanlar arasında kesintiye uğrayabilir. Fakat bunu yaparla Allah arasında kesilmez. (cs.3.2748. r.226.6)

1667- Muhammed bin El- Münkedir (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Şüphesiz ben sizin günah işlemenizden daha çok nimetlere şükretmemenizden korkuyorum. Dikkat edin! Şükredilmeyen nimetler öldürücü ve yok edicidir. (cs.3.3194)

1668- Vasile b. Eska (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Allah'ın azabından korkmakla, rahmetini ümit etme duygusu kimde bir arada bulunursa, o kimseye cehennem kokusu koklatmamaya; kimde beraber bulunmazlarsa ona da cennet kokusunu koklatmamaya yemin etmiştir. (cs.1.785)

1669- Cabir (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Sirke ne güzel katıktır. (r.452.7.)

1670- Cabir (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Allah zc. hz. leri sirke yiyene iki melek memur eder. Yiyinceye kadar ona istiğfar ederler. (r.95.4.rs.738)

1671- İbni Ömer (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Allah (zc. Hz.) leri salih bir Müslüman sebebiyle yüz komşudan belayı def eder. (r.90.11.)

1672- Ebu Garre el Huzeli (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Allah, bir kulun ruhunu bir yerde kabzetmek murat ettiğinde, o kimse için o yerde bir ihtiyaç halk eder. (r.28.12.)

1673- Enes (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Kişinin başına demirden iğnenin batırılması, nikâh düşen bir kadına dokunmasından daha iyidir. (cs.3201.)

1674- Enes (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Allah'ın kula en merhametli olduğu an kabrine konulduğu andır. (cs.1250.)

1675- İbni Abbas (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Her şeyin bir şerefi vardır. Oturuşların en şerefli ise kıbleye yönelerek oturmaktır. (cs.1350.)

1676- İbni Abbas (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Not tutarak sağ elinle hafızana yardım et. (cs.561.)

1677- İbni Sad (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Ağır duyana söz işittirmek sadakadır. (cs.595.)

1678- Buhari (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Dünyalıktan yükselttiği ve yücelttiği her şeyi düşürmek Allah'ü Tealânın kati bir hükmüdür. (i.3.464.)

1679- Enes (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Bir kimseye din kardeşi ikram ederse ikramını kabul etsin. Zira o Allah'ın ikramıdır. Allah'ın ikramını da red etmeyin. (r.408.10.)

1680- Ebu Hureyre (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Kahkaha şeytandan, tebessüm Allah'dandır. (cs.2955.)

1681- Ebu Hureyre (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Size yaratıkların en şerlisini bildireyim mi? Ashab "buyur Ya Resulullah" dediler: Resulullah (s.a.v.): "Allah adına kendisinden bir şey istenip de vermeyen kişidir", buyurdu. (t.1.286.)

1682- Buhari Resulullah (s.a.v.): İnsanlar iki şeyin kıymetini bilmiyorlar da aldaniyorlar. Nedir Ya Resulullah (s.a.v.)? Birisi sağlık birisi boş vakittir. (b.1976.)

1683- İbni Abbas (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Kışın gittiğine melekler ferahlanırlar, müslüman fakirler şiddetten kurtuldular diyerek. (r.108.11.)

1684- Ebu Said el Hudri (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Kişi insanları güldürmek için bir mahsur yokmuş gibi görülen öyle bir söz söyler ki; bu söz sebebiyle gökten daha yüksek bir mesafeden aşağı düşer. (cs.1140)

1685- Ebu Hureyre (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Allah (z.c. Hz.) leri buyurur: "Kulum bir iyilik yapmayı kastedip yapmadığında, bir sevap yazarım, yaparsa on sevaptan yediyüz sevaba kadar yazarım. Bir kötülüğü kastedene, onu yapmadıkça bir şey yazmam. Yaparsa bir seyyie yazarım." (r.327.10)

1686- Münteci (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Allah (z.c. Hz.) leri şöyle buyurur: Günah yapıp da onu affımın yanında büyük görene gazaplandığım gibi hiç kimseye gazaplanmam. (r.513.11)

1687- İbni Abbas (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Benim bu zamanımda Zühd, altın ve gümüşten kaçmaktır. Fakat insanlar üzerine öyle bir zaman gelir ki, altın ve gümüşü terketmekteki zühdden, insanlardan kaçmak zühdü, kendileri için daha hayırlı olur. (r.212.2.)

1688- Resulullah (s.a.v.): İç yüzünü araştırırsan küsüp terk edersin insanlara mesafeli yaklaş. (mş.32.)

1689- Resulullah (s.a.v.): Toprak, çocukların baharı sevinç ortamıdır. Bırakın onunla oynasınlar. (mş.344.)

1690- Resulullah (s.a.v.) buyurur: Değerli insanın değerini, ancak değerli olanlar bilir. (mş.219.)

1691- Hz. Aişe (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Allah'ın kullarından en sevmediği kişi, giyinişi amelinden daha hayırlı olan bir kimsedir ki, onun elbiseleri Peygamberlerin elbiseleri gibi, amelleri ise cebbarların ameli gibidir. (r.8.4.)

1692- İbni Mes'ud (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Kalpler kendisine ihsan edene muhabbet, fenalık yapana ise, nefret edecek cibilliyette yaratılmıştır. (r.270.12.)

1693- Hz. Ali (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Kendisinde suret, köpek ve cünüp olan eve melek girmez. (r.470.9.rs.1688)

1694- Ebu Hureyre (r.a.), Hz. Peygamber (s.a.v.): şunu nakletmiştir: Yolculuk azaptan bir parçadır; sizden birinin yemesine, içmesine ve uyumasına engel olur. Kişi ihtiyacını görünce ailesine dönmekte acele etsin. (b.895.)

1695- Cabir (r.a.) Şöyle dedi: Hz. Peygamber (s.a.v.), Yolculuktan dönen kişinin gece vakti ailesinin yanına gelmesini yasakladı. (b.893.)

1696- Mirdas (r.a) Resulullah (s.a.v.): Salihler birer birer öürler. Geriye arpanın, hurmanın hışııı gibi olanlar kalır ki, Allah (zc. Hz. İeri) bunlara kıymet vermez. (r.509.6.)

1697- Zeyd ibni Nafi (r.a.) Resulullah (s.a.v.) Bir kimse koku sürünürken besmele ile yağlanmazsa altmış şeytanı da beraber yağlamış olur. (r.399.14.)

1698- İbni Abbas (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Şüphesiz Allah Âdemoğlu hakkında zinadan payına düşeni yazmıştır. Kaçınılmaz olarak bunu yapacaktır. Gözün zinası bakmaktır. Dilin zinası konuşmaktır. Nefis temenni ve arzu eder, cinsel organ ise bütün bunları ya doğrular yahut yalanlar. (b.1950. r. b.8.340.)

1699- Ebu Hureyre (r.a.), Resulullah (s.a.v.): Sizin en hayırlınız borcunu en güzel şekilde ödeyeninizdir, buyurdu. (t.4.50)

1700- Hz. Aişe (r.a.nha) Resulullah (s.a.v.): insanlar yalın ayak, çıplak ve sünnetsiz olarak haşrolunacaklardır dediğini duyunca dedim ki: Ya Resulullah! Erkekler ve kadınlar bir arada olunca birbirlerine bakarlar? İşleri o kadar şiddetli, korkunç olacak ki birbirleriyle ilgilenemeyecekler. (t.7.92.)

1701- Said b. Müseyyeb (r.a.) Resulullah (s.a.v.): İnsanlar bir şeyi layık olduğundan fazla yüceltirlerse Allah onu mutlaka alçaltır. (cs.1225)

1702- Ebu Hureyre (r.a.) rivayete göre Resulullah (s.a.v.): Akıllı kimseden nasihat isteyin ki; doğru yolu bulasınız. Onu dinlememezlik etmeyin ki; pişman olmayasınız. (cs.558)

1703- Ebu Hureyre (r.a.) Resulullah (s.a.v.): İş ehil olmayana verildiğinde, kıyameti bekle. (cs.1.498.)

1704- Hz. Aişe (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Soğuk su ile taharet yapınız. Çünkü bu basur illeti için şifadır. (cs.1.580.)

1705- Enes (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Her hangi bir genç yaşından dolayı bir ihtiyara hürmet ederse Cenabı-ı Hak da ihtiyarlığında ona hizmet edecek kimseler halk eder. (rs.1.358.)

1706- Ebu Musa (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Şahitlik yapmaya çağrıldığında bilgisini söylemeyen kimse yalancı şahitlik yapmış kimse gibi olur. (cs.3743.)

1707- Rasulullah (sav): Yalancı şahit, kıyamet günü, pislik yalayan köpek gibi, diliyle ateş yalıyor olarak diriltilir. (M.Şihab.1005)

1708- Ebu Ruhem (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Sizden biri seferden döndüğünde ehline bir hediyeye gel-sin. Hiç bir şey bulamaz ise, mendiline bir taş veya bir tutam odun koysun. Bu onların hoşlarına gider. (r.48.3.)

1709- Katade (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Bir âde-moğluna isabet eden ağaç sıyrıntısı, ayak kayması veya damar sıyrıntısı ancak bir günah sebebi ile-dir.

Allah'ın affettiği ise daha çoktur. (yani musibetler günahsız olmaz) (m z.4.3755. r.489.3)

1710- Abdullah oğlu Cabir (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Kim müezzin ezan okurken: "Allahım. Ey bu mükemmel davetin sahibi ve faydalı namazın Rabbi. Hz. Muhammet (s.a.v.) e rahmet et. Benden bir daha gücenmeyeceğin şekilde razı ol" derse Allah (c.c.) duasını kabul eder. (t.1.281)

1711- Ebu Hureyre (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Yanında Allah'a isyan sayılan bir iş yapıp bunu çirkin gören kişi orada bulunmayan gibidir. Kim de orada bulunmadığı halde hoşnutluk gösterirse orada bulunmuş gibidir. (cs.3628.)

1712- Abdullah b. Mes'ud (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Vücuda giren şeyden değil de vücuttan çıkan şeyden dolayı abdest bozular. Oruçta vücuttan çıkan değil de ona giren şeyden dolayı bozular. (cf.1.885.)

1713- Resulullah (s.a.v.): İnsanlar işledikleri günahlara mazeret uydurmadıkca helak olmazlar. (mş.664.)

1714- Resulullah (s.a.v.): Allah yolunda çalışıp çablayan kulluk yapanın ışıltılı, parlak coşkulu bir dönemi olduğu gibi bu parlamışın söndüğü normalleştiği dönemde olur. (mş.185.)

1715- İbni Abbas (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Ümmetim ahir zamanda şarabın ismini değiştirerek içer. (r.117.6.)

1716- Abdullah ibn Amr İbnu'l- As (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Şehidin, borç hariç bütün günahları bağışlanır. (m.1250.)

1717- Resulullah (s.a.v.): Bir oturmadaki konuşulanlar, emanet olarak korunmalıdır. (mş.944.)

1718- İbni Abbas (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Kırsal kesimde yaşayan kaba olur, av peşinde koşan gafil olur. Hükümdarların kapısına gelen fitneye maruz kalır. (cs.3612.)

1719- Osman (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Âdem oğlunun barınacak bir yeri, avretini örtecek bir elbisesi biraz ekmekle suyu oldumu artık bir şey demeye hak sahibi değildir. (r.364.3.)

1720- Enes İbn Malik (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Secdeye vardığınızda vücudunuzu serbest bırakın; ne iyice yayılın ne de büzülün. Hiç biriniz secdede iken yırtıcı hayvanların yatışı gibi dirseklerini yere yapıştırmayın! (b.479.)

1721- İbni Ömer (r.a.) Rivayetle Resulullah (s.a.v.): Hepiniz çobansınız ve hepiniz güttüklerinizden sorumlusunuz. Adam çoluk çocuğu arasında çoban sayılır. O bu güttüklerinden sorumludur. Kadın kocasının evinde çobandır. O da güttüklerinden sorumludur. Hizmetçi efendisinin malının çobanıdır. O da güttüğünden sorumludur. Kişi babasının malı üzerinde çobandır. O da güttüğünden sorumludur. Kısaca hepiniz çobansınız ve hepiniz güttüklerinizden sorumlusunuz. (cs.3028.)

1722- Esmâ (r.a.) rivayetle: Bir kadın Ya Resulullah (s.a.v.) kızım kızamağa yakalandığından saçları döküldü onu evlendirdim. (Dökülen saç yerine) iğreti bir saç takayım mı? diye sordu. Resulullah (s.a.v.) Allah iğreti saç takana ve taktırana lanet etti (rahmetinden uzaklaştırdı) buyurdu. (rs.204.)

1723- Hasan (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Allah Benim hulefama rahmet eylesin. Denildi ki: Senin halifelerin kimlerdir Ya Resulullah? Buyurdu ki, Benim sünnetimi ihya edenler ve onu insanlara öğretenlerdir. (r.291.1.)

1724- İbni Mes'ud (r.a.) der ki: Resulullah (s.a.v.): Namazda omuzlarımızı bir hizaya getirir ve şöyle buyururdu: Safları düzgün tutun, eğri büğrü durmayın ki Kalplerinizde birbirinize karşı eğilmesin. **En bilginleriniz benim arkamda dursunlar. Sonra bilgi seviyesine göre saf bağlayın. (t.4.469.)**

1725- Amr babası Şirrid (r.a.) 'den Resulullah (s.a.v.): Borcunu ödeme imkânı bulan kimsenin bunu zamanında ödememesi, ırzını ve malını mübah kılar, insanlar aleyhinde dedikodu ederler buyurduğunu rivayet etti. (t.4.109.)

1726- Ebu Kebşe (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Size şu üç sözü kaseyle söyleyeyim; Bir kulun malı sadakadan dolayı kat'iyen noksanlaşmaz. Bir kul bir zulme uğrar da o zulme sabrederse Allah Azze ve Celle o sebeple o kulun izzetini arttırır. Bir kul da isteme kapısını açarsa (devamlı olarak başkalarından istekte bulunursa) ona da fakirlik kapısı açılır. (r.18.7.)

1727- Zeyd b. Sabit anlatıyor Resulullah (s.a.v.): Yanına girdiğimde yanında bulunan katibine şöyle dediğini işittim. Kalemî kulağının üzerine koy zira yazan için bu hatırlatmayı kolaylaştırır. (cf.1.289.)

1728- Ebu Hureyre (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Her kim helada önünü veya arkasını kibleye çevirmezse ona bir sevap verilir bir günahı da silinir. (cf.1.452.)

1729- Ebu Musa (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Yüzük ancak küçük parmakla yanındakine takılır. (r.139.1.)

1730- Ebu Hureyre (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Kişi oturduğu yerden kalkıp geri dönerse orası öncelikle onun hakkıdır. (cs.1.435.)

1731- Ebu Hureyre (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Bir kimse din kardeşinin ayıbını onun hoşlanacağı şekilde örterse, Allah (zc. Hz.) leri de kendisini dünya ve ahirette hoşnud eder. (r.423.7.)

1732- İbni Abbas (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Zilzal suresi Kur'anın yarısına denktir. Kâfirun suresi dörtte birine, İhlas suresi de üçte birine denktir. (cs.1.371.)

1733- Ebu Hureyre (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Günah gizli kaldıkça sadece sahibine zarar verir, ortaya çıktığında düzeltilmezse topluma zarar verir. (cs.1.332.)

1734- Ukbe İbni Amir (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Bir kul, masiyetlere devam ettiği halde, dünyadan sevdiği şeyleri Allah'ın ona verdiğini gördüğün zaman, bu muhakkak ki o kimse için Allah'dan bir İstidraç tır. (r.46.10.)

1735- Enes (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Yedi kat gök ve yedi kat yer İhlas suresi üzerine kurulmuştur. (cs.1.589.)

1736- İbni Abbas (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Ölen her müslümanın cenazesinde, hiçbir şeyi Allah'a şerik koşmayan kırk kişi bulunursa, Allah o adam hakkında onları şefaatchi kılar. (r.382.1.)

1737- Resulullah (s.a.v.): Sevgi, kin ve nefret de kişinin nesline etki eder. Onlara da geçer. (mş.99.)

1738- Resulullah (s.a.v.): İnsanın karakteri süt emdiği anneye göre şekillenir. (mş.432.)

1739- Ebu Hureyre (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Aranızda iki şey bırakıyorum onlara sımsıkı sarılırsanız yoldan sapmazsınız. Biri Allah'ın kitabı diğeri de benim sünnettir. Bunlar Kevser havuzuna gelinceye kadar ayrılmazlar. (cs.2058.)

1740- Hz. Osman (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Kim mes-cidde iken, ezan okunur da, sonra haceti olmaksızın çıkarsa ve geri dönmeyi de istemezse, o münafıktır. (r.399.5.)

1741- İbni Abbas (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Bostanda (kavun, karpuz) on hassa vardır: yemek, içmek, koku, meyva, çöğen (temizleyici), mesaneyi yıkamak, karnı yıkamak, bel suyunu fazlalaştırıp cima kuvvetini artırmak, iç illetlerini kesmek ve cildi temizleme. (r.324.4.)

1742- Enes (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Ümmetimin yaşlılarına saygı göstermek, bana saygı göstermekten sayılır. (cs.2.1374.)

1743- Ebu Hureyre (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Hikmet on cüzdür. Dokuzu, halktan kendini çekmekte, biri susmaktadır. (r.203.4.)

1744- Ebu Ubeyd es sadi (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Seni seven kimseye sen de ona olan sevgini bildir. Çünkü bu sevgiyi daha da sağlamlaştırır. (cs.1.26.)

1745- Ebud Derda (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Siz kıyamet gününde kendi isimleriniz ve babalarınızın ismi ile çağrılacaksınız öyle ise kendinize güzel isim koyunuz. (Ebu davud, Edeb:61; Dârimi İstizan:59; C.Sağır.2.1402.)

1746- Ebu Umame (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Siz Allah'ı kullarına sevdiren ki Allah da sizi sevsin. (cs.1947.)

1747- Enes (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Deccalın bir gözü kördür. İki gözü arasında kâfir diye yazılıdır. Bu yazıyı her Müslüman okur. (cs.2186.)

1748- Muaviye (r.a.) Resulullah (s.a.v.): İnsanlar hayır yaparlar, mükafâtları akıllarına göre verilir. (r.238.2.)

1749- Cabir (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Erkeğin güzelliği güzel konuşabilmesidir. (cs.1921.)

1750- İbni Abbas (r.a.) Resulullah (s.a.v.): İlaç kullanmak da kaderdendir. Allah'ın izniyle bazen fayda verir. (cs.2203.)

1751- Huzeyfe (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Üzerinize öyle bir zaman gelecek ki, o vakitte şu üç şeyden daha hayırlı bir şey olmayacak: Helal para, kendisi ile ülfet edilen din kardeşi, amel edilen sünnet. (r.300.13.)

1752- Enes (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Bir kimse bakire bir hanımı dul üzerine nikâhlamışsa onun yanında yedi gün kalır. Dul bir hanımı bakire üzerine nikâhlamışsa onun yanında üç gün kalır. (r.39.16.)

1753- Resulullah (s.a.v.): Kâfir bile olsa misafire ikramda bulununuz. (r. b. e. y.2.167.)

1754- Sehl b. Sa'd (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Küçük görülen günahlardan sakının! Çünkü bu günahların durumu şuna benzer: Bir topluluk bir vadide konaklamışlar. Ekmeklerini pişirmek için her biri birer çalı çırpı getirmiş, böylece yeterli odunu toplamışlar. İşte küçük gibi görülen günahlar da böyledir. Birike birike sahibini helaka götürür. (cs.1586.)

1755- Ebu Hureyre (r.a.) Resulullah (s.a.v.): İmkânı olduğu halde kurban kesmeyen kimse bizim namazgahımıza yaklaşmasın. (cs.3740.)

1756- Ebu Hureyre (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Kim, bilmediği bir davada mücadele ederse (direnirse), bunu bırakıncaya kadar Allah'ın gadabında kalır. (r.415.11.)

1757- Sehl b. Huneyd (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Bir kimse Allah'dan sıdk ile şehitlik isterse, Allah onu şehitler mertebesine ulaştırır. Yatağında da ölse. (r.422.12.rs.1324)

1758- Cerir (r.a.) Resulullah (s.a.v.): İnsanlara merhamet etmeyene, Allah da merhamet etmez, bağışlamayan bağışlanmaz. (cs.3759.rs.229)

1759- Sad b. Zeyd (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Doluman (Dolaman) adlı mantar kudret helvası gibi Allah'ın külfetsiz nimetleri türünden bir rızıktır. Suyu da göz için şifadır. (m.1339.)

1760- Enes (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Kına yakının, zira güzel bir kokusu vardır. Baş dönmesini azaltır. (cf.5.5899.)

1761- Zubeyr (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Kulların sabahladığı her sabah bir münadi şöyle nida eder: Ey insanlar, toprak için doğun, fani olmak için toplayın ve harap olmak için bina edin. (r.383.11)

1762- Ebu'd- Derda (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Kim ki, her gün mü'min erkekler ve kadınlar için yirmi yedi defa Allah'tan bağışlanma dilerse, duaları kabul edilen ve yeryüzü ahalisine kendilerinin yüzü suyu hürmetine rızık verilen kimselerden olur. (cs.3564.)

1763- Enes (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Kıyamet gününde bir kişi mutlaka iki üç kişiye şefaet eder, dediğini rivayet etti. (t.7.107.)

1764- Hüseyin oğlu İmran (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Utanmak hep hayır getirir. (t.5.246.)

1765- İbni Mes'ud (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Müslümanın sövüşmesi Allah'a isyan, vuruşması küfür. (t.5.35.)

1766- İbni Ömer (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Her şey Allah'ın takdiri ile, akıl ve ahmaklık bile. (tc.1.42.)

1767- Ebu Katade (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Bir cemaatta su veren (dağıtan) kimse en son içer, yani içmesi sonraya kalır. (rs.2.174.)

1768- Amr İbni Şuayip (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Muhakkak Allah'ü Tealâ kuluna verdiği nimetin eserini

onun üzerinde görmekten hoşlanır, buyurmuştur. (r. s.806.)

1769- İbni Abbas (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Belayı nimet, bolluğu ve rahatlığı musibet saymayan, imanını kâmileştirmiş mü'min değildir. Dediler ki nasıl Ya Resulullah? Buyurdu ki: Zira beladan sonra bolluk takip eder ve bolluğu da bela ve musibet takip eder. Yine namazın dışındaki zamanında gamlı olmayan, imanını kâmil etmiş mümin değildir. Dediler ki niçin Ya Resulullah? Buyurdu ki: Zira namaz da Rabbe münacaat eder, namazın dışında ise ancak Âdemoğlu ile hasbihal eder. (r.364.2.)

1770- Enes (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Allah bir kulunu sevdiğinde onun sevgisini meleklerin kalbine kor. Bir kuluna da buğz ederse nefretini meleklerin kalbine kor. Sonra sevgisini de, nefretini de insanların kalbine atar. (cs.1.203.)

1771- Ebu Umeyd es Sadi (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Biriniz bir kadınla evlenmek istediğinde, gayesi sadece evlenmek olması şartıyla ona bakmasında bir sakınca yoktur. İsterse evlenmek istediği kimsenin bundan haberi olmasın. (cs.1.330.)

1772- Abdullah b. Büşr (r.a.) Resulullah (s.a.v.): İhtiyaçlarınızı izzet-i nefsinizi koruyarak isteyin. Çünkü işler takdir edildiği şekilde meydana gelir. (cs.1.641.)

1773- Ümmü Seleme (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Nikâhı ilan edin, kız istemeyi gizli tutun. (cs.1.649.)

1774- İbni Abbas (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Bir müslüman bir müslüman kardeşine, bir elbise giydirirse, üze-

rinde ondan bir parça kaldığı sürece, Allah'ın muhafazası altında olur. (cs.2.1610.)

1775- Adiy bin Hatem (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Kişinin hem en uğurlu ve hemde en uğursuz organı iki çenesi arasındaki dilidir. (cs.2.1640.)

1776- İbni Mes'ud (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Kişi değiştirmeye güç yetiremediği bir şey görünce, Allah'a bundan hoşlanmadığını bildirmesi onu kurtarmaya yeter. (cs.2.1693.)

1777- Cabir (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Ben halis tevhid inancı ve hoşgörülü bir dinle gönderildim. Kim benim sünnetimden saparsa benden değildir. (cs.2.1709.)

1778- Enes (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Yedi şey vardır ki, kul ölümünden sonra mezarında iken mü-kafâtı kendisi için yazılmaya devam eder. Bunlar: Bir ilmi öğreten, bir su kanalı açan, bir kuyu kazan, bir hurma ağacı diken, bir cami yapan, bir kitabı miras bırakan, ölümünden sonra Allah'tan kendisi için bağışlanma dileyen bir evlat bırakan. (cs.2.2326.)

1779- Enes (r.a.) Resulullah (s.a.v.): İki şey vardır ki, onları başkalarından esirgemek helal olmaz: Su ve ateş. (cs.2057)

1780- Fadl bin Abbas (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Dünyada insanların gözünde mahcup duruma düşmek, Ahirette rezil rüsvay olmaktan daha iyidir. (cs.3.2822.)

1781- Enes (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Kaylüle yapın. Şeytan kaylüle yapmaz. (Kerahat vaktinin çıkışından

ikindiden az önceye kadar ki vakitte uyunan uyku)
(cs.3.2943.)

1782- İbni Ömer (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Güne başlayan nice kimseler vardır ki, onu tamamlayamadan ölür. Yarını bekleyen nice kimseler de vardır ki, yarına çıkmadan ölür. (cs.3.3051)

1783- Aişe (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Cünüp iken uyumak istediğinde namaz abdesti gibi abdest alırdı. Bu halde iken bir şey yemek veya içmek istediğinde ise ellerini yıkar sonra yer içerlerdi. (cs.3.3094.)

1784- Ebu Hureyre (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Avlanan her hayvan, kesilen her ağaç, onların Allah'a olan tesbihlerinin kesilmesi demektir. (cs.3.3401.)

1785- İbni Ömer (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Ahir zamanda ümmetim içerisinde en az bulunacak şey, helal para ve kendisine güvenilir bir arkadaştır. (cs.787)

1786- Eba Kirsafe (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Allah bir kavme hayır murat ettiğinde onlara misafir hediye eder. Misafir rızkı ile gelir ve rızkı ile gider. Allah Tealâ'da o ev halkına mağfiret eder. (r.28.5.)

1787- Ümeyr b. Sa'd (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Kim bir müslümanı ismiyle değil de çirkin bir lakapla çağırırsa melekler ona lanet eder. (cs.3637.)

1788- İbni Ömer (r.a.) Allah'ın insanlara faydalı olmaları için özellikle nimet verdiği topluluklar vardır. Onlar bu nimetlerden verdikleri sürece Allah o nimeti-

ni onlarda bırakır. Esirgedikleri zaman ise Allah onlardan alır, başkalarına verir. (cs.1315.)

1789- Aişe (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Ahlâkı kötü olan kimse müstesna her şeyin tevbesi vardır. Çünkü o bir günahattan tevbe eder etmez daha kötüsünün içine düşer. (cs.1345.)

1790- Ebud Derda (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Rızık kişiyi ecelinden daha fazla arar. (cs.2294.)

1791- İbni Ömer (r.a.) Resulullah (s.a.v.) şöyle buyurdu: Haklı olduğu halde münakaşayı terkedene kimseye, cennetin kenarlarında bir köşk, şaka yaparken yalan söylemeyen kişiye, Cennet'in ortasında bir köşk, niyeti güzel olan kişiye de, Cennet'in en yüksek yerinde bir köşk verileceğine ben kefilim. (t.1.192)

1792- Ebu Hureyre (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Kişinin misafirini evinin kapısına kadar geçirmesi sünnet olan bir davranıştır. (cs.1369. mş.196)

1793- Ebu Vagid (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Allah zc. hz. lerini buyurdu: Biz malı insana ibadet için ihsan ettik. Namazını kıl, zekâtını versin. Bu Âdemoğlu bir vadiye sahip olunca ister ki, ikincisine de sahip olsun. İkincisine sahip olunca ister ki, üçüncüsüne de sahip olsun. Âdemoğlunun karnını toprak doldurur. Sonra bir kısmına Allah tövbe nasib eyler. (r.88.8.)

1794- Ebu'd- Derda (r.a.) Resulullah (s.a.v.): **Her şeyin bir hakikatı vardır. Kul, başına gelen bir şeyin mutlaka geleceğine, gelmeyen şeyin de gelmesine imkân olmadığını bilmedikçe imanın hakikatine erişemez.** (cs.1346.)

1795- Sefine (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Benden evvelki peygamberlerden, ümmetini deccal ile korkutmayan hiç kimse olmadı. Onun sol gözü şaşlı, sağ gözü ise perdelidir. Ve alnında kâfir diye yazılıdır. Yanında Cennet, Cehennem diye iki vadi olur. Cennet dediği Cehennem, Cehennemi ise Cennettir. Yanında peygamber kıyafetinde iki melek bulunur. Biri sağında biri solundadır. Bu beraberlik insanları imtihan içindir. Ve deccal onlara sorar: “Ben sizin Rabbiniz değil miyim? Diriltiyorum, öldürüyorum”. Meleklerden biri, “yalan söylüyorsun” der. Fakat bu sözü yanındaki melekten başkası duymaz. İkinci melek diğerine “Doğru söylüyorsun” der. İkinci meleğin sözünü ise insanlar işitir. Ve zannederler ki, deccali tasdik etti. Bu da imtihan içindir. Sonra Medine’ye yürür. Giremeyince bu “O’nun (s.a.v.) ülkesidir” der. Sonra Şam’a yürür orada “Akibeti Efik” mevkiinde Allah onu helak eder. (r.140.11)

1796- Enes (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Kıyamet gününde bir münadi nida eder: “Nerede ümmeti Muhammedin (s.a.v.) fukaraları! Kalkın. Size kim Allah (z. c. Hz) uğrunda bir şey verdi, yedirdi ve içirdi, eski veya yeni bir şey giydirdiyse, tutun elinden de götürün Cennete”. Orada hiçbir fakir kimse olmayacak ki, arkadaşını kollamasın. Birisi diyecek ki: bu “beni yedirdi”, öbürü diyecek ki “bu beni içirdi”. Böylece ümmeti Muhammedin (s.a.v.) fakirlerinden küçük büyük bunu yapmayan kalmaz ve böylece cemian Cennete dahil olurlar. (r.142.8)

1797- Hz. Aişe (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Allah'ın hiç sevmediği kişiler düşmanlıklarında çok şedit olanlardır. (şedit: kindar, kinini devam ettiren) (r.8.3.)

1798- Buhari, Resulullah (s.a.v.): Karşılığında ücret aldığınız en haklı iş Allah'ın kitabını öğretmektir. (rb.1.133.)

1799- Buhari Resulullah (s.a.v.): Günahı açıkça yapanlar dışında ümmetimin bütün günahkârları af edilir. (rb. t.4.160. cf.1.307.)

1800- Resulullah (s.a.v.): Allah'ü Tealâ: Ey Âdemoğlu sana haram kıldığım bir hususta dilin seninle çekişirse, sana iki kapak (dudak) verdim onunla dilini kapat. Gözün karşına dikilir haram kıldığım şeylere bakmak için seninle çekişirse, sana iki kapak verdim, onlarla gözünü kapat. (r. b.10.47.)

1801- Resulullah (s.a.v.): Bildiğinden yararlanmaya-na, bilmediklerinin de zararı dokunur. (mş.904.)

1802- Ebul hamsa oğlu Abdullah (r.a) anlatıyor: peygamberlik gelmeden önce Rasulullah (s.a.v)'le alış-veriş yapmıştım, bende alacağı kalmıştı. Onu aynı yere getireceğimi vaad ettim, fakat unuttum. Üç gün sonra hatırlayıp onu götürdüğümde Resul- i Ekrem orada bekliyordu. Bunun üzerine (vaktinde gelmediğimin hata olduğunu işaret ederek) Delikanlı! Beni yordun; üç gündür burada seni bekliyorum dedi. (t.6.13)

1803- Resulullah (s.a.v.): Allah sevgisini insan sevgisinden üstün tutan kimseyi Allah kula muhtaç etmez. (m. ş.789.)

1804- Ebu Hureyre (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Ben Şu iki zayıfın hakkını yemeyi size haram kılıyorum: Yetim ve Kadın. (cs.1455)

1805- Sevban (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Arz günde yetmiş defa nida eder istediğinizi yeyin. Vallahi sizin etlerinizi de derilerinizi de yiyeceğim. (r.95.10.)

1806- İbni Mes'ud (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Kul bir adım dahi atsa, Allah o adımı hangi gaye ile attığını mutlaka soracaktır. (cs.3446.)

1807- A. b. Cerad (r.a.) Resulullah (s.a.v.): KardeŐlerinizi isimleri ile çağırınız. Onları lakapları ile çağırmayınız. (r.22.1.)

1808- Huzeyfe (r.a.) Resulullah (s.a.v.) Şöyle buyurdu: İnsanların arasını açmak için laf getirip götüren cennete giremez. (rs.1539)

1809- İbni Mes'ud (r.a.) Resulullah (s.a.v.) Şöyle buyurdu: Size gerçek yalan ve iftiranın ne olduğunu söyleyeyem mi: İnsanların arasını bozmak için laf taşımaktır! (rs.1541)

1810- İbni Mes'ud (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Allah zc. Hz. İeri Âdemin hamurunu kırk gün kırk gece yoğurdu, aldı ikiye kesti sağ tarafa iyiler, sol tarafa habisler ayrıldı. Sonra tekrar yoğurdu onun içindir ki iyilerden kötü, kötülerden iyi çıkabilir. (r.80.7.)

1811- Hz. Aişe (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Böğürün sancısı böbrekteki damardandır. Bu ayaklandığı zaman bunun ilacı sıcak bal Őerbetidir. (r.97.1.)

1812- Avf b. Malik (r.a.): Rabbim katından bana bir melek geldi de ümmetimin yarısının cennete konulması ile şefaât arasında beni muhayyer kıldı. Ben de şefaâtı seçtim bu şefaât hiçbir şeyi Allah'a şirk koşmadan ölen kimse içindir. (r.102.2.cs- 50)

1813- İbni Münde (r.a.): Resulullah (s.a.v.), Ailelerine uyuyacakları zaman 33 kere Sübhanallah, 33 kere El-hamdülillah, 34 kere de Allahü Ekber demelerini tavsiye ederdi. (r.549.10)

1814- Enes (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Cebrail a.s.'a dedim ki Rabbimi görür müsün? Dedi ki benimle onun arasında nurdan yetmiş bin hicap (perde) vardır. En ednasını görsem yanarım. (r.294.3)

1815- Dirar (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Allah (z. c. Hz.) le-ri buyurur: Bir kimse mahlukatımdan zaif bir kimseye bir iyilikte bulunur da, onun da kendisini mükafâtlandırmaya gücü yetmezse, ona karşılık kendisini mükafâtlandırarak olan bizzat Ben olurum. (r.516.6)

1816- Hz. Aişe (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Bir kimse halk kızdığı halde Allah'ın rızasını isterse Allah ondan razı olur sonra halkı da ondan razı eder. Kim de Allah'ı gadap ettirerek insanların rızasını isterse, Allah ona gadap eder ve halkı da ona hasım kılar. (r.409.10.)

1817- Enes (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Korkak tüccar kazanamaz, cesur tüccarın rızkı bol olur. (cs.1823.)

1818- Ebu Said'in (r.a) rivayetinde; Resulullah (sav): Dürüst ve güvenilir tüccar Peygamberler, sıddıklar ve şehitlerle beraberdirler. (cs.2.1820; Tirmizi Büyü:4; İbni Mace Ticaret:1)

1819- Müseyyep (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Meşverete muhtaç olmayan hiç kimse yoktur. (cs.2238.)

1820- Hz. Ali (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Sineğin bir kanadında dert, bir kanadında da şifa vardır. Bir kaba tek taraflı düşerse öbür kanadın da batırın şifası derdini giderir. (r.325.10. b.1872.)

1821- Resulullah (s.a.v.): Zaman zaman farklı duygu esintileriyle gönüllerinizi dinlendirin. (mş.429.)

1822- Hz. Ali (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Narı içindeki beyaz zarıyla yiyin çünkü o mide duvarının temizleyicisidir. (cf.5.5562.)

1823- Resulullah (s.a.v.): Sonucunu görmeden, herhangi bir kimsenin uygulamaları sizi hayran bırakmasın. (mş.601.)

1824- Abdullah İbni Sercis (r.a.): Rasullullah (s.a.v.): Denizdeki bütün balıklar Âdemoğlu için zebh edilmiştir. (Kesmeden yenilmesi helal olur.) (r.333.11)

1825- Enes (r.a.): Size göre sanki kıldan daha hafif sayılan işleri (günahları) işliyorsunuz. Biz onları Resulullah (s.a.v.) zamanında insanı felakete götüren günahlardan sayardık dedi. (t.5.108, r.s 64.)

1826- Hz. Ali (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Sizden biri, oturup kardeşinden bir mesele sorduğunda, öğrenip anlamak için sorsun. Onu taannüt (İmtihan, meşakkat) için sormasın. (r.58.5.)

1827- Ebu Zer (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Sizden biri ayakta iken öfkelenmişse, hemen otursun ondan gapı giderse ne alâ, aksi takdirde uzansın. (r.55.11.)

1828- Enes (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Kıyamet günü kula ilk sorulacak nimet şudur: Biz sana sıhhat vermedik mi? Ve sana kana kana soğuk su içirmedik mi? (cs.1277.)

1829- Ebu Musa (r.a.) Resulullah (s.a.v.) Allah (z.c. Hz.) İleri Âdem (a.s.)'ı yeryüzünün her tarafından aldırıldığı toprakla yarattı. Zürriyeti de ona göre meydana geldi. Bu sebeble onlardan bazıları siyah, beyaz, esmer, kırmızı, bazıları da bunların arasında, bazıları yumuşak, bazıları sert bazıları ise halis ve temiz oldu (r.278.4.)

1830- Zeyd (r.a.) Resulullah (s.a.v.)'in şöyle buyurduğunu rivayet etti: Şüphesiz her dinin ahlâkı vardır. İslâmın ahlâkı da Hayadır. (t.5.250.)

1831- Resulullah (s.a.v.): Üzüntü yaşlanmanın en temel sebebidir. (m. ş.983)

1832- Zeyd b. Erkam (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Allah (z.c. Hz.) üç yerde sükutu sever. Kuran okunurken, cep hede düşmanla karşılaşınca, cenazede. (r.93.4)

1833- İbni Abbas (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Bir kimse nin malına ve bedenine bir musibet isabet etse ve onu gizlese, insanlara şikayet etmese, onu mağfiret etmek Allah'a hak olur. (r.404.11.)

1834- Hz. Ali (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Kim bir masiyeti (günahı) Allah korkusundan terk ederse Allah onu razı eder. (r.412.9.)

1835- Ebud Derda (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Mel'un iblis şeytanlarına hitap eder ve der ki: Et, kadın ve içkileri

ele alın, zira şer için onlardan daha müessir bir şey bulamadım. (r.111.4)

1836- Ebu Hureyre (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Kıyamet gününde insanların Allah'dan en uzağı kendisinin emrettiği şeye muhalif hareket eden vaizdir. (r.8.1.)

1837- Ebu Hureyre (r.a.) Resulullah (s.a.v.): İslam garip olarak başladı, yine garip hale gelecektir. O gariplere müjdeler olsun. (cs.1.1121)

1838- Ebu Humejd (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Hak sahibinin, konuşmaya hakkı vardır. (cs.1335.)

1839- İbni Amr (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Ümmetimin münafıklarının çoğu okumuşlarıdır. (r.80.2.1- cs.806.)

1840- Amir (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Allah zc. Hz. İleri saçını sakalını siyaha boyayanın kıyamette yüzüne bakmaz. (r.92.6.)

1841- Ebu Hureyre (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Allah (zc. Hz.) İleri istediği kula kıyamet gününün uzunluğunu bir farz namazı vakti kadar duyurur. (r.93.6.)

1842- Yaser b. Ubeyd (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Dini emir ve yasaklara dikkat edildikten sonra zenginliğin bir zararı yoktur. Takva sahibi olanlar için sağlık, zenginlikten daha hayırlıdır. Gönül ferahlığı nimettir. cs.3.3850.

1843- İbni Abbas (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Bu öyle bir gündür ki (Arefe günü) bir kimse kulağına, eline, gözüne ve diline sahip olursa geçmiş günahları af olunur. (r.133.3.)

1844- İbn Amr (r.a.) Resulullah (s.a.v.): İçki bütün kötülüklerin anasıdır. Kim içki içerse Allah onun kırk gün namazını kabul etmez, bir kimse de karnında içki varken ölürse cahiliyet ölümü üzerine imansız gider. (r.205.13.)

1845- İbni Ömer (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Bir kişi senin hakkında bildiği bir kusurla sana dil uzatırsa, sen de onun hakkında bildiğin bir kusurla ona dil uzatma. Böyle yaparsan, bu senin için bir mükafât; onun için de bir vebaldir. (cs.378.)

1846- Resulullah (s.a.v) buyurur: Sizin üzerinizde bedeninizin hakkı vardır, hanımlarınızın hakkı vardır, misafirlerinizin hakkı vardır, çocuklarınızın hakkı vardır, komşularınızın hakkı vardır. O halde, her hak sahibine hakkını vermelisiniz. (ş.ş. 221)

1847- Enes (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Mescitte gülmek, kabirde karanlıktır. (r.220.2.)

1848- Resulullah (s.a.v.): Bir kimse kasiğini tıraş etmez, tırnaklarını kesmez ve bıyığını kısaltmazsa bizden değildir. (r.442.12.)

1849- İbni Ömer (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Bir kimse nin sözü çok olursa hatası çok olur. Hatası çok olanın da yalanı çok olur. Yalanı çok olana da ateş evla olur. (r.441.2.)

1850- İbni Ömer (r.a.) Resulullah (s.a.v.): İyice öğrenmeden ve emir olunanı bilmeden Emri bil maruf ve nehyi anil münker yapmaya kalkma. (r.465.11.)

1851- İbni Mes'ud (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Kıyamet gününde insanlar içerisinde bana en yakın olanı bana en fazla salevat getirendir. (cs.1.1275.)

1852- Talha (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Bir meclisin baş köşesinden aşağısına razı olmak, Allah için tevazudan sayılır. (r.131.4.)

1853- Resulullah (s.a.v.): Her arkadaş gündüzün bir saati kadar bile, birisi ile arkadaşlık etse, arkadaşlığının hesabını verecektir. (r.344.6.)

1854- Bezzar (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Hayır bir işe aracı olan, o hayrı yapan gibi sevap kazanır. (t.1.172.)

1855- İbni Mes'ud (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Biriniz Müslüman kardeşinden ihtiyacı olan bir şey istediğinde onu övmekle söze başlamasın. Çünkü bu onun belini kırar. (cs.402.)

1856- Ebu Said (r.a.) Resulullah (s.a.v) İhtiyaçlarınızı ümmetimin merhametli olanlarından isteyin ki, yerine getirilsin ve umduğunuza eresiniz. Çünkü Allah şöyle buyurur: "Rahmetim kullarımın merhametli olanlarının yanlarındadır." İhtiyaçlarınızı katı kalplilerden istemeyiniz. Zira yerine getiremezsiniz ve umduğunuzu bulamazsınız. Çünkü Allah: "Benim gazabım katı kalblilerin yanındadır" buyuruyor. (cs.637.)

1857- Enes (r.a.): Resulullah (s.a.v.), Helaya girecekleri Zaman "Bismillah Allahümme inni euzü bike minel hubsi vel habais" derlerdi. (531.9.) (Allah'ım dişi ve erkek şeytanlardan sana sığınırım)

1858- Hz. Aişe (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Abdest bozmaktan çıktıklarında "Gufraneke (Bizi mağfiret et)" derlerdi. (r.530.7.)

1859- Hubey isni Salih (r.a.): Resulullah (s.a.v.), Helaya girdiklerinde, ayakkabısını giyer, başlarını örterlerdi. (r.531.12.)

1860- Sad (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Bir kimse babası olmadığını bildiği halde birine babamdır derse ona cennet haram olur. (r.399.2.)

1861- İbni Abbas (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Define bulmada, beşte biri hükümete verilir. (r.328.8.)

1862- Ebu Umame (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Rabbim bana ümmetimden yetmiş bin kişiyi cennete hesapsız ve azapsız sokmayı vaat etti. Her birine de yetmiş bin, ondan sonra da, Rabbmin kabzasından, üç kabza da kendisi azad edecek. (r.460.1.)

1863- Selman (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Çarşıya ilk giren de olma, son çıkan da olma zira şeytan orada yumurtladı civcivledi. (r.479.2.)

1864- Enes (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Yeryüzünde Allah Allah diyen kaldıkça kıyamet kopmaz. (r.476.7.)

1865- Ebu Hureyre (r.a.) Resulullah (s.a.v.): İnsanlar niyetlerine göre diriltilecek ve hesaba çekilecektir. (cs.2.1436.)

1866- Hz. Aişe (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Haya imandandır. İman da cennettir. Şayet haya bir adam olsaydı, salih bir adam olurdu. (r.96.13.)

1867- Sevban (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Adam yaptığı günah karşılığı rızkindan mahrum olabilir. Kaderi ancak dua karşılar, ömrü de ihsandan başka bir şey artırmaz. (r.98.7.)

1868- Ebu Hureyre (r.a.) Resulullah (s.a.v.): İdareci ve ilim sahipleri meclisin üst taraflarına daha layıktır. (cs.2226)

1869- Ebu Hureyre (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Sen başkalarına ver ki, ben de sana vereyim. (cs.2874.)

1870- Enes (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Ne güzel adettir kuşluk uykusu, ne güzel adettir hacamat. (r.453.3.)

1871- A. bin Büreyde (r.a.) Babasından rivayete göre Peygamber (s.a.v.) Ramazan bayramı günü bir şey yemeden namaza çıkmaz, kurban bayramında ise namaz kılıncaya kadar bir şey yemezdi. (t.542.)

1872- Resulullah (s.a.v.): Allah'ı kızdırma pahasına birisini razı etmeyin. (mş.591.)

1873- Enes (r.a.): Bit, pire, çekirge, at, katır, sığır vs. gibi bütün hayvanların ecelleri tesbihlerine bağlıdır. Tesbihleri bitince Allah (z.c. Hz.) onların ruhunu kabzeder. Azrail (a.s.)'ın bu kabzla alakası yoktur. (r.3.2.)

1874- Ebu Hureyre (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Din nasihattir, din nasihattir, din nasihattir. Soruldu: Kimin için Ya Resulallah? Buyurdu ki, Allah için, Kitabı için, Resülü için, umera için ve bütün müslümanlar için. (r.97.11, r.s.183.)

1875- Resulullah (s.a.v.): İlimi yazı ile kaydedin. (mş.534.)

1876- Cabir (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Kanaat, tükenmeyen bir hazinedir, buyurdu. (t.271.)

1877- Ebu Zer (r.a.): Nebiler ve Resuller ne kadardı diye sordum. Hz Peygamber (s.a.v.) de: "Nebilerin sayısı 124.000, Rasullerin sayısı 313 idi" buyurdu. (r.b.2.350)

1878- Sevban (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Diline sahip olana, boş vakitlerini evinde geçirene, hatasına tevbe ederek ağlayana, ne mutlu müjdeler olsun. (t.5.320.)

1879- İmran b. Husayn (r.a.) dedi ki: Ya Resulullah cennetliklerle cehennemlikler belli midirler? Peygamber (s.a.v.): Evet buyurdu. Şu halde iyi amel işlemenin ne manası var? Peygamber (s.a.v.): Herkese işlemesi takdir edilen işi işlemek kolaylaştırılır. (t.1.45.)

1880- Ebu Hureyre (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Yürüyüşte sürat, müminin kıymetini giderir. (r.213.8.)

1881- İbni Abbas (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Sizin Allah'ü Tealâya en sevimli olanınız, yemesi en az ve bedenen en hafif olanınızdır. (r.17.7.)

1882- Enes (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Özür dileyeceğin her işten sakın. (cs.2.1567.)

1883- Ebu Hureyre (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Hakim, hüküm verirken içtihadında isabet ederse, onun için iki ecir vardır. Ve yine hüküm verirken içtihadında hata ederse onun için bir ecir vardır. (r.42.11.)

1884- Ebu Hureyre (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Asıl güçreşçi güçlü kimse rakibini yenen değil, kızgınlık anında nefsini yenendir. (b.5.282.)

1885- İbni Abbas (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Yalan yere yemin nesli keser. (r.241.8.)

1886- İbni Ömer (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Lailahe İllallah diyenin cenaze namazını kılınız. Lailahe İllallah diyenin arkasında ona uyup namaz kılınız. (r.308.3.)

1887- Ebu Hureyre (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Darda olana kolaylık gösterene, Allah'da dünya ve ahirette kolaylık gösterir. (r.447.11.)

1888- Ebu Said (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Sizden her kim kötülük görürse onu eliyle düzeltsin, gücü yetmezse diliyle düzeltsin, buna da gücü yetmezse, kalbiyle buğzetsin. Bu imanın en zayıf derecesidir. (cs.3643.)

1889- Bera (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Memleketler Allahın mülkü, kullar Allah'ın (c.c.) kullarıdır. Öyleyse nerede hayrı bulursan oraya yerleş. (cs.1743)

1890- Ebu Hureyre (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Haklar Kıyamet Günü'nde sahiplerine iade edilecektir. Hatta boynuzlu koyundan boynuzsuz koyunun öcü alınacaktır. (rs.1.202. r.345.10.)

1891- Ebu Hureyre (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Döğüş-tüğünüzde karşıldakinin yüzüne vurmaktan sakının buyurmuştur. (b.1168.)

1892- Ebu Hureyre (r.a.)'den, Resulullah (s.a.v.): Allah'ın 99 ismi, bir hariç yüz ismi vardır. Kim bu isimleri sayarsa cennete girer buyurmuştur. (b.1210.)

1893- İbni Abbas (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Başkalarının kusurlarını anlatmak istediğinde hemen kendi kusurlarını hatırla. (cs.245.)

1894- İbni Habib (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Müslümanlar kardeştir. Kimsenin kimseye bir fazileti yoktur. Ancak takva hali hariç. (r.236.1.)

1895- Muaviye b. Hayde (r.a.) Resulullah (s.a.v.): İnsanları güldürmek için yalan konuşan kimseye yazıklar olsun, yazıklar olsun, yazıklar olsun. (cs.3836.)

1896- Ebu Said (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Doğru, emin bir tacir; Nebiler, sıddıklar ve şehitlerle beraberdir. (r.197.4.)

1897- Hz. Aişe (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Kendisine öfkeli davranıldığı halde yumuşaklık gösteren için Allah'ın sevgisi vacip olur. (cs.3834.)

1898- Hz. Aişe (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Helalin en güzeli kesbinizden (alın terinden) yediğinizdir. Evladınız da kesbinizdendir. (r.115.1.)

1899- İbni Ömer (r.a.) Resulullah (s.a.v.): İki kişi gizli konuşurlarken aralarına girmeyin. (r.60.3.)

1900- İbni Mes'ud (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Ümmetimin ihtilafı zamanında benim sünnetime sımsıkı sarılan kimse avucunda ateş parçası tutan kimse gibidir. (cs.3779.)

1901- Said el Hudri (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Üç kişi sefere çıktıklarında içlerinden birini emir yapsınlar. (r.43.2.)

1902- Ebu Hureyre (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Kabrimin yanında bana salâvat getirenin sesini işitirim. Uzakta bana salâvat getirenin salâvatı ise bana ulaşır. (cs.3677.)

1903- İbni Abbas (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Ulema ile oturmak ibadettir. (r.392.6.)

1904- Ebu Hureyre (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Allah'a hamd ve bana salâvat ile başlanmayan her önemli iş hayırlı sornuç vermez, neticesizdir ve her bereketten mahrumdur. (cs.3004)

1905- Ukbe bin Amir (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Kim ki, Allah kendisine bir nimet verir de, bu nimetin devam etmesini dilerse (isterse), çokca "La havle vela guvvete illa billah" desin. (cs.3607.)

1906- Vudeyn bin Ata (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Kim kibleye saygı gösterirse, Allah da ona değer verir. (cs.3594.)

1907- Buhari'nin rivayet etmiş olduğu bir hadisi şerifte; Resulullah (s.a.v.) Çaldığı küçücük bir yumurta bile olsa, hırsızlık yapana Allah lanet etsin. (rs.579)

1908- Abdullah b. Ömer (r.a.)'den rivayet edildiğine göre bir zat: "Ya Resulullah! Müezzinlerin sevapları bizden daha çok" dedi. Bunun üzerine Resulullah (s.a.v.) "Sende onlar gibi söyle. Bitirdiğinde iste dilediğin verilsin" buyurdu. (t.1.281)

1909- Muaviye (r.a.) Resulullah (s.a.v.)'i şöyle buyururken işittim dedi: "Kıyamet gününde insanların en uzun boylu olanları, müezzinlerdir " (t.1.268)

1910- Buharî'nin rivayetine göre kim bir Müslümanın cenazesinde inanarak ve ümit ederek hem namaz hem de mezara koyma işi bitinceye kadar bulunursa, her biri uhud dağı kadar olan iki kırat mükafât ile, namazı kılıp defnedilmeden dönen de bir kırat mükafât ile döner buyurdu. (t.7.15)

1911- Bera (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Haramdan sakınmada titizlik gösteren kimsenin arkasında namaz kılmak makbuldür. Böyle bir kimseye hediye vermek makbuldür. Onunla beraber oturmak ibadettir. Onunla fikir alışverişinde bulunmak sadakadır. (cs.402)

1912- A. B. Cerad (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Gerçek âma baş gözü görmeyen değil, asıl âma kalb gözü görmeyendir. (cs.3297.)

1913- İbni Ömer (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Susmak hikmettir. Fakat bunu yapanlar azdır. (cs.2.2528.)

1914- Ebu Hureyre (r.a.) şöyle demiştir: Resulullah (s.a.v.)'den iki kap ilim ezberledim. Birincisini yaydım, diğerine gelince şayet bunu yayacak olursam benim şu boğazım kesilir. (b.101.)

1915- Resulullah (s.a.v.) buyurdu ki: İnsanlar uyku-dadırlar. Öldükleri zaman uyanırlar. (r.b.e.y.3.411.4.89.)

1916- Ebu umame (r.a.) Resulullah (s.a.v.): İblis yeryüzüne atıldıktan sonra: Ya Rabbi bana ev ver, dedi. Hamamlar senin evin olsun buyuruldu. Meclis istedi. Çarşılar ve yol ağızları verildi. Yemek istedi. Besmelesiz yenen yemekler senin olsun dendi.

Müezzin istedi. Çalgıcılar müezzinin olsun buyuruldu. Kur'an istedi Şiir verildi. Yazın dövme, hadisin yalan olsun, resulün de bakıcılar, falcılar olsun, öksen, tuzağın da kadınlar olsun buyuruldu. (r.110.10.)

1917- İbni Ömer (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Bu kalpler, kendisine suyun değdiği zaman demirin paslanması gibi, paslanırlar. Denildi ki: Ya Rasulallah onların cilası nedir? Buyurdu: Ölümü çok hatırlama ve Kur'an okumak. (r.134.1.)

1918- Resulullah (s.a.v.): Fakirler olmasa, zenginler helak olurlardı. (r. b. e. y.2.537.)

1919- Ubade (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Ramazan ve Kurban bayramı gecelerini ihya edenlerin kalpleri, kalplerin öldüğü günde ölmez. (r.398.6.)

1920- Ebu Said el- Hudri (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Cenaze hazırlanıp da erkekler onu taşımak için omuzlarına aldıklarında şayet cenaze iyi bir kimse ise: Beni bir an önce götürün der. Şayet iyi bir kimse değilse: Eyvah bana, beni nereye götürüyorsunuz? der. Onun sesini insan dışında her şey duyar. İnsan onun sesini duysaydı bayılırdı. (b.686)

1921- A. bin Avf (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Sahabele-rime dil uzatanların dışında herkese şefaatedebilirim. (cs.2.2447.)

1922- Amr b. Şuayb (r.a.) babasından, o da dedesinden Resulullah (s.a.v.): İki kişi arasında, izinleri olmadan oturulmaz. (c. f.7.7784)

1923- İbni Ömer (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Her ağacın bir meyvesi vardır. Kalbin meyvesi de çocuktur. (cs.1343.)

1924- Ubeydullah b. Ebi Cafer (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Fetva vermede en cesur olanınız, (cehennem) ateşine en cesaretli olanınızdır. (cf.1.287.)

1925- İbni Mes'ud (r.a.) der ki: Resulullah'a (s.a.v) gece sabaha kadar uyuyan bir adamdan söz edilince: O, Şeytanın kulaklarına (veya kulağına) ufak su döktüğü bir adamdır, buyurdu.

Hasan (Basri) Hz: O'nun sidiği ağırdır (Çok uyutur) dedi. (t.2.64)

1926- Cabir b. Abdullah (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Biz yüksek bir yere çıktığımız zaman tekbir getirir, bir vadiye indiğimizde ise tesbih lafzını (subhanallah) söyledik. (b.1302.)

1927- İbni Ömer (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Karşından iki kadın birlikte geldiğinde aralarından geçme. Ya sağdan veya soldan geç. (cs.1.252.)

1928- İbni Abbas (r.a.) şöyle demiştir: Allah'ın en büyük ordusu rüzgâr ile sudur. (r. b. t.1.282)

1929- İbni Malik (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Susamış her ciğer sahibine su vermekte ecir vardır. (r.324.5.)

1930- İbni Ömer (r.a.) Resulullah (s.a.v.): İyiliği yap, ehil olana da olmayana da. Ehline isabet ederse yerini bulur, etmez ise ehli sen olursun. (r.72.12.)

1931- A. İbni Busr (r.a.): Evlere girerken kapının karşısından gelmeyin. Lakin onlara yandan gelin ve izin

isteyin. Size izin verilirse içeri girin, yoksa dönün. (r.464.4.)

1932- Ebu Hureyre (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Allah Tebareke ve Tealâ şöyle buyurur: Ben Salih kullarıma, hiçbir gözün görmediği, hiçbir kulağın işitmediği ve hiçbir insan kalbine gelmedik nimetler hazırladım. (r.327.8.)

1933- Abdullah b. Ömer (r.a.) Resulullah (s.a.v.): El kaza denilen tıraş şeklini nehy etmiştir. El kaza denilen tıraş şekli yalnız perçeminde saç bırakıp başında ondan başka saç bırakmamaktır. (b.1891.)

1934- Hz. Ali (r.a.) rivayet ediyor Resulullah (s.a.v.) buyurur: Allah (zc. Hz.) Kulunun "rabbiğfirli" demesinden hoşlanır ve şöyle buyurur. Kulum benden başka günahları affedici bir kimse olmadığını bildi. (r.511.11)

1935- Enes (r.a.) rivayet ediyor Resulullah (s.a.v.) buyurur: "Kolaylaştırın, zorlaştırmayın teskin edin, nefret ettirmeyin." (r.510.7)

1936- Ebu umame (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Şöyle buyurduğu rivayet edildi: Üç sınıf insanla sadece münafık olanlar alay ederler. Yaşlı Müslüman ile, İlim sahibi ile, Adaletli idareciler ile. (t.159.11.)

1937- Resulullah (s.a.v.): Başkasının dünyası adına kendi ahiretinin kaybına sebep olan kimse kıyamet günü Allah katında insanların en kötülerindedir. (mş.198.)

1938- İbni Mes'ud (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Bir kimse haramdan bir lokma yerse kırk gün namazı kabul olmaz. Ve kırk sabah duası kabul olmaz haramın bitirdiği

et cehenneme daha layıktır ve haramın bir lokması da et bitirir. (r.409.4.)

1939- Ümmü Külsüm (r.a.) Resulullah (s.a.v) Güzel söz taşıyıp veya güzel söyleyip insanların arasını düzelteren kimse, söyledikleri doğru olmasa bile, yalancı değildir buyurmuştur. (rs.1550)

1940- İbni Abbas (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Güneş batığında çocuklarınızı dışarı çıkmaktan alıkoyunuz. Çünkü bu, şeytanların yeryüzüne yayıldığı bir vakittir. (cs.1.422.)

1941- Muhammedin (s.a.v) canı eline olan Allah'a yemin ederim ki, aşırı sevinç dolan ev peşinden gözyaşı ile dolar. Her sevinci de, mutlaka bir üzüntü takip eder. (müsnedi şihab 708)

1942- Muaz (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Allah (z. c. hz.) lerinden hakkıyla korksaydınız beraberimde cahillik olmayan ilme nail olur ve Allah Tealâyı hakkıyla tanısaydınız duanızla dağlar yerinden oynardı. (r.357.7.)

1943- İbni Ömer (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Benim sevdim bir kulun kalbine girerse Aziz ve Celil olan Allah onun cesedini ateşe haram kılar. (r.370.2.)

1944- Ubeydullah el Ensari (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Sizden biriniz can ve malından emin ve hastalıktan salim ve günlük aزیğıda yanında mevcut olduğu halde sabaha çıkarsa bütün dünya kendisine verilmiş demektir. (rs.513.)

1945- Şuhayb (r.a.) Allah (z. c. Hz.) leri buyurur: Hiçbir kul yoktur ki, onun razı olduğu veya olmadığı bir hüküm vereyimde onun için hayırlı olmasın. (r.514.8.)

1946- Ebu Zer (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Bir kötülük işlediğinde peşinden bir iyilik yap ki onu silsin. (cs.1.420.) (İyilikler kötülükleri (günahları) giderir. Hud (s.114.)

1947- Semüre b. Cündep (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Çocuk akikasına karşılık rehindir: Doğumunun yedinci gününde akika kurbanı kesilir, adı konur ve saç tıraş edilir. (saçının ağırlığıınca) gümüş sadaka verilir(r.340.4, cs.2802.)

1948- Enes (r.a.) Resulullah (s.a.v.): "Lailahe İllallah" kulları Allah'ın azabından korur, dünyalarını dinlerine tercih etmedikçe. Şayet dünyalarını dinlerine tercih ederlerde sonra "Lailahe İllallah" derlerse bu tevhid kendilerinden red olunur ve Allahu Tealâ onlara yalan söylediniz buyurur. (r.462.2.)

1949- Ebud Derda (r.a.) rivayetle: Davud Aleyhisselam şöyle demiştir: "Ey kötülükleri eken! Sen ektiğinin dikenli meyvelerini toplayacaksın" (cs.2906.)

1950- Enes (r.a.) Resulullah (s.a.v.) Dilenmek şu üç kişiden başka kimseye yakışmaz: Açlıktan ölecek kadar fakire, Borca boğulmuş kişiye, Diyet vermek zorunda olana. (tc.2.71.)

1951- Ebu Hureyre (r.a.), (Resulullah (s.a.v.): Şu üç göz hariç Kıyamet günü her göz ağlayacaktır. Bu gözler: Allah'ın haram kıldığı şeylere bakmaktan çekinen göz, Allah yolunda uykusuz kalan göz, Allah korku-

sundan bir sinek başı kadar da olsa yaş akıtan göz.
(cs.3016.)

1952- İmran (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Kıyamet günü olduğundan, bir münadi Arşın ortasından şöyle nida eder: Dikkat edin, hulefadan (Müslümanlara hitab) af edici olanlar en güzel mükafâtları almak üzere kalksınlar. Bunun üzerine af edenler kalkarlar. (r.59.1.)

1953- Ebu Bekrete (r.a.) Rivayet ediyor. Resulullah (s.a.v.): Nasıl olursanız öyle idare edilirsiniz. (cs.3043.)

1954- Ebu Zer (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Dikenden üzüm toplanamayacağı gibi kötüler de iyilik yapamazlar. İyilik ve kötülük iki ayrı yoldur. Hangisini tutarsanız sonuna varırsınız. (cs.3044.)

1955- Hz. Aişe (r.a.): Bir yeri ağrıdığıında Hz. Peygamber (s.a.v) İhlas, Felak ve Nas sürelerini okur, üzerine üfler ve eliyle ağrıyan yerini meshederdi. (cs.3106)

1956- Muaz (r.a.) Resulullah (s.a.v.) Allah (z. c. Hz.) i kıyamet gününde şiddetsiz, yüksek bir nida ile şöyle nida eder: "Ey kullarım! Ben ki Benden başka Rabbiniz yok. Ben Erhamürrahiminim. Ahkemul Hakiminim, Esraül Hasibinim (hesapları çabuk görenim) korkmayın, mahzun da olmayın hüccetlerinizi hazırlayın. Cevaplarınızı çabuk verin. Şüphesiz siz mes'ulsünüz ve sorguya çekileceksiniz. Ey Melekler! Kullarımı hesap vermek üzere parmaklarının ucunda saf halinde dizin. (r.95.1.)

1957- Enes (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Siz kimi över, hayırla anarsanız ona cennet vacip olur. Kimi yerer ve kötü diye anarsanız ona da Cehennem vacip olur. Siz, Allah'ın yeryüzündeki Şahitlersiniz. (cs.3517.)

1958- Sehl bin Hüneyf (r.a.) Resulullah (s.a.v.) Kim ki, yanında bir mü'min ezildiği halde ona yardım etmeye gücü yeterken yardım etmezse, Allah onu kıyamet Günü insanların gözü önünde zelil kılacaktır. (cs.3544.)

1959- Hz. Ali (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Cenneti özleyen hayırlara koşar. Cehennemden korkan gayr-i meşru lezzetlerden kaçır. Ölümü bekleyene, lezzetler önemsiz gelir. Dünyaya soğuk bakana musibetler hafif gelir. (cs.3567.)

1960- Beşir el- Gavani (r.a.) Resulullah (s.a.v.): İstanbul muhakkak fethedilecektir. Onu Fetheden kumandan ne güzel kumandandır, onu fetheden askerde ne güzel askerdir. (cs.3207.)

1961- Hanzala (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Cebrail (a. s.) Bana her gelişinde şu iki duayı okumamı emrederdi. Allah'ım beni helal ve temiz bir rızıkla rızıklandır. Salih ve iyi amel işleyen bir kul olarak yaşatıp çalıştır. (Allahümmerzukni tayyiben vesta'milni salihan) (cs.3387. Şif. Dua.126.)

1962- İbni Ömer (r.a.) Resulallah (s.a.v.): Cibril (a. s.) dedi ki: Biz içinde köpek ve suret olan eve girmeyiz. (r.331.4.)

1963- Temim Eddari (r.a.) Resulallah (s.a.v.): Muaneke (kucaklaşmak) geçmiş ümmetlerin selamlaşması ve halis dostluk alameti idi. İlk muanaka yapan da İbrahim (a. s.) dır. (r.328.8.)

1964- Enes (r.a.) Rasulullah (s.a.v) şöyle buyurur: her peygamberin ümmetine yapacağı duaları vardır. Ben

duamı ümmetime şefaath etmek için ahirete bıraktım. (t.7.173)

1965- Ebu Hureyri (r.a) Resulullah (s.a.v.) Sizden biriniz. Müslüman kardeşine silah doğrultmasın. Çünkü o bilmez, belki şeytan silahı elinden çekiverir de, bu yüzden katil olup cehennemün bir çukuruna yuvarlanır. (rs.1787)

1966- M. İbni Ebu Umeyre (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Bir adam anasından doğduğu andan ölene kadar, yüzünün üstünde süründürülerek Allah'a itaat yolunda ihtiyarlasa, kıyamet günü bunu azımsardı ve ecir ve sevabını artırmak için dünyaya geri gönderilmeyi istedi. (r.356.1.)

1967- Ebu Said (r.a.) Resulullah (s.a.v.): İnsanlar ezan okumaktaki fazileti bilselerdi, onu okumak için birbirleriyle kılıç kılıca dövüşürlerdi. (t.1.262)

1968- Katade (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Yerdeki deliklere küçük abdest yapılmasını yasakladı. Katade'ye: "Neden yerdeki deliklere ufak su dökülmesi hoş değil?" dediler. Katade: "Çünkü yerdeki delikler cinlerin meskenleridir deniliyor" dedi. (t.1.202)

1969- Hz.Aişe (r.a.) Resulullah (s.a.v.) Melekler Nurdan, Cinler dumansız ateşten, Âdem de size bildirilen şeyden (topraktan) yaratılmıştır. (rs.1850)

1970- Resulullah (s.a.v.): Kim Benim sünnetimi korursa, Allah Tealâ ona dört haslet bahşeder: İyi kimselerin kalplerinde ona sevgi beslemeleri, Günahkârların kalplerinde ona karşı heybet, rızık bolluğu, güvenirlilik. (r. b. te. er. ya.4.111.)

1971- Ebu Hüreyre (r.a.) rivayet edildiğine göre, Peygamber (s.a.v.): “Erkek olsun, kadın olsun, bir mü’min Allah’a günahsız, tertemiz kavuşuncaya kadar başından, çoluk çocuğundan, bela eksik olmaz” buyurmuştur. (rs.1.49)

1972- Ebu Umame (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Camide alış veriş yapan birini gördüğünüzde “Allah yaptığın ticaretine kar ettirmesin” deyin. Bir yitiğini bulmak için camide yüksek sesle ilan eden kişiyi gördüğünüzde de: Allah sana yitiğini buldurmasın, deyin. (t.1.306.)

1973- Ebu Hureyre (r.a.) Resulullah (s.a.v.) şöyle buyurdu: Allah’da kıskanır. O’nun kıskançlığı, haram kıldığı şeyi kulun yapmasıdır. (rs.1810)

1974- Fadeli b. Ubeyd (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Kimin islamda bir kılı ağarırsa o, kıyamet günü kendisi için bir nur olur. Bu sırada biri; Adamlar, beyaz kılları koparıyor, ya Resulallah! Deyince: İsteyen nurunu koparsın buyurdu. (t.4.336.)

1975- Enes (r.a.) rivayet edildiğine göre, Peygamber (s.a.v.)’den işittim, şöyle buyurdu: Allah’u Tealâ diyor ki: Herhangi bir kulumu gözlerinden mahrum etmek belasına uğrattığımda sabrederse, gözlerinin mükafâtı olarak, onu Cennet’e koyarım. (rs.1.34.)

1976- Ebu Hureyre (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Bir topluma her hangi bir misafir gelir ve ona bir şey verilmezse, misafir yiyeceği kadar kendisi alabilir ve günaha girmez buyurduğunu rivayet etmiştir. (t.5.209.)

1977- Sa’d b. Ebi Vakkas (r.a.) Resulullah (s.a.v.)’in: Dünyada ikiyüzlülük yapanlar, kıyamet günü ateşten

iki yüzleri olduğu halde gelirler buyurduğunu işittim, demiştir. (t.5.507.)

1978- İbni Mes'ud (r.a.) Resulullah (s.a.v.): Dünyaya sövmeyin. Zira mü'min için o güzel binektir. Hayra onun üzerinde erişir. Şerden de onunla kurtulur. (r.473.4.)

1979- İbni Mes'ud (r.a.) Resulullah (s.a.v.) Kıyamet gününde insanlar arasında ilk çözülecek dava, kan davalarıdır. (rs.1849)

1980- Enes İbn Malik (r.a.) Resulullah (s.a.v.) şöyle buyurmuştur: Allah'ım Mekke'ye verdiği bereketin iki katını Medine'ye ver!. (b.933)

1981- Cerir b. Abdullah (r.a.): Bir gece Resulullah (s.a.v.)'ın yanında bulunuyorduk. Dolunay halindeki aya baktıktan sonra şöyle buyurdu: "Şu ayı hiçbir sıkıntı çekmeden gördüğünüz gibi Rabb'inizi de böyle açık seçik göreceksiniz." (rs.1899)

1982- Ebu Said el- Hudri (r.a.) Kıyamet gününde Allah katındaki en kötü insan, karısıyla cinsel ilişkiye girdikten sonra onun sırrını başkalarına söyleyen (anlatan) kimsedir buyurdu (rs.686)

1983- Abdullah b.Ömer (r.a.): Resulullah (s.a.v.), Müşteri kızıştırmayı yasaklamıştır. (m.989)

1984- Sad b. Ebi Vakkas (r.a.); Resulullah (s.a.v.): Kim Medine halkına bir kötülük etmek isterse Allah o kimseyi tuzun suda eridiği gibi eritir buyurdu. (m.889)

1985- Abdullah İbni Abbas (r.a.) rivayet edilmiştir; Resulullah (s.a.v.): Ben yedi kemik; Alın, burun, Eller,

dizler ve ayak uçları üzerine secde etmeye ve namaz esnasında saç ve elbisemi toplamamaya emrolundum. (m.270)

1986 - Zübeyr b.Adi şöyle dedi: Enes b.Malik (r.a.)'e gittik ve Haccac'ın zulmünden şikayet ettik. Enes şöyle dedi: Rabbi'nize kavuşuncaya kadar sabredin. Çünkü her gelen gün, geçmiş günden daha kötü olacaktır. Ben bunu Peygamberimizden (s.a.v) duydum (rs.93)

1987- A. b. Mes'ud (r.a) Peygamber (s.a.v.) Efendimiz: Üç defa; Dini konularda aşırı şekilde inceleyip sık dokuyanlar helak oldular, buyurdu. (rs.146)

1988- Ebu Zer (r.a): Peygamber (s.a.v.) bana: Mü'min kardeşini güler yüzle karşılamak şeklinde bile olsa, hiçbir iyiliği küçümseme, buyurdu (rs.122)

1989- Rasullah (s.a.v.): Hayır yolunda harcadıklarının en faziletlisi, ailenin ve çoluk çocuğuyun ihtiyacı için sarf ettiğin paradır. (Müslim Zekat 39)

1990- Rasullah (s.a.v.): Bağirtlak kuşu yuvası kadar da olsa, Allah için bir mescit yapan kimseye, Allah'da (cc) cennette bir ev yapar. (İbn-i Mâce, Mesâcid, 1)

1991- Rasulullah (s.a.v.): Herhangi bir şeyi güneş gibi apaçık bir şekilde biliyorsan şahitlik yap, yoksa vazgeç. (rbt. 2.108)

1992- Ka'b Bin Malik (r.a.) Rivayete göre Rasullah (s.a.v.) şöyle buyurdu: Mal, mülk ve makam sevdasına kapılmış bir adamın dinine verdiği zarar, bir koyun sürüsünün içine saliverilmiş iki aç kurdun o sürüye verdiği zarardan daha büyüktür. (rs.486)

1993- Ebu Hureyre (r.a.) rivayetinde; Resulullah (sav): İçinizde iyi kimseler idarecileriniz, cömert kimselerde zenginleriniz olduğu ve işlerinizde istişare ile yürütüldüğü takdirde, sizin için toprağın üstü altından daha hayırlıdır. Kötüleriniz idareci, cimrilerinizde zengin olduğu ve işlerinizde kadınlarınıza kaldığı zaman toprağın altı sizin için üstünden daha hayırlıdır. (cs.)

1994- Ümmü Külsûm Ukbe b.Ebû Muayt (r.a) diyor ki: Ben Peygamber (sav)'in şu üç konu dışında, insanların yalan söylemesine izin verdiğini duymadım:

Savaşta düşmanı aldatmak için,

İki kişinin arasını bulmak amacıyla,

Kocanın karısına, karının da kocasına aile düzenini korumak maksadıyla söylediği yalan. (rs.251)

1995- Dahhak'ın (r.a.) rivayetinde; Resulullah (sav): İnsanların en zahidi; Kabri ve çürümeyi unutmayan, dünya ziyetinden en kıymetlisini terk eden, ebedi olanı fani ve geçici olana tercih eden, yarını ömründen saymayan ve kendini ölmüş kabul edendir.(cs.1.549)

1996- Ebu Hureyre'nin (r.a) Rasulullah'ın (sav) şöyle buyurduğunu söyledi: Saçı başı dağınık, eli yüzü top-
rak içinde, kapılardan kovulan öyle insanlar vardır ki, bu şöyle olacak diye yemin etseler, Allah onları yeminlerinde yalancı çıkarmaz. (rs.259)

1997- Atik oğlu Cabir'in (r.a.) rivayetinde: Resulullah (sav): Her kim yalan yere yemin ile bir müslümanın malını alırsa Allah ona cenneti haram kılar, cehennemi

gerekli kılar. Ya Resulallah az bir şey olsa da mı? bir misvak dalı kadar da olsa. (*Tergib.4.136*)

1998- İbn Ömer'in (r.a.) rivayetinde; Resulullah (sav): Her şeyin bir anahtarı vardır. Cennetin anahtarı da yoksul ve fakirleri sevmektir. (*cs.3.3238*)

1999- Muaz b. Enes'den rivayet edildiğine göre Nebî (sav) şöyle buyurmuştur: Öfkesinin gereğini yapmaya gücü yettiği halde öfkesini yenen kimseyi Allah, Kıyamet günü herkesin huzurunda çağırır ve huriler arasından dilediğini seçmekle serbest bırakır. (*rs.48*)

2000- İbn Abbas'ın (r.a.) rivayetinde; Resulullah (sav): Her şeyin bir temeli vardır. İmanın temeli, haram ve şüpheli şeylerden titizlikle kaçınmaktır. Her şeyin bir dalı vardır, imanın dalı da sabırdır. (*cs.3.3233*)

2001- Ebu Hureyre'nin (r.a.)'dan rivayet edildiğine göre Peygamber (sav) şöyle buyurdu: Üç kişiden başka beşikte konuşan olmamıştır. Bunlardan biri Meryem oğlu İsa, diğeri Cüreyc hikayesinde adı geçen çocuktur. (*rs.261*)

2002- Seleme binti Hurre'nin (r.a.) rivayetinde; Resulullah (sav): Kıyamet alametlerinden biri, cami ehlinin kendilerine namaz kıldırarak birini bulamadıkları için birbirlerini ileriye itmeleridir. (*C.Sağir.2.1379.*)

2003- Ebu Umame'nin (r.a.) rivayetinde; Resulullah (sav): Allah'ın en çok sevdiği şey, iki damla iki de izdir. Allah'ın azabından korkarak akıtılan gözyaşı damlası, din uğrunda savaşıırken akıtılan kan damlası. İki iz ise: Biri Allah yolunda cihat yaparken yürüyen ayak izi, di-

ğeride Allah'ın emrettiği farzları eda etmeye giden ayak izleri. (cs.3.3311, Tergib.6.314.)

2004- Ebu Hureyre (r.a)'dan rivayet edildiğine göre; Rasulullah (sav) şöyle buyurdu: Bir iki hurma veya bir iki lokmayla kapıdan savuşturulan kimse yoksul değildir. Asıl yoksul, muhtaç olduğu halde onurlu davranıp dilenmeyen kimsedir. (rs.266)

2005- Abdullah b.Cafer'in (r.a.) rivayetinde; Resulullah (sav): Ümmetimin en kötöleri nimetler içinde gözünü açan, onunla beslenen, türlü türlü yiyecekler yiyen, çeşit çeşit elbiseler giyinen, değişik değişik binitlere binen ve avurtlarını şişire şişire edebiyat parçalararak konuşan kimselerdir. (cs.2436; t.5.331)

2006- Darimi (r.a)'ın rivayetinde, Resulullah (sav.): İnsanların en cahil olanları bildiğiyle amel etmeyenler, en bilginleri bildiklerini uygulamaya koyanlar (amel edenler), en faziletlieleri ise Allah'a karşı en saygılı olanlarıdır. (Darimi Mukaddime.32)

2007- Ebu Hureyre'nin (r.a) rivayetinde; Resulullah (sav): İnsanoğlu ölümden kaçtığı gibi rızkıdan kaçsa bile, ölüm ona ulaştığı gibi, rızkı da onu bulur. (cs.3260-Müsned.3.28)

2008- Ebu Hureyre'nin (r.a.) rivayetinde; Resulullah (sav): Arslan kükrerken ne dediğini biliyormusunuz? Şöyle der: Allah'ım! Beni iyilik sever hiçbir kimseye saldırtma. (cs.2.1767)

2009- Zeyd b. Erkam'ın (r.a) rivayetinde; Resulullah (sav): Allah'ı görür gibi Ona ibadet et. Çünkü sen onu görmüyorsan da o seni görüyor. Kendini ölümlerle be-

raber say, Mazlumun bedduasından sakın. Çünkü o kabul edilir. (cs.1.653)

2010- Abdullah b.Busr (r.a) rivayetinde: Kıyamet günü ümmetimin alını secdeden dolayı beyaz, el ve ayakları ise abdestten dolayı parlaktır. (cs.1.938)

2011- Ebu Hureyre'nin (r.a) rivayetinde; Resulullah (sav): Siz mallarınızla insanları memnun edemezsiniz. Öyle ise güler yüzlülüğünüz ve güzel huyunuzla onları memnun edin. (Bezzar, .2.557; C.Sağır.2.1408)

2012- Sa'd bin Ebi Vakkas'ın (r.a) rivayetinde; Resulullah (sav): Sıkıntının en şiddetlisine maruz kalanlar peygamberlerdir. Sonra da derecelerine göre diğer insanlar gelir. Kişi dinine bağlılığına göre musibete maruz kalır. Dinine bağlılığı kuvvetli ise, musibeti de şiddetli olur. Dinine bağlılığı zayıfsa musibeti de az olur. Musibet, günahsız olarak yeryüzünde dolaşacak bir hale gelinceye kadar mü'min kulun yakasını bırakmaz. (Tirmizi zühd.57, İbni Mace Fiten.23, Darimi Rikak.67, cs.1.607)

2013- Enes'in (r.a.)rivayetinde; Resulullah (sav): İdarecilere yamanmadıkları ve dünyaya dalmadıkları sürece alimler, peygamberlerin güvenilir vekilleridir. İdarecilerin dümen suyuna girdikleri ve dünyaya daldıkları takdirde, peygamberlere hıyanet etmiş olurlar. Onlardan sakının. (cs.3.2750)

2014- Hz.Ali'nin (r.a.) rivayetinde; Resulullah (sav): Alimler yeryüzünün kandilleri, peygamberlerin halifeleri, benim ve diğer peygamberlerin varisleridir. (cs.2751)

2015- Enes'in (r.a) rivayetinde; Resulullah (sav) Efendimiz: Alimler önderdirler. Takva sahipleri, efendi ve reistirler. Bunlarla oturup kalkmak hayır ve iyiliği artırmak demektir. (cs.2752)

2016- Enes'in (r.a) rivayetinde; Alimler peygamberlerin varisleridir. Göktekiler onları sever. Öldüklerinde tâ kıyamete kadar denizdeki balıklar kendilerine Allah'tan mağfaret dilerler. (cs.2753)

2017- Enes'in (r.a) rivayetinde; Resulullah (sav): Alimler üç türdür. (1) İlminden hem kendisinin, hemde insanların istifade ederek yaşadıkları alim. (2) İlminden insanlar istifade ettiği halde kendisi istifade etmeyip kendi kendini helâk eden alim. (3) Kendisi ilminden istifade edip buna göre yaşadığı halde başkaları kendisinden istifade etmeyen alim. (cs.3.2754, *Deylemi Müsned.5706*)

2018- İbni Ömer'in (r.a) rivayetinde; Resulullah (sav): İlim dindir. Namaz dindir. O halde bu din ilmini kimden aldığınıza ve bu namazı nasıl kıldığınıza iyi bakın. Çünkü kıyamet günü bunlardan sorguya çekileceksiniz.(cs.3.2761)

2019- İbn Abbas ve Enes b.Malik (r.a.) rivayet edildiğine göre; Resulullah (sav): İnsanoğlunun bir vadi dolusu altını olsa, bir vadi daha ister. Onun ağzını topraktan başka bir şey doldurmaz. Allah, tevbe edenin tevbesini kabul eder.(rs.24)

2020- Ebu Hureyre(r.a) rivayetinde; Resulullah (sav): Allah, kimin iyiliğini dilerse onu sıkıntılarla karşılaştırır. (rs.40)

2021- Enes b.Malik (r.a) rivayetinde; Resulullah (sav): Allah bir kula iyilik dilerse cezasını öne alarak dünyada çektirir. Kötülüğünü dilediği kulunun cezasını da, Kıyamet günü günahını yüklenip gelsin diye, dünyada vermez. (rs.43)

2022- Nebi (sav) şöyle buyurmuştur: Allah katındaki mükafatın büyüklüğü, belânın şiddetine bağlıdır. Allah, sevdiği topluluğu belâyâ uğratar. Kim başına gele-ne razı olursa Allah ondan hoşnut olur. Kim de razı olmazsa, Allah'ın gazabına uğrar. (rs.44)

2023- Abdullah b.Mes'ud (r.a.) rivayetinde; Resulullah (sav): Hiç şüphesiz, benden sonra, adam kayırmalar ve kabul edemeyeceğiniz bazı uygulamalar olacaktır, buyurdu. Ashab- ı kiram: Ey Allah'ın Resülü! O zaman nasıl davranmamızı tavsiye edersiniz? dediler. Peygamber (sav) de: Siz üzerine düşen görevleri yapar, kendi hakkınızı ise Allah'tan beklersiniz buyurdu. (rs.52)

2024- Hasan b.Ali b.Ebû Talib (r.a) şöyle dedi: Ben Resulullah (sav) den şu sözü ezberledim: Şüpheli şeylerden uzaklaş, seni şüpheye düşürmeyen kesin şeylere yönel. Çünkü doğruluk kalbe huzur; yalan ise tedirginlik verir. (rs.56)

2025- Bahili'nin (r.a) rivayetinde Resulullah (sav)'i veda hutbesinde şöyle buyururken dinledim: Allah'tan korkun, Beş vakit namazınızı kılın. Ramazan orucunuzu tutun. Mallarınızın zekâtını verin. Başınızdaki yetkililere (Allah'a isyan olmayan konularda) itaat ediniz ki Rabb'inizin cennetine giresiniz. (rs.74)

2026- Ebu Hureyre'nin (r.a) rivayetinde; Resulullah (sav): Hayırlı işler yapmakta acele ediniz. Yakın bir gelecekte karanlık geceler gibi bir takım fitneler ortalığı kaplayacaktır. O zaman sabahleyin mü'min olan adam, akşama kafir girer, geceye mü'min olarak giren kimse de sabaha kafir olarak çıkar. Küçük bir dünya malı karşılığında dinini satar. (rs.88)

2027- Ebu Hureyre'nin (r.a.) rivayetinde; Resulullah (sav): Kim benim dostlarımdan birine düşmanlık ederse, ben de ona mutlaka savaş açarım. Kulumu bana yaklaştıran sebeplerin benim katımda en sevimli olanı ona farz kıldığım ibadetlerdir. Kulum bana (farzlara ek olarak) nafîle ibadetlerde yaklaşıp yaklaşmaz, sonunda ben onu severim. Kulumu sevince de, sanki ben onun işiten kulağı, gören gözü, tutan eli ve yürüyen ayağı olurum. Benden bir şey isterse, onu veririm; eğer bana sığınır, onu kesinlikle korurum. (rs.96)

2028- Ebu Hureyre'nin (r.a) rivayetinde; Resulullah (sav): Büyük günahlardan kaçınıldığı takdirde, beş vakit namaz, iki Cuma ve iki Ramazan, aralarında işlenen günahlara kefarettir. (rs.132)

2029- Ebu Musa el- Eş'ari (r.a) rivayetinde; Resulullah (sav) Efendimiz: Bir kimse hastalandığında veya yolculuğa çıktığında, evinde oturduğu ve sağlıklı zamanlarında yapmakta olduğu amellerin aynısı sevap defterine yazılır. (rs.135)

2030- Ebu Hureyre'nin (r.a) rivayetinde; Resulullah (sav): Orta yolu tutunuz, amellerinizi mükemmelleştirmeye ve Allah'a yakın olmaya gayret ediniz. Sabahleyin, öğle ile akşam arası çalışınız. Bir parça da gece-

den faydalanınız. Aman acelesiz gidin, telâşsız gidin ki, varacağınız hedefe ulaşasınız. (rs.147)

2031- Enes'in (r.a.) rivayetinde: Resulullah (sav): Allah, Adem (a.s)'ın bedenini yaratıp bıraktıktan sonra iblis dolaşıp ona bakmaya başladı. Vaktaki onu içi boş gördü. **Bu kendine sahip olamaz, benim için kolay ele geçirilebilir bir yaratık** dedi. (r.352.3)

2032- Aişe'nin (r.a.) rivayetinde: İki sarhoşluk sizi saracaktır. Dünya sevgisi sarhoşluğu ve cehalet sevgisi sarhoşluğu. Böyle bir zamanda artık iyiliği emretmez, kötülükten de sakındırmazsınız. O zamanda Kur'an ve Sünneti ayakta tutanlar Muhacir ve Ensar'ın sevapta ileri olan ilkleri gibidirler. (cs.3.2779)

2033- İbni Abbas'ın (r.a.) rivayetinde: Resulullah (sav): Dinin felâket kaynakları üçtür: Günah işleyen alim, zalim idareci, ibadete gayretli cahil. (cs.1.6)

2034- İbni Ömer'in (r.a.) rivayetinde; Kaba davranana yumuşaklıkla muamele ederek, vermeyene vererek şerefi Allah katında arayınız. (cs.1.25)

2035- Ebu Karsefe'nin (r.a.) rivayetinde; Resulullah (sav): Kim bir cami yaparsa, Allah da onun için Cennette bir ev yapar. Caminin temizliğini yapmak ise, Cennet kadınlarının mehirleridir. (cs.1.37)

2036- Hz.Ali'nin (r.a.) rivayetinde; Resulullah (sav): Cebrâil bana gelerek şöyle dedi: Ey Muhammed, istediğin kadar yaşa, sonunda öleceksin; istediğin kimseyi sev, sonunda ayrılacaksın; istediğin şeyi yap, sonunda karşılığını göreceksin, Şunu Muhakkak bil ki, mü'minin şerefi gece ibâdete kalkmasıdır; izzeti, Allah'ın kendisi-

ne verdiğine kanaat edip, insanlardan bir şey beklememesidir. (cs.49)

2037- Numan bin Beşir'in (r.a) rivayetinde; Haramla kendi aranızda helâlden bir engel koyunuz. Kim böyle davranırsa, ırzını ve dinini korumuş olur. Kim o engele yaklaşırsa, koruluğun kenarında otlayan hayvan gibi olur. Ki o hayvanın koruluğa girmesi an meselesidir. Şüphesiz her hükümdarın bir koruluğu vardır. Yeryüzünde Allah'ın koruluğu da haram kıldığı şeylerdir. (cs.1.111)

2038- Aişe'nin (r.a) rivayetinde; Allah'ın nimetlerine saygıyı gösterin ve günah işleyerek onu elinizden kaçırmayın. Çünkü bir topluluğun elinden kaçan nimet, nadiren geri gelir. (cs.1.151)

2039- Sehl bin Hanzaliye'nin (r.a) rivayetinde; Resulullah (sav): Güzelce giyinip kuşanınız; kılık kıyafetinizi düzeltiniz. Tâ ki insanlar arasında siyah üzerindeki beyaz gibi görünesiniz. (cs.1.153)

2040- El- Hakim'in (r.a) rivayetinde; Resulullah (sav): Benden sonra ümmetim hakkında üç şeyden korkuyorum:

- 1- Heva ve heveslerinin kendilerini şaşırtması,
- 2- Mide düşkünlüğü ve şehevâni isteklerine uymaları,
- 3- Hakikatı bilip öğrendikten sonra gaflete düşmeleri. (cs.1.161)

2041- Ebu Hureyre'nin (r.a) rivayetinde; Resulullah (sav): Kader hakkında konuşmak, ümmetimin ahir zamandaki kötülerine bırakıldı. (cs.1.167)

2042- Ebud Derda'nın (r.a) rivayetinde; Resulullah (sav): Allah'a ihlasla ibadet ediniz. Beş vakit namazınızı kılın. Gönül hoşluğu ile malınızın zekâtını verin. Ramazan orucunuzu tutun. Haccınızı yapın ki, Rabbinizin Cennetine giresiniz. (cs.1.172)

2043- Resulullah (s.av): İki kişi aynı anda seni davet ederse kapısı en yakın olanın daveteni kabul et. Çünkü o, daha yakın komşudur. Birisi daha önce dâvet etmişse, önce dâvet edeninkini kabul et. (cs.1.199)

2044- Muaz'ın (r.a) rivayetinde; Resulullah (sav): Bir kişi ile dostluk kurduğunuzda, onunla münakaşa etmeyin, birbirinize kötülük yapmayın. Onu başkasına sormayın. Çünkü ona düşman olan birisine rast gelebilirsiniz. O da onda olmayan bir şeyi söyler de aranızı bozar. (cs.1.206)

2045- Katade'nin (r.a) rivayetinde; Resulullah (sav): Bir eve girdiğinizde ev halkına selâm veriniz. Çıktığınızda da onları selâmla Allah'a ısmarlayınız. (cs.1.340)

2046- Ebû Musa'nın (r.a) rivayetinde; Resulullah (sav): Kul hastalandığında veya yolculuğa çıktığında, sağlamken veya yolculuğa çıkmadığında yaptığı Salih amelin mükâfatının aynısını, Allah ona yazar. (cs.1.488; Buhari Cihat:134; Müsned.4.410, 418)

2047- Ebû Mâlik el-Eş'ârî'nin (r.a) rivayetinde; Resulullah (s.av): Abdesti güzelce almak imanın yarısıdır. Elhamdülillah terazinin sevap kefesini doldurur. Sübhanallah ve Allahü ekber'in sevabı göklerle yeri doldurur. Namaz nurdur, zekât delildir, sabır ışıktır, Kur'ân ya lehinde veya aleyhinde delildir. Bütün insanlar sabah-

ları çıkarlar; ya rızasına uygun işler yaparak kendilerini Allah'a satar ve Cehennem azabından kurtarmış olurlar veya kendilerini azaba müstehak ederler. (*Müsned.1.287, 2.230, Nesei Zekat. 1, İbni Mace tahare.5, cs.1.554*)

2048- Ebu Hureyre'nin (r.a) rivayetinde; Resulullah (sav): Cenazeyi çabucak yerine naklediniz. Eğer o iyi birisi ise bir an önce onu dünyadan daha iyi olan yeri-ne kavuşturmuş olursunuz. Eğer kötü birisi ise bu bir şerdir ve siz de onu bir an önce omuzlarınızdan indir-miş olursunuz. (*Buhari Cenaiz, 50- 51; Müsned.2.240; Taberani Cenaiz.58.cs.1.588*)

2049- Ebu'l- Müntefik'in (r.a) rivayetinde; Resulullah (sav): Allah'a ibadet et. Ona hiçbir şeyi ortak koşma. Farz namazları kıl. Farz zekâtı ver. Hacca git. Umre yap. Ramazan orucunu tut. İnsanların sana nasıl davranmasını istiyorsan sen de onlara öyle davran. İnsanların sana yapmasını istemediğin şeyi sen de onlara yapma. (*cs.1.651.Taberani Kebir.1.549*)

2050- Muaz bin Cebel'in (r.a) rivayetinde; Resulullah (sav): Allah'a ibadet et ve hiçbir şeyi ona ortak koşma. Allah'ı görür gibi kullukta bulun. Kendini ölmüş say. Her taşın ve her ağacın yanında Allah'ı an. Bir kötülük yaptığında ardından hemen bir iyilik yap. Gizli yaptığın kötülük için gizli iyilik yap. Açıkta yaptığın kötülüğe karşılık açıktan iyilik yap.(*cs.1.652*)

2051- Ebu Said'in (r.a) rivayetinde; Resulullah (sav): Gözün ibadetten nasibini verin. Bu da Kur'an- ı Kerim'e bakmak, onu tefekkür etmek ve hayret verici âyetleri üzerinde düşünüp ibret almaktır. (*Beyhaki Şi'bül-İman.1.561, cs.1.665*)

2052- Amr bin Avf'ın (r.a) rivayetinde; Resulullah (sav): Ey Bilâl! Şunu bil! Kim ki benden sonra unutulmuş bir sünnetimi ihyâ ederse onunla amel edenlerin sevabının bir mislini kazanır. Bu, onların sevabından hiçbir şey eksiltmez.

Kim ki, Allah ve Resûlünün râzı olmadığı bir sapıklığı dine sokarsa, onunla amel edenlerin günahının bir mislini kazanır. Bu, onların günahından hiçbir şey eksiltmez. (*Tirmizi İlim:16; İbni Mace, Mukaddime:15; cs.1.689*)

2053- Ebu Hureyre'nin (r.a) rivayetinde; Resulullah (sav): Din kolaylıktır. Bir kimse onu ince eleyip sık dokursa din ona mutlaka galip gelir. Öyle ise ifrat ve tefritten sakının, orta yolu tutun. Gücünüzün yettiği kadar yapın. Müjdeye kavuşun. Nafile ibadet için sabah, akşam ve biraz da gece vaktinden istifade ediniz. (*Bu-hari İman:29; Nesei İman; 28; Müsned.5.69; cs.1.1132*)

2054- Ebu Hureyre'nin (r.a) rivayetinde; Resulullah (sav): Bir erkek veya kadın altmış sene boyunca Allah'a itaatte bulunur. Sonra da ölüm anında yaptıkları vasiyette bazılarına zarar verirler de Cehennem ateşini hak ederler. (*Ebu Davud Vesâyâ:3, Tirmizi Vesâyâ.2; cs.1.1138*)

2055- İbni Abbas'ın (r.a) rivayetinde; Resulullah (sav): Kişi bir ihtiyacını karşılayabilecek birinden, ister. Allah onun için daha hayırlı olduğundan bunu kendisine verdirmez. İhtiyacı karşılanmayan kişi, insanları haksız yere suçlayarak "Bunun verilmemesine kim sebep oldu?" der. (*taberani Kebur.2.338, cs.1:1145*)

2056- Hasan'ın (r.a) rivayetinde; Resulullah (sav): Kulun bütün düşüncesi ahiret olursa, Allah onun işini

derli toplu yapar. Gönlünü zengin kılar. Artık o kimse zengin yatar, zengin kalkar. Şayet bütün düşüncesi dünya olursa, Allah onun işini dağıtır. Akşam ihtiyaç içinde fakir yatar, ihtiyaç içinde kalkar. (*Müsned.5.183; cs.1.1186*)

2057- Hasan el- Basri'nin (r.a) rivayetinde; Allah'ın en çok sevdiği kulu, diğer kullarının hayır ve iyiliğini en çok isteyendir. (*C.Sağir.1.1239*)

2058- Ukbe bin Âmir'in rivayet ediyor; Resulullah (sav): Kötülük yapıpta sonra da iyilik yapmaya başlayan kimsenin durumu, dar bir zırh giyip boğulacak dereceye gelen adama benzer. Bu kişi bir iyilik yapınca zırhın bir halkası, bir iyilik daha yapınca diğer halkası çözülür. Nihayet zırh tamamen çözülerek yere düşer. (*Taberani Kebir:2.520; C.Sağir.2.1359*)

2059- Büreyde (r.a) rivayet ediyor; Resulullah (sav): Bazı sözler sihir gibidir. Bazı ilimler cehalettir. Bazı şiirler de hikmettir. Bazı sözler de dinleyene bir yükür. (*Ebu davud, Edeb:87; C.sağir.2.1365*)

2060- Enes'in (r.a) rivayetinde; Resulullah (sav): Şunlar kıyamet alâmetlerindedir: İlmin kaldırılması, cehaletin yaygınlaşması, zinânın açıktan işlenmesi, içkinin içilmesi, elli kadına bir tek erkek himaye ve nezâret edecek kadar erkeklerin ölüp kadınların kalması. (*Müslim İlim:9; Tirmizi Fiten:34; İbni mace, Fiten:25; C.Sağir.2.1377*)

2061- Aişe'nin (r.a) rivayetinde; Resulullah (sav): Ahirette bana kavuşmak istiyorsan dünyadan bir atlı yolcuya yetecek kadar azıkla yetin. Zenginlerle oturup

kalkmaktan sakın. Yamamadıkça bir elbiseyi eski diye bırakma. (*Tirmizi Libas:38, cs.2.1457*)

2062- Enes (r.a) Resulullah (sav): Biriniz elinde bir fi-dan olduğu sırada Kıyamet kopacak olsa, onu dikmeye gücü yeterse diksin. (*Müsned.3.184, 181, cs.2.1464*)

2063- Makil bin Yesar'ın (r.a) rivayetinde; Resulullah (sav): Bir idareci, ümmetimin idaresini üzerine alır da kendi şahsına iyi niyet besleyip gayret gösterdiği kadar onlar için de iyi niyet besleyip gayret göstermezse, Allah kıyamet günü onu yüz üstü Cehenneme atar. (*Taberani Kebir.3008; C.Sağir.2.1630*)

2064- Enes'in (r.a) rivayetinde; Resulullah (sav): Her hangi bir kişi yanlış bir yola çağırır da bu çağırısına uyulursa, uyanların günahı kadar kendisine günah yazılır. Bu, onların günahlarından da hiçbir şey eksiltmez. Her hangi bir kişi doğru bir yola çağırır da bu çağırısına uyulursa kendisine uyanların mükâfatı kadar mükâfat alır. Bu, onların mükâfatlarından da hiçbir şey eksiltmez. (*tirmizi, İlim: 15; İbni mace, Mukaddime:14; Müsnet, 5.387; C.Sağir.2.1632*)

2065- Ebu Derda'nın (r.a) rivayetinde; Resulullah (sav): Müstehcen konuşmak kötülük, kötü huy da uğursuzluktur. (*Taberani Kebir.3195; C.Sağir.2.1736*)

2066- Ebu'd Derda'nın (r.a) rivayetinde; Resulullah (sav): Belâya uğrama ve ondan emin olma kişinin diline bağlıdır. Kul bir hususda "Hayır, vallahi bu işi asla yapmayacağım" derse, şeytan mutlaka bütün işini bırakır, yapmam dediği şeyi yaptırmak suretiyle onu gü-

nahkar edinceye kadar peşine düşer. (*Beyhaki Şi'bü'l-İman.3218; cs.2.1742*)

2067- Hakim İbni Huzam'ın (r.a) rivayetinde; Resulullah (sav): Alıcı ve satıcı birbirlerinden ayrılmadıkları sürece alışverişi bozmada serbesttirler. Satıcı doğru konuşur, malında ayıp bulunduğu söylese bu alışveriş her ikisi için de bereketli olur. Fakat ayıbı gizler ve yalan konuşurlarsa alışverişlerinin bereketi kaldırılır. (*Buhari Büyü:19, 22, 44, 46; Ebu davud, Büyü:15; Tirmizi Büyü; 26; Müsned, 3.402; cs.2.1745*)

2068- Ebu Hureyre'nin (r.a) rivayetinde: Resulullah (sav): Dünyada başına bir musibet geldiği zaman çığlık atarak ağlayanlar Kıyamet günü Cehennemliklerin sağında ve solunda olmak üzere iki saf halinde dizdirilirler. Ve bunlar Cehennemliklerin üzerine köpekler gibi havlarlar. (*İbni Asakir.3243; cs.2.1753*)

2069- Aişe'nin (r.a) rivayetinde; Resulullah (sav): Nutfeleriniz için araştırma yapınız. Onu nereye bırakaçağınıza dikkat ediniz. Çünkü, kadınlar erkek kardeşlerine, kız kardeşlerine benzeyen çocuklar doğururlar. (*İbni Adıyy.3.237; İbni Asakir:3269; cs.2.1763*)

2070- Nuaym bin Abdurrahman (r.a) rivayetinde; Resulullah (sav): Rızkın onda dokuzu ticarettedir. Onda biri ise hayvancılıktadır. (*cs.2.1775*)

2071- İbni Mes'ud (r.a) rivayetinde; Resulullah (sav): Allah'a isyan bayrağını açanlara kalben kızmakla Allah'a yaklaştırmaya çalışınız. Onları asık yüzle karşılayınız. Onlara kızmakla Allah'ın hoşnutluğunu arayınız. Onlardan uzaklaşmakla Allah'a yaklaştırmaya çalışınız. (*cs.2.1799*)

2072- Muaviye (r.a)'ın rivayetinde; Resulullah (sav): Öyle idareciler gelecek ki istediklerini söyleyecekler, fakat kimse ses çıkarmayacak. Bunlar birbiri peşi sıra Cehenneme yuvarlanacaklar. (cs.2.1803)

2073- Muhammed bin Umeyr rivayet ediyor: Tevazu kulun ancak şerefini arttırır. Öyleyse mütevâzi olun ki, Allah sizi yükseltsin. Affetmek de kulun ancak izzetini arttırır. Öyleyse affediniz ki, Allah sizi aziz kılsın. Sadaka ancak malı arttırır. Öyleyse sadaka veriniz ki, Aziz ve Celil olan Allah size merhamet etsin. (cs.2.1830)

2074- İbni Abbas'ın (r.a) rivayetinde; Resulullah (sav): İçki ve kumar haramdır. Her sarhoş edici şey haramdır. (Ebu Davud, Eşribe:7.7; Müsned: 1.274; cs.2.1907)

2075- Ebu Cuhayfe'nin rivayetinde (r.a); Resulullah (sav): Tecrübe sahibi yaşlılarla oturup kalkınız. Alimlere soru sorunuz. Hikmet sahipleriyle haşır neşir olunuz. (taberani Kebir.3.343; cs.2.1912)

2076- Hz.Ömer'den (r.a) rivayetle; Resulullah (sav): Helâl da bellidir, haram da bellidir. Öyle ise seni şüphelendiren şeyi bırak, şüphelendirmeyen şeye bak. (Taberani Evsaf:3857; cs.2.2028)

2077- Ebu Umame'nin (r.a) rivayetinde; Resulullah (sav): Haya ve dili muhafaza imandan iki bölümdür. Hayasızlık ve dili kötüye kullanma ise, münafıklıktan iki bölümdür. (tirmizi Birr:78; Müsned:5.269;cs.2.2032)

2078- Ebu Hureyre'nin (r.a) rivayetinde; Resulullah (sav): Haya imandandır. İman ise Cennete götürür. Hayasızlık kabalıktır. O da cehenneme götürür. (Buhari İman:16; Müslim İman:57; cs.2.2031)

2079- Cabir'in (r.a) rivayetinde; Haya süstür, Takva şereftir. En hayırlı binek sabırdır. Musîbet anında Aziz ve Celil olan Allah'tan kurtuluş beklemek de ibâdettir. (Hakim:3868; cs.2.2033)

2080- Enes'in (r.a) rivayetinde; Resulullah (sav): Sonunu iyi düşünerek işe el at. Sonunu hayırlı görürsen yap, kötülüğe varacağından korkarsan vazgeç. (Beyhaki Şi'bü'l- İman:3.432; cs.2.2042)

2081- Abdullah bin Amr'ın (r.a) rivayetinde; Resulullah (sav): Sizden önceki ümmetlerden bir adam güzel bir elbise giyinerek dışarı çıktı, böbürlene böbürlene yürümeye başladı. Bunun üzerine Allah yere onu yutması için emir verdi. Bu adam Kıyâmete kadar yere batmaya devam edecektir. (Tirmizi, Kıyame: 47; cs.2.2049)

2082- Ebu Hureyre'nin (r.a) rivayetinde; Resulullah (sav): Peygamberlerden biri, halkıyla beraber Allah'tan yağmur dilemeye çıkmışlardı. Peygamber, o anda bir karıncanın duâ eder tarzda ön ayaklarını göğe doğru kaldırdığını gördü, şöyle dedi: "Dönünüz! Çünkü bu karınca sebebiyle sizin isteğiniz yerine gelmiştir." (Hakim Müstedrek:3906; cs.2.2050)

2083- Zeyd bin Erkam'dan rivayetle; Resulullah (sav): Kendisine şu beş şey verilen kimsenin ahireti çalışmama noktasında, mazereti kabul edilemez: Dindar bir hanım, Hayırlı çocuklar, insanlarla güzelce geçinebilme, geçim kaynağının memleketinde olması, Muhammed (sav)'in Ehl- i Beytini sevmeye. (cs.2.2074)

2084- Ebu Hureyre'nin (r.a) rivayetinde; Resulullah (sav): Şu beş şey insanın belini kıran şeylerdendir: An-

ne babaya eziyet, kocası kendisine emniyet ettiği halde onu aldatan kadın, insanlar kendisine itaat ettiği halde Allah'ın emrini dinlemeyen idareci, hayır işleyeceğine dair söz verdiği halde tersini yapan, kişinin insanların nesebi hakkında ileri geri konuşması. (cs.2.2072)

2085- İbni Abbas'ın (r.a) rivayetinde; Resulullah (sav): En hayırlılarınız, kendisiyle kolayca uyuşulabilen kimselerdir. En şerhileriniz ise, çok konuşan ve edebiyat parçalamaya düşkün olanlarınızdır. (cs.2.2085)

2086- Avf bin Malik'in (r.a) rivayetinde; Resulullah (sav): İdarecilerinizin en hayırlıları o kimselerdir ki, siz onları seversiniz, onlar da sizi sever. Siz onlara dua edersiniz, onlar da size dua eder. İdarecilerinizin en şerhileri ise o kimselerdir ki, siz onlardan nefret edersiniz, onlar da sizden. Siz onlara lânet okursunuz, onlar da size lânet okur. (Müslim İmare:65, 66; Tirmizi Tefsir'i Süre:49; Darimi Rikak:79; cs.2.2082)

2087- İmran bin Husayn (r.a) rivayetinde; Resulullah (sav): İnsanların en hayırlısı benim içerisinde bulunduğum nesildir. Sonra onları takip edenler, sonra da onları takip edenlerdir. Onlardan sonra öyle bir topluluk gelir ki, hıyanet ederler, kendilerine emniyet edilmez. Şahitlik etmeleri istenmediği halde, şahitlik ederler. Adakta bulunur, yerine getirmezler. Analarında şişmanlık baş gösterir. (Buhari Şehadât:9; Rikak:7; İman:10-27; Tirmizi, Tifen:45; Menakıb:56; İbni Mace:Ahkâm:27; Müsned:1.378; cs.2.2131)

2088- Ebu Hureyre'nin (r.a) rivayetinde; Resulullah (sav): Dini bilmek şartıyla İslâmî bakımdan en hayırlı-

nız, ahlâkı en güzel olanlardır. (*Buhari Edeb:4115; C.Sağir:2.2138*)

2089- Hasan Basri (r.a) rivayetinde; Resulullah (sav): En hayırlınız dünyaya karşı kalben en soğuk davrananızdır. Ahirete karşı da en istekli olanınızdır. (*C.Sağir:2.2137*)

2090- Enes'in (r.a) rivayetinde; Resulullah (sav): En hayırlınız hayrı umulan, şerrinden emin olunandır. En şerliniz ise hayrı umulmayan, şerrinden de emin olunmayandır. (*Tirmizi Fiten:76; Müsned:2.368, 378; c.s:2.2136*)

2091- Ebû Musa (r.a) rivayetinde; Verilmesi emredilen şeyi verilmesi istenilen kimseye gönül hoşluğu ile eksiksiz ve tam olarak veren Müslüman ve güvenilir veznedar sadaka veren kimselerden sayılır. (*Buhari, İca-re:1, Vekâle:16, Müslim, Zekât:79; Müsned:4.394; cs.2.2142*)

2092- İbni Mes'ud (r.a) rivayetinde; Resulullah (sav): Bütün yaratıklar Allah'ın aile fertleri hükmündedir. Allah'a en sevgili olan kimse, Onun yaratıklarına en çok faydası dokunandır. (*Taberani Kebir:3.505; Ebu Ya'lâ Müs-den: 4135; cs.2.2146*)

2093- Ebû Musa'nın (r.a) rivayetinde; Resulullah (sav): Cennette oyma inciden yapılmış öyle çadırlar vardır ki, yükseklikleri altmış mildir. O çadırların her bir köşesinde mü'minin bir hanımı bulunur. Onlar birbirini görmezler. (*Müslim cennet:23, Tirmizi Cennet:3; Müs-ned:3.103; cs.2.2155*)

2094- Hz.Hasan'ın (r.a) rivayetinde; Resulullah (sav): Sana şüphe veren şeyi bırak, şüphelendirmeyen şeye bak, şüphesiz doğruluk kalbin yatıştığı şeydir. Yalan

ise kalbin kuşku duyduğu şeydir. (Buhari Büyü:3; Tirmizi Kıyame:60; Darimi Büyü:2; cs.2.2177)

2095- Abdullah bin Amr'ın (r.a) rivayetinde; Resulullah (sav): Ağarmış saç müminin nurudur. Bir kişi islâm yolunda saçını ağartırsa, ağaran her kıl karşılığında bir sevap kazanır ve bir derece yükseltilir. (cs.2.2469)

2096- Ukbe b. Hars (r.a) rivayetle Resulullah (s.a.v) : ben namazda iken yanımda bir miktar altın olduğunu hatırladım bizde sabaha kadar kalmasını hoş karşılamadım, dağıtılmasını emrettim. (c.s 2. 2223)

2097- Ebu Hureyre'nin (r.a) rivayetinde; Resulullah (sav): Bir şeyin sahibi, onu taşımaya herkesten daha lâyıktır. Ancak zayıf olup taşıyamıyorsa, Müslüman kardeşi kendisine yardım eder. (cs.2.2474)

2098- Ubade bin Samit'in (r.a) rivayetinde; Resulullah (sav): Hayrı söyleyiniz ki kazançlı çıkasınız. Kötü söylemekten de sakınınız ki selâmette kalasınız. (cs.3.2940)

2099- Cabir'in (r.a) rivayetinde: Resulullah (sav): Kişiyi ayakta tutan aklıdır. Akli olmayanın dini yoktur. (cs.3.2938)

2100- İbni Amr'ın (r.a) rivayetinde; Resulullah (sav): Acıkmadan yemek, uyku gelmeden uyumak, bir şeye şaşmadan yapmacık olarak gülmek, musibet anında feryad etmek, nimet anında da gayr-ı meşrû tarzda çalgı çalmak, Allah katında büyük bir gazaba vesiledir. (cs.3.2966)

2101- Ebu Hureyre'nin (r.a) rivayetinde; Resulullah (sav): Rabbiniz mahlûkatı yaratmadan önce bizzat şunu yazmıştır: Rahmetim gazabımı aşmıştır. (cs.3.2969)

2102- Ebu Hureyre'nin (r.a) rivayetinde; Resulullah (sav): Kişinin şerefi dindarlığıdır. Şahsiyeti aklıdır. Soyu soppu ise güzel ahlâkıdır. (cs.3.2973)

2103- Enes'in (r.a) rivayetinde; Resulullah (sav): Öğüt verici olarak zaman yeter. Ayırıcı olarak da ölüm yeter. (cs.3.2974)

2104- Enes (r.a)'den rivayet edildiğine göre Rasulullah (sav) şöyle buyurdu: Hastalığın kendiliğinden bu-laşması yoktur. Uğursuzluk diye bir şey de yoktur. Ben tefe'ülü severim. Sahâbiler:

Tefe'ül nedir? Dediler. Hayırla yorumlamaktır. Güzel, olumlu sözdür buyurdu. (rs.1678)

2105- Ebû Mes'ud el- Bedri (r.a)'den rivayet edildiğine göre Resulullah (sav), köpek alım satımını, fuhuş gelirini ve falcılık yolu ile kazanç sağlamayı yasaklamıştır. (rs.1677)

2106- Ebu'd Derda'nın (r.a) rivayetinde; Resulullah (sav): Az bir ilâhi tevfiğe mazhar olan, akli çok olandan daha hayırlıdır. Dünyanın gayr- meşrû işlerinde akıl zarar kaynağı, din işlerinde ise akıl sevinç kaynağıdır. (cs.3.2933)

2107- Ebu Umame'nin (r.a) rivayetinde; Resulullah (sav): Şükredici bir kalb, zikredici bir dil, dünya ve ahiret işlerinde sana yardım eden Saliha bir hanım; insan-

ların, kıymetinden dolayı sakladıkları her şeyden daha hayırlıdır. (cs.3.2931)

2108- Abni Amr'ın (r.a) rivayetinde; Resulullah (sav): Az dini bir kavrayış sahibi çok ibadet edenden daha hayırlıdır. Allah'a kulluk etmesi dini kavrayış olarak kişiye yeter. Kendi görüşünden başkasını beğenmemesi de cahillik olarak ona yeter. İnsanlar iki kısımdır: Mü'min ve kâfir. Mü'mine eziyet etme. Kafirle de sözle cedelleşmeye girme. (cs.3.2932)

2109- Ebu Hureyre (r.a) şöyle dedi: Nebî (sav) Ali'nin oğlu Hasan'ı öpmüştü. O sırada Akra b.Habis de Peygamberimiz'in (s.a.v) yanında bulunuyordu. Akra: Benim on tane çocuğum var, onlardan hiç birini öpmedim dedi. Rasulullah (sav) ona hayretle bakıp:

Merhamet etmeyene merhamet olunmaz buyurdular. (rs.227)

2110- Ebu Hureyre (r.a) şöyle dedi: Nebî (sav)'in huzuruna şarap içmiş bir adam getirdiler, Peygamber Efendimiz s.a.v:

"Onu cezalandırınız" buyurdu. Ebu Hureyre der ki: Bizden eliyle vuran, ayakkabısıyla vuran ve elbisesiyle vuranlar oldu. Ceza verildikten sonra adam ayrılıp gidince, ashabdan biri:

Allah seni süründürsün, rezil etsin, dedi. Bunun üzerine Peygamber (sav): "Böyle demeyiniz, onun aleyhine şeytana yardım etmeyiniz" buyurdular. (rs.245)333

2111- Vehb bin Münebbih'in (r.a) rivayetinde; Resulullah (sav): Dinin direği namazdır. Amellerin zirvesi

cihattır. İslâm ahlâkının en faziletlesi, insanların dilinden zarar görmemeleri için susmaktır.(cs.3.2944)

2112- Ebu Hureyre (r.a)'den rivayet edildiğine göre, Rasulullah (sav): Güçlü mü'min, Allah katında zayıf mü'minden daha hayırlı ve daha sevimlidir. Fakat her ikisinde de ayrı ayrı hayır vardır. Sen, sana yarar sağlayacak olana sarıl. Allah'tan yardım dile ve asla yılgınlık gösterme. Başına bir şey gelirse, "keşke şöyle şöyle yapsaydım" diyerek hayıflanma. "Allah'ın takdiri bu, O, dilediği gibi yaptı" de. Çünkü "eğer, şayet, keşke" gibi sözler şeytanı memnun edecek işlere kapı açar. (rs.101)

2113- İbni Abbas'ın (r.a) rivayetinde; Resulullah (sav): Kadere iman tevhid inancının nizamıdır. Allah'ı bir bilen ve kadere iman eden kişi şüphesiz kopmaz bir kulba sarılmıştır. (cs.3.2948)

2114- Ebu Hureyre'nin (r.a) rivayetinde; Resulullah (sav): Kalb hükümdardır. Askerleri vardır. Hükümdar düzgün olunca askerleri de düzgün olur. O bozulunca da askerleri de bozulur. Kulaklar muhafız, gözler gözcü, dil tercüman, eller askeri cenahlar, ayaklar sürücü, karaciğer şefkat, dalak gülme, böbrekler hile ve akciğer nefestir. (cs.3.2953)

2115- Enes'in (r.a) rivayetinde; Resulullah (sav): Fakirlik neredeyse küfür olacaktı. Hased neredeyse kade-rin önüne geçecekti. (cs.3.2957)

2116- Aişe'nin (r.a) rivayet edildiğine göre Rasulullah (sav) gece ayakları şişinceye kadar nafile namaz kılırdı. Aişe r.a diyor ki, kendisine:

Niçin böyle yapıyorsun ey Allah'ın Resûlü? Oysa Allah senin geçmiş ve gelecek hatalarını bağışlamıştır, dedim.

Şükreden bir kul olmayı istemeyeyim mi? buyurdu.
(rs.99)

2117- Ebu Hureyre'nin (r.a) rivayetinde; Resulullah (sav): Kendi yakını olsun veya olmasın yetimin bakım ve gözetimini üstlenen kişi ile ben, Cennette (şehâdet ve orta parmağını birleştirerek) şöyledir. (cs.3.2959)

2118- Ebu Hureyre'nin (r.a) rivayetinde; Resulullah (sav): Adamın biri insanlara borç veriyordu. Alacakları tahsil eden hizmetçisine, "Eli darda olan birine gittiğinde borcunu sil. Belki bu sebeple Allah'da bizi affeder" derdi.O kişi vefat edince Allah da onu affetti.(cs.3.2962)

2119- İmran bin Husayn'ın (r.a) rivayetinde; Resulullah (sav): Kişinin parmakla gösterilir olması kötülük olarak ona yeter. (cs.3.2981)

2120- Ammar'ın (r.a) rivayetinde; Resulullah (sav): Öğüt verici olarak ölüm yeter. Zenginlik olarak da kuvvetli iman sahibi olup Allah'a tam itimad etmek yeter. (cs.3.2982)

2121- İbni Abbas'ın (r.a) rivayetinde; Resulullah (sav): Devamlı düşmanlık ve sürtüşme halinde olman günah olarak sana yeter. (cs.3.2984)

2122- Ebu Hureyre'nin (r.a) rivayetinde; Resulullah (sav): Günahı açıktan işlemekten sıkılmayanlar hariç bütün ümmetim Allah'ın afiyetine mazhardır. Geceleğin bir günah işleyip Allah da yaptığı bu günahı ört-

müşken sabahleyin kalkıp "Akşam şunu şunu yaptım" diyen kişi de açıkça günah işlemekten sıkılmayan kimselerdendir. Rabbi geceleyin suçunu örtmüşken sabahleyin kalkıp Allah'ın örttüğü bu örtüyü kaldırıyor. (cs.3.3000)

2123- Esved bis Veri'nin (r.a) rivayetinde; Resulullah (sav): Her doğan çocuk fitrat üzere doğar. Konuşup meramını ifade etmeye başlayınca anne babası onu ya Yahudileştirir, ya Hıristiyanlaştırır, ya da mecûsileştirir. (cs.3.3023)

2124- Cabir'in (r.a) rivayetinde; Resulullah (sav): Her kişi sevdiğiyle haşrolunur. Kafirleri seven kafirlerle beraberdir. Kendisine ameli hiçbir fayda vermez. (cs.3.3025)

2125- Ebu Zer'in (r.a) rivayetinde; Resulullah (sav): Dikenden üzüm toplanamayacağı gibi kötüler de iyilik yapamazlar. İyilik ve kötülük iki ayrı yoldur. Hangisini tutarsanız sonuna varırsınız. (cs.3.3044)

2126- İbni Ömer'in (r.a) rivayetinde; İnsanlarca değersiz ve çirkin karşılandığı halde nice akıllı, Allah'a olan kulluğunu bilerek ve akıllıca yürüten kimseler vardır ki yarın kurtulurlar. Yine nice tatlı dilli, yakışıklı, şanlı şerefli kimseler de vardır ki, yarın kıyamet gününde helâk olurlar. (cs.3.3048)

2127- İbni Ömer'in (r.a) Rivayetinde; Resulullah (sav): Dünya da garip veya yolcu gibi ol. Kendini kabre girmişlerden say. (cs.3.3052)

2128- Hakem bin Umeyr'in (r.a) rivayetinde; Resulullah (sav): Dünyada misafir gibi olun. Camileri ev edi-

nin. Kalblerinizi inceliğe ve yumaşaklığa alıştırın. Çokça tefekkür edin ve ağlayın. Nefsin kötü arzuları sizi ayrılığa düşürmesin. İçinde oturamayacağınız binalar yapıyorsunuz. Yiyemeyeceğiniz şeyler topluyorsunuz. Ulaşamayacağınız emeller besliyorsunuz. (cs.3.3056)

2129- Yahya bin Ebi Kesir'in (r.a) rivayetinde; Resulullah (sav): Asalet takvadır. Şeref tevazûdur. Kuvvetli iman tokgözlülüktür. (cs.3.3068)

2130- İbni Abbas'ın (r.a) rivayetinde: Peygamberimize turfanda bir meyve getirildiğinde onu önce gözleri üzerine, sonra da dudakları üzerine koyar ve "Ya Rabbi, bize ilkini gösterdiğin gibi, sonunu da göster" diye dua ederdi. Sonra da onu yanında bulunan çocuklara verirdi. (cs.3.3090)

2131- Huzeyfe'nin (r.a) rivayetinde; Resulullah (sav): Hz.Peygamber geceleyin yatağa uzandığında elini yanığının altına koyar, şöyle dua ederdi: Allah'ım, Senin adınla yaşıyorum ve Senin adınla ölürüm. Uyandığında da şöyle derdi: Öldükten sonra bizi dirilten ve mahşerde huzurunda toplanılacak olan Allah'a hamdolsun. (cs.3.3091)

2132- Ebu Saîd (r.a) rivayetinde; Resulullah (sav): Biriniz, kapısız, deliksiz sert bir kayanın içinde dahi bir iş yapsa, yaptığı iş ne olursa olsun insanlarca bilinecektir. (Müsned:3.28; cs.3.3261)

2133- Muaz bin Cebel'in (r.a) rivayetinde; Resulullah (sav): Eğer Allah'tan gerçek manada korksaydınız, yanında cahilliğin barınamayacağı bir ilimle alim olurdu-

nuz. Eğer Allah'ı hakkıyla tanısaydınız, duanızla dağlar yerinden oynardı. (cs.3.3275)

2134- Müsafi ed- Deylemi Peygamber (sav) şöyle buyurdıklarını rivayet ediyor: Eğer Allah'ın beli bükülmüş kulları, süt emen yavrular, otlayan hayvanlar olmasaydı, başınıza sağnak sağnak ve kesintisiz azab yağardı. (cs.3.3288)

2135- Sevban (r.a) rivayetinde; Resulullah (sav): Biriniz, şükredici bir kalb, zikredici bir dil ve ahiret işleminde kendisine yardımcı olan mü'mine bir eş edinsin. (cs.3.3294)

2136- Ebu Hureyre'nin (r.a) rivayetinde; Güzel konuşma çok lâf etmek değildir. O, (doğru olanı) açıkça ortaya koymaktır. Gerçek tutukluk, dil tutukluğu değil, hakkı bilmemektir. (cs.3.3299)

2137- Ukbe bin Amir'in (r.a) rivayetinde; Resulullah (sav): Dindarlık ve Salih amel dışında hiç kimsenin hiç kimseye üstünlüğü yoktur. Kişinin kötü hareketli, dili bozuk, cimri ve korkak olması kötülük olarak ona yeter. (cs.3.3322)

2138- İbni Abbas'ın (r.a) rivayetinde: Resulullah (sav): Gece ve gündüz iki binektir. Ahirete ulaşmak için onlara binin (onlardan istifade edin. (cs.3342)

2139- Huzeyfe'nin (r.a) rivayetinde; Resulullah (sav): Bir kimse zenginken güzelce orta yolu tutmaz, fakirken de güzelce orta yolu tutmazsa, Allah'a kullukta da güzelce orta yolu tutmaz. (cs.3.3357)

2140- İbni Ömer'in (r.a) rivayetinde; Resulullah (sav): Bir ümmet peygamberinden sonra ihtilâfa düşmüşse, mutlaka o ümmetten bâtil ehli olanlar, hak ehli olanlara galip gelmiştir. (cs.3.3361)

2141- Cündüb el- Beçeli'nin (r.a) rivayetinde; Resulullah (sav): Kişi bir şeyi gizli yapıyorsa; Allah mutlaka onu hal ve hareketlerine yansıtır. Yaptığı şey hayırsa hayır olarak, şerse şer olarak yansıtır. (cs.3.3367) 3333

2142- Abdullah b.Amr b.Âs (r.a)'dan rivayet edildiğine göre, Nebî (sav) şöyle buyurdu: Müslüman elinden ve dilinden Müslümanların güvende olduğu kimsedir. Muhâcir ise Allah'ın yasakladığı şeylerden uzak duran kimsedir. (rs.213)

2143- Ebu Hureyre'den (r.a) rivayet edildiğine göre Rasulullah (sav) şöyle buyurdu: Kişinin kendisini ilgilendirmeyen boş şeylerle uğraşmaması, onun iyi bir Müslüman olduğunu gösterir. (rs.68)

2144- İbni Abbas'ın (r.a) rivayetinde; Resulullah (sav); Sen bir topluluğa akıllarının ermediği bir şey söylersen, bu onlardan bazıları için mutlaka fitneye sebep olur. (cs.3.3373)

2145- Ebû Musa el- Eş'ari (r.a)'ın rivayetinde; Resulullah (sav): Hiç şüphesiz Allah zalime mühlet verir, bir süre serbest bırakır. Onu yakalayınca da bir daha salıvermez. Ardından şu ayet- i kerimeyi okudu:

"Rabbin, zulme sapan toplulukları yakaladığında işte böyle yakalar! Şüphesiz O'nun cezalandırması pek elem vericidir, pek çetindir." (Hud.102)

2146- Muaz'dan (r.a) rivayetle; Resulullah (sav): Allah'ın bir kula olan nimeti artarsa, mutlaka insanların ona olan eziyeti de şiddetlenir. İnsanların bu eziyetine tahammül edemeyen, o nimeti yok olmaya hedef eder. (cs.3.3406)

2147- Ümmü Külsûm binti Ukbe b.Ebû Muayt (r.a) Rasulullah (sav) şöyle buyururken dinledim, dedi: İnsanların arasını bulmak için hayırlı haber götüren (veya yararlı söz) söyleyen kimse yalancı sayılmaz. (rs.251)

2148- Cabir (r.a)'ın rivayetinde; Rasulullah (sav): Zulümden sakının. Çünkü zulüm, Kıyamet Günü'nde zalimin karşısına karanlıklar halinde çıkar. Cimrilikten de sakının. Çünkü cimrilik sizden önceki toplumları, birbirlerinin kanlarını dökmeye, haramları helâl saymaya yol açarak helâk etmiştir. (rs.205)

2149- Aişe'den (r.a) rivayetle; Resulullah (sav): En güzel huylar on tanedir. Bunlar bazen babada bulunur çocukta bulunmaz; çocukta bulunur, babada bulunmaz. Kölede bulunur, efendisinde bulunmaz. Allah bunları, saadetini dilediği kimselere verir. Bu güzel huylar şunlardır: Doğru sözlü olmak, iyiliklere karşılıklı bulunmak, emâneti korumak, akrabalarla iyi ilişkiler içerisinde olmak, komşunun hatâsına göz yummak, arkadaşın hatâsına göz yummak, misafiri ağırlamak ve bunların hepsinin başı olan hayâ. (cs.3.3482)

2150- Aişe'nin (r.a) rivayetinde; Resulullah (sav) Kim zulmederek bir karış toprağa sahip olursa, o yerin yedi katı (ahirette) boynuna geçirilir. (rs.208)

2151- Enes'in rivayetinde; Resulullah (sav): Kendisine hitaben konuştuğunda din kardeşine kulak vermek, şahsiyetli olmanın ifadesidir. Kişinin yolda beraber yürürken ayakkabısının bağı kopan din kardeşini beklemesi de güzel yol arkadaşlığının ifadesidir. (cs.3.3492)

2152- Abdurrahman bin Arm el- Ensari'nin rivayet ediyor: Resulullah (sav): Yağmurun çoğalıp bitkinin az olması, Kur'an okuyanların çok, dini bilenlerin az, idarecilerin çok, emin olanların ise az olması Kıyametin yaklaştığının delillerindendir. (cs.3.3495)

2153- Sahber'nin (r.a) rivayetinde; Resulullah (sav): Kendisine musîbet verildiğinde sabreden, nîmet verildiğinde şükreden, zulme uğradığında bağışlayan, haksızlık yaptığında af dileyen kimseler emniyete kavuşanlar ve hidayete erdirilenlerdir. (cs.3.3208)

2154- Abdullah b.Mugaffel (r.a) şöyle dedi: Resulullah (sav) sapanla taş atmaya yasakladı ve: O ne avı ne de düşmanı öldürür. Sadece göz çıkarır ve diş kırar. (rs.168)

2155- Ebu Hureyre'nin (r.a) rivayetinde; Resulullah (sav): Kim Müslümanlara daha pahalı satmak niyetiyle bir malı piyasaya sürmez de depolarsa günahkârdır, Allah ve Resûlünün himayesinden mahrum kalmıştır. (cs.3.3530)

2156- İbni Amr'ın (r.a) rivayetinde; Resulullah (sav): Kim Allah ile kendisinin arasını düzeltirse Allah da onunla insanların arasını düzeltmeyi üzerine alır. Kim iç dünyasını düzeltirse, Allah da onun dışını düzeltir. (cs.3.3534)

2157- Enes'in (r.a) rivayetinde; Resulullah (sav): Suda yürüyüp de ayakları ıslanmayan var mı? Dünyapere rest de böyledir; günahlardan uzak kalmaz. (cs.3.3828)

2158- Ebu Hureyre'nin (r.a) rivayetinde, Resulullah (sav): Kıyamet gününde insanlar o kadar terlerler ki, onların teri yerin yetmiş dirsek boyu derinliğine ulaşır. Diğer taraftan ter onların kulaklarına kadar yükselerek ağızlarına âdetâ gem vurur. (rs.404)

2159- Musa ibni Cafer'in (r.a) rivayetinde; Resulullah (sav): Bir kimse müezzinin okuduğu ezanı işittiğinde. **"Doğru söyleyenlere merhaba, merhaba ve hoş geldin namaz" derse. Allah ona iki milyon hasene (sevap) yazar, iki milyon günahı ondan siler ve onu iki milyon derece yükseltir. (r.435.4)**

2160- Enes'in (r.a)'den rivayet edildiğine göre şöyle demiştir: Resulullah (sav) bizlere benzerini daha önce hiç duymadığım bir konuşma yaptı ve şöyle buyurdu:

"Eğer benim bildiğimi bilseydiniz, az güler çok ağlardınız." Bunun üzerine Resulullah'ın ashabı yüzlerini örtmüş hıçkıra hıçkıra ağlıyorlardı. (rs.402)

2161- Ebu Hureyre 'nin (r.a) rivayetinde; Resulullah (sav): İnsanlar üzerine bir zaman gelecek, şeytanlar onların evlâtlarına ortak olacaklar. Denildi ki; "Bu da olacak mı ya Resulallah?" buyurdu ki, evet. Dediler ki: "Bizim evlâtlarımızı onların evlâtlarından nasıl ayırt edeceğiz?" Buyurdu ki, haya ve merhamet azlığından anlaşılacak. (r.504.4)

2162- Abdullah b.Amr b.Âs (r.a)'ın rivayetinde; Resulullah (sav): "Müslüman olan, kendisine yeteri kadar

rızık verilen, Allah'ın kendisine verdiği nimete kanâat eden kimse şüphesiz kurtuluşa ermiştir". (rs.513)

2163- Rasulullah (sav) kendisine gelen kişilere şöyle dedi: İsterseniz siz sorun söyleyeyim, isterseniz sizin sormak için geldiğiniz şeyi size haber vereyim. Onlara şöyle dedi: Rızıkın nereden ve nasıl geldiği hakkında bana soru sormaya geldiniz. Allah, mü'min kulunun rızıkını onun beklediği taraftan vermek istemez, vermez, tahmin etmediği yerden verir. (M.Şihap 21)

2164- İbni Ömer (r.a) şöyle dedi: Rasulullah (sav) omuzumu tutarak şöyle buyurdu:

"Dünyada tıpkı bir garip, yabancı veya bir yolcu gibi yaşa!" İbni Ömer şöyle derdi:

Akşama ulaştığında, sabahı bekleme! Sabaha çıktığında, akşamı düşünme!

Sağlıklı günlerinde, hastalığın için, hayatın boyunca da öleceğin zaman için tedbir al. (rs.575)

2165- Rasulullah (sav) şöyle buyurmuştur: Şu da bir gerçek ki, adak ve yemin, sonuç itibariyle ya günaha düşüş, ya da pişmanlıktır. (M.Şihap.101)

2166- Ubeydullah b.Mihsan el- Ensâri el- Hatmi (r.a)'den; Rasulullah (sav): Sizden biriniz can ve mal güvenliği içinde, vücut sağlığına ve gündelik geçimine sahip olarak sabaha kavuşursa, dünyanın tümü kendisine bağışlanmış gibidir. (rs.512)

2167- Rasulullah (sav): İyilik, kolaylıkla yapılan alışılmış bir davranıştır. Kötülük ise, zorlama ve inatçılıktır. (M.Şihap.407)

2168- Ebû Zer, Cündeb b.Cünâde ve Ebû Abdurrahman Muâz b.Cebel (r.a) rivayet edildiğine göre Rasulullah (sav) şöyle buyurmuştur: Nerede olursan ol, Allah'tan kork. Her hangi bir kötülük işlersen, hemen arkasından iyilik yap ki, o kötülüğü silip süpürsün. İnsanlarla ilişkilerinde de iyi huylu ol! (rs.62)

2169- Cabir b. Abdullah (r.a) rivayetinde, Rasulullah (sav): Her hangi bir Müslümanın diktiği ağaçtan yenilen her meyve onun için sadakadır. Çalınan şey de sadakadır, her hangi bir kimse o ağaca zarar verirse yine onun için sadakadır. (r.s.137)

2170- Enes b.Malik (r.a) rivayetinde, Rasulullah (sav): Allah, yemek yedikten veya bir şey içtikten sonra kendisine hamdeden kuldan hoşnut olur. (r.s.142)

2171- Ebu Hureyre (r.a)'ın rivayetinde; Rasulullah (sav): Bu din çok kolaydır. Kendini, amellerim eksik olmasın diye dini yarışmaya zorlayan herkese bu din galip gelir. Buna göre, orta yolu tutunuz, en iyiyi yapmaya çalışınız. Eğer böyle yaparsanız size müjdeler olsun; günün başlangıcından, sonundan ve bir miktar da geceden faydalanın (müsait zamanlarınızı ibadette kullanın). (rs.147)

2172- Ebu Hureyre (r.a)'nın rivayetinde; Rasulullah (sav): Müslüman kardeşini küçük görüp aşağılaması, kişiye günah olarak yeter. (rs.1578)

2173- Ebu Hureyre'nin (r.a) rivayetinde; Rasulullah (sav): İnsanı soyundan, ırkından dolayı aşağılamak, ne sebe dil uzatmak ve yüksek sesle ölünen arkasından

ağlamak, halk arasında yerleşmiş küfür niteliği taşıyan iki huydur. (rs.1582)

2174- Ebu Hureyre'nin (r.a) rivayetinde; Rasulullah (sav): Bir malın fiyatını artırmak için müşteri kızıştırmayın. (rs.1884)

2175- Ebu Hureyre'nin (.ra) rivayetinde; Rasulullah (sav): Kim, bir adamın karısını veya kölesini ayartıp baştan çıkarırsa bizden değildir. (rs.1587)

2176- İbni Mes'ud (r.a) rivayetinde; Rasulullah (sav): Üç kişi bir arada bulunduğunuzda, başka insanlara karışincaya kadar, içinizden iki kişi, diğerini yalnız bırakıp fısıldaşmasın. Çünkü bu fısıldaşma, üçüncü şahsı rahatsız eder. (rs.1603)

2177- Cündeb b.Abdullah b.Süfyan (r.a) rivayetinde; Rasulullah (sav): Kim yaptığı bir iyiliği şöhret kazanmak için başkalarına duyurursa, Allah'da onun gizli işlerini duyurur. Kim de yaptığını gösteriş için yaparsa. Allah da onun iç yüzünü açığa çıkartır. (rs.1623)

2178- Cerir (ra) şöyle dedi: Rasulullah (sav)'e bakılması haram olan şeyi kasıtsız olarak ansızın görüvermenin hükmünü sordum: Hemen bakışlarını başka tarafa çevir buyurdu. (rs.1629)

2179- Ebu said (r.a) rivayetinde; Rasulullah (sav): Erkek, erkeğin avret yerine, kadın da kadının avret yerine bakmasın. Bir erkek başka bir erkekle; bir kadın da başka bir kadınla aynı örtü altında yatmasın. (rs.1631)

2180- Ebu Hureyre'nin (r.a) rivayetinde; Rasulullah (sav): Yahudi ve hıristiyanlar saçlarını boyamazlar. Siz

onların tersini yapın (Kına ile saçlarınızı boyayın).
(*rs.1640*)

2181- Rasulullah (sav): Karşılaşacağın her şey silinmez bir yazgının gereğidir. İster tercih et, ister bırak.
(*M.Şihab.529*)

2182- Ebû Malik el- Eş'ari (r.a)'den rivayet edildiğine göre; Rasulullah (sav): Ölünün arkasından feryât ederek ağlayan kadın, ölmeden önce tevbe etmezse, kıyamet günü üzerinde katrandan bir elbise ve uyuz hastalığına tutulmuş gibi kaşındıran bir zırh olduğu halde mezarından kaldırılır. (*rs.1668*)

2183- Aişe (r.a) rivayetinde, Rasulullah (sav): Bizim mükâfatlarımız kat kat verildiği gibi belâ ve musibetlerimiz de kat kat verilir. (*cs.3045*)

2184- Ebü'l- Heyyâc Hayyân b.Husayn şöyle dedi: Ali b.Ebü Talib (r.a) bana: Peygamber (sav)'in bana verdiği bir işi yapma görevini sana vereyim mi? Nerede canlı resmi bulursan onu tanınmaz hale getir, rastladığın yüksek kabirleri de yerle bir et!" dedi. (*rs.1691*)

2185- Kuzai (r.a) rivayetinde; Rasulullah (sav): Gerçek zenginlik, başkasının elindekinden umut kesmekledir, beklentisiz olmaktır. Sizden biri, arzu ettiği şeye ulaşmak için, acele etmeyip sakin davransın. (*M.Şihab.521*)

2186- Ashâbtan es- Saib b.Yezîd (r.a) şöyle dedi: Mescitteydim, biri bana taş attı. Baktım Ömer İbni'l-Hattâb (r.a), yanına varınca bana:

Git şu iki kişiyi bana getir! dedi. Gidip adamları getirdim. Onlara: Nerelisiniz diye sordu. Taifliyiz, dediler. Bunun üzerine:

Eğer Medine'li olsaydınız, Rasullah'ın (sav) mescidinde sesinizi yükselttiğiniz için canınızı acıttırdım, dedi. (rs.1704)

2187- Rasulullah (sav) şöyle buyurmuştur. Ölçülü olunuz, doğruluktan ayrılmayınız. Gerçek şu ki, hiçbiri-nizi yaptığı ameller kurtaramaz. Bunun üzerine ona denildi ki Seni de mi Ey Allah'ın Rasulü? Şöyle buyurdu: Allah bana da rahmetiyle muamele yapmazsa, beni de amelim kurtaramaz. (mM.Şihab.528)

2188- Ebu Hureyre (r.a) rivayetinde, Rasulullah (sav)'ı şöyle buyururken işittim: Kıyamete yakın bir zamanda, insanlar Medine'yi en güzel, bereketli haliyle terk edip gidecekler ve orada, yırtıcı hayvanlarla kuşlardan başka hiçbir canlı kalmayacaktır. Medine'ye en son olarak, koyunlarını sürerek gelen Müzeyne kabilesinden iki çoban girecek ve orayı ıpıssız, vahşi hayvanlarla dolu bulacaklardır. Onlar da Vedâ Tepesi'ne varınca, yüzüstü düşüp öleceklerdir. (rs.1827)

2189- İmran bin Husayn (r.a) rivayet ediyor: Rasulullah (sav) şöyle buyurmuştur: Bu ümmet içerisinde şarkıcı ve çalgıcı kadınlar ortalığı sarıp, içkiler içilince, bir yerde batma, hayvan şekline dönüşme ve gökten taş yağma vuku bulacaktır. (cs.3.2849)

2190- Ebu Hureyre (r.a) rivayetinde, Rasulullah (sav) şöyle buyurmuştur: Vaktiyle bir adam bir başkasından bir arsa satın aldı. Arsayı alan adam orada bir

altın dolu bir küp buldu. Arsayı satan adama giderek: Altınını al! Çünkü ben senden sadece arsayı satın aldım, altınları değil, dedi, Arsanın ilk sahibi de:

Ben sana o arsayı içindekilerle beraber sattım, dedi.

Anlaşmazlıklarını halletmesi için bir adama başvurular. Hakem olan bu adam:

Çocuklarınız var mı? diye sordu. Biri:

Benim bir oğlum var, dedi. Diğeri de:

Benim de bir kızım var, dedi. Hakem:

Oğlunla kızı evlendirin. O altınların bir kısmını onlara verin, geriye kalanını da sadaka olarak dağıtın, dedi. (rs.1830)

2191- Rasulullah (sav) şöyle buyurmuştur: Ne mutlu, Allah adına öğrendiği bilgilerle amel eden/uygulayanlara! Malının fazlasını verip, infak edenlere! Sözünün fazlasını kesip/tutanlara. (M.Şihab.494)

2192- Ebû Salebe el- Huşeni Cürsûm b.Nâşir (r.a) 'in rivayet ettiğine göre Rasulullah (sav) şöyle buyurdu:

Allah bazı şeyleri farz kıldı, onları ihmal etmeyin. Bazı günahlara yaklaşılmaması için sınırlar koydu, o sınırları aşmayın. Bazı şeyleri haram kıldı, o haramlara el uzatmayın. Bazı şeyleri de unuttuğu için değil, size olan merhameti sebebiyle dile getirmedi, onları da araştırıp kurcalamayın. (rs.1836)

2193- Rasulullah (sav) şöyle buyurdu: Hangi şeyin başkasına ulaşmasını engellemek helal değildir? Bu-

nun üzerine kimisi tuz dedi, bazısı ateş dediler. Onun cevabını bilemeyince, Allah ve Rasulü daha iyi bilir dediler. Rasulullah s.a.v de: Asıl bilginin başkasına ulaşmasını engellemek helâl değildir buyurdu. (M.Şihab.516)

2194- Hakem bin Umyr'den (r.a) rivayetle, Rasulullah (sav) şöyle buyurmuştur: Dünyada misafir gibi olun. Camileri ev edinin. Kalblerinizi inceliğe ve yumuşaklığa alıştıırın. Çokça tefekkür edin ve ağlayın. Nefsin kötü arzuları sizi ayrılığa düşürmesin. İçinde oturamayacağınız binalar yapıyorsunuz. Yiyemeyeceğiniz şeyler topluyorsunuz. Ulaşamayacağınız emeller besliyorsunuz. (cs.3.3056)

2195- Ebu Hureyre (r.a) şöyle şöyle dedi: Bir gün Rasulullah (sav) elimi tutarak şöyle buyurdu: Allah, toprağı Cumartesi günü yarattı. Oradaki dağları Pazar günü, ağaçları Pazartesi günü, sevilmeyen şeyleri Salı günü, nuru Çarşamba günü yarattı. Hayvanları yeryüzüne Perşembe günü yayıp dağıttı. Âdem'i yaratılanların sonuncusu olarak Cuma gününün son saatlerinde, ikindiyle akşam arasında yarattı. (rs.1858)

2196- Rasulullah (sav) şöyle buyurmuştur: Temkinli hareket etmek, dengeli ve orta yollu davranmak; diline sahip olmak; bir şeye araştırmadan karar vermemek, Peygamberliğin yirmi altı kısmından bir bölümdür. (M.Şihab 337)

2197- Allah hiç kimseyi cehaleti sebebiyle yüceltmez. Hiç kimseyi de yumuşak huyluluğuyula rezil duruma düşürmez. Bir malda, sadaka vermekle eksilmez. (m.ş. 701)

2198- Sehl bin Sad'dan (r.a) rivayetle, Rasulullah (sav) şöyle buyurmuştur: Bir sabah Allah için yol almak veya akşamleyin geri dönmek dünya ve içindeki her şeyden daha hayırlıdır. (c.s 3. 2773)

2199- Enes'den (r.a) rivayetle, Rasulullah (sav) şöyle buyurmuştur: Kap kacakları yıkamak, evin çevresini temiz tutmak zenginlik getirir. (c.s 3. 2777)

2200- Safvan bin Assal'dan (r.a) rivayetle, Rasulullah (sav) şöyle buyurmuştur: Allah tövbe için batı tarafında genişliği yetmiş yıllık mesafe olan bir kapı açmıştır. Güneş o taraftan doğuncaya kadar bu kapı kapanmaz. (c.s 3. 2810)

2201- İbni Mesud (r.a) rivayet ediyor, Rasulullah (sav) şöyle buyurmuştur: **Allah'ın rahmetini ümit eden günahkar bir kimse, O'ndan ümit kesen ibadete düşkün bir kimseden rahmete daha yakındır.** (c.s 3. 2851)

2202- Ebu Hureyre (r.a) rivayet ediyor, Rasulullah (sav) şöyle buyurmuştur: Kişinin işkenceyle öldürülmesi, önceden işlemiş olduğu günahları affettirir. (c.s 3. 2913)

2203- İrbat bin Sariye (r.a) rivayet ediyor, Rasulullah (sav) şöyle buyurmuştur: Sizi gecesi gündüzünden farksız ap aydınlık bir yol üzerine bıraktım. Benden sonra ondan ancak helak olmuş bir kimse sapabilir. Sizden yeteri kadar ömrü olan, pekçok ihtilaflar görecektir. Size sünnetimi ve dosdoğru yoldaki Hulefai Raşidin'in sünnetini tavsiye ederim. Onlara sımsıkı sarılı- nız. Başınızdaki Habeşli bir köle de olsa itaatten ayrıl-

mamanızı tavsiye ederim. Şüphesiz Mü'min çekildiği tarafa doğru giden uysal deveye benzer. (c.s. 3. 2915)

2204- Enes (r.a) rivayet ediyor, Rasulullah (sav) şöyle buyurmuştur: Birşeyi ödünç vermek, onu sadaka olarak vermekten daha hayırlıdır. (c.s. 3. 2921)

2205- Ömer'den (r.a) rivayetle, Rasulullah (sav) şöyle buyurmuştur: Şöyle de; Allah'ım, iç dünyamı, dışımdan daha hayırlı eyle. Dışımı da salih eyle. Allah'ım Senden insanlara verdiğin mal, aile ve ne sapık, ne de saptırıcı olmayan evlat gibi nimetlerin faydalı olanlarını dilerim. (c.s 3. 2923)

2206- Ebu Umame (r.a) rivayet ediyor, Rasulullah (sav) şöyle buyurmuştur: şöyle de; "Allah'ım, Senden, Sana kavuşmaya iman eden, hükmüne razı olan ve verdiğine kanaat getiren mutmain bir nefis diliyorum. (c.s 3. 2924)

2207- İbni Mesud (r.a) rivayet ediyor, Rasulullah (sav) şöyle buyurmuştur: Her sabah ve akşam şöyle de; "Dinim, canım, evladım, ailem ve malım için Bismillah" (c.s 3.2927)

2208- Ubade bin Samit'den (r.a) rivayetle, Rasulullah (sav) şöyle buyurmuştur: Hayrı söyleyiniz ki kazançlı çıkasınız. Kötü söz söylemekten de sakınınız ki selamette kalasınız. (c.s 3. 2940)

2209- Nevvas bin Seman'dan (r.a) rivayetle, Rasulullah (sav) şöyle buyurmuştur: Senin doğru konuştuğuna inanan bir din kardeşine yalan konuşman büyük bir hıyanettir. (c.s 3. 2965)

2210- Mesruk (r.a) dan rivayetle; Resulullah (sav): Allah'tan korkması kişiye ilim, kendini beğenmesi de cahillik olarak yeter. (c.s.3.2979)

2211- Ebu Bekir (r.a) rivayet ediyor, Rasulullah (sav) şöyle buyurmuştur: Haramla büyüyen her beden Cehennem ateşine en layık olan bedendir. (c.s 3. 3009)

2212- Cabir bin Umeyr (r.a) rivayet ediyor, Rasulullah (sav) şöyle buyurmuştur: Şu dört şey hariç Allah'ı zikir olmayan herşey oyun ve oyalanmadan ibarettir; 1- kişinin hanımıyla oynaşması 2- atını eğitmesi 3- ok talimi yaparken hedefe gidip gelmesi 4- yüzme öğrenmesi. (c.s 3. 3013)

2213- Enes'den (r.a) rivayetle, Rasulullah (sav) şöyle buyurmuştur: Cennet ehlinin içinde bulunduğu nimet hariç her nimet geçicidir. Cehennem ehlinin üzüntüsü hariç her üzüntü sona erer. (c.s 3. 3024)

2214- Ebu Musa'dan (r.a) rivayetle: Hz Peygamber (s.a.v) bir topluluğun şerrinden çekindiğinde şöyle dua ederdi: "Allah'ım, onların hakkından gelmeni diliyoruz ve şerlerinden sana sığınıyoruz." (c.s 3. 3123)

BİBLİYOGRAFYA

- Ruhu'l Beyan tefsiri İ.Hakkı Bursevi M. Ali Sabuni, Damla. yay.1995. İstanbul.
- Ruhu'l Beyan tefsiri İ. Hakkı Bursevi Erkam yay. İstanbul.2005
- Sahihi Buhari muhtasarı. Polen yay.2008. İstanbul.
- Sahihi Müslim Polen yay.2008 İstanbul.
- Tergib ve Terhib. Burak Puzmaz- Ahmet Arpa Hikmet yay. İstanbul.
- Cem'ul Fevaid Ocak yayıncılık. M.Bin Rudani 2008. İstanbul.
- Mecma'uz Zevaid Ocak yay. Nurettin El Heysemi.2010. İstanbul.
- Ramuz El- Ehadis Cevat Akşit, Lütü Doğan Mil-san.1982 İstanbul.
- Camiü's- Sağır Muhtasarı Yeni Asya Neş.2008 İstanbul.
- 46 konuda, Bekir Sadak Kitsan matbaacılık 1980 İstanbul.
- Müsned- i Şihap Kuzai. Armağan kitaplar.2005. Konya.
- Riyazü's Salihin H. Hüsnü Erdem. Emel Matbaacılık.1944. Ankara.
- Sünen- i Tirmizi. Konya Kitapçılık 2007

- İhyau- Ulümi'd- din Ahmet Serdaroğlu Bedir yay.1974. İstanbul.
- Marifetname Ahmet Davutoğlu Temel yayınlar.1981. İstanbul
- İmam Nesai. Ocak yayıncılık.2011. İstanbul.
- Peygamber külliyyatı. Ocak yay.2006. İstanbul
- Bulügu'l- Meram şerhi. Rifat Oral Esra yayınları. Konya
- Kabir alemleri. Es- Suyuti Kahraman yay.2003 İstanbul
- Hadislerle İslam Diy.İşl.Bşk.yay.20216 Ankara
- İbn- i Abidin A.Davutoğlu Şamil yay.1983 İstanbul
- İslam Fıkıh A.İstanbul.1994- Zuhayli.

YAYINLANMIŞ ESERLER

- Ümit Kapısı
- Müslüman'ın 24 Saati
- Şeytanın Tuzakları ve Korunma Yolları
- 7'den 70'e Genel Manevi Hastalık Gıybet
- Selâm ve Selâmlaşma
- Sabır
- Rahmet Kapısı 46 konuda 1501 Hadis- i Şerif
- Unutulan Sünnet Hacamat ve Sülük
- Büyük Günahlar
- 45 konuda 1666 Hadis- i Şerif
- Peygamber (s.a.v.) 'in Şemail- i Şerifi
- Ölüm ve Ötesi
- 46 Konuda 1681 Hadis- i Şerif
- Ehl- i Beyt ve Kerbela Faciası
- Müslüman'ın 365 Günü
- Livâta
- Büyük Günahlar.2
- 327 Hadis- i Kudsi
- Hz. Peygamber (sav) Efendimizin
Günlük Hayatımıza Rehber Olacak 103 Sünneti